

דין וחשבון שנתי 2012

בנק מסד

דין וחשבון שנתי
ליום 31 בדצמבר 2012

תוכן העניינים

3	דוח הדירקטוריון
112	סקירת ההנהלה
125	הצהרות המנהל הכללי והחשבונאי הראשי
127	דוחות כספיים מאוחדים

דוח הדירקטוריון לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2012

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 20 בפברואר 2013, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מסד בע"מ לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012.

להלן הפרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בשנת הדוח:

ההתפתחויות הכלכליות העיקריות

עיקרי ההתפתחות במשק הישראלי

צמיחה כלכלית

- שיעור הצמיחה של המשק הישראלי בשנת 2012 מבטא האטה בפעילות המשקית, שלמעשה החלה כבר במחצית השנייה של שנת 2011. שיעורי הצמיחה גם היו במגמה של האטה במהלך השנה, כשעל בסיס מגמה זו, שיעור הצמיחה הצפוי לשנת 2013 מעט נמוך מהאומדן לשנת 2012.
- למרות מגמת ההאטה בצמיחה, עדיין שוררת במשק הישראלי צמיחה חיובית של התוצר לנפש, בשיעור של כ-1.5% ומצבו של המשק הישראלי מבחינה זאת טוב במידה ניכרת ממצבן של מדינות רבות. באירופה הייתה בשנת 2012 צמיחה שלילית של כ-0.4% ובמספר מדינות ביבשת צמיחה שלילית בשיעורים חדים יותר. גם בארה"ב שיעור הצמיחה נמוך מזה השורר בישראל.
- המהלכים הכלכליים של הממשלה החדשה לריסון הגרעון הגדול בתקציב, שהשפעתם על המשק צפויה רק החל מהמחצית השנייה של שנת 2013 ובעיקר בשנת 2014, אמורים למתן את הביקושים המקומיים. למרות זאת לקראת שנת 2014 צפויה עליה בשיעור הצמיחה, על בסיס התחזיות לצמיחה כלכלית מהירה יותר בשנת 2014 בעולם.
- אומדן שיעור הצמיחה של התמ"ג לשנת 2012 הוא 3.3%. זאת בהשוואה לצמיחה של 4.7% בשנת 2011. התחזית לשנת 2013 (בנק ישראל) היא לצמיחה של 2.8%, בניכוי השפעת הזרמת הגז מקידוח "תמר".
- על רקע ההתמתנות בסחר העולמי, המיתון במרבית כלכלות אירופה וההאטה בארה"ב ואף במדינות המתעוררות, צמח הייצוא הישראלי בשנת 2012 ב-1.0% בלבד, לאחר גידול של 5.5% בשנת 2011. אילולי השלמת הרחבת מפעל אינטל בקרית גת בשנה האחרונה, הייתה נראית האטה משמעותית עוד יותר בייצוא.
- ייבוא הסחורות והשירותים (למעט ייבוא בטחוני אניות ומטוסים ויהלומים) עלה בשנת 2012 ב-6.1% לאחר עלייה של 9.4% בשנת 2011.
- שיעור הגידול של הצריכה הפרטית הואט ל-2.8% (עדיין עלייה בצריכה לנפש של כ-1%) לעומת גידול של 4.6% בשנת 2011. במקביל, בצריכה הציבורית נשמר קצב הגידול של שנת 2011 - 3.8%.
- קצב גידול ההשקעה בנכסים קבועים הואט ל-3.7%, לאחר גידול של 16.0% בשנת 2011. ירידה זו בקצב גידול ההשקעות בשנת 2012 מבטאת לא רק את הציפיות הנמוכות יותר של הסקטור העסקי לצמיחת המשק, אלא גם את סיום השקעת הענק של אינטל בישראל. בגידול זה בהשקעות נכלל גידול של 5.7% בהשקעות בבנייה למגורים לעומת 12.5% בשנת 2011 וגידול של 0.8% בלבד בהשקעות במכונות וציוד.

- מספר אינדיקטורים מצביעים על מגמת ההאטה הנוספת במחצית השנייה של שנת 2012: האטה בקצב עליית המדד המשולב למצב המשק, סקרי הציפיות בתעשייה וירידה במדדי האמון הצרכניים.

• שוק העבודה

למרות שיעור הצמיחה הנמוך יותר, אין בשנת 2012 הרעה במצב התעסוקה במשק. שיעור האבטלה בממוצע שנתי עומד על כ-6.9% מכוח העבודה לעומת כ-7.0% בשנת 2011 (על בסיס ההגדרה החדשה התואמת להגדרות ה-OECD). הציבות היחסית ברמת האבטלה היא למרות עלייה בשיעורי ההשתתפות בכוח העבודה (שיעור התעסוקה). מספר המועסקים גדל, כאשר הגידול מתבסס על הסקטור הציבורי, בעיקר בתחומי החינוך והבריאות. לעומת זאת, במגזר הפרטי יש מגמה של ירידה במספר המשרות. קצב עליית השכר הריאלי במשק ממשיך להיות מתון יחסית - אומדן לעלייה של כ-1.5% בשנת 2012 לעומת 0.6% גידול בשנת 2011.

• ההתפתחויות בשוק האשראי

קצב גידול יתרת החוב של המגזר העסקי במהלך שנת 2012 היה 1.7%, בדומה לקצב הגידול בשנת 2011. במקביל, יתרת החוב לדיור גדלה בשנה האחרונה ב-7.3%. לקראת סוף שנת 2012 הייתה עלייה משמעותית בהיקף ההנפקות של המגזר העסקי הלא פיננסי, בעיקר של חברות גדולות מענף הנדל"ן.

תקציב המדינה

שנת 2012 הסתיימה עם גרעון בתקציב המדינה של 4.2% במונחי תוצר (כ-39 מיליארד ₪). יעד הגירעון בתקציב היה 3.0% במונחי תוצר. אי העמידה ביעד הגירעון נובעת מגידול מואץ בהוצאות הממשלה בשיעור של 7.1%, במקביל לגידול איטי יחסית בהכנסות ממסים בשיעור של 3.1% בלבד (גידול נומינלי, המשקף גידול ריאלי של 1.6%, פחות מקצב גידול התוצר). הגידול המואץ בהוצאות נגזר משילוב של תוספות שכר בסקטור הציבורי, תוספת לתקציב הביטחון במהלך השנה ויישום מספר המלצות של ועדת טרכטנברג. מימון הגירעון נעשה השנה על בסיס גיוס הון בשוק המקומי בלבד, כאשר המימון נטו בחו"ל היה שלילי וההכנסות מהפרטה (בעיקר מכירת קרקעות) ירדו משמעותית לכ-1.0 מיליארד ₪ בלבד לעומת כ-7.1 מיליארד ₪ בשנת 2011. החוב הציבורי במונחי תוצר כתוצאה מכך, נמצא במגמת עלייה - מכ-74% בסוף שנת 2011 לכ-75% בסוף שנת 2012 (אומדן).

אינפלציה, ריבית, שערי חליפין

• אינפלציה

מדד המחירים לצרכן ("בגין") עלה במהלך שנת 2012 ב-1.6%, שיעור הנמצא במרכז טווח יעד האינפלציה. בשנת 2011 שיעור האינפלציה השנתי היה 2.2%, כאשר ההתמתנות באינפלציה מיוחסת להתמתנות בביקושים המקומיים. ללא השפעת סעיפי הדיור והאנרגיה האינפלציה בשנת 2012 הסתכמה ב-0.6% בלבד. בנוסף להשפעת ההאטה בביקושים היו גם השפעות חד פעמיות בכיוון של הפחתת האינפלציה - הוזלת שירותי הסלולר וביטול תשלומי ההורים לגני ילדים טרום חובה. מאידך, מחירי החשמל עלו ב-8.8% עקב מעבר בשימוש בדלק גזלי יקר יותר לעומת הגז המצרי, מחירי הסחורות החקלאיות בעולם עלו עקב הבצורת בארה"ב והעלו את מחירי המזון ושיעור המע"מ עלה בתחילת ספטמבר וכן המס על בירה וסיגריות. ציפיות האינפלציה ל-12 החודשים הקרובים, כפי שהן נמדדות משוק ההון עומדות בתחילת שנת 2013 על כ-1.5%.

• ריבית, מדיניות מוניטרית

במהלך שנת 2012 בנק ישראל הוריד את הריבית שלוש פעמים, מ-2.75% ל-2.00% והחליט על הורדה נוספת בסוף דצמבר לרמה של 1.75%. המדיניות המוניטרית המרחיבה בשנת 2012 הושפעה מההתמתנות בעולם והסיכון למשבר פיננסי סביב מצוקת החוב במספר מדינות באירופה, התמתנות בפעילות הכלכלית בישראל והעדר לחצי ביקוש בתחום האינפלציה. סביבת האינפלציה וציפיות האינפלציה הנמוכות תמכו בהורדת ריבית. במקביל לירידת הריבית, התחדשה במחצית השנייה של השנה עליית מחירי הדירות ובנק ישראל הגיב בהטלת מגבלות על גובה המשכנתאות עד ל-50% מערך הנכס בעבור דירות להשקעה (דירה שנייה).

• שוק הדיור

סעיף הדיור במדד המחירים לצרכן (המתבסס על חוזי שכירות מתחדשים) עלה במהלך שנת 2012 ב-3.4%, יותר מפי 2 מעליית המדד הכללי. בשנת 2011 שיעור העלייה המצטבר היה גבוה יותר - 5.3%. מחירי הדירות בבעלות (מחירי רכישה על פי נתוני מס רכישה) עלו במהלך שנת 2012 ב-5.6%. במחצית השנייה של השנה שוב הייתה האצה בקצב עליית המחירים, הן של דירות בשכירות והן של דירות בבעלות. לקראת סוף השנה הפעיל בנק ישראל מגבלות חדשות על משכנתאות, שאמורות להשפיע על הקטנת הכמות המבוקשת של דירות חדשות ולמתן את קצב עליית המחירים. יחד עם זאת, מצד ההיצע ברבעון האחרון של השנה הייתה שוב האטה בהתחלות הבנייה למגורים וניכרה ירידה חדה בשיווק הקרקעות על ידי מנהל מקרקעי ישראל. המגמות לקראת שנת 2013 במחירי הדיור עדיין לא ברורות, אך כנראה שניתן לצפות שבסביבת הריבית הנמוכה הצפויה לשרור רק תחול האטה בקצב עליית המחירים ולא ירידה של ממש במחירי הדירות.

• שער חליפין

מתחילת השנה עד אוגוסט הייתה מגמה של פיחות השקל, בשיעור מצטבר של כ-5.4% מול סל המטבעות. זאת, על רקע מגמת ירידת הריבית על-ידי בנק ישראל, גרעון בחשבון השוטף במאזן התשלומים ואי הוודאות הגיאופוליטית. מחודש ספטמבר ועד לסוף השנה התהפכה המגמה למרות סביבת הריבית הנמוכה, על רקע המעבר ההדרגתי לעודף בחשבון השוטף במאזן התשלומים וירידה בהערכות לגבי הסיכונים הגאופוליטיים של המשק הישראלי. בסך הכל, בכל שנת 2012 פוחת השקל לעומת הדולר ב-0.1% בלבד ויוסף מול היורו ב-0.3%. בהסתכלות על סל המטבעות מול השקל, חל פיחות מתון של 0.6% בשנת 2012, לאחר פיחות של 3.6% בשנת 2011. קיימת ציפייה לגידול נוסף בעודף בחשבון השוטף בשנת 2013, במיוחד על רקע תחילת הפקת הגז הטבעי.

הסביבה הגלובלית

במהלך שנת 2012 שלושה גורמים העיבו על השווקים: משבר החוב באירופה, האטה וחשש לנחיתה קשה בסין, והצוק הפיסקאלי בארה"ב. למרות אי הוודאות סביב שלושת הנושאים, קובעי המדיניות הצליחו לטפל בגורמים הללו ולהרגיע את השווקים.

הצמיחה באירופה הייתה שלילית בשנת 2012 (-0.4%) כאשר במדינות הבעייתיות ההתכווצות בתוצר הייתה חדה יותר (ספרד: -1.5%, איטליה: -2.2%, יוון: -6.8%). לקראת סוף השנה סקרי הציפיות השונים בתעשייה הצביעו על שיפור מתון ברמת האופטימיות אך עדיין צפויה צמיחה שלילית באירופה בשנת 2013.

הצמיחה בסין התמתנה לקצב של 7.2% ברבעון השלישי של השנה והסתמנה ירידה ביצוא והתמתנות בצריכה הפרטית. יחד עם זאת, לקראת סוף השנה התרבו הסימנים להתרחבות בכלכלה הסינית, גם בייצור התעשייתי וגם במסחר הקמעונאי.

לקראת סוף השנה, השווקים חששו מהשפעה ממתנת חריפה במידה ולא תושג פשרה בנושא הצוק הפיסקאלי בארה"ב. בפועל, הושגה פשרה בסוף השנה של העלאת מסים קטנה יחסית של כ- 150 מיליארד דולר בלבד. נושאים אחרים כגון תקרת החוב נדחו לשנת 2013. בתחום הריאלי כלכלת ארה"ב הפגינה התאוששות בכמה תחומים, בפרט בהשקעות בנייה למגורים לאחר שנים רבות של התכווצות. לקראת סוף השנה חל שיפור בשוק העבודה, בתעשייה ובצריכה הפרטית. קיימת אופטימיות זהירה בעולם שקטנו הסיכונים למשברים פיננסיים בשנת 2013, כאשר ארה"ב ואסיה (בסיוע מדיניות מרחיבה ביפן) מהווים קטרים לצמיחה הגלובלית.

השווקים הפיננסיים

שוקי המניות בעולם הגיבו לעלייה באי הוודאות סביב הטיפול במשברים פיננסיים במשך השנה. שוקי המניות הגיבו לתוצאות הבחירות ביוון ובצרפת והחשש לקריסת מערכת הבנקים בספרד, אשר הביאו לירידות שערים ברבעון השני, כמו כן אי וודאות בנוגע לצוק הפיסקאלי השפיעה (באופן זמני) על השווקים ברבעון האחרון של השנה. במבט על השנה כולה, שוקי המניות הניבו ביצועים חיוביים על רקע ריביות נמוכות בעולם, עודף נזילות במערכת הפיננסית וטיפול משיביע רצון במוקדי המשבר, כולל בספרד, ביוון, בסין, ובארה"ב. הרוח הגבית נמשכה בתחילת 2013 על רקע שיפור בנתונים הכלכליים וירידה בסיכון למשבר חוב מתפתח באירופה. במהלך שנת 2012 מדד הנסד"ק עלה ב- 15.5% ומדד ה- Euro Stoxx 50 באירופה עלה ב- 15.0%. בישראל מדד תל אביב 25 עלה ב- 9.2% ותל אביב 100 עלה ב- 7.2%. עד לחודש אוגוסט מדדי המניות בישראל הציגו ביצועי חסר לעומת העולם על רקע חששות גיאו פוליטיים, פער אשר הצטמצם באופן חלקי לקראת סוף השנה. פתיחת חברות הסלולר לתחרות פגעה ברווחיות של חברות התקשורת.

• שוק אג"ח הגיב להורדת הריבית וירידת תשואות בארה"ב

שנת 2012 הייתה טובה עבור משקיעים באג"ח ממשלתי בישראל. ירידת תשואות חדה נגרמה על ידי ירידת ריבית בנק ישראל (מעבר לצפוי) מ- 2.75% בראשית השנה ל- 1.75% בסופה, ומירידה בתשואות הארוכות בארה"ב (מ- 1.9% ל- 1.6%). לעומת זאת, בישראל, הממשלה פעלה בכיוון הנגדי עם עודף גיוס גדול (הנפקות פחות פדיון קרן וריבית) של כ- 15.5 מיליארד ש"ח, זאת כתוצאה מגרעון תקציבי גדול מהצפוי. בשנת 2012 שוק האג"ח הממשלתי הצמוד עלה ב- 9.4% ושוק האג"ח הקונצרני עלה ב- 10.3%.

אינפלציה ושער חליפין

2011	2012	
באחוזים		
2.6	1.5	שיעור עליית המדד המחירים ה"ידוע"
7.7	(2.3)	שיעור עליית (ירידת) שער הדולר של ארה"ב
7.3	2.5	שיעור עליית (ירידת) שער הלירה שטרלינג
4.2	(0.4)	שיעור עליית (ירידת) שער האירו

פעילות הבנק ותיאור התפתחות עסקיו

בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") נוסד בשנת 1977 על ידי בנק הפועלים ומרכז הסתדרות המורים בישראל והתאגד כחברה בע"מ לפי פקודת החברות. במועד הקמתו הועברו לבנק הנכסים וההתחייבויות של מסד חברה הדדית להלוואות וחשכונות בע"מ, חברה שהוקמה בשנת 1927 על ידי מרכז הסתדרות המורים בישראל כאגודה שיתופית והתאגדה כחברה בע"מ בשנת 1953. במועד הקמתו יועד הבנק לספק שירותים בנקאיים לציבור ייחודי של המורים והגגנות בישראל. החל משנת 1988 פועל הבנק כתאגיד בנקאי בעל רישיון "בנק", לפי הוראות חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981. ביום 14 במאי 2008 הושלמה עסקת מכירת החזקותיו של בנק הפועלים (51%) בהון המניות המונפק והנפרע של בנק מסד לבנק הבינלאומי הראשון לישראל. זאת בהתאם להסכם שנחתם בין בנק הפועלים לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל ביום 25 בספטמבר 2007. הבנק פועל באמצעות 15 סניפים ו-7 שלוחות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו.

חברות מוחזקות של בנק מסד בע"מ ליום 31 בדצמבר 2012

א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ, חברה המשקיעה בנכסים ומשכירה אותם לבנק. בבעלות מלאה של הבנק.
דפנה ניהול קופות גמל בע"מ, 100% ממניותיה מוחזקות על ידי הבנק וקופת הגמל היתה מנוהלת על ידי הבנק.
ב- 31 בינואר 2011 הפסיק הבנק לנהל את הקופה. (לפרטים נוספים ראה להלן פעילות חוץ מאזנית). בשנת 2011 החברה החלה בהליך פירוק מרצון.

מידע פומבי

המידע המוצג לעיל נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות הסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחות המשבר הכלכלי העולמי והשפעתו על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי איגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי סיכון דלהלן.

בעלי המניות

בעלי המניות בבנק במועד פרסום הדוחות הכספיים הם: הבנק הבינלאומי הראשון לישראל המחזיק ב-51% מהון המניות המונפק והנפרע וחברת מסד (אחזקות) בע"מ (בשליטת הסתדרות המורים בישראל) המחזיקה ב-49% מהון המניות המונפק והנפרע.

בחודש ספטמבר 2007 נחתם הסכם בין בנק הפועלים לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל אשר לפיו ימכור בנק הפועלים לבנק הבינלאומי את כל החזקותיו (51%) בהון המניות המונפק והנפרע של בנק מסד תמורת סכום של 236 מיליון ש"ח.

ביום 14 במאי 2008 הועברו מניות בנק הפועלים בבנק מסד לבנק הבינלאומי הראשון לישראל ובעל השליטה בבנק החל ממועד זה הוא הבנק הבינלאומי הראשון לישראל המחזיק ב-51% מכלל הזכויות בבנק.

השקעות בהון הבנק

הון המניות המונפק והנפרע של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 הינו בסך 14,987.5 ש"ח והוא מחולק ל-149,875,000 מניות בנות 0.0001 ש"ח ערך נקוב.

ביום 14 במאי 2008, לאחר שהתקבלו כל ההיתרים והאישורים הנדרשים על פי דין, הושלמה עסקת מכירת החזקותיו של בנק הפועלים (51%) בהון המניות המונפק והנפרע של בנק מסד לבנק הבינלאומי הראשון לישראל. לפיכך ביום 14 במאי 2008 הועברו מניות בנק הפועלים בבנק מסד לבנק הבינלאומי הראשון לישראל ובעל השליטה בבנק החל ממועד זה הוא הבנק הבינלאומי הראשון לישראל המחזיק ב-51% מכלל הזכויות בבנק. במועד זה הנפיק הבנק לבנק הבינלאומי הראשון לישראל שטר הון על סך 9,635 אלפי ש"ח.

דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות הדין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331 בדבר חלוקת דיבידנדים על ידי תאגיד בנקאי. דירקטוריון בנק מסד החליט על מדיניות דיבידנד לפיה תחולק בכל שנה, לפחות מחצית מהרווח הנקי. עם זאת, לא יחולק דיבידנד אשר יגרם: (1) אי-עמידה בהגבלות המפקח על הבנקים בעניין חלוקת דיבידנדים (כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331); (2) ירידה מתחת ל-9% ביחס הון הבנק לנכסי סיכון; (3) מצב שסך הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על סך ההון; (4) אי-עמידה בדרישות סעיף 23 א' לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981 ("חוק בנקאות (רישוי)"), אשר קובע תקרה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. בשנת 2012, על פי החלטת הדירקטוריון, הבנק לא חילק דיבידנד.

(1) מגבלות בחלוקת הדיבידנדים

בנוסף למגבלות על פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל לפיה לא יחולק דיבידנד:

(א) כאשר יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל), על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שהחלוקה תגרם ליתרת עודפים כאמור;

(ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד;

(ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים, המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד;

(ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו;
(ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל;
(ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או
(ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23 לחוק הבנקאות שקובע הגבלה לגבי השיעור מההון אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים.

כמו כן, במכתב המפקח על הבנקים בנושא מדיניות הון לתקופת ביניים, נקבע כי לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד אם אינו עומד ביחס הון ליבה של לפחות 7.5% או אם חלוקה כאמור תגרום לאי עמידה ביחס הנ"ל. בנוסף, במכתב הפיקוח על הבנקים בנושא מסגרת באזל III - יחסי הון ליבה מינימאליים נדרשו הבנקים, בין היתר, להימנע מחלוקת דיבידנד אם בעטייה הוא עלול שלא לעמוד בדרישות ליעדי הון שנקבעו בו (לפירוט נוסף ראה ביאור 11 להלן).

על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש או בכתב את אישורו של המפקח של הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

עדכון ההוראות בנושא מגבלות בחלוקת דיבידנד

ביום 15 בינואר 2013 פורסם חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 בנושא חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים. לאור שינויים עתידיים בהוראות הדיווח לציבור אשר מחייבים לרשום רווחים והפסדים מסוימים של הבנק ברווח כולל אחר ולא ברווח והפסד, מוצע לעדכן את מבחני חלוקת הדיבידנד. על פי העדכון המוצע "רווחים ראויים לחלוקה" יכללו את מרכיבי רווח כולל אחר והבנק לא יבצע חלוקת דיבידנד, אלא אם קיבל מראש את אישור המפקח על הבנקים ועד לגובה הסכום שאושר, כאשר:
- יתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפרסם, אינה חיובית, או כאשר הסכום המוצע לחלוקה יגרום למצב זה;
- אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונה הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל;
- כאשר התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל.
בנוסף, נקבע כי תאגיד בנקאי לא יבצע חלוקה מתוך קרנות הון, או מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר.
ההוראות שנקבעו בטיטה זו צפויות להיכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2013 ואילך.

התוצאות העסקיות של הבנק בשנת 2012

רווח ורווחיות

בעקבות יישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת חדשה של דוח רווח הפסד (ראה באור 1.ב.6) להלן) בוצעו סיווגים מחדש בדוחות הכספיים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011 ולשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010.
בהתאם לכך, הנתונים המתייחסים לתקופות קודמות וההסברים לשינויים הינם לאחר ביצוע ההתאמות הנדרשות בשינוי ההוראות.

רווח נקי של הבנק הסתכם בשנת 2012 ב- 44.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 37.0 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 20.3%. ברבעון הרביעי של השנה הסתכם הרווח בסך של 12.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 10.8 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, גידול בשיעור של 11.1%.

להלן פירוט עיקרי השינויים בסעיפי הרווח והפסד בשנת 2012, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- גידול בהכנסות ריבית נטו בסך 4.8 מיליוני ש"ח.
- גידול בהכנסות שאינן מריבית בסך 8.1 מיליוני ש"ח.
- קיטון בהוצאות התפעוליות והאחרות בסך 1.9 מיליוני ש"ח.
- הגידול ברווח קוזז על ידי:
- גידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי בסך 1.2 מיליוני ש"ח.
- גידול בהפרשה למיסים על הרווח בסך 6.1 מיליוני ש"ח.

התשואה נטו על ההון הסתכמה בשנת 2012 ב- 11.2% בחישוב שנתי, בהשוואה ל- 10.3% בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הרביעי של שנת 2012 הסתכמה התשואה נטו על ההון ב- 12.1%, בהשוואה ל- 12.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן פרטים על התשואה להון במונחים שנתיים:

2010		2011		2012			
9.2%		10.3%		11.2%		תשואת הרווח הנקי	

2011				2012					
רבעון				רבעון					
ראשון	שני	שלישי	רביעי	ראשון	שני	שלישי	רביעי		
11.4%	8.1%	11.2%	12.5%	11.3%	10.4%	12.9%	12.1%	תשואת הרווח הנקי	

רווח לפני מיסים הסתכם בשנת 2012 ב- 70.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 57.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 23.7%. רווח לפני מיסים ברבעון הרביעי של שנת 2012 הסתכם ב- 19.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 16.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 18.8%.

תשואת הרווח לפני מיסים להון הסתכמה בשנת 2012 ב- 17.9% בחישוב שנתי, בהשוואה ל- 16.0% בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הרביעי של שנת 2012 הגיעה התשואה ל- 20.4% בהשוואה ל- 19.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות ריבית הסתכמו בשנת 2012 ב- 213.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 217.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 1.8%. ברבעון הרביעי הכנסות ריבית הסתכמו בסך 49.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 52.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.8%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על הכנסות הריבית בשנת 2012:

- הכנסות ריבית מאשראי לציבור הסתכמו ב- 165.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 162.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 2.3% הנובע בעיקר מגידול בהיקף היתרות.
- הכנסות מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים הסתכמו ב- 20.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 16.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 28.6% הנובע בעיקר מגידול בהיקף היתרות.
- הכנסות מפקדונות בבנקים הסתכמו ב- 6.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 10.3 מיליוני ש"ח, קיטון של 38.8% הנובע מהשפעת מדד קטנה לעומת התקופה המקבילה אשתקד וכן מקיטון בהיקף היתרות.
- הכנסות מאיגרות חוב הסתכמו ב- 20.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 28.7 מיליוני ש"ח, קיטון של 29.6% הנובע בעיקר מירידה בתשואות ומקיטון בהיקף היתרות.

הוצאות ריבית הסתכמו בשנת 2012 ב- 54.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 62.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 13.8%.

הקיטון נובע בעיקר מירידה בהוצאות בגין פקדונות הציבור שנבעה בעיקר מהשפעת מדד קטנה לעומת התקופה המקבילה אשתקד ומקיטון בריבית המוניטרית הממוצעת.

פער הריבית - הכולל את ההשפעה של הכנסות או הוצאות מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, עמד בשנת 2012 על שיעור של 3.06% בהשוואה ל- 3.24% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בפער הריבית מוסברת בעיקר מסביבת ריבית מוניטרית נמוכה יותר לעומת אשתקד ומירידה במרווח הפיננסי של פקדונות הציבור במגזר השקלי הלא צמוד.

להלן תרומת מגזרי ההצמדה השונים לרווח מפעולות מימון:

שנת 2011			שנת 2012			מטבע ישראלי: לא צמוד צמוד למדד מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ) מכשירים פיננסיים נגזרים, נטו (שאינם ALM) הכנסות מימון אחרות, נטו סך הכל
היקף	תרומה לרווח	הפעילות כולל השפעת נגזרים מיליוני ש"ח %	היקף	תרומה לרווח	הפעילות כולל השפעת נגזרים מיליוני ש"ח %	
הפעילות	תרומה לרווח		הפעילות	תרומה לרווח		
כולל השפעת נגזרים מיליוני ש"ח %	כולל השפעת נגזרים מיליוני ש"ח %		כולל השפעת נגזרים מיליוני ש"ח %	כולל השפעת נגזרים מיליוני ש"ח %		
81.2	143.4	90.2	82.8	150.8	86.3	
13.1	6.0	3.8	11.7	2.9	1.7	
5.7	4.0	2.5	5.5	2.2	1.3	
-	0.1	0.1	-	0.3	0.2	
-	5.4	3.4	-	18.3	10.5	
100.0	158.9	100.0	100.0	174.5	100.0	

המגזר השקלי הלא צמוד - הרווח מפעילות מימון במגזר בשנת 2012 הסתכם ב- 150.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 143.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.2% הנובע בעיקר מעליה בהיקף המקורות במגזר. פער הריבית במגזר בשנת 2012 עומד על 3.59% לעומת 3.82% בשנת 2011.

המגזר השקלי הצמוד למדד - הרווח מפעילות מימון במגזר בשנת 2012 הסתכם ב- 2.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 6.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 51.7% הנובע מירידה בהשקעה בהון הפיננסי הממוצע המושקע במגזר וירידה ברווחיות המגזר. פער הריבית במגזר בשנת 2012 עומד על 0.43% לעומת 0.76% בשנת 2011.

מגזר מטבע חוץ וצמוד מטבע חוץ - הרווח מפעילות מימון במגזר בשנת 2012 הסתכם בסך 2.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 4.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, (ללא הפרשי שער סך של 2.4 ו- 2.6 מיליוני ש"ח בהתאמה), קיטון בשיעור של 45.0% הנובע בעיקרו מהוצאות מהפרשי השער בדולר ויורו מההון הפיננסי המושקע במגזר. פער הריבית במגזר בשנת 2012 עומד על 0.84% לעומת 1.19% בשנת 2011.

מכשירים פיננסיים נגזרים, נטו - כולל את התוצאות נטו מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, אשר לא הוגדרו כפעילות גידור, בעיקר בגין עסקאות הגנה על חשיפה לבסיס המדד והגנה על שינויים בשערי ריבית במט"ח. עסקאות אלה הוגדרו כעסקאות ALM. בשנת 2012 נרשם הפסד מפעילות זו בסך 1.9 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד של 2.1 מיליון ש"ח בשנת 2011.

הכנסות מימון אחרות - ההכנסות נטו בסעיף זה הסתכמו בשנת 2012 ב- 18.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 5.4 מיליוני ש"ח בשנת 2011. העליה נבעה בעיקר מגידול במימוש ניירות ערך זמינים למכירה והתאמה לשווי הוגן שנזקפו לדוח רווח והפסד אשר הסתכמו בשנת 2012 ב- 15.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 2.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן התפתחות ההכנסות מריבית, נטו לפי מגזרי פעילות עיקריים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר			
	2012	2011	השינוי
מגזר משקי בית	99.0	93.3	6%
מגזר בנקאות פרטית	23.1	22.1	5%
מגזר עסקי	37.0	38.9	(5%)
סך הכל	159.1	154.3	3%

להלן התפתחות ההכנסות שאינן מריבית לפי מגזרי פעילות עיקריים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר			
	2012	2011	השינוי
מגזר משקי בית	36.9	35.7	3%
מגזר בנקאות פרטית	25.4	27.4	(7%)
מגזר עסקי	20.4	18.6	10%
מגזר ניהול נכסים	-	3.7	-
מגזר ניהול פיננסי	13.7	2.9	372%
סך הכל	96.4	88.3	9%

ההוצאות בגין הפסדי אשראי נערכו בהתאם להוראת המפקח על הבנקים (ראה להלן באור 4), בהתאם למדיניות האשראי של הבנק ובהתחשב בהערכת הסיכונים בתיק האשראי והסתכמו בשנת 2012 ב- 6.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 5.2 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 23.1%.

להלן התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי לפי מגזרי פעילות עיקריים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר			
2012	2011	השינוי	
במיליוני ש"ח			%
2.1	(2.4)	-	
4.3	7.6	(43.4)	
6.4	5.2	23.1	
			מגזר משקי הבית
			מגזר עסקי
			סך הכל
			שיעור ההפרשה להפסדי אשראי:
0.10	(0.13)		מגזר משקי הבית
0.57	0.96		מגזר עסקי

להלן ההתפתחות השנתית בהוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר		
2012	2011	
6.0	8.6	הפרשה להפסדי אשראי פרטנית
0.4	(3.4)	הפרשה להפסדי אשראי קבוצתית
6.4	5.2	סך הכל
		שיעור ההפרשה להפסדי אשראי:
0.23%	0.20%	סה"כ מאזני
0.15%	0.13%	מאזני וחוץ-מאזני

להלן ההתפתחות הרבעונית בהוצאות בגין הפסדי אשראי (במיליוני ש"ח):

2012				2011				
רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	רבעון רביעי	רבעון שלישי	רבעון שני	רבעון ראשון	
1.0	1.3	2.4	1.3	3.5	1.8	2.1	1.2	הפרשה להפסדי אשראי פרטנית
(0.1)	1.1	(0.9)	0.3	(1.7)	0.3	(1.2)	(0.8)	הפרשה להפסדי אשראי קבוצתית
0.9	2.4	1.5	1.6	1.8	2.1	0.9	0.4	סך הכל
								שיעור ההפרשה להפסדי אשראי:
0.13%	0.34%	0.23	0.24%	0.27%	0.32%	0.14%	0.07%	מאזני*
0.09%	0.23%	0.15%	0.16%	0.18%	0.22%	0.10%	0.04%	מאזני וחוץ מאזני*

* על בסיס שנתי

הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2012 הסתכמו ב-152.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-149.1 מיליון ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 2.4%. הכנסות הריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי ברבעון הרביעי של שנת 2012 ב-41.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-38.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.6%.

הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית הסתכמו בשנת 2012 ב-13.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-2.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול במימוש ניירות ערך זמינים למכירה שנזקפו לרווח והפסד.

הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית ברבעון הרביעי של שנת 2012 הסתכמו ב-2.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגידול נובע בעיקר מגידול במימוש ניירות ערך זמינים למכירה שנזקפו לרווח והפסד.

עמלות הסתכמו בשנת 2012 ב-81.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-81.2 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 0.2%.

ברבעון הרביעי של שנת 2012 הסתכמו העמלות בסך 21.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-21.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 0.9%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההכנסות מעמלות בשנת 2012:

- הכנסות מכרטיסי אשראי הסתכמו ב-13.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-16.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 13.8%.

- הכנסות מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים ומעמלות הפצה הסתכמו ב-19.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-20.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 5.9% הנובע בעיקר מירידה בהיקף הפעילות בשוק ההון של לקוחות הבנק.

- עמלות מטיפול באשראי הסתכמו ב-12.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-10.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 14.8%.

הכנסות אחרות הסתכמו בשנת 2012 ב-1.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4.2 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 69.0%. הקיטון נובע בעיקרו מהכנסה חד פעמית בגין החזר הוצאות הקמה מחברת "גל" ומחברת "רשף" בעקבות פיצול קופת הגמל דפנה, שהסתכמו בסך 2.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ברבעון הרביעי של שנת 2012 הסתכמו ההכנסות האחרות ב-0.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות תפעוליות ואחרות בשנת 2012 הסתכמו ב-178.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-180.1 מיליוני ש"ח בשנת 2011, קיטון בשיעור של 1.1%.

ברבעון הרביעי של שנת 2012 הסתכמו ההוצאות התפעוליות והאחרות בסך 45.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-44.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 3.4%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההוצאות התפעוליות והאחרות בשנת 2012:

- הוצאות שכר הסתכמו ב- 91.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 89.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 1.8%. הגידול נובע בעיקר מעליה בהוצאות בגין המענק השנתי לעובדי הבנק.

- אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ב- 31.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 35.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור 11.4%.

- הוצאות אחרות הסתכמו ב- 55.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 55.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההוצאות האחרות בשנת 2012:

- הוצאות מחשב הסתכמו ב- 28.5 מיליוני ש"ח לעומת 26.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.5%.

- הוצאות שירותים מקצועיים הסתכמו ב- 5.2 מיליוני ש"ח לעומת 7.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 26.8%.

שיעור כיסוי ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות בשנת 2012 הגיע ל-58% בהשוואה ל-59% בשנת 2011.

ההפרשה למיסים על הרווח בשנת 2012 הסתכמה ב- 26.4 מיליוני ש"ח, לעומת 20.3 מיליוני ש"ח בשנה הקודמת. הגידול בהפרשה למיסים נובע מגידול בהכנסות לפני מיסים. שיעור המס האפקטיבי מהרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הגיע ל-37.23% בהשוואה לשיעור המס הסטטוטורי שהינו 35.53%. הפער נובע בעיקרו מהשפעת שינויים בשיעור המס, מהוצאות לא מוכרות והפרשים קבועים. לעידכנו מיסוי ראה באור 23.

התפתחויות בסעיפי המאזן המאוחד

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר			
	2012	2011	השינוי ב- %
סך כל המאזן	5,122.8	4,791.0	6.9
אשראי לציבור, נטו	2,768.8	2,573.1	7.6
מזומנים ופקדונות בבנקים	1,421.8	1,438.5	(1.2)
ניירות ערך	842.4	682.6	23.4
פקדונות הציבור	4,183.2	3,967.9	5.4
הון	426.5	375.3	13.6

האשראי לציבור ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-2,768.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-2,573.1 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2011, גידול בשיעור של 7.6%. על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, האשראי לציבור כולל יתרות בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2012 ב-363.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-346.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2011.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי			יתרה ליום 31 בדצמבר		
לציבור ליום 31 בדצמבר					
2011	2012	שינוי	2011	2012	
%	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
91.4	92.3	8.8	206.1	2,350.8	2,556.9
8.5	6.8	(14.4)	(31.6)	219.1	187.5
0.1	0.9	662.5	21.2	3.2	24.4
100.0	100.0	7.6	195.7	2,573.1	2,768.8

מטבע ישראלי:

לא צמוד

צמוד למדד

מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

סך הכל

ההשקעות בניירות הערך הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2012 ב- 842.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 682.6 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2011. בתקופה זאת חלה עליה בשווי ההון של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה בסך 25.7 מיליוני ש"ח שגזקפה להון. כמו כן נזקף לרווח והפסד רווח בסך של 15.3 מיליוני ש"ח בגין ניירות ערך שמומשו מהתיק הזמין למכירה.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך		יתרה ליום		
31.12.11	31.12.12	31.12.11	31.12.12	
ב- %		במיליוני ש"ח		
95.8	94.3	654.4	794.9	איגרות חוב של ממשלת ישראל
-	2.1	0.1	17.4	איגרות חוב של בנקים בישראל
4.2	3.6	28.1	30.1	איגרות חוב של אחרים בישראל *
100.0	100.0	682.6	842.4	סך הכל

* כולל איגרות חוב בערבות ממשלתית ליום 31 בדצמבר 2012 בסך 12.4 מיליוני ש"ח. ליום 31 בדצמבר 2011 לא הוחזקו איגרות חוב בערבות ממשלתית.

התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך			יתרה ליום		
31.12.11	31.12.12	השינוי	31.12.11	31.12.12	
ב- %		במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח		
		במיליוני ש"ח			
57.2	73.7	59.1	230.7	390.4	621.1
40.8	24.6	(25.6)	(71.4)	278.4	207.0
2.0	1.7	3.6	0.5	13.8	14.3
100.0	100.0	23.4	159.8	682.6	842.4

מטבע ישראלי

- לא צמוד

- צמוד למדד

מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

סך הכל

להלן פירוט ניירות הערך לפי האופן בו נקבע השווי ההוגן של ניירות הערך (במיליוני ש"ח) (ראה גם באור 15ד):

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2012		
מדידות שווי הוגן			מדידות שווי הוגן		
המשתמשות ב -			המשתמשות ב -		
יתרה	נתונים נצפים	מחירים	יתרה	נתונים נצפים	מחירים
מאזנית *	משמעותיים	מצוטטים	מאזנית *	משמעותיים	מצוטטים
	אחרים	בשוק פעיל		אחרים	בשוק פעיל
	(רמה 2)	(רמה 1)		(רמה 2)	(רמה 1)
א. נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
653.1	13.8	639.3	784.9	14.3	770.6
0.1	-	0.1	17.4	-	17.4
23.0	18.0	5.0	25.0	12.5	12.5
676.2	31.8	644.4	827.3	26.8	800.5
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה					
ניירות ערך למסחר:					
1.3	-	1.3	10.0	-	10.0
1.3	-	1.3	10.0	-	10.0
677.5	31.8	645.7	837.3	26.8	810.5
סך כל ניירות הערך הנמדדים לפי שווי הוגן					

* לא כולל ניירות ערך בתיק לפדיון בסך 5.1 מיליוני ש"ח ו- 5.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה, המוצגים לפי העלות המופחתת.

** מדידות שווי הוגן:

רמה 1 - מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
 רמה 2 - מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או התחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.

מדיניות הבנק בנושא ירידת ערך - הבנק בוחן מעת לעת באם חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בהשקעות שלו בניירות ערך. בחינה זאת מתבצעת בהתקיים סממנים, אשר יש בהם כדי להצביע על האפשרות כי ערכן של ההשקעות נפגם, לרבות:

- משך הזמן בו השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו.
 - שיעור ירידת השווי ההוגן של נייר הערך ביחס לעלותו.
 - היקף הבטחונות המגבים את נייר הערך וחיזוקי האשראי שתומכים בו.
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך עד להשבה (Recovery) חזויה של השווי ההוגן של נייר הערך.
 - דירוג האשראי של נייר הערך לרבות שינוי בדירוג שחל לאחר תאריך המאזן.
 - בהתאם להוראות, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:
- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוחות לציבור או שיש כוונה למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.

- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין מועד רכישתה לבין מועד פרסום הדוחות הכספיים.

- איגרת חוב שלאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית (לרבות איגרת חוב שהונפקה על ידי לוואי אשר סווג על ידי הבנק לאחר רכישת איגרת חוב בעייתית)

- איגרת חוב אשר חל כשל בתשלום לאחר רכישתה.

- נייר ערך אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות.

ההפחתות להתאמת ערך השקעות אלה, אשר להערכת ההנהלה מתבססת על בחינת מכלול ההיבטים הרלוונטיים ומתן המשקל הראוי להם ואשר אינן בעלות אופי זמני, נזקפות לרווח והפסד.

בנוסף בוחן הבנק שיקולים נוספים:

- ניתוח פרטני של ההשקעות ששווין ההוגן נמוך באופן משמעותי מעלותן המופחתת.

- דיון בעובדות המקרה, כולל הערכה של הגורמים או המצבים העשויים לגרום להשקעה מסוימת להיות מסווגת כבעלת ירידת ערך שאינה זמנית, או אשר לא תומכים בסיווג ההשקעה כבעלת ירידת ערך זמנית.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה שנזקק בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

להלן פירוט ירידת ערך של איגרות חוב בתיק הזמין למכירה לפי שיעור ירידה ולפי טווחים של משך הזמן (במיליוני ש"ח):

שיעור ירידה	עד 6 חודשים	מעל 12 חודשים	סך הכל
איגרות חוב קונצרניות עד 3%	*-	-	*-
איגרות חוב ממשלתיות עד 2%	*-	(2.6)	(2.6)
סך הכל	*-	(2.6)	(2.6)

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

בניינים וציוד - העלות המופחתת ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמה ב- 56.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-59.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2011.

המבנים בהם מתנהלים עסקי הבנק, הינם בבעלות הבנק או בבעלות חברת הנכסים שלו או בשכירות לתקופות שכירות שונות.

בבעלות הבנק 6 מבנים בשטח של כ- 3,300 מ"ר המשמשים כסניפים. בנוסף למבנים בבעלותו, הבנק מחזיק בשכירות מבנה בשטח של כ- 2,000 מ"ר המשמש כמשרדי הנהלה ו- 16 מבנים בשטח של כ- 3,500 מ"ר המשמשים כסניפים. (ראה בנוסף "פריסת סניפים והנהלה ראשית")

פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכמו ב- 4,183.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 3,967.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2011, גידול בשיעור של 5.4%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום 31 בדצמבר			יתרה ליום 31 בדצמבר		
2011	2012	שינוי	2011	2012	
%	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
79.5	80.7	7.1	222.8	3,154.5	3,377.3
14.0	13.0	(2.4)	(13.2)	555.8	542.6
6.5	6.3	2.2	5.7	257.6	263.3
100.0	100.0	5.4	215.3	3,967.9	4,183.2

מטבע ישראלי:

לא צמוד*

צמוד למדד**

מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)

סך הכל

* כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 בדצמבר 2012 בסך 43.1 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011 -43.6) המוצגים לפי המסלול הגובר.

** כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 בדצמבר 2012 בסך 10.5 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2011 -57.8) המוצגים לפי המסלול הגובר.

ההון ליום 31 בדצמבר 2012 הסתכם ב-426.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-375.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2011, גידול בשיעור של 13.6%. הגידול בהון נבע בעיקרו מרווח בסך 44.5 מיליוני ש"ח ומגידול בסך של 6.7 מיליוני ש"ח ביתרת ההתאמות מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הון, נטו.

יחס הון למאזן ליום 31 בדצמבר 2012 הגיע ל-8.3% בהשוואה ל-7.8% ליום 31 בדצמבר 2011.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2012 הגיע ל-14.78% לעומת 13.72% ביום 31 בדצמבר 2011.

פעילות חוץ-מאזנית

תפעול קופות גמל - שירותי התפעול של קופות הגמל ניתנים החל מהרבעון השני של שנת 2010, באמצעות חברת האם. תמורת שירותי תפעול אלה רשם הבנק בשנת 2012 הכנסה נטו בסך 1.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-0.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הסכם לשירותי תפעול נמצא בשלבי גיבוש ונכון ליום פרסום הדוחות הכספיים טרם נחתם.

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות הבנק (במיליוני ש"ח):

	31.12.11	31.12.12
השינוי ב-		
5.8	2,496	2,640
בתיקי ניירות ערך		

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי תקני חשבונאות מקובלים ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של תאגיד בנקאי. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בבאור 1 לדוחות הכספיים.

הדוחות הכספיים כוללים תוצאות של חישובים, הנחות ואומדנים המתייחסים לפעילויות, אירועים והתפתחויות שונות, המשפיעים על רווחיותו של הבנק. הנהלת הבנק מתבססת בהערכותיה על הנחות סובייקטיביות והערכות של עובדים וגורמים מקצועיים חיצוניים בעלי מיומנויות והתמחויות בתחומים בהם נדרשים האומדנים השונים. לבעלי המקצוע החיצוניים ולעובדים העוסקים בפיקוח, בקרה והכנת האומדנים וההערכות בנושאים המוגדרים כבעלי השפעה קריטית על התוצאות הכספיות של הבנק אין, ככל שהדבר מתאפשר, מעורבות וקשר עסקי שוטף עם הגורם או הסוגיה נשוא האומדן.

הנהלת הבנק והדירקטוריון סבורים כי האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק.

להלן סקירה תמציתית של התחומים בהם נדרשת הנהלת הבנק לבצע הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים שהשפעתם על הרווח והפסד עשויה להיות קריטית ומהותית. לשינויים באומדנים ובהערכות בנושאים שיתוארו להלן, ובכלל זה התממשות שונה של אירוע מהאומדן שנעשה לגביו, יכולה להיות השפעה מהותית על תוצאותיו העסקיות של הבנק ועל מבנה הנכסים וההתחייבויות שלו (לרבות - תלויות).

- מתכונת דוח רווח והפסד בנושא מדידת הכנסות ריבית

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית, מיישם הבנק את ההוראות הקשורות לאופן ההצגה של דוח רווח והפסד.

בהתאם להוראות, התאים הבנק את אופן ההצגה של מרכיבי הרווח המימוני בגוף דוח רווח והפסד ובבאורים הנלווים באופן המפורט להלן:

- סעיף "רווח מימוני לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" פוצל לשלושה סעיפים נפרדים "הכנסות ריבית", "הוצאות ריבית" וכן "הכנסות מימון שאינן מריבית" שהוצגו בשורות נפרדות.
- מרכיבי הרווח המימוני שאינם מריבית וכן מרכיבי רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות סווגו במסגרת סעיף הכנסות מימון שאינן מריבית תוך אבחנה בין פעילויות למטרות מסחר לבין פעילויות שאינן למטרות מסחר.
- עודכנה ההגדרה של "ריבית" כך שתכלול הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן (מרכיב שקודם לכן לא נחשב כחלק מריבית).
- בוטלה האבחנה בין עמלות מעסקי מימון שבעבר נכללו במסגרת הרווח המימוני לבין עמלות תפעוליות. לאור זאת, כל ההכנסות מעמלות, למעט עמלות הקצאת אשראי ועמלות פירעון מוקדם, נכללו בסעיף "עמלות" בדוח רווח והפסד (בעבר סעיף "עמלות תפעוליות").
- בוטל הסעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות" ואומצה הגישה הנהוגה בארה"ב לפיה פריטים מיוחדים מוגדרים כפריטים אשר "אינם רגילים" ו"אינם שכיחים". לאור זאת, הסיווג של אירוע כלשהו כפריט מיוחד (בלתי רגיל) בדוח רווח והפסד יבוצע רק באישור מראש של המפקח על הבנקים.

הבנק יישם את ההוראות בנוגע למתכונת דוח רווח והפסד החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. ליישום ההוראה לראשונה לא היתה השפעה למעט שינוי הצגתי. לפירוט לגבי הסיווגים מחדש ראה באור ד.1.

- דוח תזרים מזומנים

בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 30 בנובמבר 2011 בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים מיישם הבנק את תקן דיווח כספי בינלאומיים IAS 7 בנושא דוח על תזרימי מזומנים. הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות השקעה (בעבר - פעילות בנכסים) ומפעילות מימון (בעבר - פעילות בהתחייבויות ובהון). תזרימי המזומנים הנובעים מפעילויות עיקריות של הבנק מסווגים לפעילות שוטפת. סעיף המזומנים ושווי מזומנים כולל מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

הבנק יישם את הכללים שנקבעו בתקן החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי. לפירוט לגבי הסיווגים מחדש ראה באור ד.1.

- זכויות עובדים

בחודש יולי 2012, פורסמה על ידי אגף שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר טיוטת נייר עמדה שעניינה עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה ובביטוח חיים, אשר כוללת עדכון אפשרי ללוחות התמורה. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים במדידת התחייבויות בגין זכויות עובדים יש לעדכן את ההנחות לגבי תמורה ונכות בדוחות לרבעון השני של שנת 2012 לפי המידע הטוב ביותר שקיים בידי התאגיד הבנקאי. לצורך כך, יש להיעזר, בין היתר, בטייטה של לוחות התמורה והנכות שפורסמה לאחרונה על ידי האוצר. בהתאם לאמור לעיל, עדכן הבנק את הערכותיו בדבר משתנים דמוגרפיים על בסיס האומדנים המעודכנים של אריכות הימים הכלולים בטייטה נייר העמדה. כפועל יוצא מכך, הגדיל הבנק במהלך הרבעון השני של שנת 2012 את ההפרשות לזכויות פנסיוניות בסך של כ- 0.2 מיליוני ש"ח. הגדלת ההפרשה נזקפה לדוח רווח והפסד, והקטינה את הרווח בסך של כ- 0.2 מיליוני ש"ח לפני מס ובסך של כ- 0.1 מיליוני ש"ח לאחר מס. יצוין כי בסכומים האמורים יתכנו שינויים כאשר יתפרסמו לוחות התמורה הסופיים.

רגישות המחויבות האקטוארית להנחת גידולי השכר

שיעור שינוי בשכר (ב- %)	0.75%	1.00% (לפי המודל)	1.25%	1.50%	1.75%	2.00%	2.25%	2.75%
סה"כ מחויבויות לעובדים	13.6	13.8	13.9	14.0	14.2	14.3	14.5	14.9
ניתוח שינוי	(0.1)	-	0.1	0.3	0.4	0.6	0.7	1.1

רגישות המחויבות האקטוארית להנחת העזיבות

שינוי העזיבות	גידול פי 2	גידול 50%	לפי המודל	קטון 25%	קטון 50%
מחויבויות נוספות לעובדים	11.5	12.5	13.8	14.5	15.2
ניתוח שינוי	(2.2)	(1.2)	-	0.7	1.5

תאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

הבנק פועל בישראל במרבית תחומי הבנקאות ומספק מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו. פעילות הבנק מתבצעת באמצעות 3 מגזרי פעילות עיקריים:

(א) המגזרים הבנקאיים - מתחלקים למגזר משקי בית, מגזר בנקאות פרטית ומגזר עסקי. מגזרים אלה עוסקים במתן שירותים בנקאיים ובתיווך פיננסי, תוך התמקדות במשקי בית, מקבלי משכורת עם התמחות מיוחדת באוכלוסיית עובדי ההוראה ומוסדות חינוך:

- 1. מגזר משקי הבית (המגזר הקמעונאי)** - מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי הבית.
- 2. מגזר הבנקאות הפרטית** - הבנק פועל להרחיב ולהעמיק את הפעילות עם לקוחות הבנקאות הפרטית, תוך בחינה מקצועית של צרכי הלקוחות והתאמת תיק ההשקעות שלהם בהתאם לאפיון הלקוח. הפעילות תתמקד בעיקרה בנושאים הבאים:
 - טיפול אישי וממוקד בלקוחות המגזר, הנמנים על הלקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה יחסית, תוך בחינה והתאמה של פעילות הלקוח, באמצעות מערכות מתוחכמות וביצוע מעקב שוטף ומקצועי אחר ביצועי תיק ההשקעות והרכבו, כפועל יוצא מאפיון רמת הסיכון של הלקוח בחשבונו.
 - גיוס לקוחות בעלי עושר פיננסי התואמים את לקוחות המגזר כאמור, תוך מתן דגש על מקצוענות, יחס אישי ותודעת שירות גבוהה

3. מגזר עסקי - מספק מגוון של שירותי בנקאות לעסקים וחברות. לקוחות אלה מקבלים את השירות ביחידות מובדלות בסניף, אשר מקבלות תמיכה מקצועית מהנהלה הראשית על ידי רפרנטים מקצועיים יעודיים המתמחים בלקוחות עסקיים.

(ב) מגזר ניהול ותפעול נכסים פיננסיים - המגזר עסק בתחום המוצרים הפיננסיים החוץ מאזניים: קופות גמולים ופיצויים, קרנות השתלמות וקרנות נאמנות. נכון לתאריך הדוחות מגזר זה אינו נושא הכנסה מהותית ומתופעל על ידי חברת האם.

(ג) מגזר ניהול פיננסי - הכולל פעילות בנוסטרו של הבנק, פעילות בנגזרים הפיננסיים וניהול החשיפות.

תוצאות הפעילות לפי מגזרי הפעילות מפורטות בבאור 25 לדוחות הכספיים. נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים", וכוללים את המידע כפי שהוא מוצג להנהלת הבנק.

חלוקה זו משמשת את הנהלת הבנק לצורך קבלת החלטות וניתוח התוצאות העסקיות של הבנק. כללי החשבונאות שיושמו בהצגת תוצאות הפעילות של מגזרי הפעילות של קבוצת הבנק הינם אלה המתוארים בבאור 1 לדוחות הכספיים. להלן הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

הכנסות ריבית, נטו - כולל את המרווח שבין הריבית המתקבלת או המשתלמת ללקוח המגזר לבין העלות השולית של מקורות הבנק וכן הריבית התיאורטית על ההון המיוחס למגזר. הוצאות בגין הפסדי אשראי - ההוצאות בגין הפסדי אשראי נזקפת למגזר אליו משתייך הלקוח. הכנסות שאינן מריבית - מיוחסות למגזר אליו משתייך הלקוח. הוצאות תפעוליות ואחרות - מיוחס למגזר על פי יחס עלות השכר הישיר. מיסים על הכנסה - ההפרשה למס על תוצאות הפעילות של כל מגזר חושבה על-פי שיעור המס האפקטיבי. תשואה להון - כולל את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. הון מוקצה למגזר - ההון המשוקלל ברוטו בהתאם למשקל הממוצע של נכסי הסיכון במגזר מסך כל נכסי הסיכון.

נכסי הסיכון - כוללים נכסי סיכון אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי.

להלן תמצית התפתחות הרווח הנקי וסך הנכסים לפי מגזרי פעילות:

השינוי ב-%	*2011	2012	
א. סך ההכנסות			
5%	129.0	135.9	מגזר משקי הבית
(2%)	49.5	48.5	מגזר בנקאות פרטית
-	57.5	57.4	מגזר עסקי
-	3.7	-	מגזר ניהול ותפעול נכסים פיננסיים
372%	2.9	13.7	מגזר ניהול פיננסי
5%	242.6	255.5	סך הכל
ב. הוצאות בגין הפסדי אשראי			
-	(2.4)	2.1	מגזר משקי הבית
(43%)	7.6	4.3	מגזר עסקי
23%	5.2	6.4	סך הכל
ג. רווח נקי			
15%	22.4	25.7	מגזר משקי הבית
(11%)	6.2	5.5	מגזר בנקאות פרטית
6%	7.1	7.5	מגזר עסקי
-	1.4	-	מגזר ניהול ותפעול נכסים פיננסיים
-	(0.1)	5.8	מגזר ניהול פיננסי
20%	37.0	44.5	סך הכל
ד. יתרות מאזניות ממוצעות:			
12%	1,410.8	1,579.0	מגזר משקי הבית
24%	160.9	199.8	מגזר בנקאות פרטית
(1%)	922.1	913.5	מגזר עסקי
13%	2,031.3	2,297.4	מגזר ניהול פיננסי
10%	4,525.1	4,989.7	סך הכל

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי.

מגזר משקי הבית

מבנה המגזר

מגזר משקי הבית (המגזר הקמעונאי) מספק מגוון של שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים למשקי הבית. המגזר פועל באמצעות מערך הסינוף של הבנק המונה 15 סניפים ו-7 שלוחות הפרוסים ברחבי הארץ ובאמצעות ערוצים ישירים: סניפומטים, עמדות לקוח, אינטרנט, "Call Center" שרות SMS בטלפון סלולרי ואפליקציות לטלפונים חכמים (סמרטפונים).

המוצרים הבנקאיים העיקריים שמספק המגזר כוללים: שירותי ניהול חשבון שוטף, אשראי, פקדונות ותוכניות חסכון, פעילות בכרטיסי אשראי ומוצרי הון הכוללים השקעה בקרנות נאמנות והשקעה בניירות ערך.

פעילות המשכנתאות של לקוחות המגזר מתבצעת באמצעות דלפקי משכנתאות של הבנק הבינלאומי המוצבים בחלק מסניפי הבנק.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר משקי הבית בשנת 2012 הסתכם ב-25.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-22.4 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 15%, הנובע בעיקרו בשל גידול בהיקפים במגזר. שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר בשנת 2012 הגיע ל-12.4%, בהשוואה ל-12.0% בשנת 2011.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-135.9 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-129.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 5% הנובע בעיקר מעליה בהיקף המקורות והשימושים. בשנת 2012 חל גידול בהיקף הפעילות של המגזר. היתרה הממוצעת של הנכסים, שעיקרם אשראי לציבור, הסתכמה בשנת 2012 ב-1,579.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1,410.8 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול של 12%. הוצאות המגזר בשנת 2012 הסתכמו ב-92.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-96.7 מיליוני ש"ח בשנת 2011, קיטון בשיעור של 4% שנבע בעיקר מקיטון בהוצאות התפעוליות במגזר. ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-2.1 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסות של 2.4 מיליוני ש"ח בשנת 2011. הפרש זה מוסבר בגביות גבוהות בשנת 2011. היקף נכסי הציבור, המנוהלים על ידי המגזר, הסתכם בשנת 2012 ב-243.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-370.3 מיליוני ש"ח בשנת 2011, ירידה של 34%.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית:

השינוי ב-%	2011, **	2012	
			הכנסות ריבית נטו:
6%	93.3	99.0	מחיצוניים
			הכנסות שאינן מריבית:
3%	35.7	36.9	מחיצוניים
5%	129.0	135.9	סך הכנסות
-	(2.4)	2.1	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(4%)	96.7	92.9	הוצאות תפעוליות ואחרות
18%	34.7	40.9	רווח לפני מיסים
24%	12.3	15.2	הפרשה למיסים על הרווח
15%	22.4	25.7	רווח נקי
-	12.0%	12.4%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
12%	1,410.8	1,579.0	יתרה ממוצעת של נכסים
3%	1,495.1	1,543.7	יתרה ממוצעת של התחייבויות
4%	1,415.6	1,477.6	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
(34%)	370.3	243.3	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
			מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:
16%	60.4	70.0	מרווח מפעילות מתן אשראי
(8%)	23.7	21.9	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(23%)	9.2	7.1	אחר
			פירוט הכנסות שאינן מריבית:
8%	10.1	10.9	הכנסות מכרטיסי אשראי
(38%)	2.9	1.8	הכנסות משוק ההון
7%	22.7	24.2	הכנסות שאינן מריבית אחרות
5%	129.0	135.9	סך הכנסות

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי.
 ** סווג מחדש בגין טיוב הכנסות למגזרים.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

בשנה האחרונה לא חלו שינויים במאפייני לקוחות המגזר. עם זאת, קיימת מגמה מתמשכת של מעבר לפעילות בנקאית באמצעות ערוצים ישירים (מכשירי בנק אוטומטיים (ATM), "מסד בטלפון" ואינטרנט). כ-70% מכלל הלקוחות הפעילים משתמשים בערוצים הישירים.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

הצלחה במגזר משקי הבית ובעיקר מגזר המורים ועובדי מערכת החינוך מחייבת חבילת מוצרים ושירותים המתאימה למגזר זה והתמחות, הבנה בצרכי המגזר וכן שירות ברמה גבוהה על ידי מנהלי ועובדי הבנק. בנוסף למערך סינוף בערים מרכזיות ובמקומות ריכוז של אוכלוסיית המטרה, יכולים לקוחות הבנק לקבל שירותים בכל אחד מסניפי קבוצת הבינלאומי.

מוצרים ושירותים חדשים

בחודש אוגוסט 2012 הושקה אפליקציית בנק מסד לטלפונים חכמים בסביבת תוכנת האנדרואיד, באמצעותה יכולים לקוחות הבנק לקבל מידע פיננסי ולבצע פעולות בחשבונם. בחודש ינואר 2013 נפתח דלפק לשיווק משכנתאות בסניף אשדוד אשר הצטרף לדלפקים הקיימים.

לקוחות

לקוחות המגזר כוללים משקי בית, בעיקר עובדי הוראה בפיזור רחב. אין לבנק לקוח בודד או מספר מצומצם של לקוחות שאובדנם ישפיע באופן מהותי על הפעילות במגזר.

שיווק והפצה

אתר האינטרנט השיווקי של הבנק נבנה בטכנולוגיה מתקדמת ובעיצוב המותאם למיתוג של הבנק, תוך הדגשת ייחודו של הבנק כבנק של המורים. הבנק משתתף באופן קבוע בכנסים ופעילויות של ארגוני המורים השונים. הצעות שיווקיות מועברות ללקוחות באמצעות אתר האינטרנט של הבנק ובדיוור ישיר. הבנק משתף פעולה עם אתרי אינטרנט יעודיים למורים ומפרסם באופן קבוע בעיתוני המורים. לקוחות הבנק מקבלים שירותי אינטרנט באתר מסד און ליין, אתר מתקדם של קבוצת הבינלאומי המציג מגוון פעילויות לנוחות הלקוחות. בנוסף לכך הבנק מקבל שירותי call center מקבוצת הבינלאומי תחת מסד call. במסגרת המוקד נהנים לקוחות הבנק ממענה מהיר ומגוון רחב של שירותים.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

התחרות בתחום מגזר משקי הבית, בכלל, ועובדי מערכת החינוך בפרט, התגברה משמעותית בשנים האחרונות ומשתתפים בה כל הבנקים הפועלים בישראל. מרבית לקוחות המגזר מנהלים חשבון אחד בלבד. לקוחות המגזר הינם צרכני אשראי ומשקיעים במוצרי השקעה בסיסיים (פקדונות שקליים ותוכניות חסכון). המגזר נתון מזה מספר שנים בתחרות עזה בענף, לרבות בתחום כרטיסי האשראי.

הון אנושי

בשנת 2012 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב-184 משרות, כולל משרות מועמסות על המגזר, (בשנת 2011 - 182), מתוכם 29 משרות בדרגת ניהול (בשנת 2011 - 29). לעניין מאפייני משאבי אנוש בבנק, ראה פרק "משאבי אנוש ומבנה ארגוני".

מגבלות ופיקוח על פעילות המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים ועוד.

על שולחן הכנסת מונחות כיום שתי הצעות חוק פרטיות שעניינן מגבלות על גובה העמלות, סלי עמלות, איסור על חיוב סוגי אוכלוסיות בעמלות מסוימות, איסור על גביית סוגים מסוימים של עמלות וכיוב'. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות, המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים. ביום 27 לדצמבר 2012 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ג-2012, במסגרת יישום המלצות דו"ח הביניים של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דו"ח ועדת זקן) ונכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2013.

העמלות העיקריות שבוטלו או שונו במסגרת התיקון הנ"ל - ביטול עמלת דמי ניהול לעסק קטן; ביטול עמלה בעד כרטיס מידע וכרטיס משיכת מזומן; ביטול עמלת דמי ניהול פקדון נ"ע בגין מק"מ וקרנות כספיות; ביטול עמלות המינימום בגין דמי ניהול פקדון נ"ע; קביעת עמלות מקסימום לקניה, מכירה ופדיון של נ"ע; קביעת תעריף מופחת עבור קניה ומכירה של נ"ע הנסחרים בבורסה בתל אביב באמצעות האינטרנט; הרחבת הפיקוח על עמלת העברת פקדון נ"ע גם להעברת פקדון לגוף פיננסי מחוץ למערכת הבנקאית; העלאת תקרת הפטור מעמלת טיפול באשראי ובביטחונות בגין הלוואות שאינן לדיור מ- 50,000 ש"ח ל- 100,000 ש"ח; ביטול עמלה בגין שינוי מועד חיוב בכרטיס אשראי (העמלה נגבית על ידי חברות כרטיסי האשראי).

בנוסף, ביום 28 בנובמבר 2012 הורה המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים לבצע עד ליום 1 במרס 2013 תמחור מחדש של עמלות הנגבות בעד קניה, מכירה ופדיון ניירות ערך בגין מניות ואיגרות חוב, בהתחשב בשינויים שחלו במבנה העמלה במסגרת התיקון הנ"ל לכללי העמלות (קביעת שיעור דיפרנציאלי בהתאם לערוץ הפעולה וקביעת עמלת מקסימום) ובצורך להתאימן, ככל שניתן, למחיר שנגבה בפועל. להשפעה הצפויה של דוח זה על הדוחות הכספיים של הבנק ראה באור 19.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

מגזר משקי הבית הינו קהל היעד האסטרטגי של הבנק ובאופן ספציפי יותר ציבור המורים בישראל ועובדי מערכת החינוך ובני משפחותיהם. הבנק פועל על פי אסטרטגיה רב שנתית (ראה בהמשך) ממנה נגזרת תוכנית העבודה לשנת 2013.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

- הבנק מתכנן להמשיך לגייס בשנת 2013 לקוחות שהינם מורים ועובדי מגזר חינוך בהתאם לתכנית האסטרטגית החדשה.
- בכוונת הבנק לבחון את יעילות הפריסה של מערך הסינוף ולבצע את ההתאמות הנדרשות.
- להרחיב את מספר נקודות המכירה, סניפים או שלוחות.
- להמשיך לפתוח דלפקי משכנתאות. במסגרת הדלפקים יוכלו לקוחות הבנק להנות ממגוון מסלולי הלוואות, לרבות הלוואות ייחודיות למגזר המורים.

מגזר הבנקאות הפרטית

מבנה המגזר

מגזר הבנקאות הפרטית מעניק שרותי ייעוץ מתקדמים על ידי יועצי השקעות ללקוחות הבנקאות הפרטית. המגזר פועל באמצעות מערך הסינוף של הבנק במרבית סניפי הבנק. לקוחות הבנקאות הפרטית מקבלים שירות ביחידות מובדלות בסניפי הבנק, אשר מספקות להם את מכלול השירותים הבנקאיים. ללקוחות הבנקאות הפרטית מוצעת "מעטפת שירות", המותאמת לצרכי הלקוח.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב-5.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-6.2 מיליוני ש"ח בשנת 2011, קיטון בשיעור של 11% הנובע מירידה במרווחים מפעילות קבלת פקדונות ובעמלות מניירות ערך. שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר הגיע ל-13.2%, בהשוואה ל-19.5% בשנת 2011.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-48.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-49.5 מיליוני ש"ח בשנת 2011, קיטון בשיעור של 2% הנובע מירידה במרווחים מפעילות קבלת פקדונות ובעמלות מניירות ערך.

הוצאות המגזר הסתכמו ב-39.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ב-39.9 מיליוני ש"ח בשנת 2011.

היקף נכסי הציבור, המנוהלים על ידי המגזר, הסתכם ב-2,284.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1,974.6 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול של 16%.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הבנקאות הפרטית:

השינוי ב-%	2011, **	2012	
			הכנסות ריבית נטו:
5%	22.1	23.1	מחיצוניים
			הכנסות שאינן מריבית:
(7%)	27.4	25.4	מחיצוניים
(2%)	49.5	48.5	סך הכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפרשה להפסדי אשראי
-	39.9	39.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
(9%)	9.6	8.7	רווח לפני מיסים
(6%)	3.4	3.2	הפרשה למיסים
(11%)	6.2	5.5	רווח נקי
	19.5%	13.2%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
24%	160.9	199.8	יתרה ממוצעת של נכסים
19%	1,537.0	1,830.9	יתרה ממוצעת של התחייבויות
22%	241.1	294.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
16%	1,974.6	2,284.0	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
			מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:
39%	4.1	5.7	מרווח מפעילות מתן אשראי
(4%)	16.8	16.2	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
-	1.2	1.2	אחר
			פירוט הכנסות שאינן מריבית:
12%	3.3	3.7	הכנסות מכרטיסי אשראי
-	17.3	17.1	הכנסות משוק ההון
(32%)	6.8	4.6	הכנסות שאינן מריבית אחרות
(2%)	49.5	48.5	סך הכנסות

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי.

** סווג מחדש בגין טיוב הכנסות למגזרים.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

הלקוחות במגזר הבנקאות הפרטית הינם בעלי עושר פיננסי ולחלקם חשבונות נוספים בבנקים אחרים. הלקוחות מאופיינים בדרישה לשירות אישי ושירותי יעוץ השקעות לגבי שוק ההון ומגוון המוצרים הבנקאיים.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- 1) שירות אישי ממוקד ללקוח, תוך דגש רב על יחס אישי והתאמה לצרכים.
- 2) שירות בעל גמישות רבה, בהתאם לתנאי שוק משתנים בארץ ובעולם.
- 3) מערכת שירות בנקאות ישירה מתקדמת (אינטרנט, "מסד בטלפון").
- 4) הכשרת כח אדם מקצועי ומיומן למתן ייעוץ ללקוחות על פי הוראות חוק הייעוץ.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- זמינות ללקוחות באמצעות מערך הסינוף.
- הכשרת כוח-אדם מיומן למתן ייעוץ ללקוחות, על פי הוראות חוק הייעוץ.
- יצירת סביבת שירות טכנולוגי מתקדמת והשקעה קבועה בתחזוקה ושדרוג של מערכות טכנולוגיות מתקדמות.

לקוחות

לקוחות הבנקאות הפרטית הם בעיקר בעלי עושר פיננסי בינוני ובעלי פוטנציאל עתידי לכך. אין לבנק לקוח בודד או מספר מצומצם של לקוחות שאובדנם ישפיע באופן מהותי על הפעילות במגזר.

שיווק והפצה

השיווק וההפצה של שירותי המגזר מתבצעים באמצעות מערך הסינוף של הבנק על ידי מבצעי פרסום בעיתונות הכללית ועיתוני המורים של מערכת החינוך. בנוסף, השיווק וההפצה מתבצעים באמצעות שיחות ייעוץ פנים אל פנים ובאמצעות הטלפון, הן בפנייה יזומה והן כמענה לפניית לקוחות. העברת מסרים שיווקיים נעשית באתר האינטרנט, בדיוור ישיר ללקוחות, בשילוט ובעלוני מידע וגלויות בתוך הסניף.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

התחרות על חשבונות פרטיים ובעיקר על פלח הבנקאות הפרטית, רבה ביותר. תחרות זו באה לידי ביטוי בהטבות בתנאי ניהול החשבונות, ברמות המחירים, בקמפיינים פרסומיים, דגש על שירות אישי - מעטפת שירות מותאמת ללקוחות, ייעוץ השקעות, חדשנות מתמדת במוצרים ובטכנולוגיה למתן שירותים מובילים. המתחרים במגזר זה הם בנקים אחרים הפועלים בישראל, בנקים זרים הפועלים בישראל ובתי השקעות. לגבי חלק מהמוצרים הבנקאיים קיימים תחליפים המוצעים על ידי מוסדות פיננסיים חוץ-בנקאיים.

הון אנושי

בשנת 2012 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב-60 משרות, כולל משרות מועמסות על המגזר, (בשנת 2011 - 62) מתוכם 12 משרות בדרגת ניהול (בשנת 2011 - 11 משרות). לעניין מאפייני משאבי אנוש בבנק, ראה פרק "משאבי אנוש ומבנה ארגוני".

מגבלות ופיקוח על פעילות המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, הממונה על הגבלים עסקיים ועוד. (לעניין "חוק העמלות" ראה לעיל מגזר משקי בית).

ביום 27 לדצמבר 2012 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ג-2012, במסגרת יישום המלצות דו"ח הביניים של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דו"ח ועדת זקן) ונכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2013.

העמלות העיקריות שבוטלו או שונו במסגרת התיקון הנ"ל - ביטול עמלת דמי ניהול לעסק קטן; ביטול עמלה בעד כרטיס מידע וכרטיס משיכת מזומן; ביטול עמלת דמי ניהול פקדון ני"ע בגין מק"מ וקרנות כספיות; ביטול עמלות המינימום בגין דמי ניהול פקדון ני"ע; קביעת עמלות מקסימום לקניה, מכירה ופדיון של ני"ע; קביעת תעריף מופחת עבור קניה ומכירה של ני"ע הנסחרים בבורסה בתל אביב באמצעות האינטרנט; הרחבת הפיקוח על עמלת העברת פקדון ני"ע גם להעברת פקדון לגוף פיננסי מחוץ למערכת הבנקאית; העלאת תקרת הפטור מעמלת טיפול באשראי ובביטחונות בגין הלוואות שאינן לדיור מ- 50,000 ש"ח ל- 100,000 ש"ח; ביטול עמלה בגין שינוי מועד חיוב בכרטיס אשראי (העמלה נגבית על ידי חברות כרטיסי האשראי).

בנוסף, ביום 28 בנובמבר 2012 הורה המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים לבצע עד ליום 1 במרס 2013 תמחור מחדש של עמלות הנגבות בעד קניה, מכירה ופדיון ניירות ערך בגין מניות ואיגרות חוב, בהתחשב בשינויים שחלו במבנה העמלה במסגרת התיקון הנ"ל לכללי העמלות (קביעת שיעור דיפרנציאלי בהתאם לערוץ הפעולה וקביעת עמלת מקסימום) ובצורך להתאימן, ככל שניתן, למחיר שנגבה בפועל. להשפעה הצפויה של דוח זה על הדוחות הכספיים של הבנק ראה באור 19.

יעדים ואסטרטגיית עסקית

בשנת 2013 נמשיך לבסס את הבנקאות הפרטית, נתאים את מעטפת השירות לדרישות וצרכי הלקוחות לאור המצב בשוק ההון וכן נפתח שירותים ומוצרים ייחודיים ללקוחות המגזר.

צפי להתפתחות בשנה הקרובה

הבנק ימשיך בגיוס לקוחות בעלי עושר פיננסי גבוה על פי תכנית העבודה של הבנק תוך התאמת מעטפת שירות לצרכי אוכלוסיית המגזר.

מגזר עסקי

מבנה המגזר

המגזר העסקי מספק מגוון שירותי בנקאות ומוצרים פיננסיים ללקוחות עסקיים. המגזר פועל באמצעות מערך הסינוף של הבנק הפרוס ברחבי הארץ, אשר מקבל סיוע מקצועי מהנהלה ראשית על ידי רפרנטים יעודיים המתמחים בלקוחות עסקיים.

המוצרים הבנקאיים העיקריים שמספק המגזר כוללים: שירותי ניהול חשבון עסקי, אשראי למימון הפעילות העסקית, סחר חוץ ופעילות בעסקי מט"ח, מוצרי פסיבה וכרטיסי אשראי.

מגבלות ופיקוח על פעילות המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, הממונה על הגבלים עסקיים ועוד.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב-7.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-7.1 מיליוני ש"ח בשנת 2011. גידול של 6% הנובע בעיקר מירידה בהוצאות בגין הפסדי אשראי במגזר.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר הגיע ל-7.0%, בהשוואה ל-7.2% בשנת 2011.

הכנסות המגזר הסתכמו ב-57.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-57.5 מיליוני ש"ח בשנת 2011. הוצאות המגזר הסתכמו ב-41.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-38.9 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 6% הנובע מגידול בהעמסת הוצאות על המגזר. ההוצאה בגין הפסדי אשראי במגזר הסתכמה ב-4.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-7.6 מיליוני ש"ח בשנת 2011, קיטון של 43%. קיטון זה נובע בעיקרו מירידה בהפרשה הפרטנית.

היתרה הממוצעת של נכסי המגזר הסתכמה ב-913.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-922.1 בשנת 2011, קיטון בשיעור של 1%. היקף נכסי הציבור, המנוהלים על ידי המגזר, הסתכם ב-113.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-177.8 מיליוני ש"ח בשנת 2011, קיטון בשיעור 36%.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר העסקי :

השינוי ב-%	2011*, **	2012	
			הכנסות ריבית נטו:
(5%)	38.9	37.0	מחיצוניים
			הכנסות שאינן מריבית:
10%	18.6	20.4	מחיצוניים
-	57.5	57.4	סך הכנסות
(43%)	7.6	4.3	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6%	38.9	41.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
9%	11.0	12.0	רווח לפני מיסים
15%	3.9	4.5	הפרשה למיסים
6%	7.1	7.5	רווח (הפסד) נקי
	7.2%	7.0%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
(1%)	922.1	913.5	יתרה ממוצעת של נכסים
2%	647.7	660.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות
3%	749.0	768.0	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
(36%)	177.8	113.0	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
			מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:
2%	26.4	26.9	מרווח מפעילות מתן אשראי
(17%)	7.5	6.2	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
(22%)	5.0	3.9	אחר
			פירוט הכנסות שאינן מריבית:
(11%)	0.9	0.8	הכנסות מכרטיסי אשראי
(20%)	1.0	0.8	הכנסות משוק ההון
13%	16.7	18.8	הכנסות שאינן מריבית אחרות
-	57.5	57.4	סך הכנסות

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי.

** סווג מחדש בגין טיוב הכנסות למגזרים.

התפתחות בשווקים של המגזר או שינויים במאפייני הלקוחות שלו

במהלך שנת 2012 חלה יציבות עם ירידה קלה במגזר הלקוחות במקביל לגידול באשראי ללקוחות פרטיים, אשר המשיכה באופן מתון במהלך השנה.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

פעילות המגזר העסקי כרוכה בהיכרות ארוכת טווח עם לקוחות ובכלל זה הנתונים הפיננסיים והבטחונות שהעמידו לרשות הבנק, ניהול מעקב ובקרה על החשיפות והסיכונים השונים כמו גם הקצאת הון מתאימה ועמידה במגבלות הרגולטוריות החלות על המגזר. בשל מורכבות תפעול המגזר, קיים צורך בהכשרת כח-אדם איכותי ומיומן ובשימוש במערכות מידע תומכות החלטה.

תחליפים למוצרים ולשירותים של המגזר

כתחליף לאשראי בנקאי ללקוחות המגזר העסקי, התפתחו מקורות מימון אלטרנטיביים המוצעים על ידי גופים פיננסיים חוץ-בנקאיים ובפרט גופים מוסדיים. המוצרים התחליפיים המוצעים הינם הנפקות ציבוריות ופרטיות של מניות, איגרות חוב וניירות ערך אחרים בשוקי ההון בארץ ובח"ל וכן אשראי הניתן על ידי גופים אלה.

מבנה התחרות במגזר והשינויים שחלו בו

עיקר התחרות במגזר העסקי היא מול הבנקים הגדולים והבינוניים בארץ. התמודדות הבנק בתחרות מתבססת בעיקר על יכולת מתן שירות ברמה גבוהה, יכולת תגובה מהירה לצרכי הלקוח ובניית פתרונות יצירתיים אשר מותאמים לצרכי הלקוח. הניסיון והתשתית האנושית מאפשרים להתמודד בתחרות במגזר זה.

לקוחות

במגזר העסקי מטופלים לקוחות ממגוון רחב של ענפי משק בעלי נפח פעילות עסקי נמוך עד בינוני, בעלי מורכבות עסקית נמוכה עד בינונית. היקף האשראי ברמת הלקוח הינו עד 35 מיליון ש"ח.

שיווק והפצה

גורמי השיווק וההפצה במגזר זה הם היחידות העסקיות בסניפי הבנק ויחידות המטה בהנהלה הראשית.

הון אנושי

בשנת 2012 הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב-68 משרות, כולל משרות מועמסות על המגזר, (בשנת 2011 - 65) מתוכם 12 משרות בדרגת ניהול (בשנת 2011 - 12 משרות). במגזר מועסקים עובדים קבועים שהוכשרו לתפקידים שונים, בהתאם לצרכים הבנקאיים של לקוחות המגזר. לעניין מאפייני משאבי אנוש בבנק, ראה פרק "משאבי אנוש ומבנה ארגוני".

מגבלות ופיקוח על פעילות המגזר

ביום 27 לדצמבר 2012 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ג-2012, במסגרת יישום המלצות דו"ח הביניים של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דו"ח ועדת זקן) ונכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2013.

העמלות העיקריות שבוטלו או שונו במסגרת התיקון הנ"ל - ביטול עמלת דמי ניהול לעסק קטן; ביטול עמלה בעד כרטיס מידע וכרטיס משיכת מזומן; ביטול עמלת דמי ניהול פקדון נ"ע בגין מק"מ וקרנות כספיות; ביטול עמלות המינימום בגין דמי ניהול פקדון נ"ע; קביעת עמלות מקסימום לקניה, מכירה ופדיון של נ"ע; קביעת תעריף מופחת עבור קניה ומכירה של נ"ע הנסחרים בבורסה בתל אביב באמצעות האינטרנט; הרחבת הפיקוח על עמלת העברת פקדון נ"ע גם להעברת פקדון לגוף פיננסי מחוץ למערכת הבנקאית; העלאת תקרת הפטור

מעמלת טיפול באשראי ובביטחונות בגין הלוואות שאינן לדיור מ- 50,000 ש"ח ל- 100,000 ש"ח; ביטול עמלה בגין שינוי מועד חיוב בכרטיס אשראי (העמלה נגבית על ידי חברות כרטיסי האשראי). בנוסף, ביום 28 בנובמבר 2012 הורה המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים לבצע עד ליום 1 במרס 2013 תמחור מחדש של עמלות הנגבות בעד קניה, מכירה ופדיון ניירות ערך בגין מניות ואיגרות חוב, בהתחשב בשינויים שחלו במבנה העמלה במסגרת התיקון הנ"ל לכללי העמלות (קביעת שיעור דיפרנציאלי בהתאם לערוץ הפעולה וקביעת עמלת מקסימום) ובצורך להתאימו, ככל שניתן, למחיר שנגבה בפועל. להשפעה הצפויה של דוח זה על הדוחות הכספיים של הבנק ראה באור 19.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

יעדיו האסטרטגיים של המגזר העסקי מתמקדים במספר נושאים:

- המשך מתן שירות ומענה לצרכי הלקוחות.
- ניהול מיטבי של תיקי האשראי תוך מעקב הדוק אחר פרופיל הסיכון.
- המשך שיפור התשתית הטכנולוגית המסייעת בהליכי ניתוח, בקרה ושיווק.

מגזר ניהול פיננסי

כללי

פעילות המגזר כוללת את ניהול ה"נוסטרו" של הבנק דהיינו: פעילות הבנק למען עצמו, באמצעות השקעות באיגרות חוב, פקדונות בבנקים, עסקאות במכשירים פיננסיים ועוד. כמו כן כוללת פעילות המגזר את ניהול חשיפות השוק, הבסיס והנזילות אשר הבנק חשוף אליהם בשל עסקיהם של לקוחותיו ותמיכה בתמחור ופיתוח של מוצרים פיננסיים.

מבנה המגזר

הפעילות בנוסטרו של הבנק מתבצעת באמצעות ועדות ספציפיות בהשתתפות חברי ההנהלה וגורמים מקצועיים בכפוף למנכ"ל הבנק הממונה על ניהול הסיכונים הפיננסיים ובאישור ועדות של דירקטוריון הבנק.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים ועוד.

שינויים בהיקף הפעילות של המגזר וברווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם ב-5.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה להפסד של- 0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2011. הגידול נובע בעיקרו מעליה בהכנסות ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה. הכנסות המגזר הסתכמו ב- 13.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 2.9 מיליוני ש"ח בשנת 2011, גידול בשיעור של 372% הנובע בעיקר מעליה בהכנסות ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה שהסתכמו ב- 15.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 2.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (ראה באור 18 בדוחות הכספיים). שיעור תשואת הרווח הנקי להון במגזר הגיע ל- 14.1% בהשוואה ל- (0.2%) בשנת 2011.

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר הניהול הפיננסי :

השינוי ב-%	2012	2011, **	
			הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית:
372%	13.7	2.9	מחיצוניים
372%	13.7	2.9	סך הכנסות (הוצאות)
42%	4.4	3.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
-	9.3	(0.2)	רווח (הפסד) לפני מיסים
-	3.5	(0.1)	הפרשה למיסים
-	5.8	(0.1)	רווח (הפסד) נקי
-	14.1%	(0.2%)	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
13%	2,297.4	2,031.3	יתרה ממוצעת של נכסים
(6%)	295.9	316.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
			פירוט הכנסות שאינן מריבית:
372%	13.7	2.9	הכנסות מימון שאינן מריבית

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי.

** סווג מחדש בגין טיוב הכנסות למגזרים.

שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על המגזר

מגזר הניהול הפיננסי הוא עתיר טכנולוגיה. בהתאם לכך, שינויים טכנולוגיים שמשפיעים על המגזר מתרחשים באופן שוטף. עיקר ההשקעות המבוצעות במגזר הן במערכות מידע.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

גורם ההצלחה המשמעותי ביותר בתחום הניהול הפיננסי הוא איכות המשאב האנושי, כאשר המועסקים בתחום נדרשים להיות בעלי כישורים אנליטיים גבוהים.

גורם הצלחה קריטי נוסף הוא מערכות ממוחשבות ברמה גבוהה, הן בתחום ביצוע עסקאות והן בתחום המידע והניתוח, הקיימות בחברת האם ונגישות לשימוש העוסקים בנושא. מערכות אלה שדרגו את יכולת הבקרה בתחום השוק והנזילות המתבצעת על ידי היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות בחברת האם. המערכות מעניקות תמונה יומית על מדדי הסיכון בתיק ועל העמידה במגבלות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק, במצב שוק רגיל ותחת הרצת תרחישי קיצון.

תחום הניהול הפיננסי הוא בעל ממשק חזק לרוב תחומי הפעילות העסקית של הבנק. אי לכך, הצלחת הפעילות מותנית ברמת שיתוף פעולה בינמגזרי בתוך הבנק.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

מחסומי הכניסה העיקריים למגזר הניהול הפיננסי נובעים מהצורך בהשקעות גבוהות במערכות מידע, בהערכות לרגולציה הנרחבת בתחום וביכולת לגייס כוח-אדם מקצועי בעל רמה גבוהה.

תחליפים למוצרים ושירותים של המגזר והשינויים שחלו בהם

בשנים האחרונות עולה באופן מתמיד רמת התחכום בשווקים הפיננסיים בישראל. מגמה זו בולטת במיוחד בהרחבת סל המוצרים העומדים לרשות המשקיעים והפעילים בשוק. מכשירים סחירים מסוגי שונים ומכשירים נגזרים הופכים להיות נגישים יותר. דוגמאות למכשירים מתקדמים בשווקים אלה: תעודות סל, פקדונות מובנים,

אופציות אקזוטיות ועוד. באופן טבעי, לצד הרחבת ההזדמנות הקיימת בסל המוצרים יותר גדול ומתוחכם, מהווים מכשירים אלו גם תחליפים למוצרי הפסיבה המסורתיים.

לקוחות

המגזר מספק שירותים בתחום ניהול הנוסטרו ומכשירים פיננסיים עבור פונקציות ספציפיות בהנהלה הראשית ומערך הסינוף.

מגבלות ופיקוח על פעילות המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, הממונה על הגבלים עסקיים ועוד.

הון אנושי

במהלך התקופה הסתכם מספר המשרות הממוצע במגזר ב- 3 משרות (3 משרות - בתקופה המקבילה אשתקד), מתוכם 2 משרות בדרגת ניהול (2 משרות - בתקופה המקבילה אשתקד).

יעדים ואסטרטגיה עסקית

הניהול הפיננסי של הבנק נעשה על פי תכנית אסטרטגית, אשר שמה לה למטרה להביא רווח מכסימלי מפעילות מימון הנובעת מההון הפנוי ומעודפי המזומנים. פעילות זאת נעשית בצורה מושכלת ומבוקרת בכל הנוגע לסיכוני שוק ונזילות, תוך עמידה במגבלות הקיימות שנקבעו על ידי דירקטוריון הבנק. הבנק מקבל תחזיות כלכליות ודן בהן בועדותיו השונות ופועל באופן שוטף להשגת רווח מכסימלי תחת הנחות העבודה המתקבלות בהתאם לתחזיות אלה. בתכנית האסטרטגית של המגזר קיימת אף התייחסות לצרכי הבנק בתחום המוצרים השונים המשווקים, תוך מתן מגוון אפשרויות ליצירת מוצרים המתאימים למגזר הקמעונאי.

הסכמים מהותיים, שינויי יוזמות חקיקה במערכת הבנקאית ונושאים אחרים

שירותי מיחשוב

מערכות המחשב של הבנק עובדות תחת התשתית של הבינלאומי. הבנק מקבל את שירותי המחשב מחברת מת"ף, חברת בת של הבנק הבינלאומי (אשר הוסבו ב- 5 בפברואר 2010). הוצאות המיחשוב לחברת מת"ף לשנת 2012 היו בסך של 25.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 23.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. על פי הבנות עם מת"ף וחברת האם. ההסכם נמצא בשלבי גיבוש. נכון ליום הדוח טרם נחתם הסכם התקשרות עם חברת מת"ף.

בהתאם להוראה 357 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים ובאישורו, משמש מר אמנון בק, מנכ"ל חברת מת"ף כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק ומר שוקי פלג, מנהל אבטחת מערכות המידע בבנק הבינלאומי כממונה על אבטחת המידע בבנק (מר מיכאל זגרסון שימש בתפקיד עד 31 בדצמבר 2012).

אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

דירקטוריון הבנק מינה את מנהל אבטחת המידע הקבוצתי כמנהל אבטחת המידע של הבנק. ההנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא אבטחת מידע המבוססת על מדיניות חברת האם. חברת מת"ף מבצעת בבנק את כל הסקרים והמיפוי כמתחייב מהוראת ניהול בנקאי תקין 357 ומכל הוראת הסדרה אחרת לעניין אבטחת מידע ומדווחת להנהלת הבנק ולדירקטוריון.

התקפות הקיברנטיות מבוצעות במטרה להסב נזק מאסיבי באמצעות פגיעה בשירותים אסטרטגיים. הנזק הצפוי מיישום התקפות אלו עלול להוביל לפגיעה באמינות, שלמות, וסודיות המידע ובזמינות מערכות הבנק. נזקים אלו עלולים להוביל לפגיעה בפעילות העסקית של הבנק ולהשפעה ישירה על פעילות לקוחותיו.

הקבוצה נערכת להתמודד עם מערך ההתקפות הקיברנטיות. בנוסף לפעילות הכוללת המבוצעת בתחום אבטחת מידע, מקיימת הקבוצה מערך הגנה כולל וייעודי מפני התקפות קיברנטיות. מערך ההגנה כולל היבטים טכנולוגיים ותהליכיים שמטרתם להביא לצמצום הפגיעות בתשתיות הבנק, והכל על פי תרחישי ההתקפה ייעודיים שמוגדרים ע"י מנהל אבטחת מידע.

הקבוצה מבצעת אחת לשנה סקר לבחינת העמידות בפני התקפות קיברנטיות. הסקר כולל תרגול מערך ההגנה הקיים והכל על פי תרחישי הבנק לצורך היערכות לשעת חרום.

סקר העמידות בפני התקפות קיברנטיות, אשר בוצע במהלך 2012, ממציא הסקר והסיכונים המהותיים בעקבות תקריות קיברנטיות ידועות שלא התממשו, נדונו בהנהלת הבנק והדירקטוריון. הקבוצה מבצעת פעילות היערכות נוספת לטיפול בהתקפות קיברנטיות (כולל היערכות לטיפול באירועים הנובעים מהתקפות אלו).

הבנק יתקף את הסיכונים העיקריים מהם מעוניין להתגונן ויבצע התעדכנות שוטפת בכלל הסיכונים הרלוונטיים. הבנק יבצע סקר עמידות בפני התקפות קיברנטיות לפחות אחת לשנה ובהתאם יתקף את הסיכונים תוך התייחסות לגורמי הסיכון, עלויות הסיכון והשלכות הסיכון.

הבנק יתקף ויעדכן מעת לעת מהן ההתקפות המהותיות בגין יידרש לבצע דיווח/גילוי במסגרת הדוח לדירקטוריון, תוך התייחסות לאופי הסיכונים והשפעתם על הבנק.

במהלך 2012 לא חוויו התקפות קיברנטיות בעלות השפעה מהותית על תפקוד הבנק, אך לא ניתן להבטיח כי לא יבוצעו התקפות בעתיד. במהלך 2012 התרחש ארוע בודד ללא השפעה מהותית. האירוע כלל התקפת מניעת שרות על האתרים השיווקיים בלבד בקבוצת הבינלאומי. בעקבות זאת בוצעה פעילות מיידית לסיכול ההתקפה. לא אירעה נפילה של שרתי המערכת במשך זמן ההתקפה.

נושא הכיסוי הביטוחי בפוליסות הביטוח של קבוצת הבינלאומי נבחן ובשלב זה הוחלט לא להרחיבו מעבר לקיים. הנושא יבחן מעת לעת על פי הצורך.

עמלות בנקאיות

על שולחן הכנסת מונחות כיום שתי הצעות חוק פרטיות שעניינן מגבלות על גובה העמלות, סלי עמלות, איסור על חיוב סוגי אוכלוסיות בעמלות מסוימות, איסור על גביית סוגים מסוימים של עמלות וכיוב'. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות, המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ג - 2012

פורסמו ב- 27 לדצמבר 2012, במסגרת יישום המלצות דו"ח הביניים של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דו"ח ועדת זקן) ונכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2013.

העמלות העיקריות שבוטלו או שונו במסגרת התיקון הנ"ל - ביטול עמלת דמי ניהול לעסק קטן; ביטול עמלה בעד כרטיס מידע וכרטיס משיכת מזומן; ביטול עמלת דמי ניהול פקדון נ"ע בגין מק"מ וקרנות כספיות; ביטול עמלות

המינימום בגין דמי ניהול פקדון נ"ע; קביעת עמלות מקסימום לקניה, מכירה ופדיון של נ"ע; קביעת תעריף מופחת עבור קניה ומכירה של נ"ע הנסחרים בבורסה בתל אביב באמצעות האינטרנט; הרחבת הפיקוח על עמלת העברת פקדון נ"ע גם להעברת פקדון לגוף פיננסי מחוץ למערכת הבנקאית; העלאת תקרת הפטור מעמלת טיפול באשראי ובביטחונות בגין הלוואות שאינן לדיור מ- 50,000 ש"ח ל- 100,000 ש"ח; ביטול עמלה בגין שינוי מועד חיוב בכרטיס אשראי (העמלה נגבית על ידי חברות כרטיסי האשראי).

בנוסף, ביום 28 בנובמבר 2012 הורה המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים לבצע עד ליום 1 במרס 2013 תמחור מחדש של עמלות הנגבות בעד קניה, מכירה ופדיון ניירות ערך בגין מניות ואיגרות חוב, בהתחשב בשינויים שחלו במבנה העמלה במסגרת התיקון הנ"ל לכללי העמלות (קביעת שיעור דיפרנציאלי בהתאם לערוץ הפעולה וקביעת עמלת מקסימום) ובצורך להתאימו, ככל שניתן, למחיר שנגבה בפועל.

על פי תחזית שערך הבנק והערכת ההנהלה, יישום המלצות הדוח עלול להביא לאובדן הכנסות בסך של כ-6 מיליוני ש"ח. התחזית מושפעת, בין היתר, ממצב המשק, מצב שוק ההון, היקפי הפעילות, טעמי הלקוחות ועוד. מנגד, בחלק מן ההמלצות טמונה הזדמנות לפיתוח עסקים עבור הבנק.

תשלום רבית על יתרות זכות

על שולחן הכנסת מונחות מספר הצעות חוק פרטיות זהות, המבקשות לחייב את התאגידים הבנקאיים בתשלום רבית על יתרות הזכות בחשבונות העו"ש של לקוחותיהם, כאשר שיעור המזערי של הריבית, כאמור, ייקבע ע"י נגיד בנק ישראל לאחר התייעצות עם הועדה המייעצת ובאישור של האוצר.

הוראת המפקח על הבנקים בענין תיקון חוזה ההלוואה לדיור וחוזים בנקאיים נוספים בהתאם לפסיקת בית המשפט העליון

בעקבות פסק דין שניתן ביום 19 בספטמבר 2012 ע"י בית המשפט העליון, בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים, בערעור על פסק דינו של ביה"ד לחוזים אחידים, בעניין שינוי/ביטול תנאים מקפחים בחוזה הלוואה לדיור של הבנק, הורה המפקח על הבנקים ביום 13 בנובמבר 2012 לכל התאגידים הבנקאיים לתקן את חוזה ההלוואה לדיור וחוזים בנקאיים נוספים ולהתאימם לפסק הדין הנ"ל במועדים שנקבעו בהוראה, וכן, לפרסם את פסק הדין באתר האינטרנט של התאגידים הבנקאיים. הבנק נערך בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

שוק ההון

התכנית להגברת התחרות בשוק הייעוץ הפנסיוני

בחודש מאי 2012, פרסם אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר, במסגרת התכנית להגברת התחרות בשוק החסכון הפנסיוני שפורסמה בחודש נובמבר 2010, טיוטה שניה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (עמלות הפצה) (תיקון ----), התשע"ב-2012, אשר, בין היתר, קובעות שגם מבטח יוכל לשלם עמלת הפצה בגין מוצרים פנסיוניים שבניהולו ושלגביהם ניתן ללקוח ייעוץ פנסיוני. בנוסף, על פי הטיוטה שיעור עמלות ההפצה המירבי יורכב משני רכיבים, כאשר הרכיב הראשון יהיה הנמוך מבין 0.2% מהיתרה הצבורה ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מהיתרה הצבורה, והרכיב השני יהיה הנמוך מבין 1.6% מההפקדות השוטפות ו-40% מדמי הניהול הנגבים בפועל מההפקדות השוטפות. כמו כן מוצע, כי שיעור עמלת ההפצה המירבי בגין קרנות השתלמות יישאר 0.25% מהיתרה הצבורה.

בחודש מאי 2012, פורסמה טיוטה שלישית של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דמי עמילות), התשע"ב-2012, אשר קובעת, בין היתר, כי לא ישולמו דמי עמילות (לרבות עמלת הפצה) ליותר מבעל רישיון אחד בשל אותה תקופה, אלא לפי הסכם בכתב שבו הוסכם על חלוקת דמי עמילות בין שני סוכני ביטוח. על אף האמור, יתכן תשלום עמלה לסוכן ביטוח שצירף לראשונה מבטוח למוצר ביטוחי (לרבות מוצר פנסיוני), לאחר שמונה בעל רישיון אחר תחתיו, בתנאים ולתקופה המפורטים בטיטה.

ביום 24 ביולי 2012 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים)(תיקון מס' 5), התשע"ב-2012. ההצעה כוללת, בין היתר, הוראות לענין בחירת בעל רישיון על ידי עובדים; וכן הצעה להחיל על בעלי רישיון את החובות החלות על מבטח בענין דוחות והודעות לממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה"), תוך התאמה מסוימת לגבי תאגידים בנקאיים. יצוין כי בהצעת החוק אין, בסופו של דבר, התייחסות להצעה, שהופיעה בתזכיר החוק שפורסם בחודש מרס 2011 במסגרת התכנית להגברת התחרות בשוק החיסכון הפנסיוני, להעניק סמכות לממונה לקבוע קריטריונים לענין התקשרות יועץ פנסיוני שהוא תאגיד בנקאי עם מעביד או עם ארגון מעבידים.

בחודש יוני 2012 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (דמי ניהול), התשע"ב-2012, הקובעות את שיעור דמי הניהול המירביים שחברה מנהלת של קופות גמל רשאית לגבות. תחילתן של התקנות האמורות ביום 1 בינואר 2013.

בחודש דצמבר 2012 פרסם הממונה חוזר דמי ניהול במכשירי החיסכון הפנסיוני, המתיר לגוף מוסדי להציע לעמית שיעור דמי ניהול הנמוך משיעור דמי הניהול המרבי, ובלבד שההצעה תהיה תקפה במהלך שנתיים או יותר מהיום שבו החלו להיגבות דמי הניהול בשיעור המוצע. בנוסף, החוזר קובע מספר מקרים בהם ניתן להעלות את דמי הניהול לפני השלמת התקופה האמורה, בתנאי שהגוף המוסדי הודיע על כך לעמית מראש ובכתב. החוזר ביטל את האפשרות להעלות את דמי הניהול בשל הוספת גורם הפצה המקבל עמלה מהגוף המוסדי (לרבות יועץ פנסיוני), שנכללה בחוזר קודם באותו עניין שפורסם בחודש יוני 2012. תחילתו של החוזר נקבעה ליום 1 במרץ 2013.

תחום ניירות הערך

ביום 24 בפברואר 2008 קיבל הבנק מהבורסה אישור כי הינו עומד בכל התנאים הנדרשים לכשירותו כחבר בורסה מן המניין. הבנק המשיך לקבל מבנק הפועלים שירותי סליקה בניירות ערך עד ליום 7 בפברואר 2010. מתאריך זה ואילך שירותי הסליקה בניירות ערך ונגזרים ניתנים ע"י חברת האם, הבנק הבינלאומי.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 21) (תעודות סל וקרנות סל), התשע"ב-2012

ביום 9 ביולי 2012 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 21) (תעודות סל וקרנות סל), התשע"ב-2012. מטרת התיקון להסדיר את פעילות תעודות הסל במסגרת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 וכמו כן להסדיר במסגרת חוק זה מכשיר פיננסי חדש- "קרן סל". קרן סל תהיה קרן נאמנות סגורה, מחקה, היינו שייעודה השגת תוצאות הדומות ככל האפשר לשיעור השינוי בנכס המעקב שלה. במסגרת התיקון לחוק, מוצע להחיל חלק נכבד מהוראות החוק החלות כיום רק על קרנות נאמנות גם על תעודות סל וקרנות סל.

חוק ממשל תאגידי למנהלי קרנות ולמנהלי תיקים (תיקוני חקיקה), התשע"ב - 2011

ביום 16 במאי 2012 נכנס לתוקף חוק שבנדון ממשל תאגידי למנהלי קרנות ולמנהלי תיקים (תיקוני חקיקה), התשע"ב-2012. החוק קובע כללי ממשל תאגידי לחברות לניהול קרנות נאמנות ולחברות ניהול תיקים גדולות (חברות המנהלות תיקי השקעות עבור מעל 1,000 לקוחות או בשווי נכסים העולה על 5 מיליארד ש"ח), שאינן חברות ציבוריות. עיקרי החוק עוסקים בהבטחת אי תלות הנאמן לקרן במנהל הקרן והבהרת חובות הפיקוח החלות עליו והגברת מנגנוני הבקרה, הפיקוח והביקורת במנהלי הקרנות ובחברות ניהול התיקים הגדולות, בין היתר באמצעות קביעת הוראות לעניין הרכב הדירקטוריון, מגבלות לעניין מינוי יו"ר הדירקטוריון, מינוי דירקטורים חיצוניים וועדת ביקורת, מינוי מבקר פנימי (בחברות לניהול תיקים) וכיו"ב.

הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012

ביום 24 ביולי 2012 אושרה בקריאה ראשונה הצעת חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 19) (ייעוץ השקעות כללי ושיווק השקעות כללי), התשע"ב-2012. הצעת החוק באה להסדיר באופן נפרד את העיסוק בייעוץ השקעות כללי ובשיווק השקעות כללי, שמשמעם מתן שירותי ייעוץ / שיווק השקעות למספר רב של אנשים, שאינם מותאמים באופן ספציפי לצרכיו ומאפייניו של לקוח ספציפי ושאינם בו אינטראקציה בין-אישית בין נותן הייעוץ למקבלו. העיסוק בייעוץ השקעות כללי אינו מחייב רישיון אולם מחייב מתן גילויים שונים על ידי היועץ, לרבות גילוי על ניגודי עניינים ופרטים על היועץ והכל בהתאם לאופי הייעוץ הכללי. התיקון לחוק ככל שיתקבל יכנס לתוקפו שלושה חודשים מיום פרסומו ברשומות.

תקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (דוחות), התשע"ב-2012

ביום 14 ביוני 2012, פורסמו תקנות הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (דוחות), התשע"ב-2012.

התקנות קובעות חובות דיווח שונות על בעלי רישיון, וביניהן חובת מתן דוח רבעוני על ידי מנהלי תיקים ללקוחותיהם, חובת הגשת דוחות מיידיים, דוחות רבעוניים ודוחות שנתיים וכן דוח חודשי של תאגיד בנקאי, לרשות ניירות ערך. חובת הדיווח המיידית לרשות ניירות ערך חלה הן על בעל הרישיון והן על התאגיד המורשה או התאגיד הבנקאי שבו הוא עובד או משמש כבעל שליטה או נושא משרה. בין הנושאים לגביהם חלה חובת דיווח מיידי גם חובת דיווח על חשד סביר למעילה (היינו עבירת גניבה, מרמה, סחיטה, עושק או הונאה, כמפורט בחוק העונשין) של בעל רישיון בתאגיד בנקאי או של עובד בתאגיד מורשה בכספי התאגיד או בכספי לקוחות התאגיד. יצויין כי חובת הדיווח לרשות ניירות ערך חלה על אותן עבירות המחייבות דיווח של הבנק למפקח על הבנקים, אולם ללא קביעת סכום מינימום לדיווח. לעניין חובת הדיווח החודשי של התאגידים הבנקאיים, חובה זו תחול על כל העסקאות שבוצעו בניירות ערך ובנכסים פיננסיים באמצעות יועצי השקעות, בחשבונות לקוחות מיועצים. תקנות אלו נכנסו לתוקף ביום 14 בדצמבר 2012. הבנק נערך ליישום התקנות.

חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011

ביום 17 באוגוסט 2011 פורסמו ברשומות חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011. מטרת החוק הינה להגביר את יעילותה וגמישותה של מערכת האכיפה הקיימת בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשס"א-1981 (להלן: "חוק הביטוח"), בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן: "חוק קופות הגמל") ובחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005.

במסגרת זו, ביחס לחוק הביטוח ולחוק קופות הגמל, בין היתר, הורחבו סמכויות הפיקוח והבירור המינהלי של הממונה על שוק ההון, הביטוח והחיסכון במשרד האוצר ועודכנו ההוראות המתייחסות לעיצומים כספיים, תוך עדכון (במרבית המקרים הגדלה) סכומי העיצום הכספי, הנגזרים מחומרת ההפרה, זהות המפר ובמקרים מסוימים היקף הנכסים המנוהלים על ידו.

החוק מטיל על מנכ"ל התאגיד חובה לפקח ולנקוט את כל האמצעים הסבירים בנסיבות העניין למניעת ביצוע הפרה בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו, ומטיל עליו עיצום כספי במקרה של הפרה.

הוראות חוק הביטוח וחוק קופות גמל לעניין עיצומים כספיים, הכלולות בחוק, נכנסו לתוקף ביום 17 באוגוסט 2012.

חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011

ביום 27 בינואר 2011 פורסם ברשומות חוק ייעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011. בהתאם לדברי ההסבר לחוק, מטרת החוק הינה ליעל את האכיפה של הוראות חוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 ("חוק ני"ע"), חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה - 1995 ("חוק היעוץ") וחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994, לקצר את משך הזמן שבין ביצוע ההפרה לבין הטלת העונש ולהתאים את הענישה לחומרת ההפרה.

הבנק נערך להטמעת עיקרי החוק, ובכלל זה לאימוץ תוכנית אכיפה פנימית באחריות ממונה על אכיפה. במסגרת זו מבצע הבנק בשיתוף עם חברת האם ובסיוע יועצים חיצוניים, מיפוי של הוראות דיני ניירות ערך הרלוונטיות לפעילות הבנק לשם סקירת נהלי ותהליכי הבנק לרבות הבקורות הקיימות, לצורך איתור חשיפות ופערים והסדרתם במסגרת נהלי ותהליכי הבנק לצד תוכנית אכיפה פנימית מתמשכת.

חוק ניירות ערך (תיקונים 50 ו-51), התשע"ב - 2012

ביום 8 בנובמבר 2012 פורסמו תיקונים 50 ו-51 לחוק ניירות ערך התשכ"ח - 1968, בנושא תעודות התחייבות והנאמנים לתעודות התחייבות. התיקונים לחוק נועדו לחזק את מעמדו ותפקידו של הנאמן למחזיקים בתעודות התחייבות ולעגן מפורשות את חובתו לפקח באופן שוטף על עמידת המנפיק בהתחייבויותיו כלפי מחזיק תעודות ההתחייבות. בין היתר, הוסמך שר האוצר להתקין תקנות ולכונן במסגרתן מרשם נאמנים סטטוטורי שינוהל על ידי רשות ניירות ערך, וכן נקבעו תנאי סף הנדרשים מנאמן, כגון, חובת הפקדת פיקדון לטובת ציבור המחזיקים, חובת עריכת ביטוח (או הפקדת פיקדון או ערבות בנקאית חלף ביטוח) הון עצמי מינימאלי ותנאי הכשירות של נושאי משרה בחברת הנאמנות. במקביל התיקונים לחוק מחזקים את מעמדם של המחזיקים בתעודות התחייבות ומקנים להם מספר זכויות קוגנטיות בקשר עם תעודות ההתחייבות. כמו כן נקבע כי הנאמן או המחזיקים בתעודות התחייבות יהיו רשאים לתבוע פירעון מיידי של הסכום המגיע להם על פי תנאי תעודת ההתחייבות, אם מתקיימות אחת מהעילות המפורטות בתיקון לחוק (יצוין כי הוראות סעיף זה לא חלות על תאגיד בנקאי או חברת בת של תאגיד בנקאי אשר הנפיקו תעודות התחייבות המהוות מכשיר הוני, ולא חלות בחלקן על תעודות התחייבות שאינן מהוות מכשיר הוני שהנפיקו גופים אלה).

חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 13), התשע"ב - 2012

ביום 14 במאי 2012 פורסם חוק ההגבלים העסקיים (תיקון מס' 13), התשע"ב - 2012. התיקון מוסיף לחוק ההגבלים העסקיים ("החוק") מנגנון של עיצומים כספיים, ומאפשר לממונה על ההגבלים העסקיים להטיל על תאגידים עיצומים כספיים בסכום של עד 24 מיליון ש"ח בגין הפרות שונות של החוק. על דרישה להטלת עיצום כספי יהיה ניתן להגיש ערר לבית הדין להגבלים עסקיים. אין בתשלום עיצום כספי שהוטל כדי לגרוע מהאחריות

הפלילית בגין הפרת החוק, אולם מי שהוגש נגדו כתב אישום בשל הפרה לא יחוייב בתשלום עיצום כספי בגינה. התיקון אוסר על עריכת הסדרים לשיפוי וביטוח בגין עיצומים כספיים שיטלו על פיו, למעט הוצאות עבור הליכים.

חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, התשע"ב - 2012

פורסם ביום 5 באוגוסט 2012 התקבל בכנסת חוק המאבק בתכנית הגרעין של איראן, התשע"ב - 2012. מטרת החוק להטיל סנקציות על גורמים המסייעים לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק או אמצעי נשיאה לנשק להשמדה המונית וכן קביעת מגבלות על תאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן. החוק מסמיך ועדת שרים להכריז על יחיד ו/או על תאגיד "גורם זר מסייע" בהתקיים תבחינים שונים שמהותם הוכחת סיוע לאיראן בקידום תכנית הגרעין שלה או בהשגת נשק להשמדה המונית ו/או אמצעי נשיאה לנשק כאמור וכן מסמיך את הוועדה להכריז על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן". הכרזות אלה תתפרסמנה באמצעות מטה הסנקציות שיוקם על פי החוק. הכרזה על "גורם זר מסייע" מטילה איסור לקיום פעילות כלכלית עם אותו גורם מוכרז. הכרזה על גורם זר שהוא תאגיד כ"תאגיד המקיים קשר עסקי עם איראן" מטילה איסור השקעה באותו תאגיד כלהלן:

- מוסד פיננסי יהיה מנוע מהשקעה בתאגיד זה לרבות מהשקעה בדרך של הלוואה שסכומה עולה על 5% מהון התאגיד.
- אדם פרטי יהיה מנוע מהשקעה בתאגיד זה בסכום העולה על 100,000 ש"ח מצטבר כל 6 חודשים.

בנוסף ההכרזות האמורות מטילות סנקציות כלכליות על גורמים הקשורים לאותו גורם מוכרז (מי ששולט בגורם ששמו התפרסם, מי שנשלט על ידו ומי שבעל עניין בו). עבירות על החוק - דהיינו ביצוע פעילות כלכלית עם מי שהוכרז "גורם זר מסייע" ו/או השקעה בגורם זר שהינו תאגיד שהוכרז כ"תאגיד זר מסייע" דינם מאסר ו/או קנס ו/או חילוט רכוש כמפורט בחוק.

חוק זה מבטל את חוק איסור השקעה בתאגידים המקיימים קשר עסקי עם איראן, התשס"ח - 2008. הבנק בוחר את משמעויות החוק החדש וייערך ליישומן.

איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור

ביום 14 במאי 2012 פורסם חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 10), התשע"ב - 2012. בהתאם לתיקון, בין היתר, הוטלו חובות דיווח על סוחרים באבנים יקרות, הורחבה ההגדרה של נותן שירותי מטבע, הוטלה על נותני שירותים פיננסיים החובה לדווח על פעולות ברכוש שטרם הושלם ביצוען וכן חובת הדרכה של עובדיהם והוענקה סמכות לנגיד בנק ישראל לקבוע תנאי כשירות למינוי אחראי על איסור הלבנת הון בתאגידים הבנקאיים.

ביום 12 ביולי 2009 התקבלה במליאת הכנסת החלטה על החלת דין רציפות להצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 7) התשס"ז - 2007. בין עיקרי התיקונים המוצעים - הרחבת הגדרת "שליטה" לצורך סעיף 7 לחוק, הרחבת המגזר של "נותני שירותי מטבע" גם על מי שעיסוקו אינו למטרת רווח, שינוי הוראות החוק הנוגעות להגבלות על גילוי ודיווח והרחבת העבירות לפי חוק מע"מ שיקבעו כעבירות מקור. עוד מוצע לערוך מספר תיקונים הנוגעים להיבטים הפליליים של החוק בעקבות ביקורת של בית המשפט העליון וכן לקבוע את בית המשפט לעניינים מנהליים כערכאה אליה מוגשות עתירות על החלטות ועדת עיצומים.

כמו כן התקיימו דיונים בעניין הוספת עבירת מס לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה כעבירת מקור בחוק איסור הלבנת הון.

ביום 13 בדצמבר 2011 עברה בקריאה ראשונה הצעת חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 10), התשע"ב - 2011. בהתאם להצעה, בין היתר, יתוקן סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון כך שכל סוגי הרכוש, ובלבד ששווי של הרכוש

הוא 50,000 ש"ח ומעלה, יוכלו להוות "רכוש אסור" לצורך העבירה של איסור עשיית פעולה ברכוש אסור. כן מוצע לבטל את חריג כלל "עצימת העיניים" לסעיף 4 הנ"ל.

ביום 5 בנובמבר 2012 פורסמה הצעת חוק העמקת גביית המיסים והגברת האכיפה (תיקוני חקיקה והוראת שעה), התשע"ג-2012, אשר מוסיפה לרשימת עבירות המקור שבתוספת הראשונה לחוק איסור הלבנת הון עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, עבירה לפי סעיפים 117(ב)(1), 117(ב)(3) - (8), 117(ב1) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 ועבירה לפי סעיף 98(ג2) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963.

הצעת חוק איסור הלבנת הון (הוצאת כספים מישראל בעבור מסתנן - עבירת מקור) (הוראת שעה), התשע"ב - 2012

והצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (איסור הוצאה מישראל של כספי מסתנן- הוראת שעה), התשע"ב - 2012.

ביום 23 ביולי 2012 התפרסמה הצעת חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט) (איסור הוצאה מישראל של כספי מסתנן- הוראת שעה), התשע"ב-2012, שמטרתה לסייע בהתמודדות עם תופעת ההסתננות לישראל, באמצעות קביעת איסור פלילי על העברת כספים של מסתנן מחוץ לישראל. הצעת החוק קובעת כעבירה הוצאת כספים מחוץ לישראל, על ידי המסתנן עצמו או באמצעות אחר ("הצעת חוק מניעת הסתננות").

בהמשך להצעת חוק מניעת הסתננות, פורסמה ביום 6 באוגוסט 2012 הצעת חוק איסור הלבנת הון (הוצאת כספים מישראל בעבור מסתנן- עבירת מקור) (הוראת שעה), התשע"ב-2012, הקובעת כי העבירה, שנקבעה בהצעת חוק מניעת הסתננות, מהווה עבירת מקור לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"ב - 2012

ביום 19 במרס 2012 פורסם חוק הבנקאות (תיקוני חקיקה), התשע"ב - 2012. במסגרת תיקון זה נקבעו, בין היתר, כללים והסדרים בענין מינוי והפסקת כהונה של דירקטורים בתאגידים בנקאיים שהינם חברות ציבוריות ובענין תאגידים בנקאיים ללא גרעין שליטה; הסדרה נרחבת של הועדה למינוי דירקטורים בתאגיד בנקאי (בעיקר בענין תאגידים בנקאיים ללא גרעין שליטה); וכן הרחבת ההסדרה של סמכויות המפקח בעת בחינת מועמד לכהן כנושא משרה בתאגיד בנקאי, לרבות הוראה כי החלטת המפקח בענין תהיה מנומקת בכתב. בנוסף, נקבע כי בין בעלי התפקידים שיהיו כפופים להליך בחינה של המפקח יכלול היועץ המשפטי ועד שבעה בעלי תפקידים נוספים שיהיה רשאי המפקח להורות גם בתאגידים בנקאיים עם גרעין שליטה (בעבר הסמכות היתה עד ארבעה). כמו כן, נקבע כי המפקח מוסמך, בתנאים שנקבעו, לאשר חריגה מהדרישה לנסיין קודם בעת מינוי מבקר פנימי וכן הובהר כי הממונה על המבקר הפנימי הוא הדירקטוריון ולא רק יו"ר הדירקטוריון.

יצוין כי בתיקון לא נכללה, בסופו של דבר, דרישה להליך בחינה מחדש על ידי המפקח לפחות מידי שלוש שנים לגבי המשך כהונה של דירקטורים. בהתאם לכך נמסר כי בכוונת בנק ישראל לערוך את ההתאמות הדרושות גם בנוהל. הבנק נערך להתאמות הדרושות בהתאם לתיקון.

חוק החברות (תיקון מס' 19), התשע"ב - 2012

ביום 17 ביולי 2012 פורסם חוק החברות (תיקון מס' 19), התשע"ב-2012. התיקון מסדיר באופן מפורט את תחום הבראת החברות, המבוסס כיום בעיקר על סעיף 350 לחוק החברות ועל תקנות שהותקנו מכוחו.

התיקון כולל, בין היתר, הקלה לחברות לקבל צו הקפאת הליכים לתקופה ארוכה מהאפשרי היום, אפשרות למנות נושא משרה בחברה כבעל תפקיד ליישום הליכי הבראה, מתן אפשרות לחברה בהבראה, לגייס מימון ואשראי חדש, תוך שימוש בנכסים משועבדים, הן ע"י מכירת הנכס והן ע"י שעבוד הנכס בדרגה גבוהה יותר, תוך מתן "הגנה הולמת" כהגדרתה בחוק ועוד.

תחילתו של התיקון לחוק שישה חודשים מיום פרסומו, עם זאת בסמכותו של בהמ"ש להורות לאחר ששוכנע כי הדבר מוצדק והוגן כי הוראות החוק כולן או חלקן יחולו גם על הליך תלוי ועומד שהוגש לבית המשפט לפני יום התחילה.

חוק החברות (תיקון מס' 20) התשע"ב - 2012

ביום 12 בנובמבר 2012 פורסם תיקון מס' 20 לחוק החברות, הקובע הסדרים לאישור תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה בחברות ציבוריות ובחברות פרטיות שהנפיקו אג"ח לציבור, וביניהם: חובת קביעת מדיניות לענין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה ("מדיניות תגמול") שתאפשר לפחות אחת ל-3 שנים גם על ידי האסיפה הכללית ברוב בעלי המניות שאינם בעלי שליטה ושאינם בעלי עניין אישי אשר השתתפו בהצבעה או שקולות המתנגדים מביניהם לא עלה על 2% מכלל זכויות ההצבעה בחברה. ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים לאשר מדיניות תגמול על אף התנגדות האסיפה וזאת מנימוקים מפורטים ולאחר שדנו בה מחדש ומצאו כי היא לטובת החברה. המדיניות תקבע בהתאם לשיקולים, העניינים וההוראות שנקבעו בחוק לענין זה.

- חובת מינוי ועדת תגמול של הדירקטוריון, בהרכב שנקבע בהצעה, אשר בין תפקידיה: (1) המלצה על מדיניות תגמול לנושאי משרה; (2) אישור התקשרות עם נושאי משרה בנוגע לתנאי כהונתם והעסקתם (במקום ועדת ביקורת);

בין היתר נקבע כי תנאי כהונה והעסקה של המנכ"ל יאושרו על ידי ועדת התגמול, הדירקטוריון והאסיפה הכללית ברוב מיוחד (אלא אם הם תואמים את מדיניות התגמול וועדת התגמול מצאה, לגבי מועמד שאין לו זיקה לבעל שליטה כי הבאת העסקה לאישור האסיפה תסכל את ההתקשרות). במקרים מיוחדים ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים לאשר את תנאי העסקה על אף התנגדות האסיפה הכללית.

התיקון נכנס לתוקף ביום 12 בדצמבר 2012 ויחול על התקשרויות עם נושאי משרה שיאושרו החל מיום כניסתו לתוקף. עד ליום 12 בספטמבר 2013 על התאגידים הרלבנטיים לאשר מדיניות תגמול בהתאם לחוק. כמו כן נקבעו הוראות מעבר לגבי התקשרויות בתקופה שעד לאישור מדיניות התגמול.

יצוין כי על פי התיקון שר המשפטים רשאי לקבוע כי הוראות אלה לא יחולו על סוגים של חברות ציבוריות או חברות אגרות חוב. הבנק נערך לקיום הוראות אלה במועדן.

הוראת המפקח על הבנקים בענין סיכונים סביבתיים לתאגידים בנקאיים

ביום 11 ביוני 2009 פרסם המפקח על הבנקים הוראה חדשה בנושא סיכונים סביבתיים לתאגידים בנקאיים (להלן: "ההוראה").

ההוראה מגדירה סיכון סביבתי כסיכון להפסד כתוצאה מהוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן, וקובעת שהחשיפה לסיכונים אלו קיימת במספר היבטים של פעילות התאגידים הבנקאיים והיא נכללת במסגרת הסיכונים האחרים (סיכון אשראי, סיכון שוק, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון נזילות).

ההוראה דורשת מהתאגיד הבנקאי להכיר בכך שזיהוי והערכת הסיכון הסביבתי הנם חלק מתהליך נאות של הערכת הסיכונים בתאגיד הבנקאי, ולפעול להטמעת ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי במכלול הסיכונים בקבוצה הבנקאית, לרבות נהלים לזיהוי סיכון מהותי בעת מתן אשראי ולשילוב הערכת הסיכון בהערכה התקופתית של

איכות האשראי שהועמד. בהתאם להוראה, אישר הדירקטוריון של הבנק קריטריונים ולוחות זמנים ליישום האמור בהוראת המפקח על הבנקים.

הוראת המפקח על הבנקים בענין דו"ח על אחריות תאגידית

ביום 3 באוקטובר 2011 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא דו"ח על אחריות תאגידית. בהתאם להוראה, ידרשו התאגידים הבנקאיים לפרסם לציבור דו"ח לתקופה של עד שנתיים על אחריות תאגידית, כמפורט בהוראה. הדוח יפורסם לגבי התקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2012. הבנק נערך ליישום ההנחיה בשיתוף עם חברת האם.

FATCA – FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT

בהתאם להוראות ה-FATCA (FOREIGN ACCOUNT TAX COMPLIANCE ACT), במטרה להעמיק את גביית המס מישויות אמריקאיות שבבעלותן נכסים מחוץ לגבולות ארה"ב, ידרשו מוסדות פיננסיים זרים (FOREIGN FINANCIAL INSTITUTIONS), לרבות בנקים ברחבי העולם, להעביר מידע אודות חשבונות המוחזקים אצלם ע"י אותן ישויות. לצורך כך, על המוסדות הפיננסיים הזרים להתקשר בהסכם עם רשות המס האמריקאית (IRS). מוסד פיננסי שלא יחתום על הסכם כאמור ו/או שלא יפעל בהתאם להוראות הנ"ל, יהיה כפוף, בין היתר, לחובת ניכוי מס במקור בשיעור של 30% מהתשלומים המגיעים לבנק ו/או ללקוחותיו ממקורות אמריקאיים.

בתחילת אוגוסט 2012 הוקם ע"י משרד האוצר צוות בראשות הממונה על הכנסות המדינה ובשיתוף נציגי בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך ומשרד המשפטים. הצוות הוקם במטרה להגיע להסכם בילטרלי בין ארה"ב לישראל בנוגע ליישום ה-FATCA (הסכמים בנושא זה הושגו בין ארה"ב למדינות אחרות). הסכם כאמור עשוי להפוך את רשות המס הישראלית לגורם ביניים בין המוסדות הפיננסיים הישראליים ל-IRS האמריקאי. הבנק עוקב אחר ההתפתחויות בחקיקה ונערך בהתאם.

שירותי קסטודי בשוק ההון הישראלי

ביום 29 בדצמבר 2011 פרסמה הוועדה הבין-משרדית לבחינת שוק הקסטודי בישראל את המלצותיה הסופיות ביחס להסדרת שירותי קסטודי בשוק ההון הישראלי (להלן: "הוועדה" ו-"הדוח", בהתאמה). לפי הדוח, המונח קסטודי מתייחס לשירות של משמורת ניירות ערך עבור בעליהם באופן שמתעד את זכויות הבעלות של המשקיע ומגן עליהן, וכן מאפשר למשקיע ליהנות מפירותיה של בעלות זו (להלן: "שירותי קסטודי"). הדוח כולל את המלצותיה של הוועדה ביחס להסדרה רגולטורית של שירותי קסטודי בישראל, לרבות בנוגע להשקעות בחו"ל, המתמייחסות, בין היתר, להגדרת מהות שירותי הקסטודי והגופים המעורבים במתן השירותים (כגון: קסטודיאן, מתווך, קסטודיאן צד ג' ותת-קסטודיאן), והגדרת חובות בסיסיות של נותן שירותי קסטודי (הפרדת נכסים, רישום, תיעוד ודיווח, ביקורת וכיו"ב). נאמר בדוח כי ההסדרה, הפיקוח והאכיפה של המלצות הוועדה יבוצעו על ידי הרגולטורים המפקחים הרלוונטיים לגוף שמעניק את שירותי הקסטודי. במכתב מיום 16 בינואר 2013 של המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים, נקבע, בין היתר, כי תאגידים בנקאיים המספקים שירותי קסטודי ללקוחותיהם, בין באופן ישיר (קסטודיאן) ובין באופן עקיף (מתווך), יפעלו על פי המלצות הוועדה, וכי בכוונת המפקח לשלב בעתיד את המלצות הוועדה במסגרת הוראת ניהול בנקאי תקין, כאשר עד אז יפרסם המפקח הבהרות לאופן יישום המלצות, ככל שידרש, באמצעות "שאלות ותשובות". על פי מכתב המפקח הנ"ל, התאגידים הבנקאיים נדרשים ליישם את המלצות הוועדה החל מיום 1 באוקטובר 2013, כאשר יישום מוקדם מומלץ, אך נקבע כי דרישות מסוימות הכלולות בהמלצות הוועדה ביחס לאספקת שירותי משמורת באופן ישיר (כקסטודיאן) וכן כל

הדרישות החלות בנוגע לאספקת שירותי משמורת כמתווך, יחולו רק החל מיום 1 ביולי 2014. הבנק לומד את הדוח ואת מכתב המפקח על מנת לבחון את השלכותיהם על השירותים המוענקים על ידו בתחום זה ללקוחותיו.

דירוג הבנק

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2012 דורג הבנק על ידי חברת מידרוג בדירוג Aa3 לפקדונות זמן ארוך ודרוג P-1 לפקדונות זמן קצר המופקדים בבנק, באופן יציב. בחודש ינואר 2013 בוצע מעקב דירוג ובו דורג הבנק בדומה לדירוג הראשוני שבוצע ברבעון הראשון של שנת 2012.

מצב הנזילות ומדיניות גיוס המקורות בבנק

בהתאם למודל הנזילות הפנימי שמיישם הבנק, שמר הבנק במהלך שנת 2012 על נכסים נזילים בהיקף הגדול מסך התחייבויותיו הנזילות הן בשקלים והן במט"ח-ראה להלן בפרק הדין בחשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם פירוט והרחבה בדבר ניהול החשיפה לסיכון הנזילות בתקופה הנסקרת. המקורות השקליים הלא-צמודים שגויסו על ידי הבנק מציבור הלקוחות הסתכמו ב-3,397 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2012, בהשוואה ל-3,155 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2011. היקף המקורות הצמודים למדד בפקדונות ובתוכניות חסכון בבנק הגיע ב-31 בדצמבר 2012 לסך של 543 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-556 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2011. היקף הפקדונות במט"ח והצמודים למט"ח של הציבור בבנק הגיע ב-31 בדצמבר 2012 לסך של 262 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-257 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2011.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם

כללי

א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכונים אשראי, סיכונים שוק ונזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים. כל אחד מסיכונים אלה מנוהלים על ידי חברי הנהלה ממונים ובאחריותם. בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל II. בגין סיכונים תפעוליים ויתר הסיכונים אליהם הוא חשוף, הבנק מבצע הקצאת הון משלימה במסגרת תהליך הערכת הנאותות ההונית המבוצע במסגרת יישום הוראות נדבך 2 של באזל II - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Assessment Process).

ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו ולהגדלת תוחלת הרווח - תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.

ג. המפקח על הבנקים קבע בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר הנחיות הקשורות בנושא ניהול סיכונים. הוראות אלה קובעות, בין היתר, עקרונות יסוד לניהול סיכונים ובקרתם ובכלל זה: מעורבות נאותה והבנה של דירקטוריון והנהלת הבנק בניהול הסיכונים, קביעת מדיניות סיכון ותיאבון סיכון, קבלת דיווחים תקופתיים על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים וקיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק.

ד. תפישת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחית והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.

ה. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושמים באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות ניהול הסיכונים והבקרה הבלתי תלויות ומנהל הסיכונים הראשי. קו ההגנה השלישי שמקיים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.

ו. ניהול הסיכונים מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון בהתאם לתיאבון הסיכון שהוגדר ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא "מנהל סיכונים ראשי ופונקצית ניהול סיכונים" מונה בבנק מנהל סיכונים ראשי שכפוף למנכ"ל הבנק ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי של חברת האם.

ז. האחראים על ניהול הסיכונים בבנק הינם:
מר יעקב שורי, מנכ"ל הבנק - מנהל סיכונים פיננסיים
מר דורון סגל - מנהל הסיכונים הראשי של הבנק
מר דוד פדרמן, סמנכ"ל, ראש אגף אשראי - מנהל סיכונים האשראי
רו"ח ליאת בן ארי - סמנכ"ל, ראש אגף ניהול נכסי לקוחות - מנהלת הסיכונים התפעוליים והמשכיות עסקית
עו"ד חוה אלקוני-נוימן - היועצת המשפטית של הבנק - מנהלת הסיכונים המשפטיים

ח. הסיכונים הנוספים אליהם חשוף הבנק - סיכון אסטרטגי, סיכון מוניטין, סיכונים הקשורים למשק הישראלי, סיכונים ציות והלבנת הון, סיכונים רגולציה וחקיקה - מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, ועל-ידי כל אחד מחברי ההנהלה בתחום הנתון לאחריותו.

ט. ניהול הסיכונים מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון ומותאמת למדיניות בקבוצת הבנק הבינלאומי, על בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית ובשים לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק.

י. בקרת הסיכונים בבנק מתבצעת כדלקמן - החל מהרבעון השני של שנת 2009, בקרה ואמידת סיכונים אשראי מתבצעת על ידי בקר סיכונים אשראי ונתמכת על ידי חברת האם. בקרת סיכונים שוק ונזילות מתבצעת על ידי הבקר בנושא מטעם חברת האם. בנושא סיכונים תפעוליים, אחראי הציות והממונה על מניעת הלבנת הון ומימון טרור ראה להלן בסעיפים הרלוונטיים. היעד העיקרי של הבקרה הוא להטמיע בבנק תרבות ניהול סיכונים מתקדמת תוך התוויית מדיניות ניהול סיכונים, התואמת את מטרות הבנק, את הנחיות באזל II והמפקח על הבנקים.

יא. מידי רבעון מגיש מנהל הסיכונים הראשי דוח פעילות להנהלה ולוועדת אשראי ועסקים של הדירקטוריון, המשמשת כוועדת ניהול סיכונים ונוסטרו. בדוח מודגשים, בין השאר, איתגור מדיניות הבנק בסוגי הסיכון השונים ודיווח אודות אירועים בתחום ניהול הסיכונים שחלו ברבעון. כמו כן מביע את חוות דעתו על ההתפתחויות בחשיפה לסיכונים במסגרת הדיווח של מסמכי הסיכונים השונים.

ממשל תאגידי ומעורבות הנהלה ודירקטוריון

בחודש דצמבר 2010 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 301 בנושא עבודת הדירקטוריון המאמצת את עקרונות באזל בתחום הממשל התאגידי וניהול הסיכונים. במהלך חודש אוגוסט 2011 אישר דירקטוריון הבנק מסמך תשתית בעניין עקרונות הממשל התאגידי של ניהול הסיכונים בבנק על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 301, עקרונות באזל II והנחיות בנק ישראל האחרות. המסמך מגדיר מתכונת פעולה של ממשל תאגידי אפקטיבי התומך בפעולת הדירקטוריון והנהלה, ומאפשר להם לקבוע את אסטרטגיית הבנק ויעדיו, לגבש תיאבון לסיכון ולנהל את עסקיו השוטפים של הבנק. המסמך משמש מצע מחייב עבור הבנק בכל הנוגע לתפיסת הממשל התאגידי ולמתכונת ניהול הסיכונים. הוראות ניהול בנקאי תקין 301 נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2012. השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו, ההנהלה וועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כמפורט להלן:

התייחסות הדירקטוריון לסוגיות ניהול הסיכונים

דירקטוריון הבנק מתווה את האסטרטגיה העסקית של הבנק ואת מדיניות החשיפה לסיכונים השונים. הדירקטוריון מקיים פיקוח ובקרה על הפעילות העסקית ומדיניות ניהול הסיכונים, באמצעות ועדות דירקטוריון ייעודיות. כמו כן הדירקטוריון מתווה את תיאבון הסיכון לרבות קביעת יעדים.

- הדירקטוריון מקיים אחת לרבעון דיון במסמכי הסיכונים השונים של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, הנוסטרו של הבנק, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.

- מידי חודש מתכנסת ועדת ביקורת ומאזן של הדירקטוריון. הועדה דנה בתוכנית העבודה של המבקר הפנימי של הבנק, בדוחות הביקורת של המבקר הפנימי ובדוחות הביקורת של רואי החשבון החיצוניים. כמו כן מקבלת דיווחים על סיכומים תקופתיים של ממצאי הביקורת הפנימית ומנהלת מעקב אחר עמידתה בתוכנית העבודה השנתית.

- ועדת אשראי ועסקים של הדירקטוריון, המשמשת כועדת ניהול סיכונים ונוסטרו, דנה בשיבותיה במדיניות האשראי של הבנק ובמצבו העסקי, מקבלת סקירות מקיפות על לווים על פי היקף כספי שנקבע ומאשרת את מסגרות האשראי ללקוחות אלה. הועדה מקיימת דיונים בנושא בקרת האשראי בבנק על סמך דוחות שהונחו בפניה בנושא החובות הפגומים ובפיתוח העסקים. הועדה דנה במדיניות הסיכונים הפיננסיים של הבנק. הועדה מקיימת מעקב, פיקוח ובקרה אחר עמידת הבנק במגבלות החשיפה שנקבעו ע"י הדירקטוריון במסמכי המדיניות השונים ואחר נאותות מערך ניהול הסיכונים, לרבות בקרת הסיכונים.

התייחסות ההנהלה לסוגיות ניהול הסיכונים

- צוות ניהול נכסים והתחייבות בראשות המנכ"ל מתכנס פעמיים בשבוע ודן, בין היתר: בהתפתחויות המרכזיות בחשיפות הפיננסיות בבנק לאור ההתפתחויות והתחזיות בתחום המאקרו, במגבלות החשיפה לסיכונים הפיננסיים בכניסה לפעילויות חדשות ובהתפתחות תיק הנוסטרו.

- מנהל הסיכונים הראשי של הבנק משתתף בפורום ניהול סיכונים קבוצתי המאורגן על ידי החטיבה לניהול סיכונים קבוצתיים הפועלת מטעמו של מנהל הסיכונים של הקבוצה, המתכנס אחת לחודש ובמסגרתו מובאים לדיון דרכים ואפשרויות לקידום ניהול הסיכונים על בסיס קבוצתי תוך האחדת שיטות המדידה, מתודולוגיות ניהול הסיכונים ומנגנוני הבקרה בקבוצה. ר"ח בנצי אדירי, ראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם משמש בתפקידו כמנהל הסיכונים הראשי של הקבוצה.

- בקרת סיכונים שוק ונזילות ובקרת סיכונים אשראי מתבצעות על ידי מנהל תחום סיכונים שוק ונזילות ובקר סיכונים אשראי, המהווים חלק מהמחלקה המרכזית לבקרת סיכונים בחברת האם. היחידות הינן פונקציות עצמאיות בלתי תלויות הכפופות ליו"ר הדירקטוריון ומבצעות בקרת סיכונים עצמאית ובלתי תלויה על החשיפות לסיכונים שוק ונזילות וסיכונים אשראי בהתאמה.

דיווח חודשי לבנק ישראל

על פי הוראת בנק ישראל מיום 13 בספטמבר 2011, הבנק מעביר מדי חודש, באמצעות חברת האם, עדכון שוטף על מצב החשיפות בבנק ומוקדי הסיכון שזוהו בתיק האשראי. בנוסף הבנק מדווח על יחס ההון, על הצעדים שנקט ועל מידע היכול להצביע על חשש לעליית רמת הסיכון. בדיווח מתוארות ההתפתחויות בחשיפות העיקריות של הבנק לסיכונים הבאים: נוסטרו, התחייבויות לפנסיה ופיצויים וחשיפות אשראי ללקוחות גדולים בסיכון גבוה.

החשיפה והניהול של סיכונים שוק (סיכונים פיננסיים)

א. כללי

1. סיכונים שוק (סיכונים פיננסיים) הינם סיכונים קיימים או עתידיים להכנסות, להון ולשחיקה בשווי ההון של הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.
2. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכונים שוק המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכונים שוק ותיאבון לסיכון באתר הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המגזרים השונים, דיווח תקופתי לדירקטוריון על החשיפה לסיכונים, בחינת שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק והגדרת הגופים המעורבים בתהליכי הניהול, המדידה, הבקרה והפיקוח אחר הסיכונים.
3. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה, בועדה לניהול סיכונים ובדירקטוריון במסמכי החשיפות לכלל הסיכונים של הבנק, במסגרתם מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים בהשוואה למגבלות שנקבעו. כמו כן, נבחנים גם שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק ו/או שינויים בסביבת הבנק או בשווקים הפיננסיים.

ב. דרישות ההון בגין סיכונים שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים

במסגרת יישום הוראות באזל II בחר הבנק ליישם את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים שוק. הלימות ההון הרגולטורית מחושבת על סיכונים ריבית וסיכונים מטבע של הבנק.

להלן דרישת ההון בגין סיכוני שוק (במיליוני ש"ח)

31.12.2011	31.12.2012	לפי באזל II
בגין סיכון כללי		
דרישות ההון בגין:		
0.7	1.6	סיכון רבית
1.4	0.8	סיכוני מט"ח
סה"כ דרישות הון בגין סיכוני		
2.1	2.4	שוק

ג. המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכוני השוק

הבנק נעזר במערכות חברת האם לצורך מדידה לפי השווי ההוגן ולהפקת הדוחות הבאים:

1. דוחות שווי הוגן של הנכסים וההתחייבויות
2. חשיפות ריבית במגזרים השונים
3. דוחות VAR על נכסי הבנק
4. דוחות נזילות ותזרים
5. תרחישי קיצון

המתודולוגיה של אמידת ה-VAR :

- ה-VAR (הערך הנתון בסיכון) מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלית בשווי ההוגן של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמאליים.
- ה-VAR השוטף המחושב בבנק מתבסס על שיטת ה-Variance Co-Variance.
- נתוני ה-VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית, על מרבית הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (התיק הבנקאי והתיק הסחיר). מערכת ה-VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודת מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות.
- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם מבצעת עבור הבנק תהליך בחינה בדיעבד (Back Testing) בלתי תלוי, על פי קריטריונים שהוגדרו בוועדת באזל במטרה לבחון את תקפות ה-VAR ברמת כל מגזר פעילות ורמת סך הפעילות.
- מבחני רגישות: החשיפה לסיכון מבוטאת במונחי הפגיעה המקסימאלית בשווי ההוגן כתוצאה מתזוזה מקבילה של עקום הריבית.
- תרחישי קיצון (Stress Tests).

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע כי סך החשיפה לסיכוני שוק כפי שמוצאת את ביטוייה בערך בסיכון (ערך ה-VAR) לא תעלה על 3.3% מההון המיוחס לבעלי מניות הבנק, לפי אופק של 10 ימים בשיטה הפרמטרית. ליום 31 בדצמבר 2012 עמד ערך ה-VAR של הבנק, על כ-1.9 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-4.4 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2011.

משקלו של ה-VAR ביחס להון הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 עומד על 0.4%, בהשוואה ל-1.2% בסוף שנת 2011, ולמגבלת דירקטוריון של 3.3%.
במהלך שנת 2012 עמד הבנק במגבלת ה-VAR הכוללת.

אומדני VaR על התיק למסחר

- ליום 31 בדצמבר 2012 - 0.2 מיליוני ש"ח (0.04% מההון).
- ממוצע לתקופה - 0.3 מיליוני ש"ח (0.1% מההון).
- הערך המקסימאלי לתקופה - 0.3 מיליוני ש"ח (0.1% מההון).
- ליום 31 בדצמבר 2011 - 0.3 מיליוני ש"ח (0.1% מההון).
- ממוצע לתקופה - 0.3 מיליוני ש"ח (0.1% מההון).
- הערך המקסימאלי לתקופה - 0.4 מיליוני ש"ח (0.1% מההון).

אומדני VaR על כלל התיק

- ליום 31 בדצמבר 2012 - 1.9 מיליוני ש"ח (0.4% מההון)
- ממוצע לתקופה - 2.5 מיליוני ש"ח (0.6% מההון)
- הערך המקסימאלי לתקופה - 4.2 מיליוני ש"ח (1.0% מההון)
- ליום 31 בדצמבר 2011 - 4.4 מיליוני ש"ח (1.2% מההון)
- ממוצע לתקופה - 4.6 מיליוני ש"ח (1.3% מההון)
- הערך המקסימאלי לתקופה - 7.2 מיליוני ש"ח (2.0% מההון)

תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימאלי של השווי ההוגן

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכונים פיננסיים. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון של הבנק. במהלך הרבעון השלישי של שנת 2012 עמד הבנק בכל המגבלות בגין תרחישי הקיצון שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

א. החשיפה בבסיס

כללי

- סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומונהלת בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים: המגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ.
על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי (מגזר המדד ומגזר המט"ח וצמוד המט"ח) מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול הסיכונים בבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשה בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר ומגזר.
- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס ובריבית.

התיאבון לסיכון

מדיניות השקעת ההון הפיננסי הפעיל במגזרי הפעילות השונים מתבצעת באופן שוטף בהתאם לתנאי השוק, על פי החלטת הדירקטוריון. שיעורי ההשקעה במגזר צמוד המדד הינם בין (50%) ל-100% מההון הפיננסי הפעיל. במגזר המט"ח וצמוד המט"ח שיעורי ההשקעה הינם 10% (בשני הכיוונים) מההון הפיננסי של הבנק והחשיפה הבין מטבעית לא תעלה על הסכומים שהוגדרו בסוגי מטבעות שונים. הבנק נדרש לשמור על יחס הלימות הון בגין סיכוני השוק, על פי מודל סטנדרטי שהוגדר על ידי בנק ישראל. הלימות ההון מחושבת על סיכוני הריבית בתחומי המסחר בלבד ועל סיכוני המטבע והאינפלציה.

החשיפה בפועל ליום הדוח

להלן פירוט עודף הנכסים הפיננסיים על ההתחייבויות הפיננסיות לפי מגזרי הצמדה לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים (סכומים מדווחים במיליוני ש"ח):

	מגזר שקלי	מגזר שקלי	מגזר מט"ח	סך הכל
	לא צמוד	צמוד למדד	כולל צמוד מט"ח	
31 בדצמבר 2012				
נכסים	4,370.6	421.7	274.5	5,066.8
התחייבויות	3,884.6	546.5	265.2	4,696.3
מכשירים נגזרים ואופציות	(151.3)	151.3	-	
הון פיננסי	334.7	26.5	9.3	370.5
אחוז מההון הפיננסי	90.34%	7.15%	2.51%	100%
ממוצע לתקופה	94.59%	3.72%	1.70%	
הערך המינימלי בתקופה	90.34%	1.07%	0.86%	
הערך המקסימלי בתקופה	94.59%	7.15%	2.51%	
31 בדצמבר 2011				
נכסים	3,907.5	544.9	279.3	4,731.7
התחייבויות	3,593.8	558.0	263.9	4,415.7
מכשירים נגזרים ואופציות	(30.1)	29.6	0.5	
הון פיננסי	283.6	16.5	15.9	316.0
אחוז מההון הפיננסי	89.75%	5.22%	5.03%	100%
ממוצע לתקופה	86.86%	7.92%	5.22%	
הערך המינימלי בתקופה	82.49%	4.41%	4.91%	
הערך המקסימלי בתקופה	90.68%	11.86%	5.65%	

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים במדד (במיליוני ש"ח):

31.12.2011	31.12.2012	תרחיש - שינוי של 1% במדד
0.2	0.1	נכון ליום
0.6	0.2	מכסימום לתקופה
0.1	-	מינימום לתקופה

להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

31.12.2011		31.12.2012		
דולר	אירו	דולר	אירו	אחוז שינוי בשער החליפין
(0.1)	(0.8)	(0.1)	(0.3)	ירידה של 5%
(0.1)	(1.6)	(0.3)	(0.7)	ירידה של 10%
0.1	0.8	0.1	0.3	עליה של 5%
0.1	1.6	0.3	0.7	עליה של 10%

(1) תרחיש עליה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.

(2) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.

ב. החשיפה ברבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק, העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממגזרי הפעילות. הסיכונים בריבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכוני ריבית נעשה תוך פיזור נאות של השקעת ההון הפנוי בין טווחי הזמן השונים, וצמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי הריבית. החשיפה העיקרית לסיכוני ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ובמגזר צמוד המדד, ונובעת ממאפייני ההשקעה, הנגזרים מטווח השימושים והמקורות במגזרים אלה.

התיאבון לסיכון

דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכוני הריבית באמצעות תחימת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון עם שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במגזר הצמוד, במגזר השקלי ובמגזר המט"ח. בנוסף, גיבש הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום סיכוני ריבית (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני ריבית עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית).

להלן נתונים עיקריים מתוך לוח החשיפה לשינויים בשיעורי הרבית:

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2012			
מגזר שקלי	מגזר שקלי	מגזר כולל	מגזר שקלי	מגזר שקלי	מגזר כולל	
לא צמוד	צמוד מדד	צמוד מט"ח	לא צמוד	צמוד מדד	צמוד מט"ח	
0.46	2.14	0.40	0.37	4.30	0.37	מח"מ נכסים
0.09	(2.16)	0.03	0.44	3.86	0.43	מח"מ התחייבויות
			(0.19)	(1.82)	(0.03)	פער (בשנים)
3.11	1.67	2.10	1.72	1.50	0.63	תשואת נכסים
1.39	0.17	1.47	1.79	0.19	1.10	תשואת התחייבויות
						פער תשואה (באחוזים)

החשיפה בפועל ליום הדוח

- חשיפת הריבית במגזר השקלי הלא צמוד נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים של נכסים קצר ממשיך חיים של התחייבויות, ובגין היקף ההשקעה באפיק זה שהוא הדומיננטי מבין שלושת מגזרי ההצמדה.
- חשיפת ריבית במגזר צמוד המדד נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים ארוך יותר של ההתחייבות ממשיך חיים של הנכסים.
- במגזר המט"ח וצמוד המט"ח, החשיפה נמוכה יחסית למגזר המדדי והשקלי, זאת בשל סגירה מקבילה של נכסים מול התחייבויות ושימוש בעסקאות החלפת ריבית.
- על-פי המגבלות שקבע דירקטוריון הבנק, במגזר הצמוד למדד החשיפה המקסימאלית המותרת לשחיקת השווי ההוגן של ההון הינה בשיעור של 4.5%, במגזר השקלי הלא צמוד בשיעור של 4.0% ובמגזר המט"ח בשיעור של 1.0%.

דירקטוריון הבנק קבע מגבלה לחשיפה ברגישות השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות לתזוזה של 1% בעקום הרבית על שחיקה של ההון, כדלקמן:

מגזר	מגבלה	ליום 31 בדצמבר 2012	מכסימום בתקופה	מינימום בתקופה
לא צמוד	4.0%	1.34%	1.70%	0.36%
צמוד מדד	4.5%	2.99%	2.99%	2.16%
מט"ח וצמוד מט"ח	1.0%	0.03%	0.03%	0.02%
מגזר	מגבלה	ליום 31 בדצמבר 2011	מכסימום בתקופה	מינימום בתקופה
לא צמוד	4.0%	1.70%	2.65%	1.53%
צמוד מדד	4.5%	2.64%	2.64%	0.83%
מט"ח וצמוד מט"ח	1.0%	0.03%	0.05%	0.03%

סיכון הרבית בתיק הבנקאי

במידת סיכון הרבית נלקחות בחשבון שתי הערכות המסתמכות על מידע סטטיסטי. טווח פירעון תוכניות חיסכון - תוכניות חיסכון בהוראת קבע לתקופה של מעל חמש שנים עם תחנות יציאה - נבנה מודל סטטיסטי המקצר את טווח הפירעון. פריסת יתרת העו"ש - העו"ש נפרס לשנה. הבנק משתמש במודל VAR למזער את הסיכונים בכלל התיק.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים ברביית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים
 בחודש יוני 2008 פרסם המפקח על הבנקים הוראה חדשה בדבר "גילוי על חשיפה לשינויים בשיעורי הריבית".
 ההוראה שינתה את מתכונת גילוי חשיפת הנכסים וההתחייבויות לשינויים בשיעורי הריבית, לפיה הוצגה החשיפה
 על פי תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים שהם מהווים על פי שיעור הריבית המנכה אותם לערכם המאזני. על
 פי ההוראה החדשה נדרש הבנק לכלול בדוח הכספי מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על
 פי שווים ההוגן ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שווים ההוגן של
 המכשירים הפיננסיים.
 להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי
 הרבית) ליום 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

מטבע ישראלי		מטבע חוץ**			
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אחר	סך הכל	
4,327.4	420.3	185.0	89.3	5,022.0	נכסים פיננסיים*
2.2	151.3	10.7	5.3	169.5	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
					נגזרים וחוף מאזניים***
3,816.1	563.5	177.6	85.6	4,642.8	התחייבויות פיננסיות*
155.0	-	11.6	6.2	172.8	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
					נגזרים וחוף מאזניים***
358.5	8.1	6.5	2.8	375.9	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי
 הרבית) ליום 31 בדצמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

מטבע ישראלי		מטבע חוץ**			
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אחר	סך הכל	
3,865.8	545.1	195.3	83.6	4,689.8	נכסים פיננסיים*
0.1	29.6	9.4	5.4	44.5	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים
					נגזרים וחוף מאזניים***
3,518.1	558.0	179.2	82.8	4,338.1	התחייבויות פיננסיות*
30.9	-	9.7	6.0	46.6	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים
					נגזרים וחוף מאזניים***
316.9	16.7	15.8	0.2	349.6	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

2. השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים ליום 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, שינוי בשווי הוגן לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית****						
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ**		במיליוני ש"ח באחוזים	
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אחר	סך הכל	סך הכל
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	353.7	19.6	6.5	2.7	382.5	6.6
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	358.0	9.3	6.5	2.8	376.6	0.7
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	364.3	(4.7)	6.6	2.9	369.1	(6.8)
						1.76%
						0.19%
						(1.81%)

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הרבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים למעט פריטים לא כספיים ליום 31 בדצמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, שינוי בשווי הוגן לאחר השפעת שינויים בשיעורי רבית****						
	מטבע ישראלי		מטבע חוץ**		במיליוני ש"ח באחוזים	
	לא צמוד	צמוד למדד	דולר	אחר	סך הכל	סך הכל
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	323.3	25.6	15.7	0.3	364.9	15.3
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	317.6	17.7	15.7	0.2	351.2	1.6
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד	310.8	6.8	15.8	0.2	333.6	(16.0)
						4.37%
						0.46%
						(4.57%)

- * כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- ** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- *** סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים ברביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בבאור 16 ג' בדוח הכספי השנתי.
- ****שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שערי הרבית במגזר ההצמדה. סך כל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הרבית בכל מגזרי ההצמדה.

ו. הפיקוח והבקרה על ניהול החשיפה לסיכוני שוק

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה בלתי תלויה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני השוק. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.

ניהול החשיפה לסיכוני השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- וועדת אשראי ועסקים של הדירקטוריון - הוועדה הינה וועדת דירקטוריון ייעודית לתחום ניהול הסיכונים בבנק. בין היתר, הוועדה מקיימת דיונים בנושאים הקשורים לניהול הסיכונים הפיננסיים בבנק, בטרם מובאים לדיון והחלטה במליאת הדירקטוריון. הוועדה מבצעת מעקב ובקרה אחר התפתחויות בחשיפות לסיכונים הפיננסיים השונים ואחר עמידת הבנק במגבלות החשיפות שנקבעו.

הוועדה עוקבת גם אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים בארץ ובעולם ואחר ההשפעות על סביבתו העסקית של הבנק ומקיימת דיון לגבי ההשלכות על רמות החשיפה והמגבלות הרצויות.

כמו כן, הוועדה מקיימת מעקב ובקרה אחר נאותות מערך ניהול הסיכונים, לרבות מערך בקרת הסיכונים.

- אחת לרבעון מתקיים בדירקטוריון דיון במסמך החשיפות לסיכונים של הבנק, במסגרתו מדווחת עמידת הבנק במגבלות רגולטוריות ובמגבלות שקבע הדירקטוריון.

- הביקורת הפנימית - מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה השנתיות שלו ביקורת בנושא ניהול הסיכונים הפיננסיים בבנק. מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק, וכן, מחווה דעתו בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים.

ההנהלה וועדותיה

- ועדת ניהול נכסים והתחייבויות בראשות מנכ"ל הבנק מתכנסת אחת לשבוע. הוועדה דנה בהתפתחויות בתיק הנוסטרו ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים גורמי הניהול הרלוונטיים בבנק.

- ועדת נזילות וניהול סיכונים פיננסיים בראשות מנכ"ל הבנק מתכנסת פעמיים בשבוע ודנה על סמך דיווחים ניהוליים במצב הנזילות בשקלים ובמט"ח, סיכוני שוק בהתפתחויות הפיננסיות ומוצרים חדשים. דיוני הוועדה מתמקדים בעיקר בהתפתחויות בנזילות העסקית והסטטוטורית ובהתפתחויות העסקיות העשויות להשפיע עליה.

- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה

- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות - היחידה, השייכת לחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם, אחראית על ניהול בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק. היחידה מהווה פונקציה עצמאית בלתי תלויה הפועלת מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין 310 ("ניהול סיכונים"). במסגרת פעילותה מבקרת ובוחנת היחידה את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות אם היו. בנוסף היחידה אחראית על תיקוף מודלים בנושאי סיכוני שוק ונזילות.

- פורום CRO בתחום סיכוני שוק ונזילות בראשותו של מנהל תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחברת האם, מתכנס אחת לרבעון, במסגרתו נדונות שיטות ומתודולוגיות לקידום אפקטיביות הבקרה על סיכוני השוק והנזילות בקבוצה.
- פורום ניהול סיכונים קבוצתי בראשות ראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם ובהשתתפות מנהל הסיכונים הראשי בבנק עוסק בדרכים ואפשרויות לקידום ניהול סיכונים על בסיס קבוצתי.

ז. דיווח על החשיפות לסיכוני שוק

הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני שוק, ובחתיכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. בנוסף, החשיפות בפועל לסיכוני השוק, בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם מרוכזות במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך החשיפות לסיכונים פיננסיים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון. כמו כן, מדווחות החשיפות והעמידה במגבלות במסגרת דוח רבעוני של יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם הנדון אחת לרבעון בהנהלה, ועל פי דרישה בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים.

ניהול סיכוני נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים - לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- בהתאם למתחייב מהוראת המפקח על הבנקים, אישר דירקטוריון הבנק מדיניות לניהול סיכוני הנזילות וקבע מגבלות על פער יחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון, ועל תזרים המזומנים. המדיניות כוללת, בין היתר, התייחסות לכלי המדידה השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות השוטף.
- הבנק מקיים מעקב שוטף אחר מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח תוך שהוא מפעיל כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה במטרה להבטיח את היכולת להתמודד גם במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים.
- בספטמבר 2008 הוציאה וועדת באזל, ה-BIS, הנחייה מעודכנת (Sound Practice) שעוסקת בתחום ניהול סיכון הנזילות. ההנחייה נכתבה בעקבות לקחי המשבר הפיננסי, וכוללת שורת הנחיות חדשות לניהול הנזילות, ובהם: הצורך בתמחור סיכון הנזילות, הצורך בהחזקת כרית בטחון, שורת עקרונות במדידת הסיכון בהם שימוש נרחב יותר בתרחישי קיצון, ניהול נזילות תוך יומי, תוכניות מגירה ועוד.
- הבנק השלים ביצועו של סקר פערים מקיף לבחינת עמידתו בהוראה. הבנק החל בפעולות לסגירת הפערים שזוהו כחלק מיישום הוראות נדבך 2 של באזל II.

ב. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף של הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח, הן בתרחיש של מצב עסקים רגיל, והן תחת תרחיש המדמה מצבי קיצון ולחץ.

מודל פנימי במטבע ישראלי ובמט"ח

- לצורך ניהול הנזילות הכולל, נמדד ומנוהל סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי שפותח בחברת האם ושמטרתו מעקב אחר האמצעים הנזילים שברשות הבנק תחת תרחיש של מצב עסקים רגיל והן תחת תרחיש המדמה מצב לחץ וקיצון. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה ברמה היומית השוטפת על מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח ולתקופות ארוכות יותר.
- המודל הפנימי אומד את רמת ההסתמכות האפשרית על נכסי הבנק השונים כבני מימוש בתקופות שונות וכן את רמת ההתחייבויות התזרימיות הצפויות לתקופות פירעון שונות בשני התרחישים. בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס שני מדדים כמותיים: פער הנזילות ויחס הנזילות לפי תקופות פירעון.
- העקרונות העומדים בבסיס המודל גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים נזילים ביחס להתחייבויות הצפויות להתממש על פי המודל הפנימי, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בכל צורכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים במודל על פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, וההתחייבויות על פי הסבירות למימושן. המודל נסמך על מבדקים שונים שנעשו בבנק ושנשענים על בחינה היסטורית של התנהגות היתרות המאזניות והחוץ מאזניות בבנק.
- המודל משמש כלי ניהול דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכוני הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בוועדה לעניינים שוטפים ארבע פעמים בשבוע ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם יחידת תחום סיכוני שוק ונזילות.
- בימים אלה מתוקף המודל, שבמסגרתו נבחנים המתודולוגיה שבבסיסו כמו גם נכונות הנתונים ושלמותם, ברמת הקלט, הפלט ומשוואות המודל.

מערכת זה"ב RTGS לניהול נזילות תוך יומי במטבע ישראלי

בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת זה"ב-RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת, ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות.

תרחישי קיצון

כאמור, במסגרת מודל הנזילות הפנימי במטבע ישראלי ובמט"ח מבצע הבנק לצורך בחינת הנזילות במצבי קיצון ולחץ, תרחיש יומי על בסיס נתוני המודל הפנימי. התרחיש משקף את מצב הנזילות במצבי לחץ על בסיס שילוב הפרמטרים המחמירים שנצפו על פני מדגם שמוגדר מראש בכל אחד מהסעיפים המאזנים והחוץ מאזנים. יצוין כי תרחישי הקיצון המבוצעים על ידי הבנק חמורים יותר מכל תרחיש שהתנסה בו הבנק בעבר.

ג. מערכות מדידת סיכון

על פי הוראת בנק ישראל האמור לעיל, תאגיד בנקאי נדרש לנהל את סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי מבוסס. לאחר מועד הסבת מערכות המידע, החל הבנק להשתמש במודל הנזילות המקובל בקבוצת הבינלאומי. מודל פנימי זה מתבסס על התשתית הניהולית לניהול סיכון הנזילות.

- לצורך ניהול הנזילות הכולל, נמדד ומנוהל סיכון הנזילות באמצעות מודל פנימי שפותח בחברת האם ושמטרתו מעקב אחר האמצעים הנזילים שברשות הבנק תחת תרחיש של מצב עסקים רגיל והן תחת תרחיש המדמה מצב לחץ וקיצון. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה ברמה היומית השוטפת על מצב הנזילות במטבע ישראלי ובמט"ח ולתקופות ארוכות יותר.
- המודל הפנימי אומד את רמת ההסתמכות האפשרית על נכסי הבנק השונים כברי מימוש בתקופות שונות וכן את רמת ההתחייבויות התזרימיות הצפויות לתקופות פירעון שונות בשני התרחישים. בכל אחד מהתרחישים נבחן מצב הנזילות על בסיס שני מדדים כמותיים: פער הנזילות ויחס הנזילות לפי תקופות פרעון.
- העקרונות העומדים בבסיס המודל גורסים כי ככל שיש בידי הבנק יותר נכסים זילים ביחס להתחייבויות הצפויות להתמשש על פי המודל הפנימי, כך מבטיח הבנק את יכולתו לעמוד בכל צורכי הנזילות. למטרה זו מסווגים הנכסים במודל על-פי רמת הנזילות, בהתאם להוראות בנק ישראל, וההתחייבויות על-פי הסבירות למימושן. המודל נסמך על מבדקים שונים שנעשו בבנק ושנשענים על בחינה היסטורית של התנהגות היתרות המאזניות והחץ מאזניות בבנק.
- המודל משמש כלי ניהול דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכונים הנזילות. תוצאות המודל מוצגות ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים ובכללם יחידת בקרת סיכונים שוק ונזילות.
- מגבלת יחס הכיסוי במגזר השקלי ובמגזר המט"ח, כפי שנקבעה על ידי דירקטוריון הבנק עומדת על 1.2.

תוצאות המודל ליום 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

שקל מט"ח		
0.2	1.3	פער נכסים להתחייבויות לתקופת פרעון עד חודש
9.37	3.33	יחס נכסים להתחייבויות לתקופת פרעון עד חודש

מגבלת פער הנזילות יום עד שבוע עומדת על סכום חיובי ומשבוע עד שנה - 70 מיליון בשקלים ו- 15 מיליון במט"ח. ליום 31 בדצמבר 2012 עמד הבנק על פער נזילות זה של 1,119 מיליוני ש"ח בשקל ו- 66 מיליוני ש"ח במט"ח. על פי החלטת הדירקטוריון נדרש הבנק להחזיק רזרבה נזילה של לפחות 150 מיליוני ש"ח. נכון ליום 31 בדצמבר 2012 יתרת רזרבת הנזילות עמדה על 972 מיליוני ש"ח.

המקורות העיקריים של הבנק הם פקדונות הציבור. הבנק בודק באופן שוטף את תקופות הפרעון, תוך התחשבות בפרעון מוקדם של תוכניות חסכון.

יתרה ממוצעת		
31.12.2011	31.12.2012	
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח		
		פקדונות הציבור
554.3	562.3	תוכניות חסכון ופקדונות צמודים
2,882.5	3,211.3	פקדונות שקליים לא צמודים
235.4	261.2	פקדונות צמודי מט"ח ובמט"ח
3,672.2	4,034.8	סה"כ
34.0	42.0	פקדונות מבנקים ומבנק ישראל
3,706.2	4,076.8	סה"כ

ד. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים באופן שוטף הן על ידי מנהלי החשיפה והן על ידי גורמי בקרה וביקורת בלתי תלויים. ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם (ראה גם הרחבה ופירוט לעיל בסעיף בדבר הפיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני השוק):

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה את המדיניות הכוללת לניהול סיכון הנזילות, את תיאבון הסיכון ואת המגבלות.
- ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים.

ההנהלה וועדותיה

- ועדת נזילות וניהול סיכונים פיננסיים בראשות מנכ"ל הבנק מתכנסת פעמיים בשבוע ודנה על סמך דיווחים ניהוליים במצב הנזילות בשקלים ובמט"ח, סיכוני שוק בהתפתחויות הפיננסיות ומוצרים חדשים. דיוני הוועדה מתמקדים בעיקר בהתפתחויות בנזילות העסקית והסטטוטורית ובהתפתחויות העסקיות העשויות להשפיע עליה.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה

- יחידת תחום ניהול סיכוני שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם אחראית על בקרת סיכוני השוק והנזילות בבנק. היחידה פועלת על פי נוהל בנקאי תקין 339 ו-342.
- מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכנית העבודה השנתית שלו ביקורות בנושא ניהול סיכון הנזילות.

ה. דיווח על החשיפה לסיכוני נזילות

- דוח סיכון נזילות יומי בשקלים ובמט"ח מופק ממערכת הנזילות במחשב המרכזי ומופץ לכל גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים.
- דיווח על החשיפות לסיכון הנזילות בשקלים ובמט"ח בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון והסמכויות לניהולם ניתן במסגרת דיווח יומי המופץ למנכ"ל הבנק, לחברי ההנהלה, למנהל הסיכונים הראשי ולמנהלת מחלקת נג"ה.

- דיווח על החשיפות מרוכז במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 310. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון.
- במסגרת הדוח הרבעוני של יחידת תחום ניהול סיכונים שוק ונזילות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם מדווחת גם החשיפה לסיכון נזילות.
- דיווח אחת לרבעון בהנהלה ובדירקטוריון על תוצאות תרחישי קיצון.
- בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכונים נזילות.

ניהול סיכונים אשראי

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי. כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לוויים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.

ב. הקצאת ההון בגין סיכונים אשראי

במסגרת יישום הוראות באזל II מיישם הבנק את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכונים אשראי.

להלן נכסי הסיכון ודרישות ההון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות השונות:

31 בדצמבר 2011		31 בדצמבר 2012		סוג החשיפה
נכסי סיכון	דרישות הון (9%)	נכסי סיכון	דרישות הון (9%)	
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
0.2	2.8	0.3	2.9	ריבונות
3.8	42.2	3.8	42.4	יישיות סקטור ציבורי
14.3	158.8	13.5	149.4	תאגידים בנקאיים
34.6	384.5	35.0	389.1	תאגידים
128.0	1,422.0	143.1	1,590.4	קמעונאים ליחידים
21.1	234.4	17.0	188.3	עסקים קטנים
8.5	94.4	8.0	89.4	נכסים אחרים
210.5	2,339.1	220.7	2,451.9	סה"כ בגין סיכונים אשראי
2.3	26.1	2.8	30.6	סיכונים שוק
35.9	398.4	37.7	419.2	סיכון תפעולי
248.7	2,763.6	261.2	2,901.7	סה"כ נכסי סיכון

התפלגות החשיפה לפי סוג ענף צד או צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2012						
סה"כ חשיפת אשראי לפני						
סוג החשיפה	הלוואות	איגרות חוב	נגזרים (OTC)	חשיפות מאזניות	חוץ נכסים אחרים	הפרשה להפסדי אשראי
ריבונות	1,071.8	784.9				1,856.7
יישויות סקטור ציבורי	69.7	25.9		2.9		98.5
תאגידים בנקאיים	307.0	17.4	2.2			326.6
חובות של תאגידים קמעונאים ליחידים	409.8	4.2	0.1	70.8		484.9
	2,052.4			1,182.2		3,234.6
הלוואות לעסקים קטנים	280.7			74.5		355.2
אחרים					132.4	132.4
סה"כ	4,191.4	832.4	2.3	1,330.4	132.4	6,488.9

31 בדצמבר 2011						
סה"כ חשיפת אשראי						
סוג החשיפה	הלוואות	איגרות חוב	נגזרים (OTC)	חשיפות מאזניות	חוץ נכסים אחרים	סה"כ חשיפת אשראי
ריבונות	1,063.3	653.1				1,716.4
יישויות סקטור ציבורי	63.3	20.3		2.0		85.6
תאגידים בנקאיים	331.6		1.8			333.4
חובות של תאגידים קמעונאים ליחידים	402.4	7.9		42.9		453.2
	1,829.3			1,119.5		2,948.8
הלוואות לעסקים קטנים	343.1			102.0		445.1
אחרים					140.1	140.1
סה"כ	4,033.0	681.3	1.8	1,266.4	140.1	6,122.6

סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, כמוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

סוג החשיפה	31 בדצמבר 2012		31 בדצמבר 2011	
	יתרת חשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת	יתרת חשיפה לפני הפרשה להפסדי אשראי	חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת
הלוואות	4,191.4	4,096.4	4,033.0	3,644.3
איגרות חוב	832.4	715.9	681.3	785.1
נגזרים (OTC)	2.3	2.1	1.8	1.6
חשיפות חוץ מאזניות	1,330.4	1,320.7	1,266.4	1,229.6
נכסים אחרים	132.4	134.4	140.1	135.7
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	6,488.9	6,269.5	6,122.6	5,796.3

להלן סך ההלוואות הפגומות, ההלוואות בפיגור וההפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף עיקרי נכון ל-31.12.2012 (במיליוני ש"ח):

	הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	הפרשה להפסדי אשראי פרטני	הפרשה להפסדי אשראי קבוצתי
סקטור ציבורי	-	-	-	0.3
תאגידים	11.2	4.7	1.3	3.5
קמעונאות ליחידים	25.0	11.5	12.0	10.9
עסקים קטנים	16.8	12.2	9.8	2.1
סך הכל	53.0	28.4	23.1	16.8

להלן סך ההלוואות הפגומות, ההלוואות בפיגור וההפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף עיקרי נכון ל-31.12.2011 (במיליוני ש"ח):

	הלוואות פגומות	הלוואות בפיגור	הפרשה להפסדי אשראי פרטני	הפרשה להפסדי אשראי קבוצתי
סקטור ציבורי	-	-	-	0.2
תאגידים	11.0	0.9	1.4	3.3
קמעונאות ליחידים	37.5	24.1	27.3	8.8
עסקים קטנים	22.2	16.9	16.5	3.7
סך הכל	70.7	41.9	45.2	16.0

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של הבנק, נסקרת על מנהל תחום ניהול סיכוני אשראי בחברת האם ונדונה ומאושרת לפחות אחת לשנה על ידי הנהלת ודירקטוריון הבנק. מדיניות ניהול סיכוני האשראי מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד והן ברמת ענפי המשק והסקטורים העסקיים השונים.

- בהתבסס על המדיניות, הרחבת תיק האשראי תהא מבוקרת ומדודה, בהתבסס על הסביבה העסקית והכלכלית ותוך שמירה על איכות תיק האשראי ובמסגרת מגבלות החשיפה המתוארות במדיניות האשראי.
- מדיניות האשראי של הבנק נבדקת ומעודכנת על פי השינויים והתמורות בשווקים הפיננסיים ובמשק הישראלי. נקודת ציון לגידול ולהרחבת תיק האשראי של הבנק, תהא בין היתר, שיעור הגידול בתוצר במשק.
- מדיניות האשראי של הבנק כוללת מגוון מגבלות על מנת לשמר תיאבון סיכון נמוך, המשקף מידתיות סבירה לנטילת סיכונים:
- מדיניות האשראי כוללת מגבלות חשיפה בכל תחומי הפעילות בהם משתקפים סיכונים אשראי בולטים, ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, על מנת ליצור מידתיות בפעילויות השונות. היקף המגבלות יהא קשיח יותר ככל שתחום הפעילות משקף סיכון רחב יותר;
- מדיניות האשראי כוללת תחומי פעילות בהם הבנק לא יעניק אשראי לאור רמת הסיכון הגבוהה יותר הטמונה בהם או רמת השליטה והבקרה עליהם, אף אם התשואה הפוטנציאלית העשויה להתקבל בגין פעילויות אלה הינה גבוהה.
- הבנק מפעיל מנגנונים הולמים לביצוע בקרה ופיקוח על האשראי, חלקם בזמן אמת וחלקם בדיעבד. הבקרה מבוצעת באמצעות יחידה אקסוגנית לאגף האשראי בבנק.

הקווים המנחים במדיניות האשראי של הבנק

- במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים לרבות שוקי יעד.
- מדיניות האשראי של הבנק מושתתת על בחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה.
- הפעילות האשראית של הבנק תתנהל תוך שמירה על הנאותות ההונית של הבנק ובהתבסס על יעדי הלימות ההון של הבנק כפי שקבע הדירקטוריון.
- במהלך השנים האחרונות הורחבה תפיסת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה עובתה מדיניות האשראי שלו תוך שהיא כוללת מגבלות ואמות מידה המחמירות בחלקן מהמגבלות שקבע המפקח על הבנקים. בכלל זה נקבע כי הבנק ישמור על רמת ריכוזיות אשראי סבירה באמצעות קביעת מגבלות אשראי לקבוצות לווים בודדות, מגזרי פעילות בקבוצות הלווים, היקף האשראי הכולל של קבוצות הלווים הגדולות ביחס לתיק האשראי וכו'.
- במסגרת מסמך המדיניות הוגדרו אינדיקטורים כמותיים ברורים לבחינת הצורך בעדכון מסמך המדיניות בעקבות שינויים מאקרו כלכליים ורגולטורים או שינויים בנתוני הבנק. אינדיקטורים אלו כוללים שינויים בתחזיות צמיחה במשק, שינוי בשערי חליפין, הוראות רגולטוריות חדשות בעלות השפעה על תחום האשראי, שינוי בחלקו של הבנק באשראי, הלימות הונו של הבנק ועוד.
- כחלק מניהול סיכונים האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנו, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיו"ב.
- הבנק פעל ופועל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את שיעור ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל, לרבות קביעת רף מינימום לשיעור זה. רמת המרווחים משקפת גם את הקצאת ההון הנדרשת בשל מתן האשראי.

תיאבון הסיכון

מדיניות הבנק כוללת דיון רחב ומפורט ביעדים ובאופן לפיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים תוך הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי ענפים ומוצרים המאופיינים ברמת סיכון גבוהה.

תיאבון הבנק לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני. במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכונים האשראי

- לבנק מודלים פנימיים שפיתחה חברת האם לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח. המודלים מתבססים ברובם על פרמטרים אובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה (מאפייני הלקוח, תמהיל הביטחונות, החוסן הפיננסי המשתקף מן הדוחות הכספיים של הלקוח, נתונים ענפיים, נתונים נוספים וכיו"ב). על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מפעילות, קבע הבנק רף תשואה מינימלית לכל דרגת סיכון.
- מערכות ממוכנות באגף האשראי מספקות למנהלי סיכונים האשראי, הן בסניפים והן במטה - מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי של הלקוח. המערכת מאפשרת להעניק ללקוחות העסקיים את מיטב השירות ברמה גבוהה של מקצוענות ומיומנות.
- בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי אשר משפרת ומיעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
- הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי. לשם כך נעזרת הנהלת הבנק, בין היתר, בחטיבה העסקית וביחידת תחום סיכונים אשראי בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם.
- בנוסף בוחן הבנק תדיר עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לווה/קבוצת לווים או חשיפה לענפי משק.
- בניהול האשראי הקמעונאי נסמך הבנק על מערכת דירוג אובייקטיבית.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כביטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג של ביטחון. עיקרי המדיניות נדונים ומאושרים אחת לשנה בהנהלת ובדירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים.
- במסגרת המדיניות נקבעו עקרונות וכללים להערכת שוויין של הבטוחות לפי סוג הבטוחה ואופי האשראי אותו היא מבטיחה, שלוקחים בחשבון משתנים ואינדיקטורים כלכליים שונים.
- כמו-כן, נקבעו נהלים לאופן הטיפול בבטוחות ולמעקב אחר השינויים בהן ובשוויין, וכן מערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.

- סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פיקדונות, ניירות ערך, ממסרי לקוחות, שעבודים שוטפים, שעבודים ספציפיים, שעבודי נדל"ן, ערבויות בנקאיות ומסמכי יצוא.
- הבנק שואף לקבל מלקוחותיו מגוון ביטחונות, כדי לא להתבסס על סוג ביטחון ספציפי.
- מדיניות ההשענות על ביטחונות שמרנית ומתבססת על השווי ההוגן העדכני של הביטחון, על נזילותם ועל מהירות מימושם בעת הצורך של הביטחונות. בקביעת מדיניות ההשענות על ביטחונות מתבסס הבנק של ניסיון העבר.
- הבנק שידרג את המערכת הממוכנת לתיעוד המסמכים המשפטיים היוצרים את השעבודים על הנכסים שניתנו כבטחון בתיקי הלקוחות. בנוסף הושלם תהליך להחלפת המערכת המנהלת את המעקב אחר שווים של נכסים אלה. הטמעת מערכת הבטחונות החדשה משפרת את זמינות הנתונים הנדרשים לניהול סיכוני אשראי לכל גופי הבקרה השונים בסניפים ובמטה.

פיקוח ובקרה

- כל חבויות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו - באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.
- מעקב יומי שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים באמצעות דוח יומי מהמערכת בו מפורטות כל חבויות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והוא הנותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.

ו. מדיניות חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי

- בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי, המשקפים הערכה שמרנית להפסד האשראי הצפוי לבנק.
- במסגרת הבנק פועלת יחידת גביה ייעודית לטיפול בחובות בעייתיים המטפלת גם בחבויות שהועברו לטיפול משפטי.
- בהתאם להוראת המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק את תקני החשבונאות האמריקאיים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני אשראי

- הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכוני האשראי. התפיסה הניהולית והבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכוני אשראי ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.
- ניהול החשיפה לסיכוני האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, על ידי ועדות ופורומים ייעודיים ברמת הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את האסטרטגיה ותוכנית העבודה השנתית על בסיסה הוא קובע את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכוני אשראי, הכוללת בין היתר את: תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכוני אשראי.

- הועדה לניהול סיכונים של הדירקטוריון מתכנסת לפחות ארבע פעמים בשנה.
- אחת לרבעון מתקיים דיון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק בדירקטוריון. במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכוני אשראי, ועמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון.
- מערך הביקורת הפנימית מעריך את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריך את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות וזמינות המידע הניהולי.
- המערך אחראי על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכוני אשראי.

ההנהלה וועדותיה

- ועדת אשראי בראשות מנכ"ל הבנק מתכנסת לפחות פעם בחודש ודנה בתיקי אשראי במגוון נושאים בתחום ניהול ובקרת הסיכונים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכוני אשראי.
- וועדת חובות בעייתיים בראשות המנכ"ל מתכנסת אחת לרבעון ובהתאם לצורך לפני פרסום דוחות כספיים.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה

- יחידת תחום סיכוני אשראי
- היחידה בראשות מנהל תחום סיכוני אשראי, כפופה למנהל הסיכונים הראשי העומד בראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם. היחידה אחראית על בקרת סיכוני האשראי של הלווים הספציפיים על פי מדגם מבוסס סיכון של תיק האשראי של הבנק ופועלת באופן שוטף לבחינת איכות החלטות האשראי לרבות השתתפות נציג מטעמה בוועדות האשראי השונות. היחידה פועלת באופן בלתי תלוי על פי נוהל בנקאי תקין 319 ("בקרת אשראי").

ח. ניהול סיכונים סביבתיים

במחצית השנייה של שנת 2009 הפיץ המפקח על הבנקים הוראה בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים ואופן ניהולם. בהוראת המפקח מתוארים ההיבטים השונים של החשיפה האפשרית לסיכונים סביבתיים ומודגש הצורך בזיהוי מוקדם של הסיכונים, הערכתם וניהולם כסיכונים פרטניים. מובהר כי מצופה מתאגידים בנקאיים לקיים מערך ניהול סיכונים ביחס לסיכונים אלה שיכלול נהלים וכלים לזיהוי סיכונים אלה בעת מתן האשראי ולאורך חיי האשראי.

הנהלת ודירקטוריון הבנק אישרו קריטריונים ולוחות זמנים ליישום האמור בהוראת המפקח על הבנקים. במסגרת היערכותו של הבנק ליישום הנחיית המפקח בנושא, הוא מסתייע בחברת האם המסתייעת ביועצים חיצוניים ובכוונתה בעתיד להטמיע מתודולוגיה קבוצתית כוללת לניהול סיכונים סביבתיים שתכלול אפיון ענפי וקביעת מדיניות למתן אשראי ללקוחות, מתולוגיה שתאומץ על ידי הבנק.

ט. דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכוני אשראי, ובחתיכים שונים על ידי גורמי הניהול, הפיקוח והבקרה. בנוסף, מדווחת החשיפה לסיכוני אשראי, בהשוואה למסגרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות לניהולם במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה 310 להוראות ניהול בנקאי תקין.

מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה, בוועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים ובדירקטוריון. הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכוני אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון, יחס ההון לרכיבי סיכון, וכן יכולת הבנק לגייס הון. התרחישים שהבנק מבצע מדווחים מדי שנה במסגרת מסמך ה-ICAAP.

השימוש בכלי דירוג איגרות חוב לצרכי באזל 2

הבנק עושה שימוש בכלי הדירוג של חברות שהותירו על ידי המפקח על הבנקים לפי סולם השוואה לצורך סיכון האשראי של איגרות חוב הבאות המדורגות בדירוג בינלאומי של S&P, Moody's ו-Fitch - לבנק השקעה ב-2 איגרת חוב של מדינת ישראל בסך 14.4 מיליוני ש"ח בדירוג A בינלאומי.

י. הצגת חשיפות האשראי בחתך תקופות לפירעון לפי סוגי החשיפה, לפני ואחרי הפחתות סיכון לפי משקולות הסיכון - לצורך חישוב יחס הון לרכיבי סיכון

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2011						31 בדצמבר 2012						סוג החשיפה
סה"כ	נכסים אחרים	חשיפות חוץ - מאזניות	נגזרים (OTC)	איגרות חוב	הלוואות	סה"כ	נכסים אחרים	חשיפות חוץ - מאזניות	נגזרים (OTC)	איגרות חוב	הלוואות	
עם דרישה ועד שנה												
3,524.5	80.8	897.3	1.1	277.6	2,267.7	3,989.0	76.4	1,279.7	1.9	311.9	2,319.1	שנה
מעל שנה ועד חמש שנים												
1,996.4		367.1	0.5	324.3	1,304.5	1,588.2		46.8	0.2	234.8	1,306.4	שנים
542.4		2.0	0.2	79.4	460.8	855.7		3.9	0.2	285.7	565.9	מעל חמש שנים

חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר הפרשה להפסדי							סוג החשיפה
150%	100%	75%	50%	20%	0%	אשראי	
				14.3	1,842.4	1,856.7	ריבונות
			98.2			98.2	יישויות סקטור ציבורי
			279.3	47.3		326.6	תאגידים בנקאיים
2.7	474.1					476.8	תאגידים
2.6	1.2	3,207.2				3,211.0	קמעונאים ליחידים
0.9	3.9	338.2				343.0	עסקים קטנים
	89.4				43.0	132.4	נכסים אחרים
6.2	568.6	3,545.4	377.5	61.6	1,885.4	6,444.7	סה"כ

חשיפות לפני הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 31 בדצמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי							סוג החשיפה
150%	100%	75%	50%	20%	0%	אשראי	
				13.8	1,702.6	1,716.4	ריבונות
			85.4			85.4	יישויות סקטור ציבורי
			306.3	27.1		333.4	תאגידים בנקאיים
0.8	445.7					446.5	תאגידים
4.0	0.8	2,907.2				2,912.0	קמעונאים ליחידים
1.8	1.2	421.5				424.5	עסקים קטנים
	94.4				45.7	140.1	נכסים אחרים
6.6	542.1	3,328.7	391.7	40.9	1,748.3	6,058.3	סה"כ

חשיפות לאחר הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 31 בדצמבר 2012 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי							סוג החשיפה
150%	100%	75%	50%	20%	0%	אשראי	
				14.3	1,854.8	1,869.1	ריבונות
			85.8			85.8	יישויות סקטור ציבורי
			279.9	47.3		327.2	תאגידים בנקאיים
2.7	412.0					414.7	תאגידים
2.5	1.2	3,096.0				3,099.7	קמעונאים ליחידים
0.9	3.9	287.8				292.6	עסקים קטנים
	89.4				43.0	132.4	נכסים אחרים
6.1	506.5	3,383.8	365.7	61.6	1,897.8	6,221.5	סה"כ

חשיפות לאחר הפחתת סיכון אשראי בכל משקל סיכון ל- 31 בדצמבר 2011 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה לאחר הפרשה							סוג החשיפה
150%	100%	75%	50%	20%	0%	להפסדי אשראי	
				13.8	1,702.6	1,716.4	ריבונות
			85.4			85.4	יישויות סקטור ציבורי
			306.7	27.1		333.8	תאגידים בנקאיים
0.8	402.8					403.6	תאגידים
3.9	0.8	2,817.1				2,821.8	קמעונאים ליחידים
1.7	1.2	363.8				366.7	עסקים קטנים
	94.4				45.7	140.1	נכסים אחרים
6.4	499.2	3,180.9	392.1	40.9	1,748.3	5,867.8	סה"כ

נתונים עיקריים על האשראי (בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח):

2011 בדצמבר 31	2012 בדצמבר 31	
2,573	2,769	יתרת האשראי לציבור
2,494	2,692	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
54%	54%	חלק האשראי לציבור מסך הנכסים

הפרשות להפסדי אשראי - יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2012 ב-31.0 מיליוני ש"ח לעומת 46.9 מיליוני ש"ח ב- 31 בדצמבר 2011. יתרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2012 ב- 13.2 מיליוני ש"ח לעומת 17.4 מיליוני ש"ח ב- 31 בדצמבר 2011.

**נספח א' - סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח**

יתרה ליום 31 בדצמבר 2011			יתרה ליום 31 בדצמבר 2012			
סיכון אשראי			סיכון אשראי			
מאזני	חוץ מאזני	כולל	מאזני	חוץ מאזני	כולל	
70.7	4.8	75.5	53.0	11.7	64.7	1. סיכון אשראי בעייתי:
0.2	-	0.2	3.0	0.1	3.1	סיכון אשראי פגום
18.0	1.6	19.6	15.9	-	15.9	סיכון אשראי נחות
88.9	6.4	95.3	71.9	11.8	83.7	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
0.6	-	-	**	-	-	סך הכל סיכון אשראי בעייתי*
* מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר - **						
68.8	4.8	73.6	51.6	11.7	63.3	2. נכסים שאינם מבצעים
חובות פגומים						
68.8	4.8	73.6	51.6	11.7	63.3	סך הכל נכסים שאינם מבצעים
3. חובות בעייתיים ביחס לסיכון אשראי						
2.61%			1.84%	שיעור יתרת האשראי לציבור פגום שאינו צובר ריבית מיתרת האשראי לציבור		
0.01%			-	שיעור יתרת האשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור		
2.32%			1.42%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור		
112.32%			77.31%	4. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית		
1.62%			1.22%	5. שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור		

** נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

יחס הון מזערי -

31.12.2011	31.12.2012	
13.72%	14.78%	באזל II
9%	9%	יחס הון מינימלי על פי בנק ישראל

באשר ליעדי הלימות ההון של הבנק ראה באור 11ב.א. לדוחות הכספיים.

כנגד סיכוני האשראי והסיכונים האחרים עומדים מקורות ההון, שהסתכמו ביום 31 בדצמבר 2012 ב- 428.8 מיליוני ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2011 ב- 379.1 מיליוני ש"ח). ב- 14 במאי 2008 הנפיק הבנק לבנק הבינלאומי שטר הון על סך 9,635 אלפי ש"ח, אשר הוכר כהון משני לצורך עמידה ביחס הון מזערי.

במסגרת מדיניות הביטחונות נקבעים עקרונות וכללים לקביעת שווים בהתייחס לסוג הביטחון וסוג האשראי אותו הוא מבטיח, כגון טווח הזמן למימוש הביטחון, סוג ההצמדה, תנודתיות בשווי הביטחון וכדומה. הביטחונות המתקבלים בבנק מוזרמים למערכת בטחונות, כאשר לכל ביטחון ניתן אחוז כמקדם ביטחון הנקבע לפי רמת הסיכון של הביטחון ומוכפל בשווי השוק של הביטחון. הבנק רשם בטחונות מסוימים כנגד אשראי בסכום של 223.2 מיליוני ש"ח שאותם הוא מקזז מיתרת האשראי לצורך חישוב סיכון האשראי.

בהתאם להוראת הפיקוח על הבנקים - הגישה הסטנדרטית, הותרה הפחתת סיכון אשראי המובטח במלואו או בחלקו בביטחונות כגון מזומנים, ניירות ערך, ערבות צד שלישי או פקדונות כאשר הפחתה זו ממלאת אחר הדרישות לוודאות משפטית כפי שתוארה בהוראות. הבנק בחן את כשירותם של הביטחונות השונים המשמשים בפעילותו השוטפת לצורך הפחתת סיכון האשראי הנמדד במסגרת הוראות באזל 2.

פיקוח ובקרה על השימוש בביטחונות

- כל חביונות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכות - בקרה שונות באמצעות מבצע הבנק מעקב שוטף של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.
- מעקב שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים באמצעות דוחות יעודיים ממערכות התפעול בהם מפורטות כל חביונות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, ומתקבלת תמונת מצב שלמה על חשיפת הלקוח.
- במקביל לטיפול הסניף מתבצעת עבודת פיקוח ובקרה גם במערכי בקרה נוספים.

להלן פרטים על היקף הפחתת סיכון האשראי בהתאם להוראה (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2012

חשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי (לפני הפחתת בטחונות)	חשיפה שמכוסה ע"י ערבויות	סכומים שנוספו ע"י בטחון פיננסי כשיר וביטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה להפסדי אשראי (לאחר הפחתת בטחונות)
1,856.7	12.4	12.4	1,869.1
98.2	12.4		85.8
326.6	0.6		327.2
476.8		62.1	414.7
3,211.0	0.1	111.2	3,099.7
343.0	0.5	49.9	292.6
132.4			132.4
6,444.7	13.0	223.2	6,221.5

31 בדצמבר 2011

ריבונות	1,716.4	1,716.4	חשיפה	סכומים	חשיפה שמכוסה
יישויות סקטור ציבורי	85.4	85.4	חשיפה לאחר הפרשה להפסדי	שנוספו	ע"י בטחון פיננסי
תאגידים בנקאיים	333.4	333.8	אשראי (לפני הפחתת בטחונות) ע"י ערבויות	כשיר ובטחונות	יתרת החשיפה לאחר הפרשה
תאגידים	446.5	403.6		42.9	
קמעונאים ליחידים	2,912.0	2,821.8		90.0	
עסקים קטנים	424.5	366.7		57.6	
נכסים אחרים	140.1	140.1			
סה"כ	6,058.3	5,867.8	0.4	0.4	190.5

להלן פרטים על היקף העסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים ועל היקף החשיפה לצרכי הלימות ההון (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2012						
חשיפות לסיכון אשראי של צד ג'						
בטחונות						
סוג החשיפה	שווי שוק	סכום נקוב	סכום החשיפה	מזומן	חשיפה לאחר ביטחונות	
נגזרי רבית	-	12.4	0.2	-	0.2	
נגזרי מדד	-	150.9	-	-	-	
נגזרי מט"ח	0.1	5.2	0.1	0.1	*-	
נגזרי מניות	0.3	27.3	2.0	-	2.0	
סה"כ	0.4	195.8	2.3	0.1	2.2	

31 בדצמבר 2011						
חשיפות לסיכון אשראי של צד ג'						
בטחונות						
סוג החשיפה	שווי שוק	סכום נקוב	סכום החשיפה	מזומן	חשיפה לאחר ביטחונות	
נגזרי רבית	-	12.6	0.2	-	0.2	
נגזרי מדד	-	30.0	*-	-	*-	
נגזרי מט"ח	*-	2.4	*-	*-	*-	
נגזרי מניות	0.2	19.4	1.5	-	1.5	
נגזרי סחורות ואחרים	0.1	0.9	0.1	-	0.1	
סה"כ	0.3	65.3	1.8	*-	1.8	

* נמוך מ-50 אלפי ש"ח

א. כללי

- סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי על היבטיו השונים נדונים בהרחבה בפרק נפרד).
- הסיכון התפעולי גלום בכל אחת מהפעילויות הבנקאיות והאחרות המתבצעות בקבוצת הבנק כולה. משכך מושם עיקר הדגש בניהול החשיפה לסיכון התפעולי על מיפוי, איתור וזיהוי מוקדם, ככל שניתן, של מוקדי הסיכון העיקריים, אומדן ומזעור הסיכונים באמצעות הטמעת בקורות מונעות מפצות וביצוע מעקב קפדני אחר יישומן.
- הבנק רואה בניהול הסיכונים התפעוליים חלק בלתי נפרד ממערך ניהול הסיכונים כבסיס לפעילותו העסקית. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות ותהליכי העבודה בבנק, במגוון המוצרים והמערכות, ובשל כך מהווה ניהול הסיכונים התפעוליים חלק אינטגרלי מניהול הפעילות העסקית.
- כמו כן הבנק נערך ליישום הוראת בנק ישראל מספר 350 בנושא "ניהול הסיכון התפעולי".
- מנהלת הסיכונים התפעוליים, הנהלת הבנק והגורמים האחראים לתחומי הפעילות השונים, בתאום ושיתוף עם מומחים חיצוניים, משקיעים מאמצים רבים כדי לשפר את כלי המדידה, הפיקוח והבקרה הקיימים בבנק, במטרה למזער את הסיכונים התפעוליים בתחומים השונים.
- הבנק נערך לשיפור מתמיד של סביבת הבקרה והמסגרות הארגוניות לניהול הסיכון התפעולי בהתאם למסמך ה-Sound Practices שפורסם בשנת 2003 (להלן- Sound Practices) של ועדת באזל שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים.

ב. מדיניות

- דירקטוריון הבנק קבע מדיניות כוללת ומקיפה לניהול הסיכונים התפעוליים הקובעת את תיאבון הסיכון וכן מתווה את סביבת הבקרה, המסגרות הארגוניות והפונקציות הניהוליות שיפעלו לניהול ולמזעור החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק. כמו כן מעוגנים במסגרת המדיניות מנגנוני זיהוי אומדן הסיכונים, הבקרה, הניטור, המעקב וכן מערכי הדיווח.
- המדיניות מתבססת על הוראות ניהול בנקאי תקין, על ה-Sound Practices של ועדת באזל ועקרונות באזל II שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים ועל פרקטיקות מקובלות בתחום ניהול הסיכון התפעולי, וכן על מדיניות חברת האם.
 - דירקטוריון הבנק מינה מנהלת סיכונים תפעוליים אשר אחראית לגיבוש ויישום המדיניות לניהול הסיכונים התפעוליים שאושרה על ידי הדירקטוריון, להנחיית היחידות השונות בבנק, לעיגון סטנדרטים של מעקב, דיווח ובקרה, וליישום והטמעת המדיניות.
 - תיאבון הסיכון - תיעדוף בביצוע ההמלצות למזעור הסיכונים התפעוליים על-פי תכנית עבודה שהתווה הדירקטוריון ובכפוף לשיקולי עלות-תועלת.

איתור, מיפוי, מיזעור וניטור

סקר מיפוי וזיהוי הסיכונים התפעוליים הינו אחד מהכלים המרכזיים לשליטה ובקרה בהם. בבנק מבוצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים ביחידות הבנק השונות על בסיס מיפוי קווי עסקים. הבנק אימץ את מתודולוגית החברה האם, מיפה את תהליכי העסקיים היחודיים וביצע תהליך מובנה של מיפוי הסיכונים התפעוליים היחודיים ביחידות הבנק השונות. הבנק מבצע באופן שוטף סקרי סיכונים לאיתור מוקדי סיכון בפעילויות חדשות וכן ביחידות חדשות בבנק.

- במסגרת הסקר נכלל גם נושא מיפוי החשיפה לסיכוני הונאות ומעילות, לפי הנחיית בנק ישראל.
- בעקבות ממצאי סקר הסיכונים נוספו בקורות חדשות, לרבות בקורות מיכוניות ואחרות במערכות התפעוליות, שונו ואורגנו מחדש תהליכי ונהלי עבודה, ונוספו מידע ניהולי ודיווחים המסייעים למנהלים בתהליך הבקרה.
- בבנק הוגדרו אינדיקטורים לאיתור מוקדם של שינוי במפת הסיכונים (KRI) על ידי מנהלי התהליכים.

מנהלי תהליכים

לכל תהליך מרכזי בבנק מונה מנהל תהליך האחראי לקיום הבקורות ולמזעור הסיכונים התפעוליים בתהליך ודיווח למנהל הסיכונים התפעוליים.

איסוף אירועי כשל

הבנק באמצעות היחידה לניהול סיכונים תפעוליים מקיים תהליך של איסוף ותיעוד אירועי כשל וכמעט כשל, כבסיס נתונים לאימות הערכות של מומחי התוכן, לאומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות ולשמירת היסטוריית כשלים ולהפקת לקחים ושיפור תהליכים.

איסוף הנתונים, המתודולוגיה, וספי הדיווח עוגנו במסמך המדיניות המטפל בין היתר, בבדיקת כיסוי הסיכונים הרלוונטיים במסמך הסיכונים ובמידת הצורך, שינוי סדרי עדיפויות לטיפול בבקורות המומלצות בסקרי הסיכונים התפעוליים. בהתאם למדיניות, מונו נאמני דיווח בסניפים וביחידות שהפעילות העסקית בהן רגישה, והתקיימו ומתקיימות הדרכות לנאמנים. אירועים מועלים רבעוניות להנהלה, לדירקטוריון בהתאם לספים שנקבעו בנהל, לצורך דיון בהפקת לקחים ועדכון מפת החשיפות. בנוסף, מקיים הבנק תהליך הפקת לקחים גם לגבי אירועים חיצוניים מהותיים שמידע לגביהם מופיע בתקשורת.

הגדרת KRI (Key Risk Indicators)

כחלק מיישום הוראת ה-sound practices של ועדת באזל שאומצו ע"י הפיקוח על הבנקים ולשיפור מתמיד של סביבת הבקרה, הוגדרו KRI לכל התהליכים העסקיים וקוימו הדרכות בנושא.

שיפור ושדרוג מנגנוני הבקרה ותהליכי העבודה

בעקבות ממצאי סקרי הסיכונים שמתבצעים, ממצאי הביקורת הפנימית ותהליכי הפקת לקחים בגין אירועי כשל, שולבו בקורות מיכוניות ואחרות בפעילויות הבנק השונות, וכן שופרו ושודרגו נהלי ותהליכי העבודה.

הבנק נערך להשלמת צמצום פערים בין המצב הקיים בניהול הסיכון התפעולי לבין הוראת ה-Sound Practices של ועדת באזל שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים, ולשיפור מתמיד של סביבת הבקרה והמסגרות הארגוניות לניהול הסיכון.

ד. המשכיות עסקית (Business Continuity Planning)

הוראות בנק ישראל מחייבות את הבנקים לפעול להבטחת המשכיות עסקית בעת חירום. בהתאם להוראות בנושא, נערך הבנק להתאוששות ממקרה אסון והמשכיות עסקית במצבי חירום שונים. היערכותו של הבנק מורכבת מכמה נדבכים: גיבוש מסמך מדיניות מקיף בנושא המשכיות עסקית והגדרת אסטרטגיה להמשכיות עסקית, שני מסמכים שאושרו ע"י הדירקטוריון, תשתיות טכנולוגיות נאותות, גיבוש והטמעת תוכניות פעולה ונהלים וביצוע תרגילים המדמים מצבי חירום שונים. הוגדרו סניפי גרעין והצוותים אשר יאיישו בעת חירום סניפים אלו. מתקיים פורום קבוצתי המופקד על יישום המדיניות, הנהלים והמעקב אחר היערכות הקבוצה למצבי חירום שונים ומתכנס לפחות אחת לרבעון. מתקיים דיווח שנתי בהנהלה ובדירקטוריון בנושא המשכיות עסקית והיערכות לשעת חירום. הבנק השלים את המהלך לשיפור היערכות להמשכיות עסקית במסגרתו בוצעו מיפוי מקיף של כל הפעילויות והמשאבים הקריטיים אשר נדרשים בשעת חירום, עדכון תרחישי החירום ומסמך המדיניות בהתאם. הבנק ממשיך כל העת בסגירת פערים ושיפור מוכנותו על-פי תוכניות העבודה ותוך סיוע בגורמים מקצועיים חיצוניים בנושא.

כמו כן הבנק נערך ליישום הוראת בנק ישראל מספר 355 בנושא ניהול המשכיות עסקית. במסגרת נקודת מפנה 6 בה תורגל המשק, הפעיל הבנק את אתר החירום במתכונת מלאה לרבות עבודת מטה והנהלה מהאתר וכן תרגל עבודה בנתק מלא של חלק מסניפי הגרעין.

ה. אבטחת מידע

ההנהלה ודירקטוריון הבנק קבעו מדיניות מפורטת בנושא מדיניות אבטחת מידע. הבנק מבצע את כל הסקרים והמיפויים הנדרשים לעמוד בהוראת ניהול בנקאי תקן 357. הבנק נערך לכל הנדרש מהנחיות בנק ישראל בנושא מדיות חברתיות והתקפות קיברנטיות. הבנק מינה מנהל אבטחת מידע האחראי על ניהול סיכוני אבטחת מידע.

ו. כיסוי ביטוחי

הבנק מחזיק נכון ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:

1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B.). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לארבעת פרקי פוליסה כמפורט:
 - 1.1. פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוני העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.
 - 1.2. פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו ע"י הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות; או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות כאשר פעולת המרמה נעשתה ע"י אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.
 - 1.3. פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חבותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס ל"תביעה" בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.

בחודש ספטמבר 2011 הרחיב הבנק את גבולות האחריות בפוליסה.

2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי החברה, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה, חבות כספית שתוטל עליו לטובת אחר. בחודש ספטמבר

3. פוליסות "ביטוחים אלמנטריים": עיקרי הכיסוי הביטוחי: ביטוח נכסים, ביטוח עבודות קבלניות, ביטוח חבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים

הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול הסיכונים התפעוליים. ניהול החשיפה לסיכונים תפעוליים נבחן ומבוקר על ידי הדירקטוריון, ההנהלה ודרגי הביניים, שהמרכזיים שבהם הינם:

הדירקטוריון וועדותיו

- דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים תפעוליים, הכוללת, בין היתר, את הסטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בדירקטוריון במסמך הסיכונים הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות גם חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.
- הביקורת הפנימית - מערך הביקורת הפנימית של הבנק משלב בתוכניות העבודה הרב שנתית שלו ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק לרבות ניהול הסיכון התפעולי. מסגרת ניהול הסיכונים התפעוליים נתונה לביקורת פנימית מקיפה ואפקטיבית, ובכלל זה מערך הביקורת הפנימית אחראי למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק ומחווה דעתו בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים. כמו כן המבקרת הפנימית הראשית של הבנק משתתפת בפורום הסיכונים התפעוליים הקבוצתי המתכנס אחת לרבעון.

ההנהלה וועדותיה

- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלת הבנק במסמכי הסיכונים השונים של הבנק, במסגרתו נדון ומדווח גם מסמך חשיפות הבנק לסיכונים תפעוליים.

יחידות, פורומים ומערכי בקרה

- הפורום לניהול סיכונים תפעוליים הקבוצתי, בהשתתפות חברי ההנהלה ומנכ"לי הבנקים, מתכנס לפחות אחת לרבעון ומקיים מעקב שוטף על מצב החשיפה לסיכונים תפעוליים, בין היתר בהתבסס על ממצאי סקרי הסיכונים השונים, וכן על הפעולות הננקטות על ידי היחידות השונות למזעור חשיפות אלה. הפורום משמש גם כפורום בנושא מניעת סיכונים מעילות והונאות.
- פורום אבטחת מידע בראשות מנכ"ל מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן - מת"ף).
- פורום המשכיות עסקית בשעת חירום קבוצתי, המתכנס לפחות אחת לרבעון.
- היחידה לניהול סיכונים תפעוליים, הפועלת מטעמו של מנהלת הסיכונים התפעוליים, אחראית על גיבוש והטמעת מתודולוגיות למדידת, ניטור ובקרת הסיכונים התפעוליים באופן בלתי תלוי ביוצרי הסיכון וכן, לאכיפת הציות למדיניות הסיכונים התפעוליים.
- ועדת המשכיות עסקית בבנק מסד מתכנסת אחת לחצי שנה ומוודאת ביצוע תוכנית העבודה בנושא.
- ועדת סיכונים תפעוליים ברמת הנהלת הבנק דנה מידי רבעון בסיכונים התפעוליים, במסגרת הדיון במסמך הסיכונים. מסמך הסיכונים מובא לדיון גם בפני דירקטוריון הבנק.

ח. דיווח על החשיפה לסיכונים תפעוליים

החשיפות לסיכונים תפעוליים מרוכזות ומדווחות במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה 310 להוראות ניהול בנקאי תקין. במסגרת המסמך מתוארות החשיפות התפעוליות בהתאם לתאבון הסיכון שנקבע על ידי הדירקטוריון. מסמך הסיכונים מפרט גם התפתחויות הטיפול בחשיפות, אירועי כשל וכולל דיווח על סיכוני מפתח.

ניהול סיכוני ציות

א. כללי

- הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי - דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.
- החובות הצרכניות החלות על הבנק הינן חובות חוצות ארגון הנוגעות למגוון נרחב של פעילויות, הליכים ומוצרים אותם מבצע הבנק מדי יום.
- הבנק אימץ תכנית אכיפה פנימית בדיני ניירות ערך, המבוססת על מיפוי מקיף של נהלי הבנק והתהליכים השונים בבנק, המסדירה נהלים והנחיות ליישום מתמשך של התכנית, וזאת בהתאם לקריטריונים שפרסמה הרשות לניירות ערך בנושא. הבנק מינה ממונה על האכיפה הפנימית הפועל, בין היתר, לבצע מעקב אחר הוצאתה לפועל של תכנית האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך.

ב.מדיניות

ועדת הביקורת מאשרת את תוכנית העבודה השנתית של יחידת הציות של הבנק.

ג. ניהול החשיפה

- בחודש מאי 2012 מונה אחראי ציות הכפוף למנכ"ל הבנק. עד למינוי זה שימש בתפקיד קצין הציות הקבוצתי. אחראי הציות מונחה מקצועית ע"י קצין הציות ואחראי איסור הלבנת הון של חברת האם, הכפוף לראש החטיבה לניהול סיכונים בחברת האם.
- היחידה אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתכנית הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, על ידי בחינת מוצרים חדשים ואו פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקורות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות כי הם תואמים את ההוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת הון. כחלק מתפקידה, בוחנת גם המחלקה חוזרים ונהלים חדשים בהיבטי יחסי בנק-לקוח, טרם פרסומם.
- היחידה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת באופן שוטף, בסיוע המחלקה המשפטית, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.
- על פי הוראת בנק ישראל בוצע בחברת האם סקר תשתיות, אשר במסגרתו מופו ההוראות הצרכניות והוגדרו בקורות למניעת הסיכון שבהפרתן. במהלך שנת 2009 השלימה חברת האם עדכון מקיף לסקר התשתיות. על פי מחצאי הסקר עולה כי קיימת בבנק תשתית ענפה הכוללת מספר בלתי מבוטל של אמצעים הכוללים נהלים, מערכות, מנגנוני בקרה והדרכה וטפסים שמטרתם לסייע לבנק לעמוד בחובות הציות שחלות עליו.

הבנק אימץ, לאחר הסבת מערכות המחשב והנהלים, את סקר תשתיות הציות שנערך עבור חברת האם. נוסף לסקר שאומץ, בוצע בבנק סקר משלים הנוגע למוצרים יחודיים ונהלי עבודה ביחידת המטה אשר תוקף על ידי המחלקות המקצועיות. המחלקות המקצועיות הודיעו על תיקון הפערים שאותרו אצלם.

לצד אחראי הציות הראשי פועלים נאמני ציות בכל אחד מסניפי הבנק, אשר מתפקידם, בין היתר, לזהות ולאתר אירועים המצריכים דיווח או טיפול מיוחד של היחידה. ברבעון האחרון של 2012 מונו נאמני ציות ואיסור הלבנת הון באגפי הבנק והם כפופים מקצועית לממונה על איסור הלבנת הון.

- ועדת תיאום לאכיפת הציות של חברת האם אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק השונות (המערך המשפטי, מחלקת ארגון ושיטות, מחלקת מיכון, מדור הדרכה ומדור פניות הציבור. בועדה משתתפים הנציגים הרלוונטיים של הבנק ונציגים מחברות הבנות). הועדה אשר מתכנסת אחת לרבעון, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תוכנית הציות. בנוסף דנה הועדה בנושאים הקשורים לציות להוראות הצרכניות, כאשר עיקר תפקידה הוא לדון בנושאים ברמת רזולוציה גבוהה אשר לא ניתן לדון בהם באופן מספק במסגרת הפורום למעקב אחר הוראות סטטוטוריות.

- כמו כן, מסתייעת היחידה במחלקת הביקורת הפנימית של הבנק, ביחידה לפניות הציבור, במחלקת ארגון ושיטות, במחלקה המשפטית, במת"ף ובמחלקת ההדרכה של חברת האם.

- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות באמצעות לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים.

- נאמני הציות של הבנק משתתפים בהשתלמויות, ימי עיון כנסים והדרכות.

ד. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח אחראי הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות המחלקה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראה צרכנית חדשה.
- אחת לשנה מביא אחראי הציות בפני הדירקטוריון סיכום שנתי ומדווח על פעולותיו.

ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

- סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרור התממשות של סיכון מוניטין.
- על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.

ב. מדיניות

- החל ממועד ההסבה פעילות הבנק בנושא משולבת במסגרת מערכות הבינלאומי. פועל יוצא מכך הינו

- התאמת מדיניות הבנק בנושא הלבנת הון למדיניות חברת האם.
- דירקטוריון הבנק מאשר וקובע את מסמך מדיניות איסור הלבנת הון ומימון טרור של הבנק.

ג. ניהול החשיפה

- בבנק פועלת יחידה לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, אשר מופקדת על יישום הוראות הדין בנושא זה ועל הטמעתן. בראש היחידה עומד, כאמור, הממונה האחראי על איסור הלבנת הון, המכהן אף כאחראי הציות של הבנק. היחידה מונחית מקצועית ע"י האחראי הקבוצתי בחטיבה לניהול סיכונים של חברת האם.
- תפקידי האחראי על ניהול סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור כוללים, בין היתר: פיתוח וביצוע בקורות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין כולל בקורות אחר ביצוע הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון.
- לשם יישום החוק והטמעה קפדנית של הוראותיו מונו בבנק נאמני ציות המשמשים גם כנאמני איסור הלבנת הון בסניפים האחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור בהתאם למדיניות ולנהלים. נאמנים אלו כפופים מקצועית בתחום איסור הלבנת הון לאחראי על איסור הלבנת הון. ברבעון האחרון של 2012 מונו נאמני איסור הלבנת הון באגפי הבנק והם כפופים מקצועית לממונה על איסור הלבנת הון.
- הבנק עורך ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון. עובדי הבנק נדרשים לעמוד במבדקים בנושא.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיוב נתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות.
- ועדה מייעצת לבנק בראשות קצין הציות הקבוצתי הוקמה לצורך תמיכה במילוי תפקידו של האחראי בבנק אשר עיקרי תפקידה כוללים: דיון בפעולות בלתי רגילות אשר קיים ספק באם יש צורך בהעברתם לרשות לאיסור הלבנת הון, דיון בחשבונות בהם קיימת פעילויות מורכבות על מנת לבחון ולקבל החלטה האם מדובר בפעילות בלתי רגילה ועוד.
- ועדת מעקב בנושא מניעת הלבנת הון וציות בראשות מנכ"ל הבנק, אשר מקבלת דיווחים של היחידה בנוגע לחשיפות שנתגלו ואופן הטיפול בליקויים.

ד. דיווח על החשיפה

אחת לרבעון מדווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח".

סיכון רגולטורי

פעילותו של הבנק מודרכת ותחומה במערכת של חוקים, צווים ותקנות (ובהם, בין היתר, פקודת הבנקאות, 1941, חוק בנק ישראל, התשי"ד-1954, חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981, חוק הבנקאות (שירות ללקוח, התשמ"א-1981), וכן בתקנות וכללים של נגיד בנק ישראל ובהוראות, הנחיות והבעות עמדה של המפקח על הבנקים. בידי הבנקאות מצויות הוראות, החלות על תחומים רבים של פעילות הבנק, עד כי ניתן לומר, שאין - או כמעט שאין - תחום בפעילותו, שאינו מושפע מהם במידה כלשהי. מכוח דיני הבנקאות נתון הבנק לפיקוחו של בנק ישראל ובמיוחד לפיקוחם של נגיד בנק ישראל והמפקח על הבנקים. כן נתון הבנק לפיקוח של רשויות ממשלתיות אחרות.

דיני הבנקאות מתייחסים להונו של הבנק ולדרכי ניהולו, לרבות הפעלת ביקורת חיצונית ופנימית ובקרה פנימית, וכן הם קובעים את תחומי הפעולה, שהבנק רשאי לקיים, ואת הישויות המשפטיות האחרות, שבהן הינו רשאי

לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בשיעורים מסוימים, ואף מגבילים את מידת השפעתו של הבנק על חברות נשלטות, קשורות ואחרות, שבהן הינו מחזיק אמצעי שליטה. דינים אלה מגבילים את חופש ההשקעה של הבנק, וזאת במיוחד ב"תאגידים ריאליים" כהגדרתם בחוק הבנקאות (רישוי). דיני הבנקאות כופים על הבנק שימושים מסוימים בנכסיו, והם מטילים הגבלות ומכתיבים תנאים לשימושים אחרים בהם.

סיכון תחרות

סיכון התחרות נובע מחשיפת הבנק לתחרות בישראל בכל תחומי עסקיו. במהלך פעילותו השוטפת מתמודד הבנק עם גורמים מתחרים בהם התאגידים הבנקאיים האחרים וגופים פיננסיים אחרים המספקים מוצרים פיננסיים חלופיים לאלו המוצעים על ידו. סיכון התחרות מבטא את סיכון השחיקה ברווחיות ובהון על רקע הלחץ התחרותי להקטנת גובה העמלות והמרווחים.

סיכון משפטי

א. כללי

סיכון משפטי מוגדר בבנק כסיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית.

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על פי מדיניות לניהול הסיכון המשפטי אשר מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון, במסגרתה מתואר הסיכון המשפטי, דרכים לאיתורו, מיפוי ומיזעורו.

תיאבון הסיכון המשפטי בבנק מוגדר בקריטריונים איכותיים ("סיבולת סיכון") ולא כמותיים והבנק ינקוט במדיניות שמרנית של סיבולת סיכון נמוכה ביחס לקשירת הסכמים והתחייבויות משפטיות ושל אפס סובלנות לפחות בכל הנוגע לסיכון שמקורו בהפרה של הוראות דין פליליות, משמעתיות או צרכניות.

היעוץ המשפטי של הבנק מקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, בתקינה ובפסיקה, העשויות להשליך על הפעילות השוטפת של יחידות הבנק. הבנק פועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו ובהתאם להשלכותיהן. כמו כן, היעוץ המשפטי עורך, על פי הצורך, עדכונים נדרשים במערך המסמכים המשפטיים שבשימוש הבנק, בהסכמי המסגרת להם הבנק צד ובחוות דעת משפטיות המהוות בסיס להתקשרויות ו/או קיום מנחים לפעילויות שונות.

בנוסף, פועל היעוץ המשפטי לאיתור מראש של הסיכונים המשפטיים הכרוכים בתהליכים שונים, לרבות בחינת כל מוצר/פעילות חדשה ועריכת מכלול המסמכים הכרוכים באותו מוצר/שירות או פעילות, במגמה למזער את הסיכון המשפטי ככל האפשר.

כן נקבעים בבנק נהלים לעבודת המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם, תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

במסגרת סקר הסיכונים התפעוליים התקופתי נסקרות גם פעילויות היעוץ המשפטי, וסיכונים שאותרו מוערכים, נקבעים צעדים למניעתם ומופקים לקחים לשם מניעת הישנותם.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

- החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות במסמך הסיכונים הרבעוני כנדרש בהוראה 310 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך הסיכונים נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון.
- בעת אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון תביעה או התממשות סיכון משפטי, מוגש למנהלת הסיכונים המשפטיים דיווח מיידי ביחס לאירוע, מידת השפעתו ואופן השפעתו על הבנק. מנהלת הסיכון המשפטי מורה על האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת לשם כך בביקורת הפנימית ובקצין הציות, בהתאם לצורך. אירועים מהותיים כאמור מדווחים מיידית למנכ"ל הבנק.

חשיפה לתובענה ייצוגית

ביום 21 בנובמבר 2010 נתקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק על סך כ- 59 מיליון ש"ח אשר עניינה הפסקת פעילות המחשב המרכזי של בנק הפועלים אשר שרת את הבנק באותו מועד שארעה ביום 23 בנובמבר 2008. הבנק, כך נטען, המשיך באותה עת לגבות מלקוחותיו שלא כדין עמלות שונות על אף שלא יכלו לעשות שימוש בחשבונותיהם.

ביום 19 במרס 2012 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה הכוללת התאמה לבנק מסד של יישום הפשרה אליה הגיע בנק הפועלים. ביום 19 ביוני 2012 אישר בית-המשפט המחוזי בירושלים את הסדר הפשרה, הכולל התאמה לבנק מסד של יישום הפשרה אליה הגיע בנק הפועלים. ההשפעה של הסכם הפשרה על תוצאות הבנק אינה מהותית. ביום 16 ביולי 2012 פרסם הבנק הודעה בעיתון בדבר אישור הסדר הפשרה, ובו תמצית הסדר הפשרה. ביום 16 בספטמבר 2012 זוכו הלקוחות בהתאם להסכם הפשרה.

תביעת ועד העובדים נגד הבנק

ועד העובדים והסתדרות העובדים הכללית החדשה הגישו תביעה לבית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב, לפיה נדרש הבנק לשלם תשלום עבור שעות נוספות לחלק מאוכלוסיית העובדים המקבלים דמי ניהול ושעות נוספות גלובליות.

ביום 11 ביוני 2012 נחתם בין הבנק לוועד העובדים ולהסתדרות העובדים הסכם במסגרת הליך גישור. על-פי ההסכם שקיבל תוקף של פסק-דין, עובדים המקבלים דמי-ניהול מעל 3% ועד 26.4%, יקבלו תשלום עבור שעות נוספות במתכונת שנקבעה.

ביום 27 לדצמבר 2012 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק להסתדרות העובדים וועד העובדים, לפיו הוארך תוקפם של כל ההסכמים הקיבוציים, ההסדרים הקיבוציים, הנהלים והנהגים הקיימים בבנק במועד החתימה על הסכם זה, כל אחד במעמדו מחודש מאי 2012 ועד לחודש דצמבר 2017.

הארכת הסכמי העבודה, משמעותה בין היתר, המשך אימוץ תנאי העבודה בבנק הפועלים, לרבות לשכר, תנאים נלווים ותשלומים אחרים.

על-פי האמור בהסכם הצדדים מיצו את כל תביעותיהם ודרישותיהם בגין תקופת תוקפו של ההסכם ובמשך כל תקופת ההסכם התחייבו הצדדים לשמור שקט תעשייתי מלא בכל הנושאים המוסדרים בהסכם.

הערכה כוללת של מצב החשיפות לסיכונים
גורמי סיכון בתאגיד הבנקאי (בהתאם להוראת שעה של המפקח על הבנקים)

גורם הסיכון	תיאור הסיכון	השפעת הסיכון הכוללת
1 השפעה כוללת של סיכוני אשראי	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו הנובע מאי יכולת של חייבים לעמוד בהתחייבויותיהם.	בינונית
1.1 סיכון בגין איכות לווים ובטחונות	סיכון הנובע מפגיעה ביכולת ההחזר השוטפת ומהיקף הבטחונות ואפשרות מימושם בזמן סביר ותוך אבדן ערך ועלות מינימליים.	בינונית
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	השפעות שיש לגורמי סיכון משותפים על ענף משק בעל מאפיינים דומים, על האפשרות לפגיעה ברווחי הבנק והונו.	נמוכה
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים / קבוצת לווים	השפעות שיש לגורמי סיכון משותפים ללווים בעלי קשרי בעלות משותפים על האפשרות לפגיעה ברווחי הבנק והונו.	נמוכה
2 השפעה כוללת של סיכוני שוק	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינוי בשווקים בהם פועל הבנק.	נמוכה-בינונית
2.1 סיכון רבית	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינויים בשיעור הרבית בשוק.	נמוכה
2.2 סיכון אינפלציה	חשיפה לפגיעה ברווחים ובהון כתוצאה משינוי בשיעור האינפלציה.	נמוכה
2.3 סיכון שערי חליפין	חשיפה לפגיעה ברווחים ובהון כתוצאה משינוי בשערי החליפין של מטבעות שונים בהם מושקע הון הבנק.	נמוכה
2.4 סיכון מחירי מניות	סיכון להפסד כתוצאה מירידת ערכם של מניות.	נמוכה
3 סיכון נזילות	סיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה מאי יכולת לעמוד בהתחייבויות העומדות לפרעון.	נמוכה
4 סיכון תפעולי	הסיכון לפגיעה ברווח ובהון כתוצאה מכשל בתהליכים, בתפקוד כח אדם או אירוע חיצוני.	נמוכה-בינונית
5 סיכון משפטי	סיכון להפסד כתוצאה מהיעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם.	נמוכה
6 סיכון מוניטין	סיכון לפגיעה ברווח או בהון כתוצאה מפגיעה בתדמית הבנק אצל לקוחותיו, אצל גופים הקשורים עמו.	נמוכה
7 סיכון רגולטורי	סיכון קיים או עתידי להכנסות והון העלול להוצר משינויים ברגולציה או בחקיקה, שיש בהם להשפיע על פעילות הבנק ועסקיו.	נמוכה
8 סיכון ציות ואכיפה מנהלית	הסיכון לפגיעה ברווח ובהון העלול להוצר מאי עמידה בהוראות דין צרכניות והוראות דיני ניירות ערך, המחייבות את הבנק ובכללן הוראות חוק ורשויות בתחום יחסי הבנק עם לקוחותיו ועם הרשויות.	נמוכה
9 סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור	הסיכון לפגיעה ברווח ובהון העלול להוצר מאי עמידה בהוראות החוק והרגולציה בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור. התממשות הסיכון עלולה לגרור עיצומים כספיים, הוצרות של אחריות פלילית של הבנק והתממשות סיכון מוניטין.	נמוכה
10 סיכון תחרות וסיכון אסטרטי	סיכון התחרות הוא סיכון לשחיקה ברווחים על רקע לחץ תחרותי, בין השאר של קבוצות מאורגנות של לווים, להקטנת גובה העמלות והמרווחים. הסיכון האסטרטי הוא סיכון הנגזר מהחלטות שגויות, יישום בלתי נאות של החלטות והיגו פונקציה של התאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התכניות העסקיות, המשאבים המוקצים ואיכות היישום.	נמוכה

- 1 - השפעה כוללת של סיכוני אשראי - הערכים נקבעו על סמך מודל פנימי המבוסס על מודל דירוג הסיכון של הבנק ומדדים לקביעת סיכוני אשראי (ראה להלן פרק בנושא "סיכוני אשראי"). נערכה בחינה מחודשת של הסיכון בעקבות החלת ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים.
- 2 - השפעה כוללת של סיכוני שוק - הערכים נקבעו על סמך מדידות של סיכוני השוק בהתאם למודלים של VaR וחשיפה לסיכוני רבית. (ראה להלן פרק בנושא "סיכוני שוק").
- 3 - סיכון נזילות - הערכים נקבעו על ידי המודל הפנימי של הבנק (ראה להלן פרק בנושא "סיכוני נזילות").
- 4 - סיכון תפעולי-הערכים נקבעו בהתאם להערכת ההנהלה על בסיס הבקורות הפנימיות (ראה להלן פרק בנושא "סיכונים תפעוליים"). הסיכון כולל סיכוני מחשב.
- 5 - סיכון משפטי - מתבסס על חוות דעת משפטיות.
- 6 - סיכון מוניטין - נקבע על בסיס הערכת ההנהלה ובהתבסס על כך שהבנק הוא בנק המתמחה במגזר עובדי ההוראה.
- 7-10 - הערכים נקבעו על בסיס רמת הסיכון כפי שהוערכה במסמך ה- ICAAP של הבנק.

באזל II

א. רקע

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן: "באזל II") פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה. ההנחיות מתייחסות לסיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, המחושבות לכל אחד מסוגי הסיכונים בנפרד, כאשר לגבי סיכוני אשראי הגישות העיקריות הן:

1. הגישה הסטנדרטית המסתמכת בעיקר על נתוני דירוגי אשראי של חברות דירוג חיצוניות.
2. הגישות המתקדמות המבוססות על דירוגים פנימיים אשר חושבו בהתאם למודלים שפותחו על ידי הבנק (Internal Ratings-Based).

נדבך שני - תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית - תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process). המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ולהציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. התהליך הנ"ל כולל, בין היתר, קיום מנגנונים מובנים לזיהוי הסיכונים ומוקדי הסיכון וביצוע הערכת נאותות הונית על בסיס תרחישים ותרחישי קיצון, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי נאות, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, קיום תשתית תרחישי קיצון נאותה הכוללת תרחישי קיצון הוליסטיים ועוד. התהליך כולל טיפול במכלול הסיכונים אליהם חשוף הבנק, לרבות סיכונים שאינם נכללים בחישובי הנדבך הראשון, ובכלל זה: סיכון ריכוזיות, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, סיכון אינפלציה, סיכון ציות, סיכון הלבנת הון ומימון טרור, סיכון אסטרטגיה ותחרות, סיכונים רגולטוריים ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור. הנדבך כולל את דרישות הגילוי בדיווח הכספי של תאגיד בנקאי.

ב. הוראות בנק ישראל

יישום ההוראות הוחל מיום 31 בדצמבר 2009.

בשנת 2010 איגד בנק ישראל את הנחיות באזל II השונות במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות בנושא מדידה והלימות הון.

- להלן הוראות נוספות שפורסמה במהלך שנת 2012 ועד לפרסום דוח זה:

1. ניהול בנקאי תקין 350 בנושא "ניהול סיכון תפעולי".
2. ניהול בנקאי תקין 310 בנושא "ניהול סיכונים".
3. ניהול בנקאי תקין 311 בנושא "ניהול סיכון האשראי".
4. ניהול בנקאי תקין 339 בנושא "ניהול סיכון שוק וריבית".
5. ניהול בנקאי תקין 301 בנושא "דירקטוריון".
6. ניהול בנקאי תקין 315 בנושא "הפרשה נוספת לחובות מסופקים".
7. ניהול בנקאי תקין 342 בנושא "ניהול סיכון נזילות".

8. טיטות לתיקון הוראות ניהול בנקאי תקין בנושאים הבאים:

- הוראות 205-201, 208 ו- 211 בנושא באזל 3.
- הוראה 314 בנושא "הערכה נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות".
- הוראה 319 בנושא "בקרת אשראי".

III הוראות באזל

בחודש דצמבר 2010 פרסמה ועדת באזל לפיקוח בנקאי הוראות חדשות בנושא "מסגרת פיקוחית עולמית לחיזוק עמידות המערכת הבנקאית" (להלן באזל III), הכוללות התמקדות בהון המניית, שהוא המרכיב האיכותי ביותר של ההון של הבנק, וזאת על רקע כניסת מערכת הבנקאות העולמית למשבר עם רמה לא מספקת של הון באיכות גבוהה. המשבר חשף גם חוסר עקביות בהגדרת ההון בעולם וחוסר גילוי מידע (שקיפות) שהיה מאפשר לשוק למדוד ולהשוות באופן מלא את איכות ההון בעולם. במסגרת זו יחס הון הליבה יועלה בהדרגה מ-2% ל-7% עד סוף שנת 2018, ויחס הון רובד 1 יועלה בהדרגה מ-4% ל-8.5% עד סוף 2018.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל III בישראל, ביום 28 במרץ 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא מסגרת באזל III- יחסי הון ליבה מינימליים הדורשת מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון ליבה בשיעור של 9% (במקום 7.5% הקיים היום) עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, ידרש להגדיל את יחס הון הליבה המזערי בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 10% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לאמור לעיל, יחס הון הליבה שיידרש מהבנק הוא 9%.

כמו כן, בהתאם לטיטות חוזרים של הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות ההון, אשר צפויות לאמץ הוראות באזל III כחלק מהוראות ניהול בנקאי תקין, יעדי יחס ההון הכולל המזעריים לנכסי סיכון יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס ההון הכולל המזערי שיידרש מהבנק הוא 12.5%.

יצוין, כי ההגדרות של הון ליבה והון כולל וההתאמות הפיקוחיות (הניכויים מההון) שייקבעו על ידי המפקח על הבנקים כחלק מאימוץ הוראות באזל III, צפויים להיות שונים משמעותית מההגדרות שנכללו במסגרת הוראות באזל II.

יחס הון הליבה אמור להיות מחושב בהתאם להוראות באזל III ולהתאמות שייקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

ג. היערכות הבנק

הנדבך הראשון - כאמור לעיל, לפי הוראות בנק ישראל, הבנק החל לישים את הוראות באזל II, מדי רבעון, החל מיום 31 בדצמבר 2009.

סיכונים אשראי - הבנק מיישם בשלב זה את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל.

סיכונים תפעוליים - הבנק החליט ליישם את גישת האינדיקטור הבסיסי (BIA).

הבנק נערך ליישום הנדרש בנושא ניהול הסיכונים התפעוליים כנדרש בהוראה, לרבות היערכות ליישום בעתיד של הגישה הסטנדרטית.

סיכונים שוק - הבנק בחר ליישם את הגישה הסטנדרטית.

הנדבך השני - על פי הנחיית המפקח על הבנקים פטורות חברות הבנות הבנקאיות של הבנק הבינלאומי והבנק בכללן, מהגשת מסמך המרכז את ממצאי תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP), אולם עליהן לבצע

תהליך פנימי לבחינת הנאותות ההונית. תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק, לרבות בהתחשב בתכניות אסטרטגיות עתידיות מעבר לדרישות ההון המינימליות שעל הבנק להחזיק בהתאם לנדבך הראשון. בנוסף, נדרש במסגרת הנדבך השני, לבחון האם יש לבנק די אמצעים הוניים בכדי להתגונן בעת מצבי שפל ומשברים כלכליים העלולים להתרחש ולהשפיע על הבנק (Stress Tests and Stress Scenarios). כחלק מתהליך הערכת הנאותות ההונית וכחלק משיפור מערך ניהול הסיכונים ובקרת תרחישי הקיצון הופכים כלי חשוב ובלתי נפרד מתהליכים אלה בבנק. הבנק ביצע את תהליך בחינת הנאותות ההונית (תהליך ה-ICAAP). תשתית ועקרונות התהליך שיושמו בבנק הבינלאומי, משמשים בסיס לתהליך הפנימי שבוצע בבנק בהתאמות הנדרשות ועל בסיס פרופיל הסיכון הספציפי של הבנק, על בסיס הנתונים ליום 30 ביוני 2012.

ביום 2 בינואר 2013 אושר מסמך ה-ICAAP ע"י דירקטוריון הבנק. במסגרת תהליך זה, העריך הבנק את רמת ההון הנדרשת ממנה על מנת להלום את פרופיל הסיכון בפעילותה העסקית הנוכחית ובזו המתוכננת על פי התוכנית האסטרטגית. המסמך הינו תוצר של מגוון תהליכים פנימיים שבוצעו להעמקת זיהוי הסיכונים וצרכי ההון בגינם. תוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק מצביעות על כך שלבנק יש די הון לתמוך בסיכונים אליהם הוא חשוף הן במהלך עסקים רגיל והן תחת תרחישי קיצון מגוונים ובדרגות חומרה שונות. למסמך ה-ICAAP שהוגש להנהלה ולדירקטוריון הבנק צורפו ממצאי הסקירה הבלתי תלויה שבוצעה על ידי הביקורת הפנימית שתמכה בתוצאות הערכת הנאותות ההונית שביצע הבנק במהלך עסקים רגיל ותחת תרחישי קיצון.

עריכת סקרי פערים ובניית מפת הפערים של הבנק:

- הבנק השלים את ביצועם של סקרי פערים ביחס ל-9 עקרונות ה-BIS, כפי שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים.
- כמו כן, השלים הבנק ביצועם של ארבעה סקרי פערים חדשים בהתאם להוראות של ה-BIS שאומצו על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא ניהול סיכונים אשראי בדגש על מדידה נאותה של חובות פגומים, ניהול סיכון הנזילות, תרחישי קיצון ועבודת קצין הציות. הבנק בוחן דרכים לסגירה וצמצום הפערים שזוהו.
- הנהלת הבנק אישרה תוכניות עבודה לסגירת הפערים. העקרונות המרכזיים שעמדו בבסיס תוכנית העבודה היו תיעודף גבוה לסגירת פערי ממשל תאגידי ופערי מדיניות וכן תיעודף גבוה לפערים בהם זוהתה חשיפה גבוהה ואיכות ניהול נמוכה באופן יחסי.

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון והנהלה, להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליעד ההון שהינו גבוה מהיחס המזערי הנדרש כפי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון והנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו. יעד ההון נקבע בתהליך בחינת הנאותות השנתית (ICAAP), תהליך פנימי להערכת פרופיל הסיכון של הבנק והקצאת ההון הנדרשת בגינו. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון. לתאריך הדיווח עומד יחס הון הליבה על שיעור של 7.5% ויעד יחס ההון הכולל על שיעור של 13%. יעד יחס ההון המזערי שקבע הדירקטוריון מוסכם על בנק ישראל.

ביום 2 בינואר 2013, במסגרת קביעת יעדי ההון, נקבע עבור שנת 2013 יעד יחס הון ליבה בשיעור של 9% ויעד יחס הון כולל בשיעור 13%.

באזל III - הבנק לומד את דרישות המפקח על הבנקים בנושא באזל III. אומדן ראשוני של יחס הון עצמי רובד 1 שהיה לבנק אילו כבר בדוחות הכספיים ל-31 בדצמבר 2012 היה מיישם באופן מלא את הוראות באזל III על פי טיוטה שפרסם בנק ישראל ב-30 בדצמבר 2012 עומד על 14.1%, קיטון בסך כ-0.1% ביחס ליחס הון רובד 1

לרכיבי סיכון בבאזל 2, ואומדן יחס ההון הכולל עומד על 14.7% קיטון בסך כ- 0.1% ביחס ליחס ההון הכולל בבאזל 2.

במסגרת תהליך ה-ICAAP שבוצע בבנק ליום 30 ביוני 2012 כלל הבנק בחינה של השלכות אפשריות של יישום הוראות באזל III, על תכנון ההון לשנים 2013-2015. הבחינה התבססה על טיטת ההוראות העדכנית ליום אישור מסמך ה-ICAAP.

הנדבך השלישי - דיווח מפורט של דרישות הגילוי הכלולות בהוראת השעה בדוחות הכספיים ובדוח הדירקטוריון מוצג בטבלה להלן:

מס' טבלה	גילוי כמותי	עמוד
1.	דוח על השינויים בהון, גילוי על רכיבי הון לצורך חישוב הלימות ההון	87,132
2.	א. הלימות ההון - נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי ב. באור 12 ב' לדוחות הכספיים - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים	60 174-176
3.	טבלה 4 ב' סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי	62
	טבלה 4 ד' התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי	61
	טבלה 4 ה' פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון, ממיון לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי	67
	טבלה 4 ו' סך ההלוואות הפגומות, ההלוואות בפגור, והפרשה להפסדי אשראי לפי סוג ענף עיקרי	62
	טבלה 4 ח' תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי	164
4.	טבלה 5 סיכון אשראי, גילוי לגבי התיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית לפני ואחרי הפחתת סיכון	68-69
5.	טבלה 7 הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית	71-72
6.	טבלה 8 גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי	72
7.	טבלה 10 סיכון שוק - גילוי של תאגידים בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית	48
8.	טבלה 14 סיכון רבית בתיק הבנקאי	52-53

ד. הלימות ההון

הוראות המפקח על הבנקים קובעות את מסגרת העבודה למדידה והלימות הון. במסגרת הנדבך הראשון - דרישות להון מזערי, מפורט אופן חישוב ההון הנדרש בגישות סטנדרטיות בגין סיכונים אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק. דרישה זו ביחד עם תהליך ה-ICAAP שתואר לעיל מהווים את מסגרת התהליכים הקיימים בבנק להערכת הלימות ההון הנדרשת כדי לתמוך בפעילותו.

ה. השיטות למדידת הלימות ההון על פי הנדבך הראשון:

סיכונים אשראי

הוראות המפקח התירו לבנקים בחירה בין שתי שיטות מקיפות לחישוב ההון הנדרש בגין סיכונים אשראי. בחלופה אחת, הגישה הסטנדרטית, נמדד סיכון האשראי באופן סטנדרטי בהסתמך על דירוגי אשראי חיצוניים. חלופה זו

משמשת את הבנק במדידת סיכון האשראי. החלופה האחרת מתבססת על דירוגים פנימיים וכפופה לאישור מפורש של המפקח על הבנקים (פרטים מלאים על החשיפה לסיכונים אשראי ועל הלימות ההון בנושא זה ראה בפרק "ניהול סיכונים אשראי").

סיכון שוק

סיכון שוק מוגדר כסיכון להפסדים על פוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות הנובעים משינויים במחירי השוק. הסיכונים עליהם חלות דרישות הנדבך הראשון הם: סיכונים הנובעים ממכשירים הקשורים לריבית ולניירות ערך בתיק למסחר וסיכונים שער חליפין בכלל פעילות הבנק. הוראות המפקח התירו לבנקים בחירה בין שתי שיטות מקיפות לחישוב ההון הנדרש בגין סיכונים שוק. בחלופה האחת, הגישה הסטנדרטית, נמדדים שלושה סיכונים המטופלים בפרק זה סיכון הריבית, פוזיצית המניות ושער החליפין באופן סטנדרטי המסכם את דרישות ההון בגין כל המרכיבים. חלופה זו משמשת את הבנק במדידת סיכון השוק. החלופה האחרת מתירה לבנקים להשתמש באומדני סיכון שנגזרו ממודלים פנימיים בכפוף לתנאים שפורטו בהוראה ולהיתר מפורש של המפקח על הבנקים. (פרטים מלאים על החשיפה לסיכונים שוק ועל הלימות ההון בנושא זה ראה בפרק "סיכונים שוק").

סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון תדמיתי. הוראות המפקח התירו לבנקים בחירה בין שתי שיטות מקיפות לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון תפעולי: גישת האינדיקטור הבסיסי והגישה הסטנדרטית. לפי גישת האינדיקטור הבסיסי חייב הבנק להחזיק הון בגין סיכון תפעולי השווה לשיעור קבוע של ההכנסה השנתית הגולמית החיובית בשלוש השנים הקודמות. נקבע שיעור של 15%. שיטה זו משמשת את הבנק במדידת ההון הנדרש בגין סיכון תפעולי.

ו. רכיבי ההון לצורך חישוב הלימות ההון (במיליוני ש"ח):

	ליום 31 בדצמבר 2012	ליום 31 בדצמבר 2011
הון רובד 1		
הון מניות נפרע	14.3	14.3
פרמיה	2.7	2.7
עודפים	394.3	349.8
מכשירים הוניים אחרים	0.7	0.7
סכומים שהופחתו מההון	-	1.8
סה"כ הון רובד 1	412.0	365.7
סך הכל הון רובד 2 לאחר ניכויים	16.8	13.4
סה"כ הון כולל	428.8	379.1

ז. יחס הון כולל ויחס הון של רובד 1:

ליום 31 בדצמבר 2011	ליום 31 בדצמבר 2012
13.23%	14.20%
13.72%	14.78%

תאור מצב המיסוי

ביום 22 בפברואר 2012 נחתם הסכם עקרונות עם מס הכנסה בנושא אופן ההכרה למס של החובות הפגומים. הסכם זה נחתם על רקע השינוי בהוראות המפקח על הבנקים והניסיון שנצבר ביישום עקרונות ההסדר הקודם (ועדת גבעולי משנת 1991), בו הסכימו הצדדים על התנאים והמנגנון שבו יוכרו הוצאות חובות פגומים לצרכי מס.

ביום 30 באוגוסט 2012 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון) התשע"ב-2012, אשר מעדכן את שיעור מס ערך מוסף, בגין מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 בספטמבר 2012. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים עלה בשנת 2012 משיעור של 35.34% לשיעור של 35.53%, ובשנת 2013 ואילך יעלה לשיעור של 35.9%. כמו כן, שיעור מס השכר אשר חל על מוסדות כספיים עלה לשיעור של 17% לגבי השכר המשתלם בעד עבודה בחודש ספטמבר 2012 ואילך, וזאת במקום שיעור של 16% לשנת 2012 ו-15.5% לשנת 2013 ואילך.

כמו כן, ביום 13 באוגוסט פורסם החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה) התשע"ב-2012 (להלן-"החוק"). במסגרת החוק החל מינואר 2013 שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה מהמעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק יעלה מ-5.9% כיום ויעמוד על 6.5%. כמו כן, שיעור זה יעלה בינואר 2014 ובינואר 2015 לשיעור של 7% ו-7.5% בהתאמה.

יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2012 חושבו בהתאם לשיעורי המס כפי שנקבעו בחוקים כאמור לעיל, בהתאם לשיעור המס הצפוי במועד ההיפוך. השפעת השינוי בשיעור המס על הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012 מתבטאת בגידול יתרת נכס מסים נדחים בסך כ-0.5 מיליוני ש"ח, כנגד הפרשה למסים על הכנסה בסך כ-0.4 מיליוני ש"ח וכנגד הון בסך כ-0.1 מיליוני ש"ח.

כמו כן, השינויים האמורים הביאו לגידול ביתרת ההתחייבות בגין זכויות עובדים בסך של כ-0.2 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס המתייחסת.

שינויים בהוראות הדיווח וכללי חשבוונאות מקובלים

א. יישום לראשונה של תקני חשבוונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד שנקבעו במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבוונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית.

2. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות ליישום תקנים אלו, כמפורט להלן:

- IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים;
- IAS 12, מסים על ההכנסה;
- IAS 23, עלויות אשראי;
- IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור.

3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי.

4. עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, אשר מהווה עדכון לכללים שנקבעו ב - FAS 166 (ASC 860).

5. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבות בהוראות הדיווח לציבור את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S GAAP וב-IFRS.

6. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20.

המדיניות החשבונאית של הבנק, כפי שמפורטת בסעיף ד' שלהלן, משלבת את המדיניות החשבונאית החדשה בגין יישום תקני החשבונאות, עדכוני התקינה החשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים הנ"ל ומציגה את אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה.

השפעה מיישום לראשונה של הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד שנקבעו במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית, עודכנה ההגדרה של "ריבית" כך שתכלול הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן (מרכיב שקודם לכן לא נחשב כחלק מריבית). ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת ריבית יושמו למפרע מיום 1 בינואר 2012 ואילך. עם זאת, ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת "ריבית" בגין חובות פגומים יושמו לגבי חובות שסווגו כפגומים מיום 1 בינואר 2012 ואילך בלבד. לפירוט לגבי ההוראות הקשורות לאופן ההצגה של דוח רווח והפסד והסיווגים מחדש שהקבוצה ערכה בעקבות כך בדוח רווח והפסד ראה ביאור 1.ב.6).

השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20

ביום 25 במרץ 2012 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי.

בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים ובנקים וממשלות) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לווים בישראל לפעילות לווים בחו"ל, במידה ומהותי.

הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של מכאן ולהבא, עבור נתונים מאזניים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו תוך סיווג מחדש, ככל האפשר, של מספרי ההשוואה. מובהר כי בדוחות הכספיים לשנת 2012 לא נדרש לתת גילויים חדשים בדבר אירגון מחדש של חוב בעייתי. יתר הגילויים הנדרשים לפי הוראה זו ייושמו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013 ואילך. ליישום ההוראה לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי.

השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבות בהוראות הדיווח לציבור את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S GAAP וב-IFRS

ביום 20 בנובמבר 2012 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן. התיקונים המפורטים בחוזר נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור בנושא מדידות שווי הוגן לנוסח המעודכן של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה. בפרט, התיקון משלב בהוראות הדיווח לציבור את כללי מדידת שווי הוגן כפי שנקבעו ב-ASU 2011-04. בנוסף, בחוזר נקבעה מתכונת גילוי אחידה חדשה בנוגע לדרישות גילוי מסוימות בנושא שווי הוגן שנכללו ב-ASU 2011-04.

בפרט, העדכון קובע דרישות גילוי משמעותיות נוספות בנוגע למפורט להלן:

- לגבי מדידות שווי הוגן שסווגו בהיררכיית השווי הוגן במסגרת רמה 3 (level 3):
 - גילוי כמותי בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים ותיאור טכניקת ההערכה המיושמת על ידי הבנק הן ביחס לפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה והן על בסיס שאינו חוזר ונשנה;
 - דיון איכותי לגבי ניתוח רגישות של מדידת השווי הוגן לשינויים בנתונים לא נצפים משמעותיים ותיאור יחסי הגומלין בין נתונים לא נצפים אלו, אם קיימים;
- סיווג לרמות במסגרת היררכיית השווי הוגן לגבי פריטים אשר לא נמדדים לפי שווי הוגן במאזן, אך אשר נדרש גילוי לגבי שוויים ההוגן;
- לגבי כל העברה מרמה 1 לרמה 2 ולהיפך של פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, יש לתאר את הפריט, את סכום ההעברה, את הסיבה להעברה ואת מדיניות התאגיד הבנקאי
- שימוש בנכס לא פיננסי באופן השונה מהשימוש המיטבי (highest and best use) כאשר הנכס נמדד לפי שווי הוגן במאזן או כאשר שווי ההוגן נכלל במסגרת הגילויים בהתאם להנחת השימוש המיטבי;

- מתן פילוח מפורט להיררכיית השווי הוגן (חלוקה ל-3 הרמות) בגין יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

הבנק מיישם את התיקונים שנקבעו ב- ASU 2011-04 וחוזר המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של מכאן ולהבא. לאור זאת, בדוחות כספיים אלה לא נכללו מספרי השוואה לגילויים החדשים. ליישום לראשונה של ASU 2011-04 וחוזר המפקח על הבנקים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי בשל דרישות הגילוי החדשות.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות הפיקוח על הבנקים בנושא מסים על ההכנסה

הבנק מיישם את ההוראות החדשות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור בנושא מסים על ההכנסה החל מיום 1 בינואר 2012. ליישום התקן לראשונה לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא דוח על תזרימי מזומנים

הבנק מיישם את ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא דוח תזרימי מזומנים החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי. לפירוט לגבי הסיווגים מחדש ראה ביאור 1.ב.6).

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא גילויים בהקשר לצד קשור

החל מיום 1 בינואר 2012 הבנק מיישם את ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא הבנק מיישם את תקן IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, באופן של יישום למפרע. לצורך יישום התקן לראשונה, הקבוצה ערכה מיפוי של יחסי הצדדים הקשורים. בהתאם להגדרה החדשה וכתוצאה מהמיפוי, זהו צדדים קשורים חדשים. למידע נוסף בדבר עסקאות ויתרות מהותיות עם צדדים קשורים ראה ביאור 18, "בעלי עניין וצדדים קשורים".

ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול חשבונאי בעסקאות בין הישות לבין בעל שליטה בה

החל מיום 1 בינואר 2012 הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בהוראות באופן של מכאן ולהבא לגבי כל העסקאות בין הבנק לבין בעל שליטה בו שבוצעו לאחר 1 בינואר 2012 וכן לגבי הלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה לפני מועד תחילת יישום ההוראות, החל ממועד תחילתן. ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ב. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר 2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים

וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים.

בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:

- תקנים בנושאים בליבת העסקה הבנקאי - בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

- תקנים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - אומצו בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2012. יחד עם זאת, IAS 19, הטבות עובדים, טרם נכנס לתוקף והוא יאומץ בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לכשיפורסמו בנוגע לעיתוי ולאופן יישומם לראשונה.

(2) הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים

בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

ביום 25 ביולי 2012 התפרסם חוזר בנושא מועד אימוץ נושא 20-310 בקודיפיקציה בדבר עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות, בהתאם לחוזר, ההוראות הקשורות לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית ייושמו החל מיום 1 בינואר 2014 ואילך. הבנק בוחן את השלכות אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים.

(3) הוראה בנושא דוח על רווח כולל

ביום 9 בדצמבר 2012 פורסם החוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. מטרת החוזר הינה התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05 ו-ASU 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב. החוזר משנה את אופן ההצגה של פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים, כך שפריטי רווח כולל אחר ידווחו בדוח נפרד שיקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר יוצג מיד לאחר דוח רווח והפסד. כמו כן, פירוט ההרכב והתנועה של "רווח כולל אחר מצטבר" יוצג בביאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר.

התיקונים בהוראה זו יחולו על הדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 ואילך ויושמו בדרך של יישום למפרע. מיישום התקן לראשונה לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתו.

(4) הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

ביום 12 בדצמבר 2012 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15א בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

בפרט, בנוגע לקיזוז מכשירים נגזרים נקבע כי תאגיד בנקאי יקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויצוג במאזן את יתרונם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- (1) בגין אותן ההתחייבויות, יש לו זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- (2) בכוונתו לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- (3) גם התאגיד הבנקאי וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה.

כמו כן, נקבע כי בתנאים מסוימים תאגיד בנקאי רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבות נטו (master netting arrangement), גם אם תנאי הכוונה לפרוע על בסיס נטו או בו זמנית אינו מתקיים. תאגיד בנקאי נדרש לקבוע מדיניות חשבונאית אשר תיושם בעקביות לגבי קיזוז סכומי שווי הוגן כאמור.

בנוגע לעסקאות רכש חוזר נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי לקזז בין "ניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר" לבין "ניירות ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר", אם מתקיימים תנאים מסוימים שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה.

בחוזר הובהרו שיקולים מסוימים שהבנקים נדרשים להביא בחשבון בכדי לקבוע האם קיים ספק לגבי קיום התנאים לקיזוז. בין היתר, לעניין זכות הקיזוז, נוספה דרישה כי רואה החשבון המבקר של תאגיד בנקאי יבחן אם קיימת זכות קיזוז חוזית בת אכיפה (לצורך קיזוז), בשינויים המתחייבים, באותו אופן שבו הוא בוחן כיום האם נכסים פיננסיים שהועברו בודדו מעבר להישג ידו של המעביר ושל נושיו (לצורך גריעת נכסים פיננסיים).

בנוסף, בחוזר נכללו דרישות גילוי רחבות, לרבות גילוי לגבי מדיניות התאגיד הבנקאי שקובעת האם לקזז או לא לקזז מכשירים נגזרים כאמור.

התיקונים בהוראה זו יחולו על דוחות כספיים לתקופות דיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ויושמו בדרך של יישום למפרע. עם זאת, בדוחות הרבעוניים בשנת 2013 תאגידים בנקאיים רשאים לא לתת גילוי שנדרש לראשונה כתוצאה מיישום הוראה זו, לגבי מספרי השוואה מתייחסים לרבעונים המקבילים בשנת 2012. הבנק בוחן את ההשלכות האפשריות מהיישום של החוזר.

(5) הוראה בנושא גילוי על פיקדונות

ביום 13 בינואר 2013 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא גילוי על פיקדונות. מטרת החוזר הינה להתאים את דרישות הגילוי על פיקדונות לדרישות הגילוי המקובלות בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב.

בפרט, על פי החוזר נקבעו דרישות גילוי רחבות יותר בנוגע לפיקדונות הציבור, פיקדונות מבנקים ופיקדונות המחשלה כגון: דרישה לגילוי על פיקדונות שגויסו בישראל בנפרד מפיקדונות שגויסו בחו"ל, בכפוף למהותיות. בנוסף, בביאור על פיקדונות הציבור:

- נוספה דרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות הנושאים ריבית בנפרד מיתרת הפיקדונות שאינם נושאים ריבית; -בוטלה הדרישה לגילוי על פיקדונות בתוכניות חיסכון ועל פיקדונות אחרים; -הגילוי על פיקדונות הציבור יכלול גילוי על פיקדונות לזמן קצוב ועל פיקדונות לפי דרישה; -נוספה דרישה לדיווח לפי גודל; וכן -נוספה דרישה לדיווח על זהות המפקידים פיקדונות בישראל בהבחנה בין אנשים פרטיים, גופים מוסדיים, תאגידים ואחרים. כמו כן, נוספו דרישות גילוי נוספות.

התיקונים בהוראה זו ייושמו למפרע החל מהדוח לציבור לשנת 2013 ואילך, למעט הדרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים שנכללו בפיקדונות הציבור שגויסו בישראל, שתחול החל מהדוח לציבור ליום 31 במרס 2013 ואילך. מיישום התיקונים לראשונה לא צפויה השפעה על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

גילוי בדבר המבקר הפנימי

גב' יעל רון, רו"ח מכהנת כמבקרת הפנימית הראשית של הבנק החל מיום 23 במאי 2011, ומשמשת כמבקרת פנימית בכל התאגידים הבנקאיים בישראל בקבוצת הבינלאומי ובפיבי בנק יו.ק.

המבקרת הפנימית הנה בעלת תואר ראשון בכלכלה ופסיכולוגיה ומסלול בחשבונאות לבעלי תואר מטעם אוניברסיטת ת"א. בתפקידיה הקודמים עסקה בניהול מחלקת סרבנס אוקסלי של חברת כלל ביטוח בע"מ והייתה מנהלת במחלקת ניהול סיכונים מערכות מידע במשרד רואי החשבון KPMG סומך חייקין, עם דגש על פעילויות ביקורת וייעוץ בתחום הבנקאי.

המבקרת הפנימית הנה עובדת הבנק הבינלאומי ועומדת בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקרת הפנימית ועובדיה משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992 (להלן "חוק הביקורת הפנימית"), והוראות סעיף 8 לכללי הבנקאות (הביקורת הפנימית) התשנ"ג-1992 (להלן "כללי הבנקאות") שהיו בתוקף עד לספטמבר 2012 ולהוראות הסעיפים המקבילים בהוראת ניהול בנקאי 307, אשר נכנסה לתוקף ביולי 2012.

דרך המינוי וכפיפות ארגונית

מינוי המבקרת הפנימית אושר בוועדת הדירקטוריון של הבנק ביום 13 באפריל 2011. הממונה בארגון על המבקרת הפנימית הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית

הביקורת הפנימית פועלת על פי תכנית עבודה רב שנתית לתקופה של ארבע שנים ותכנית עבודה שנתית הנגזרת ממנה, הכוללת את כל הפעילויות והישויות של הבנק. תכנית העבודה מבוססת על מתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ומביאה בחשבון, בין היתר, את הערכת הסיכונים כפי שבאה לידי ביטוי במסמך ה-ICAAP והערכות של הביקורת הפנימית בנוגע למוקדי הסיכון בפעילות הבנק, לרבות מוקדי סיכון לסיכונים תפעוליים, מעילות והונאות, ולמצאים שהועלו בביקורות קודמות שבוצעו על ידי ועל ידי גורמים חיצוניים. תכנית העבודה

כוללת את הקצאת התשומות ואת התדירות לביצוע הביקורת בהתאמה לרמת הסיכון של הישות/הפעילות המבוקרת. תכנית העבודה מובאת לדיון בועדת הביקורת אשר ממליצה בפני הדירקטוריון על אישורה ומאשרת על ידי הדירקטוריון. תכנית העבודה מותירה בידי המבקרת הפנימית הראשית את שיקול הדעת לסטות ממנה וכן לבצע ביקורות בלתי מתוכננות. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקרת הפנימית הינה עובדת הבנק הבינלאומי ומועסקת במשרה מלאה. מספר העובדים העוסקים בביקורת הפנימית של הבנק עמד בשנת 2012 על כ- 3.2 משרות בממוצע. היקף משרות זה, נגזר מתוכנית העבודה הרב שנתית, תחלופת כוח אדם במהלך השנה ותגבור על ידי מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית), הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו לרבות הוראת ניהול בנקאי תקין 307 אשר נכנסה לתוקף ביולי 2012, והנחיות של גופים רגולטוריים אחרים. הביקורת הפנימית מבצעת את עבודתה בהתאם לתקנים מקצועיים מקובלים שנקבעו על ידי לשכת המבקרים הפנימיים בישראל ושל הלשכה העולמית למבקרים פנימיים. הדירקטוריון וועדת הביקורת, אשר בחנו את תכנית העבודה של הביקורת הפנימית ואת ביצועה בפועל, הניחו את דעתם כי הביקורת הפנימית של הבנק עומדת בדרישות האמורות.

גישה למידע

למבקרת הפנימית ניתנת גישה מלאה לכל המידע הנדרש על ידה, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, ובכלל זה גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות נתונים כספיים.

דין וחשבון המבקר הפנימי הראשי

דוחות הביקורת הפנימית, לרבות דיווחים תקופתיים, מוגשים בכתב. דוחות הביקורת הפנימית מוגשים לחברי ההנהלה הממונים על היחידות/הנושאים המבוקרים, ועל פי קריטריונים שנקבעו בנהלי הדירקטוריון למנכ"ל הבנק וליו"ר הדירקטוריון. דוחות ביקורת משמעותיים, לפי העניין נדונים בישיבות אצל מנכ"ל הבנק. יו"ר ועדת הביקורת, קובע בהתייעצות עם המבקרת הפנימית הראשית, אלו דוחות ביקורת יוצגו בשלמותם לדיון בועדת הביקורת. כמו כן, מוגשים לעיונם של חברי ועדת הביקורת תקצירים של דוחות הביקורת שאינם נדונים בועדה.

הדיווחים התקופתיים של הביקורת הפנימית כוללים דיווח רבעוני, דיווח חצי שנתי ודיווח שנתי. הדיווח הרבעוני כולל תקצירים של כל דוחות הביקורת שהופצו ברבעון שחלף, ומוגש למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, ליו"ר ולחברי ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח החצי שנתי והדיווח השנתי של הביקורת הפנימית כוללים דיווח בדבר ביצוע תכנית העבודה למול התכנון, רשימה של כל דוחות הביקורת שהופצו בתקופה המדווחת, תמצית מהממצאים המהותיים שהועלו בדוחות הביקורת ובדיווח השנתי הערכה של אפקטיביות הבקרה הפנימית, ודיווח בדבר ממצאי המעקב אחר תיקון

הליקויים העולים מדוחות הביקורת.
לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת.
במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח מיידי למנכ"ל, ליו"ר ועדת הביקורת וליו"ר הדירקטוריון. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2011 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 19 במרס 2012 והדיווח של הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2012 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 18 באוקטובר 2012. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2012 ידון בחודש מרץ 2013.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימית הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בתאגיד.

תגמול

תגמול המבקר הפנימית מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי ומתבצע חיוב של הבנק בגין שירותי הביקורת. להערכת דירקטוריון החברה האם תגמול המבקר הולם את משרתה. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקר הפנימית כדי לגרום להטייה בשיקול דעתה המקצועי.

המשאב האנושי

הנהלת הבנק מכירה בחשיבות ההון האנושי בעבודה והשפעתו על ביצועי הבנק. הנהלת הבנק רואה חשיבות רבה בשיפור שביעות הרצון וחיזוק המחויבות הארגונית של העובדים, זאת על ידי תמיכה בהתפתחות העובד והתמקדות בהון האנושי של הבנק כיעד ניהולי.
מחלקת משאבי אנוש רואה את יעדה בהשגת יעדי העסקים של הבנק תוך טיפוח ההון האנושי ושיפור איכותו, וזאת על ידי גיוס עובדים בעלי השכלה גבוהה, השלמת השכלתם של עובדים קיימים תוך השתתפות בהוצאות לימודיהם, השקעה בחניכה והדרכה ובניית תוכניות תגמול מתאימות.
הבנק משקיע מאמצים רבים בשיפור מקצועיות העובדים, הן מבחינת קידום העובד בסולם התפקידים במערכת והן לשיפור השירות. לצורך כך מקיים הבנק מערכת הכשרה מקצועית בכל נושאי הבנקאות לעובדים בכל הרמות - החל מעובדים חדשים וכלה במנהלים. מערך ההדרכה כולל קורסים ברמות שונות, השתלמויות וקורסים בכירים.

בשנת 2012 עברו עובדי הבנק 1,300 ימי הדרכה, ובממוצע כל עובד בבנק עבר 4 ימי הדרכה בשנה.
הבנק מייחס חשיבות רבה לרווחת העובד ובני משפחתו, הנובעת הן מתחושת המחויבות העמוקה שלו כלפי ציבור העובדים והן מתוך הכרה בהשפעה שיש לפעילות זו על תפקוד העובד ויחסו למקום עבודתו.

סך המשרות בבנק

מצבת כוח האדם בבנק, כולל כוח-אדם חיצוני, ביום 31 בדצמבר 2012 כללה 319 עובדים בהשוואה ל-320 ביום 31 בדצמבר 2011. מספר העובדים על בסיס ממוצע חודשי כללי בשנת 2012 - 315 עובדים בהשוואה ל-319 עובדים בשנת 2011. מספר המשרות הגיע בסוף שנת 2012 ל-319 משרות, בהשוואה ל-320 משרות בסוף שנת 2011. מספר המשרות על בסיס ממוצע חודשי בשנת 2012 עמד על 315 משרות, בהשוואה ל-319 משרות בשנת 2011.

להלן פירוט השכר בבנק (באלפי ש"ח)

שנת 2010	שנת 2011	שנת 2012	
250.0	251.0	254.9	עלויות למשרת עובד - ללא מענקים*
262.0	263.0	270.9	עלויות למשרת עובד - כולל מענקים*
* מענקים - מענק מכירה ותגמול דיפרנציאלי אחת לשנה			

מאפייני המשאב האנושי

הגיל הממוצע של עובדי הבנק עלה מ-41.4 בשנת 2011, ל-41.5 בשנת 2012. ממוצע וותק העובדים בבנק בדצמבר 2012 הוא 14.0 שנים בדומה לדצמבר 2011. בשנת 2012 חלה עלייה בשיעור העובדים האקדמאים בבנק, מתוך כלל עובדי הבנק, משיעור של 58% בדצמבר 2011 לשיעור של 61% בדצמבר 2012. בשנת 2012 ישנם 14 עובדים במהלך לימודים לקראת תואר אקדמי.

תכנית תגמול לעובדי הבנק

שכרם של עובדי הבנק צמוד להסכם השכר הנהוג בבנק הפועלים עד לחודש אפריל 2013.

ביום 27 לדצמבר 2012 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק להסתדרות העובדים וועד העובדים, לפיו הוארך תוקפם של כל ההסכמים הקיבוציים, ההסדרים הקיבוציים, הנהלים והנהגים הקיימים בבנק במועד החתימה על הסכם זה, כל אחד במעמדו מחודש מאי 2013 ועד לחודש דצמבר 2017. הארכת הסכמי העבודה, משמעותה בין היתר, המשך אימוץ תנאי העבודה בבנק הפועלים, לרבות לשכר, תנאים נלווים ותשלומים אחרים. על-פי האמור בהסכם הצדדים מיצו את כל תביעותיהם ודרישותיהם בגין תקופת תוקפו של ההסכם ובמשך כל תקופת ההסכם התחייבו הצדדים לשמור שקט תעשייתי מלא בכל הנושאים המוסדרים בהסכם.

מענק שנתי

הבנק מתגמל את עובדיו אחת לשנה בהתאם לביצועי תשואת הבנק החל מתשואה של 7.5% ובאופן מדורג.

תכנית תגמול לעובדי הבנק

הבנק החליט על תכנית תגמול מתמשכת לעובדי הבנק הקבועים. התכנית תחולק לשש מנות על פני שש שנים החל משנת 2004. לכל מנה תהיה תקופת הבשלה של ארבע שנים. הבנק חילק בחודש מרס 2011 את המהדורה החדשה של התכנית לאופציות, בעלת תקופת הבשלה של ארבע שנים. שווי העלות הכוללת ליום 31 בדצמבר 2012 הינו בסך של כ-6.2 מיליוני ש"ח. תוכנית התגמול תהיה צמודה לשווי כלכלי תיאורטי על פי נוסחה שנקבעה ומתבססת, בעיקר על ביצועי הבנק.

תגמול חברי הנהלת הבנק

בשנת 2012 נעזרה ועדת השכר של הדירקטוריון בעבודה שנעשתה בחברה האם עבור הבנקים בקבוצה לצורך גיבוש מדיניות התגמול לבכירים, אשר תחול על התגמול משנת 2013 ואילך. בהתאם להוראות המפקח מחודש אפריל 2009, אישר דירקטוריון הבנק בחודש ינואר 2013 את מדיניות התגמול למנהלים הבכירים והמתודולוגיה ליישומה. מטרת המדיניות לאזן בין הרצון לעודד מוטיבציה, לשמר ולתגמל מנהלים בכירים והישגיות וליצור זהות אינטרסים של המנהלים הבכירים עם הבנק לטווח הארוך ובין הצורך למנוע לקיחת סיכונים מופרזת.

התגמול יגזר בעיקרו משיעור התשואה להון ובין השאר הוא קובע כי התגמול השנתי החל משנת 2013 יקבע על פי תוצאות הפעילות בשנה השוטפת ובשנתיים שקדמו לה. המודל קובע שיעור תשואה מכסימלי, קובע יחס מידתי ומאוזן בין מרכיב התגמול הקבוע למרכיב המשתנה והוא מוקצה לבכירים בהלימה לעמידתם במדדי הצלחה כמותיים ואיכותיים שנקבעו מראש. בנוסף נקבעה תקרת תגמול שלא תעלה על 12 משכורות, וזאת עד תקרת תשואה של 15%.

הדירקטוריון רשאי, על פי שיקול דעתו, להוסיף או להפחית סכומי מענק בהיקף מצרפי שלא יעלה על סכום של משכורת חודשית אחת. סכום המענק עשוי להתווסף לסכום מירבי של 10%, וזאת ביחס לתשואת המינימום של חברת האם.

התגמול המשתנה ישולם לחברי הנהלת הבנק בשכר. ככלל, נקבע כי המענקים לכלל הבכירים ישולמו על פני שלוש שנים, 60% מהמענק בשנה הראשונה והיתר בשנתיים הנוספות. כאשר גובה התגמול נמוך מארבע משכורות, יבוצע תשלום מיידי, ככלי נוסף לעידוד הישגים בטווח הארוך. המודל קבע את רף התשואה לתשלום יתרת המענקים בתקופת ההבשלה.

מנכ"ל הבנק יהיה זכאי להקצאת אופציות למניות בחברת האם וזאת בהתאם לשיעורי תשואה במודל התגמול. שיעור התגמול בהקצאת האופציות הינו רק במצב של קבלת מענק מעל סכום שנקבע, זאת במידה ויוחלט על חלוקת אופציות לחברי הנהלת חברת האם ובהתאם לתשואה להון של הבנק. המדיניות מתייחסת למנכ"ל הבנק וחברי הנהלת הבנק, והיא חלק ממדיניות קבוצתית שגובשה כאמור בשיתוף החברה האם.

התכנית האסטרטגית

בנק מסד עובד על פי תכנית אסטרטגית שגובשה ומבוצעת לשנים 2007-2011, שעיקרה מובילות הבנק במגזר החינוך וההוראה. מידי שנה עוקב הבנק אחר התאמתה וביצועה של התכנית. במהלך שנת 2011 ערך הבנק בדיקה והתאמה של התכנית האסטרטגית לשינויים בסביבה העסקית ובסביבת העבודה של הבנק. ברבעון הרביעי של שנת 2011 גובשה תכנית אסטרטגית לבנק לחמש השנים הבאות. התכנית הוגשה על ידי ההנהלה ואושרה על ידי הדירקטוריון של הבנק במהלך חודש דצמבר 2011.

עיקרי התכנית האסטרטגית -

1. בנק מסד כבנק קמעונאי הממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים ובני משפחותיהם ובמגזר החינוך וההוראה בישראל.
2. המיקוד העסקי של הבנק מבוסס על שלושה מגוועי צמיחה:
 - מורים ותומכי הוראה בבתי הספר בכל מגזרי האוכלוסיה בארץ (בתוספת בני זוג/משפחה/גימלאים)
 - סגל אקדמי ותומכי הוראה במכללות לחינוך
 - סטודנטים להוראה
3. הגדלת חלק הבנק במגזר עובדי ההוראה ויעדים לשיעורי חדירה בקרב המורים.
4. הרחבת הפריסה של מערך הסניפים קרוב לקהל היעד.
5. הרחבת הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית בקרב המורים ועובדי ההוראה תוך מינוף היתרון הקיים למורים בבנק.
6. המשך פיתוח והרחבת סל מוצרי אשראי ופקדונות יחודיים למורים ועובדי הוראה והתאמת חבילות לניהול חשבון בתנאים מועדפים.
7. המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור ממשקי העבודה של תהליכים תפעוליים בין מטה לסניפים ושיפור יחס הכיסוי התפעולי.

מסד בקהילה - מעורבות חברתית ותרומה לקהילה

בנק מסד, המתמחה בהענקת שירותים פיננסיים לציבור המורים ועובדי ההוראה, רואה עצמו מחויב לתרום לקהילה בעיקר בתחומי החינוך והחברה. בשנת 2009 הצטרף הבנק לקרן "אתנה" כשותף אסטרטגי. הקרן שמה לה כמטרה להעצים את המורים בישראל ולהעניק להם כלים להעצמה אישית, תוך קידום מעמדם, על ידי הענקת מחשב נייד לכל מורה בישראל. עד סוף שנת 2012 חולקו מעל 7,000 מחשבים ניידים למורים בכ- 150 ישובים ברחבי הארץ.

בנק מסד שותף במיזם המורה של המדינה במסגרתו נבחרים 15 מורים מצטיינים מתוך אלפי מועמדים שהומלצו על ידי הציבור הרחב ונבחרו על ידי הועדה בה חברים אנשי ציבור מתחומים שונים. הבנק תורם ומשתתף בפעילויות חינוכיות בבתי ספר בעיקר באזורי הפריפריה.

פריסת סניפים והנהלה ראשית

מערך הסינוף

מערך הסינוף כולל חמישה עשר סניפים ושבע שלוחות הפרוסים ברחבי הארץ. במהלך חודש פברואר 2012 נפתחה שלוחה של סניף ירושלים בגבעה הצרפתית. במהלך חודש יוני 2012 נפתחה שלוחה של סניף כרמיאל בסכנין. במהלך חודש דצמבר 2012 נפתחה שלוחת השרון בכוכב-יאיר.

הקוד האתי

דירקטוריון הבנק אישר במהלך חודש אפריל 2012 את הקוד האתי של הבנק, אשר עודכן ע"י הנהלת הבנק, במטרה להטמיע נורמות התנהגות ראויות בקרב מנהלי הבנק ועובדיו. הקוד האתי מקיף את העובד בשלושה מעגלי העבודה: העובד והבנק, העובד והלקוח והעובד והסביבה. בקוד האתי נקבעו ערכים מרכזיים ואופן יישומם בחיי היומיום של העובד. הקוד מפורסם בפורטל הבנק ומחולק במעמד קליטת עובד לעבודה. בנוסף, במהלך שנת 2012 עברו בהצלחה כלל עובדי הבנק מבדק בנושא הקוד האתי, ששיקף סוגיות אתיות שונות בהתאם לתכני הקוד האתי. לבנק ועדת אתיקה בראשות חבר הנהלה המשמש כראש אגף בנקאות קמעונאית ובאחריותה דיון בנושאים אתיים והטמעת ערכי הקוד האתי בקרב עובדי הבנק.

הדירקטוריון

הדירקטוריון מתווה את האסטרטגיה העסקית ואסטרטגיית הסיכון של הבנק, מציב לבנק את המטרות והיעדים, מאשר את תכנית העבודה השנתית של הבנק, לרבות התקציב הכולל ואת הקצאת המשאבים להגשמת האסטרטגיה והמדיניות העסקית ומקיים מעקב תקופתי אחר ביצוע תכנית העבודה השנתית. הדירקטוריון מתווה את מדיניות החשיפה לסיכונים השונים ואת תיאבון הסיכון באמצעות אישור מסמכי המדיניות השונים. הדירקטוריון מפקח על דרגי הביצוע הבכירים של הבנק ועל עקביותם עם מדיניות הדירקטוריון ומוודא כי מדיניות ניהול הסיכונים מיושמת בצורה אפקטיבית. הדירקטוריון מתווה תרבות ארגונית של ניהול סיכונים וסטנדרטים של התנהגות מקצועית ויושרה ומוודא הטמעתם בכל דרגי הבנק. הדירקטוריון מוודא כי הבנק יפעל תוך ציות לחוק ולרגולציה וקבע קוד אתי המגדיר ציפיות ברורות לגבי יושרה ואתיקה. הדירקטוריון דן ומאשר התקשרויות ופעולות אשר נקבע לגביהן בדין כי הן טעונות אישור הדירקטוריון לאחר שאושרו כדין על ידי ועדת הביקורת, הדירקטוריון קבע נהלי דיווח, מעקב ואישור עסקאות עם "אנשים קשורים".

בהתאם לתנאי היתר בנק ישראל לבעלי השליטה, מאשר הדירקטוריון התקשרות הבנק עם מי מבעלי השליטה לרבות קרוביהם ותאגידים בשליטתם לקבלת שירותים הניתנים כרגיל ע"י נותנם ובמחיר שוק. הדירקטוריון ממנה את המנהל כללי וקובע את אופן עבודתו וחובותיו כלפי הדירקטוריון, הדירקטוריון מאשר מינוי נושאי משרה בכירים ובעלי תפקידים נוספים כפי שקבע ומאשר מדיניות מינוי של הדרג הבכיר, הדירקטוריון דן בהערכת הביצועים של המנכ"ל ושל הדרג הבכיר, דן וקובע את מדיניות השכר, תנאי הפרישה ומערכת התגמול של עובדים ומנהלים תוך התחשבות מעת לעת במצבו העסקי של הבנק ובהשפעת מדיניות התגמול על פרופיל הסיכון של הבנק. הדירקטוריון מאשר את מינויים והפסקת כהונתם של גורמי ביקורת ובקרה מרכזיים ומוודא כי פונקציות ביקורת ובקרה נהנות ממעמד ראוי, מאוישות כהלכה, בעלות משאבים נאותים ומבצעות תפקידן באופן עצמאי ואפקטיבי. הדירקטוריון מאשר את תכנית העבודה של המבקר הפנימי, לאחר קבלת המלצת ועדת הביקורת, ולאחר שוודא כי תכנית העבודה של הביקורת הפנימית עונה על הנדרש מתכנית הציות של הבנק. הדירקטוריון אישר נהלים והנחיות כדי להבטיח שהמבקר הפנימי יוכל למלא כיאות את תפקידו בבנק. הדירקטוריון מקיים פיקוח ובקרה על הפעילות העסקית ומדיניות ניהול הסיכונים, באמצעות ועדות דירקטוריון ייעודיות.

עבודת הדירקטוריון וועדותיו

ועדת אשראי ועסקים, המשמשת גם כוועדה לניהול סיכונים ונוסטרו, ועדת ביקורת ומאזן, המשמשת גם כוועדה לאישור עסקאות עם בעלי עניין ואנשים קשורים ופרייקטים וועדת שכר ותגמולים המשמשת גם כוועדה לתנאי עבודה, קיימו דיונים מפורטים בהיבטים השונים של פעילות הבנק. במהלך שנת 2012 התקיימו 12 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, 17 ישיבות של ועדת אשראי ועסקים, 2 ישיבות של ועדת שכר ותגמולים ו-11 ישיבות של ועדת ביקורת ומאזן (ראה להלן גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק).

ועדת אשראי ועסקים, ניהול סיכונים ונוסטרו

במסגרת פעילותה, מייעצת הוועדה לדירקטוריון בעניין אסטרטגיית הסיכון הכוללת לרבות תיאבון לסיכון והמגבלות הרצויות בבנק. הוועדה דנה וממליצה לדירקטוריון על מדיניות החשיפה לסיכונים השונים של הבנק ומפקחת על יישום המדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון. הוועדה מבצעת מעקב ובקרה אחר היקף המגבלות הפיננסיות הרצויות, הוועדה מקבלת דיווח על מצב הנזילות ותקרות האשראי בהתייחס להוראות בנק ישראל. הוועדה מבצעת מעקב אחר עמידת הבנק במגבלות החשיפה שנקבעו ע"י הדירקטוריון, ואחר נאותות מערך ניהול הסיכונים בבנק, לרבות מערך בקרת הסיכונים. הוועדה מפקחת על פעילותו של מנהל הסיכונים הראשי באמצעות קבלת דווח רבעוני של פעילותו. הוועדה מקבלת דווח רבעוני של בקר הסיכונים הפיננסיים בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 310. הוועדה דנה אחת לשנה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק ומסמכי המדיניות השונים, לצורך דיון בהיבטי הסיכון שבהם. הוועדה דנה ומאשרת את תכנית העבודה השנתית של בקרת סיכונים אשראי ובקרת סיכונים שוק ונזילות.

במסגרת הדיון בדוחות הכספיים הוועדה דנה בכל אירוע שאירע בתקופת הדו"ח ומשפיע או עשוי להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכוש או התחייבותו ובתקציב ההשקעות והרכוש. הוועדה מקבלת סקירה אודות ההתפתחות בשווקי הכספים וההון בארץ ובחו"ל תוך ההתייחסות לריביות, אינפלציה ושערי חליפין.

בישיבתה ב- 18 ביולי 2012, הועדה דנה במדיניות האשראי של הבנק שהותאמה להוראות החדשות של המפקח על הבנקים בהוראה 301 דירקטוריון. הועדה קיבלה סקירות מקיפות על לווים על פי היקף כספי שנקבע, דנה באישור מסגרות אשראי ללקוחות שבסמכותה והעבירה את המלצותיה למליאת הדירקטוריון לאישור מסגרות אשראי שבסמכות הדירקטוריון. הועדה קיימה דיונים בנושא בקרת האשראי בבנק על סמך דוחות שהונחו בפניה ובנושא החובות הפגומים.

חברי הועדה הם: מר אילן בצרי-יו"ר, מר אברהם פינקלשטיין, מר דורון שורר, גב' אירית שלומי, גב' איריס שטרק (מה- 18 ביולי 2012) ומר חיים קרופסקי (מה- 18 ביולי 2012).
מר משה ניב כיהן כחבר בוועדה עד 18 ביולי 2012.

ועדת ביקורת, מאזן, תנאי עבודה ופרוייקטים

ועדת הביקורת דנה ואישרה את כתב המינוי והסמכויות של המבקר הפנימי כנדרש בנוהל בנקאי תקין. הוועדה דנה בהצעת תכנית העבודה השנתית של המבקר הפנימי והמליצה ליושב ראש הדירקטוריון ולדירקטוריון ביחס לתכנית זו, לרבות היקף הביקורות ותדירותן, ולאחר שוודאה שתכנית העבודה עונה על הנדרש מתכנית הציות הן בהתייחס לנושאי הביקורת הפנימית והן ביחס לתדירויותיהן.

הוועדה דנה ואשרה תכנית להבטחת איכות שהוגשה על ידי המבקר הפנימי, ביחס לכל פעילויות הביקורת הפנימית. הוועדה מקיימת מעקב אחר ביצוע תכנית העבודה השנתית של המבקר הפנימי תוך השוואת התכנון מול ביצוע בפועל, וקיבלה דיווח מהמבקר הפנימי על ליקויים מדוחות ביקורת שהטיפול בהם טרם הושלם. הוועדה קיימה דיון שנתי עם פונקציות הביקורת והבקרה המרכזיות בלבד כדי לוודא שימוש יעיל של הבנק בעבודת פונקציית הביקורת והבקרה.

הוועדה מפקחת על עבודת רואה החשבון המבקר, בוחנת את היקף עבודתו של רואה החשבון המבקר ואת שכרו, ומביאה את המלצותיה לפני הדירקטוריון.

הוועדה קבעה נהלים שיסדירו העברה אנונימית וסודית, לרבות ע"י עובדי הבנק, של חששות הקשורים לדיווח הכספי או לביקורת, השנויים במחלוקת, לצורך הערכת אפקטיביות הבקורות הפנימיות לדיווח הכספי או לביקורת. הוועדה קבעה הסדרים לגבי אופן הטיפול בתלונות של עובדי הבנק בקשר לליקויים בניהול עסקי הבנק ולגבי ההגנה שתינתן לעובדים שהתלוננו כאמור.

בתוקף היותה גם "ועדת עסקאות עם בעלי עניין ואנשים קשורים", דנה הועדה בעסקאות עם בעלי עניין בבנק ועם אנשים קשורים, העונים להגדרות בנק ישראל והמליצה לדירקטוריון על אישור עסקאות, בהתאם לנוהל שקבע הדירקטוריון.

הוועדה דנה ואישרה את תכנית העבודה השנתית של קצין הציות.

וועדת הביקורת דנה בדוחות הכספיים ובדוחות השנתיים והרבעוניים לציבור, כנדרש בסעיף 36(ד) לנוהל בנקאי תקין 301, ובין היתר דנה בטיטוט של הדוחות הכספיים הרבעוניים של הבנק והגישה את המלצותיה לדירקטוריון. הוועדה דנה בדוח המפורט (LONG FORM REPORT) של רואה החשבון המבקר של הבנק על הדוחות הכספיים השנתיים. הוועדה דנה ואישרה ההפרשה לחובות פגומים בגין חובות קשי גביה.

וועדת הביקורת היוותה גורם אחראי מטעם הדירקטוריון לרכז את הטיפול בהכנת תכנית האכיפה בניירות ערך בשיתוף ההנהלה והיועצים החיצוניים, ותשמש גורם אחראי מטעם הדירקטוריון לפיקוח על ביצועה. תכנית אכיפה מנהלית הוצגה בוועדת הביקורת ב-23 בינואר 2013 והוועדה המליצה לדירקטוריון לאשרה.

הוועדה דנה וממליצה לדירקטוריון לאשר את תנאי ההעסקה של המנהל הכללי ושל חברי ההנהלה ונושאי המשרה, לרבות כל שינוי בתנאי ההעסקה (כנדרש לפי סעיף 272(א) לחוק החברות ולפי הוראות נוהל בנקאי תקין 312 בעניין עסקה עם "איש קשור").

וועדת הביקורת דנה בתכנית התגמול ושיעורו של הדרג הבכיר (חברי הנהלת הבנק), והמליצה לדירקטוריון לאשרה.

חברי הוועדה הם: גב' איריס שטרק-יו"ר, מר יוסי לוי, מר יאיר יצחקי, מר משה ניב, מר דורון שורר ומר חיים קרופסקי (החל מ-22 בינואר 2012).

ועדת שכר ותגמולים

ועדת שכר ותגמולים דנה וממליצה לדירקטוריון על מדיניות תגמול ונהלי תגמול, העקביים עם התרבות הארגונית בבנק, עם המטרות והאסטרטגיה לטווח ארוך ועם סביבת הבקרה שלו. הוועדה נוקטת בפעולות לקביעת מדיניות שכר, הטבות לעובדים, תנאי הפרישה ומערכת תגמולים לעובדים ולמנהלים. הוועדה ממליצה לוועדת הביקורת ולדירקטוריון על תנאי העסקה והפרישה של המנכ"ל וחברי הנהלת הבנק, לרבות קידומים והעלאות שכר. הוועדה דנה באישור מענקי תמרוץ מעבר להסכם שכר, במסגרת הסמכויות שאושרו על ידי הדירקטוריון במדיניות התגמול. הוועדה דנה במו"מ עם ועדי העובדים.

הוועדה דנה ומאשרת את תוכנית עבודה השנתית של מח' משאבי אנוש ומבצעת מעקב אחר עמידה בתקציב משאבי אנוש ושינויים מהותיים במשך השנה. הוועדה דנה בקיום עתודה ניהולית בבנק ובוחנת את כשירותם של חברי ההנהלה הנוכחיים.

חברי הוועדה הם: מר יוסי לוי-יו"ר, מר משה ניב, ומר אברהם פינקלשטיין.
הוועדה הוקמה ב-29 בפברואר 2012.

שינויים בהרכב הדירקטוריון

ביום 22 בינואר 2012, מונה מר חיים קרופסקי כחבר בדירקטוריון הבנק.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנויות חשבונאית ופיננסית

על-פי הוראות בנק ישראל, על התאגידים הבנקאיים ליישם את הנחיית רשות ניירות ערך בדבר "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" (להלן: "ההנחיה").

על פי הוראה זו, על כל תאגיד בנקאי לקבוע את "המספר המזערי הראוי" של דירקטורים שהינם "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית", בהתייחס, בין היתר, לגודל החברה, סוג פעילותה ומידת מורכבותה, באופן שיאפשר לדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו בדגש על אחריות הדירקטוריון לבדיקת מצבו הכספי של התאגיד, לעריכת הדוחות הכספיים ואישורם. בהוראת המפקח על הבנקים הוגדר "דירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית" כדירקטור שאינו ממלא תפקיד נוסף בחברה, ואשר בשל השכלתו, ניסיונו או כישוריו, כפי שיפורטו בדיווח, הינו בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים חשבונאיים, בקרה פנימית ודוחות כספיים, באופן המאפשר לו להבין לעומקם את הדוחות הכספיים של החברה ולהעלות לסדר היום של הדירקטוריון סוגיות ושאלות בקשר לדיווח של החברה במטרה להביא לאישור ולפרסום דוחות כספיים נאותים.

בהוראה הודגש, כי אין בכך בכדי להקנות מעמד מיוחד לדירקטורים שהוגדרו כ"בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" ואין בה כדי לשנות מן האחריות המוטלת עליהם ועל הדירקטורים האחרים, כאמור בכל דין. עוד קובעת ההוראה, כי בדוח התקופתי, במסגרת דוח הדירקטוריון, יצוין מהם הדירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" מכלל חברי הדירקטוריון, אף אם מספרם עולה על המספר המזערי הראוי שנקבע על-ידי החברה.

דירקטוריון הבנק בישיבתו מיום 23 בפברואר 2004, קבע כי המספר המזערי הראוי של דירקטורים "בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית" יהיה חמישה.

להלן רשימת הדירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית:

מר אילן בצרי - יו"ר הדירקטוריון, משנה למנכ"ל וראש חטיבת עסקים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל.
בעל תואר שני במנהל עסקים וראיית חשבון.
שימש בעבר כראש אגף ניהול פיננסי וניהול סיכונים בבנק הבינלאומי הראשון בע"מ.

מר יוסי לוי - סמנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון לישראל וראש חטיבת משאבים - חבר הדירקטוריון משנת 2008 וחבר בדירקטוריונים כמפורט בפרק חברי הדירקטוריון. בעל תואר בהנדסת תעשייה וניהול.

גב' איריס שטרק - רו"ח, חברת הדירקטוריון ויו"ר ועדת הביקורת מינואר 2010.
שותפה מנהלת במשרד רו"ח "שטרק את שטרק", חברה במועצת רואי החשבון, חברה בוועדת המינויים ברשות נציב המדינה, חברה בדירקטוריונים כמפורט בפרק חברי הדירקטוריון.
בשנים 2004 - 2007 יו"ר דירקטוריון חברת נמל אשדוד בע"מ.
בשנים 2001 - 2004 יו"ר ועדת הביקורת בבנק הבינלאומי.
בשנים 1997 - 2000 יו"ר ועדת הביקורת בחברת "בזק".

מר אברהם פינקלשטיין - חבר דירקטוריון הבנק משנת 1985.
בעל תואר ראשון במנהל חינוכי ותואר מוסמך בחינוך ומנהל עסקים.
בתפקידו הנוכחי הינו יועץ ליחסי עבודה ומנהל וחבר בדירקטוריונים כמפורט בפרק חברי הדירקטוריון.

מר חיים קרופסקי - חבר דירקטוריון הבנק מ-22 בינואר 2012.
חבר בדירקטוריונים ובגופים ציבוריים כמפורט בפרק חברי הדירקטוריון.
בעל תואר ראשון (B.A.) בכלכלה.
תואר ראשון במשפטים (L.L.B.).
בעל רישיון לעריכת דין.

בעבר, מנכ"ל חברות כרטיסי האשראי ישראל כרטיס בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ, במשך 15 שנה מספטמבר 1994 עד ינואר 2009, מנכ"ל פועלים אקספרס בע"מ בין 27.3.2006 עד 31.1.2009, ממלא מקום יו"ר דירקטוריון פועלים אקספרס בע"מ בין השנים 23.9.2001 עד 26.3.2006, וסגן יו"ר דירקטוריון חברות כרטיסי האשראי ישראל כרטיס בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, אמינית בע"מ מפברואר 2009 עד נובמבר 2009.

יו"ר דירקטוריון צמרת מימונים בע"מ בין השנים 2003 עד מרץ 2009.
יו"ר דירקטוריון האזור הדרומי של מסטרקארד אירופה בין השנים 2001-2006.
חבר דירקטוריון מסטרקארד אירופה בין השנים 1994 עד 2006.

מר דורון שורר - רו"ח, נשיא איגוד קופות הגמל המפעליות וחבר דירקטוריון הבנק משנת 2009 וחבר בדירקטוריונים כמפורט בפרק חברי הדירקטוריון.
בשנים 2002 - 2004 יו"ר הפניקס הישראלי - חברה לביטוח בע"מ.
בשנים 1998 - 2002 יו"ר מבטחים קבוצה לניהול קרנות פנסיה.
בשנים 1995 - 1998 המפקח על הביטוח וממונה על שוק הון ביטוח וחיסכון.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים בבנק

הדירקטוריון מופקד על בקרת העל בבנק. דירקטוריון הבנק מינה את ועדת הביקורת לקיים דיון בדוחות הכספיים, לעקוב אחר שינויים בכללים החשבונאיים ולדון במידת השפעתם על הבנק. הוועדה דנה בנושאים שעלו מדוחות הביקורת של רואי חשבון המבקרים, בשינויים במערכי הדוח הפנימי ומקיימת מעקב ובקרה על יישום המדיניות החשבונאית שנקבעה. במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של הבנק, מועברים מסמכי רקע ו/או טיוטות של הדוחות הכספיים של הבנק, לרבות דוח הדירקטוריון לעיונם של חברי הוועדה. הוועדה מקיימת ישיבה לדיון בדוחות הכספיים ובעקבותיה ממליצה לדירקטוריון על אישור הדוחות הכספיים.

הוועדה מורכבת מהחברים שלהלן:

גב' איריס שטרק, רו"ח - יו"ר הוועדה (דירקטורית חיצונית, בעלת מיומנות חשבונאית ופיננסית), מר יאיר יצחקי, מר יוסי לוי (בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית), מר משה ניב (דירקטור חיצוני), מר חיים קרופסקי (דירקטור חיצוני, בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית) ומר דורון שורר (דירקטור חיצוני, בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית).

לישיבות הוועדה בהם נדונים הדוחות הכספיים, מוזמנים מנכ"ל הבנק, חשב הבנק, משקיפה מטעם חברת האם, חברי הנהלה נוספים לפי הצורך, המבקר הפנימי של הבנק וכן רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג סקירת רואה החשבון, הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, כפי שעלו מתהליך הביקורת ועומדים לרשות חברי הוועדה בכל שאלה והבהרה בטרם קבלת החלטה להמליצה למליאת הדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים.

במסגרת הערכת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים לפי הוראת סעיף 302 לחוק Sarbanes-Oxley, נצבר ומועבר מידע להנהלת הבנק בהתייחס לדרישות הגילוי בדוחות הכספיים. דיווח בגין ליקויים משמעותיים מובא לדיון בוועדה בטרם אישור הדוחות הכספיים כנדרש. דיווח בגין חולשה מהותית, במידה וקיים, ניתן בדוחות הכספיים.

במסגרת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין 309 בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה פנימית על דיווח כספי של המפקח על הבנקים, במהלך השנה פועל הבנק למיפוי תהליכי עבודה חדשים ותיקוף תהליכי עבודה קיימים המשפיעים על תהליכי הדיווח הכספי וזאת בעקבות שינויים בהוראות רגולציה החלים על הבנק. תהליך זה כולל תיעוד של תהליכי עבודה חדשים ותיקוף של תהליכים קיימים, לרבות תיעודם ותיקודם הבקורות המבוצעות במסגרתם. כמו כן, מבוצעות במהלך השנה בדיקות אפקטיביות של מערך הבקרה הפנימית על תהליכי הדיווח הכספי של הבנק לרבות גילוי. דיווח על ממצאי התהליך מועברים באופן שוטף לוועדת ההיגוי בבנק.

לקראת ישיבת הדירקטוריון לאישור הדוחות הכספיים, מועברים מסמכי רקע וטיטות הדוחות הכספיים של הבנק, לרבות דוח הדירקטוריון, לעיונם של חברי הדירקטוריון. במהלך ישיבת הדירקטוריון, בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, סוקרים חברי הנהלת הבנק את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי. בנוסף, נסקרת הפעילות השוטפת של הבנק והשפעת פעילות זו על התוצאות העסקיות של הבנק ומודגשות סוגיות עיקריות. לישיבה זו מוזמנים רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג את סקירת רואה החשבון, הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, כפי שעלו מתהליך הביקורת, ועומדים לרשות חברי הדירקטוריון בכל שאלה והבהרה. ועדת הביקורת ומאזן מגישה את המלצותיה בעניין אישור הדוחות הכספיים לדירקטוריון, אשר לו הבלעדיות לאשרם.

חברי הדירקטוריון

להלן רשימת חברי הדירקטוריון, עיסוקם העיקרי וחברותם בדירקטוריונים של גופים אחרים:

אילן בצרי	יו"ר הדירקטוריון. משנה למנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון לישראל וראש חטיבת עסקים. חבר בדירקטוריון של פיבי בנק (יו.קי) לונדון.
שמריה בן-צור	גמלאי, שימש כממלא מקום מזכיר הסתדרות המורים וראש האגף המקצועי של הסתדרות המורים. סגן יו"ר הכנסת לשעבר, בוגר הפקולטה למשפטים של מכללת קריית אונו.
יקי גוב-ארי (2)	יו"ר סניף הסתדרות המורים כרמיאל והגליל המערבי.
דורית חגי	יו"ר סניף הסתדרות המורים בפתח תקוה.
יאיר יצחקי	סמנכ"ל וראש מערך הלוגיסטיקה בבנק הבינלאומי. יו"ר שירותי השחר בע"מ ומשמש כחבר בדירקטוריונים של החברות שלהלן: מת"ף מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ, פורטראב חברה להשקעות בע"מ, סטוקופ (ישראל) בע"מ, חברת גוש 30037 חלקה 103 חלקות משנה 3, 4, 8 בע"מ, חברת חלקות 42, 41 גוש 4430 בע"מ, דירה 108/2 בגוש 30026 בע"מ וחלקה 83 בגוש 8266 בנתניה בע"מ.
יוסי לוי	ראש חטיבת משאבים בבנק הבינלאומי הראשון לישראל. חבר בדירקטוריונים של החברות שלהלן: בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ, פורטראב חברה להשקעות בע"מ והבנק הבינלאומי חיתום והשקעות בע"מ.
משה ניב	יועץ לניהול. דירקטור חיצוני.
אברהם פינקלשטיין	יועץ ליחסי עבודה ומנהל. חבר בדירקטוריונים של החברות שלהלן: "אסם" השקעות בע"מ, "מגן זהב" חברה לביטוח בע"מ, מ.די.או. אחזקות בע"מ, הליקו לאבחון הליקובטר פילורי בע"מ, א.א. פ.ק.ד בע"מ, א.א. פינקלשטיין נכסים בע"מ, איילון פנסיה בע"מ, איילון חברה לביטוח בע"מ, איילון חברה לניהול קופות גמל בע"מ. חבר בוועד המנהל של מכללת תלפיות, מכללה למורים וגננות, חבר בוועד המנהל של ביה"ס הגבוה לטכנולוגיה "מכון לב".
חיים קרופסקי (1)	דירקטור חיצוני. חבר בדירקטוריונים בחברות שלהלן: אורט ישראל- חברה לתועלת הציבור (חל"צ), נביעות-טבע הגליל בע"מ, דירקטור חיצוני (עד 28.03.2012), קרן יהושע רבינוביץ לאמנויות תל אביב. חבר הוועדה הציבורית "אמץ לוחם", חבר בחבר הנאמנים של מוזיאון תל-אביב לאמנות. בעבר, מנכ"ל חברות כרטיסי האשראי ישראל בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, אמינית בע"מ, במשך 15 שנה מספטמבר 1994 עד ינואר 2009, מנכ"ל פועלים אקספרס בע"מ בין 27.3.2006 עד 31.1.2009, ממלא מקום יו"ר דירקטוריון פועלים אקספרס בע"מ בין השנים 23.9.2001 עד 26.3.2006 וסגן יו"ר דירקטוריון חברות כרטיסי האשראי ישראל בע"מ, יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ, פועלים אקספרס בע"מ, אמינית בע"מ מפברואר 2009 עד נובמבר 2009. יו"ר דירקטוריון צמרת מימונים בע"מ בין השנים 2003 עד מרץ 2009. יו"ר דירקטוריון האזור הדרומי של מסטרקארד אירופה בין השנים 2001-2006. חבר דירקטוריון מסטרקארד אירופה בין השנים 1994 עד 2006. בעל תואר ראשון (B.A.) בכלכלה. תואר ראשון במשפטים (L.L.B.). בעל רישיון לעריכת דין.
דורון שורר	רואה חשבון. דירקטור חיצוני. נשיא איגוד קופות הגמל המפעליות, חבר בדירקטוריונים של החברות שלהלן: קה"ש חברת החשמל, עומר-קרן לביטוח הדדי, PLURISTEM נבאדה, קופ"ג של עובדי האוניברסיטה העברית, שלמה ביטוח בע"מ, שורר בינלאומי בע"מ.

איריס שטרק	רואת חשבון. דירקטורית חיצונית. שותפה מנהלת במשרד רו"ח "שטרק את שטרק", חברה במועצת רואי החשבון, חברה בוועדת מינויים ברשות נציב המדינה, מרצה במוסדות אקדמיים. חברה בדירקטוריונים של החברות שלהלן: שטרק את שטרק נכסים בע"מ, חברת החשמל, קופה לתגמולים ופנסיה של עובדי הסוכנות היהודית בע"מ (חברה גם בוועדת הביקורת), קרן שמש לעידוד יזמים צעירים-חל"צ. חברת ועד מנהל סמינר הקיבוצים, חברה בחבר הנאמנים ביה"ס הגבוה לטכנולוגיה בירושלים, יו"ר מנהלת ליגת הנשים בכדורסל. בעבר, יו"ר דירקטוריון חברת נמל אשדוד בע"מ, יו"ר ועדת הביקורת בבנק הבינלאומי, יו"ר ועדת הביקורת בחברת "בזק".
אירית שלומי	יועצת. בעבר, סמנכ"ל וראש חטיבת בנקאות בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. חברה בדירקטוריונים של החברות שלהלן: בנק אוצר החייל בע"מ, א. שלומי יעוץ בע"מ, אמיליה פיתוח (מעו"ף) בע"מ, מיטב משכנתאות בע"מ.

- (1) חבר בדירקטוריון הבנק החל מה- 22 בינואר 2012.
(2) התפטר מחברותו בדירקטוריון הבנק ב-2 בינואר 2013.

מבקרת פנימית- גב' יעל רונן.

רואי החשבון המבקרים של הבנק - סומך חייקין.

חברי הנהלת הבנק

יעקב שורי	מנהל כללי, מנהל עסקים ראשי ומנהל סיכונים פיננסיים מיוני 2011. מנכ"ל ויו"ר הדירקטוריון של א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ. בעל תעודת דיפלומה לבנקאות - התמחות במימון וחשבונאות ובוגר לה.ב-לימודי הכשרה בניהול בביה"ס למוסמכים במנהל עסקים באוניברסיטת תל אביב. 2006-2011 סמנכ"ל, מנהל מחלקה מסחרית-עסקית בחטיבה העסקית וראש מנהלת סניפי עסקים בבנק הבינלאומי, יו"ר הבינלאומי ליסינג בע"מ (חברת בת) 2005-2006 מנהל איזור המרכז בבנק הבינלאומי 2004-2005 סגן מנהל סניף ראשי תל אביב ומנהל מחלקת עסקים בבנק הבינלאומי
ליאת בן ארי	סגנית מנהל כללי, ראש אגף ניהול נכסי לקוחות מאוגוסט 2008 וממונה על ניהול הסיכונים התפעוליים, רואת חשבון. בעלת תואר ראשון בכלכלה וחשבונאות מאוניברסיטת בר אילן. 2002-2008 מנהלת המחלקה למסחר ועסקאות פיננסיות בשוק ההון בבנק הבינלאומי
גבריאל טייטל	סגן מנהל כללי, ראש אגף בנקאות וחבר בדירקטוריון א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ מיוני 2008. בעל תואר ראשון בכלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת תל אביב. 2007-2008 סגן מנהל סניף ראשי תל אביב בבנק הבינלאומי 2006-2007 מנהל מנהלת השילוב של חברות בנות בקבוצת הבנק הבינלאומי 2002-2006 מנכ"ל בנק עצמאות למשכנתאות ולפיתוח בע"מ
דוד פדרמן	סגן מנהל כללי מנובמבר 2001, ראש אגף אשראי. בעל תואר ראשון בפסיכולוגיה מאוניברסיטת חיפה ותואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב.
אלון שפירא	סגן מנהל כללי מנובמבר 2002, ראש אגף חשבות, החשבונאי הראשי וחבר בדירקטוריון א.ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ. רואה חשבון. בעל תואר ראשון בחשבונאות וכלכלה ובעל תואר שני במנהל עסקים מאוניברסיטת תל אביב.

שכר הטבות לנושאי משרה

להלן פירוט השכר, תשלומי המעביד והפרשות כל אחד מחמשת נושאי המשרה הבכירים בבנק ליום 31 בדצמבר 2012 ו-2011 (סכומים מדווחים באלפי ש"ח):

בשנת 2012	שם	תפקיד	משכורת	מענק (5)	שווי רכב	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	סה"כ משכורות והוצאות נלוות	תשלומים על ידי בעל שליטה (4)	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים *
	יעקב שורי	- מנכ"ל הבנק	943	280	73	269	1,565	121	
	גבריאל טייטל	- סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות	688	188	53	213	1,142		1,223
	אלון שפירא	- סמנכ"ל, ראש אגף חשבות והחשבונאי הראשי	699	150	53	183	1,085		
	דוד פדרמן	- סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	675	150	53	146	1,024		
	ליאת בן ארי	- סמנכ"ל, ראש אגף ניהול נכסי לקוחות	543	110	36	143	832		112
בשנת 2011	שם	תפקיד	משכורת	מענק	שווי רכב	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה, ביטוח לאומי והטבות נוספות	סה"כ משכורות והוצאות נלוות	הלוואות שניתנו בתנאים רגילים *	
	יעקב שורי	- מנכ"ל הבנק (3)	517	200	40	153	910		
	יעקב מלכין	- מנכ"ל הבנק (3)	486	-	46	124	656		
	דוד פדרמן	- סמנכ"ל, ראש אגף אשראי	741	110	52	195	1,098		
	אלון שפירא	- סמנכ"ל, ראש אגף חשבות והחשבונאי הראשי	716	120	52	177	1,065	19	
	גבריאל טייטל	- סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות	696	140	52	172	1,060	1,277	
	ליאת בן ארי	- סמנכ"ל, ראש אגף ניהול נכסי לקוחות	533	65	33	143	774	190	

* הלוואות ניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק, אשר סכומיהם נקבעו לפי קריטריונים אחידים.

** היקף המשרה של נושאי המשרה הבכירה הוא 100%.

*** לנושאי המשרה הבכירה אין החזקות בהון הבנק.

**** התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל הפעילות במסגרתם, דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.

(1) שכרו של יו"ר הדירקטוריון, מר אילן בצרי, משולם על ידי הבנק הבינלאומי בע"מ.

(2) כמבקר הפנימי בבנק משמשת גב' יעל רונן שהינה המבקרת הפנימית הראשית של הבנק הבינלאומי בע"מ. שכרה משולם על ידי הבנק הבינלאומי.

(3) מר יעקב מלכין סיים את תפקידו ב- 23 במאי 2011. מר יעקב שורי מונה למנכ"ל הבנק ב- 10 ביוני 2011.

(4) פדיון חופשה על חשבון שנים קודמות עבור עבודתו בחברת האם.

(5) בהתאם לאישור הדירקטוריון סכום המענק עשוי להשתנות עד לשיעור מירבי של 10% וזאת ביחס לתשואות המינימום של חברת האם. ראה מדיניות תגמול חברי הנהלה.

מר יעקב שורי - מועסק בבנק מיום 10 ביוני 2011 בהסכם אישי ולתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה הסכום המתקבל מהכפלת שכרו האחרון במספר שנות עבודתו בבנק (לרבות חלקי שנה). תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה

גברת ליאת בן ארי - מועסקת בבנק מיום 1 באוגוסט 2008 בהסכם קיבוצי כמושאלת מהבנק הבינלאומי.

מר גבריאל טייטל - מועסק בבנק בהסכם אישי בתוקף מיום 15 ביוני 2008 לתקופה קצובה עד יום 14 ביוני 2011. לאחר מועד זה החוזה ימשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

מר דוד פדרמן - מועסק בבנק מיום 30 בספטמבר 2001 בהסכם קיבוצי כמושאל מבנק הפועלים ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 בינואר 2009 לתקופה קצובה עד יום 31 בדצמבר 2011. לאחר מועד זה החוזה ימשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית שלו ללא השלמת עתודות. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

מר אלון שפירא - מועסק בבנק מיום 1 ביולי 1997 בהסכם קיבוצי ובהסכם אישי בתוקף מיום 1 באוגוסט 2009 לתקופה קצובה עד יום 31 ביולי 2012. לאחר מועד זה החוזה ימשך לתקופה נוספת בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומסיבה כלשהי, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת ששה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק, יהיה זכאי לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון או 200% משכר האחרון לפני החתימה על ההסכם האישי, הגבוה מביניהם. תקופת הגבלת התחרות בתשלום הינה בת שלושה חודשים מיום סיום עבודתו בבנק. משכורתו צמודה למדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של השכר, אולם שיעור ירידת המדד יקוזז משיעור עליית המדד הבאה.

שכר רואי החשבון המבקרים (סכומים מדווחים באלפי ש"ח) (1) (2) (3)

בשנת 2011	בשנת 2012	
1,122.3	1,118.8	עבור פעולות הביקורת (4) - רואי חשבון המבקרים
210.8	140.0	עבור פעולות הביקורת - שירותים אחרים - רואי חשבון המבקרים
9.2	9.2	עבור פעולות ביקורת בחברות בנות - רואי חשבון מבקרים
372.7	220.0	עבור פעולות ביקורת - רואי חשבון אחרים
1,715.0	1,488.0	
33.0	33.0	עבור שירותי מס - רואי חשבון המבקרים
23.5	30.0	עבור פירוק קופת גמל דפנה - רואי חשבון בחברות בנות
85.9	100.0	עבור שירותים אחרים - רואי חשבון מבקרים אחרים ICAAP
58.0	20.0	עבור פעולות ביקורת בחברות בנות - רואי חשבון מבקרים אחרים
1,915.4	1,671.0	סה"כ שכר רואי חשבון המבקרים

- (1) דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואי החשבון המבקרים בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999.
- (2) שכר רואי החשבון המבקרים כולל תשלומים על פי חוק מע"מ.
- (3) כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- (4) ביקורת דוחות כספיים שנתיים, סקירת דוחות ביניים וביקורת הבקרה הפנימית על הדוח הכספי.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון הרביעי של שנת 2012 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם המסורה בשנת 2012.

יעקב שורי
מנהל כללי

אילן בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 20 בפברואר 2013

נתונים עיקריים בבנק מסד לשנת 2012

במיליוני ש"ח

רווח ורווחיות	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			שינוי ב- %	
	2012	*2011	*2010	2012	2011
הכנסות ריבית, נטו	159.1	154.3	126.5	3.1	22.0
הוצאות בגין הפסדי אשראי	6.4	5.2	10.5	23.1	(50.5)
הכנסות שאינן מריבית	96.4	88.3	103.6	9.2	(14.8)
הוצאות תפעוליות ואחרות	178.2	180.1	171.1	(1.1)	5.3
רווח לפני מיסים	70.9	57.3	48.5	23.7	18.1
רווח נקי	44.5	37.0	32.5	20.3	13.8

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה באור 1.ב.6).

מאזן - סעיפים עיקריים	ליום 31 בדצמבר			שינוי ב- %	
	2012	2011	2010	2012	2011
סך הכל מאזן	5,122.8	4,791.0	4,429.3	6.9	8.2
אשראי לציבור	2,768.8	2,573.1	2,295.1	7.6	12.1
ניירות ערך	842.4	682.6	815.1	23.4	(16.3)
פקדונות הציבור	4,183.2	3,967.9	3,618.2	5.4	9.7
הון	426.5	375.3	376.2	13.6	(0.2)

יחסים פיננסיים עיקריים	באחוזים			שינוי ב- %	
	2012	*2011	*2010	2012	2011
הון לסך המאזן	8.3	7.8	8.5		
הון לרכיבי סיכון	14.78	13.72	14.59		
אשראי לציבור נטו לסך המאזן	54.0	53.7	51.8		
פקדונות הציבור לסך המאזן	81.7	82.8	81.7		
פקדונות הציבור לאשראי לציבור, נטו	151.1	154.2	157.6		
הכנסות שאינן מריבית להוצאות תפעוליות	54.1	49.0	60.5		
הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות	69.7	74.2	74.4		
הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור (מאזני וחוז-מאזני)	0.15	0.13	0.29		
שיעור הפרשה למס	37.2	35.4	33.0		
תשואת הרווח הנקי להון	11.2	10.3	9.2		
תשואת הרווח לפני מיסים להון, נטו	17.9	16.0	13.7		

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה באור 1.ב.6).

סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו בשנת 2012

להלן פירוט התוספות הכלולות בסקירה:

תוספת א'	- מאזן מאוחד רב תקופתי.
תוספת ב'	- דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי.
תוספת ג'	- שיעורי הכנסה והוצאה מאוחד
תוספת ד'	- החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית.
תוספת ה'	- סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק.
תוספת ו'	- מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני.
תוספת ז'	- דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני.

סקירת ההנהלה - תוספת א'

מאזן מאוחד - מידע רב תקופתי לסוף השנים 2008 - 2012

במיליוני ש"ח

2008	2009	2010	2011	2012	
סכומים מדווחים					
					נכסים
754.4	1,154.4	1,239.4	1,438.5	1,421.8	מזומנים ופקדונות בנקים
943.4	783.5	815.1	682.6	842.4	ניירות ערך
2,381.1	2,327.4	2,295.1	2,573.1	2,768.8	אשראי לציבור, נטו
64.4	61.7	56.2	59.3	56.0	בניינים וציוד
2.3	1.8	0.3	0.3	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
19.2	19.2	23.2	37.2	33.4	נכסים אחרים
4,164.8	4,348.0	4,429.3	4,791.0	5,122.8	סך כל הנכסים
					התחייבויות והון
3,491.4	3,525.9	3,618.2	3,967.9	4,183.2	פקדונות הציבור
2.4	78.7	30.6	27.5	62.9	פקדונות מבנקים
1.9	0.1	0.3	2.1	3.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
352.5	398.7	404.0	418.2	446.7	התחייבויות אחרות
3,848.2	4,003.4	4,053.1	4,415.7	4,696.3	סך כל ההתחייבויות
316.6	344.6	376.2	375.3	426.5	הון
4,164.8	4,348.0	4,429.3	4,791.0	5,122.8	סך כל ההתחייבויות וההון

סקירת ההנהלה - תוספת ב'

דוח רווח והפסד מאוחד - מידע רב תקופתי לסוף השנים 2008 - 2012

במיליוני ש"ח

2012	*2011	*2010	*2009	*2008	
סכומים מדווחים					
213.3	217.2	172.7	164.7	231.8	הכנסות ריבית
54.2	62.9	46.2	55.7	94.8	הוצאות ריבית
159.1	154.3	126.5	109.0	137.0	הכנסות ריבית, נטו
6.4	5.2	10.5	16.4	14.8	הוצאות בגין הפסדי אשראי
152.7	149.1	116.0	92.6	122.2	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית					
13.7	2.9	12.5	27.9	(7.2)	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
81.4	**81.2	**74.2	**75.3	**70.2	עמלות
1.3	**4.2	**16.9	**17.5	**15.3	הכנסות אחרות
96.4	88.3	103.6	120.7	78.3	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות					
91.3	89.7	85.4	83.6	101.8	משכורות והוצאות נלוות
31.0	35.0	28.5	29.9	27.8	אחזקה ופחת בניינים וציוד
55.9	55.4	57.2	51.9	50.2	הוצאות אחרות
178.2	180.1	171.1	165.4	179.8	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
70.9	57.3	48.5	47.9	20.7	רווח לפני מיסים
26.4	20.3	16.0	19.4	9.2	הפרשה למיסים על הרווח
44.5	37.0	32.5	28.5	11.5	רווח נקי
רווח למניה רגילה (בש"ח)					
0.30	0.25	0.22	0.19	0.08	רווח בסיסי ומדולל

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט

ראה באור 1.ב.6).

** סווג מחדש.

סקירת ההנהלה - תוספת ג'

שיעורי הכנסה והוצאה מאוחד (1)

סכומים מדווחים

2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים	נגזרים	מימון	(2)	נגזרים	נגזרים	מימון	(2)
(1)	(1)			(1)	(1)		
אחוזים	אחוזים	מיליוני ש"ח		אחוזים	אחוזים	מיליוני ש"ח	
	5.03	183.4	3,649.7		4.61	188.3	4,086.1
	5.03	183.4	3,649.7		4.61	188.3	4,086.1
	(1.18)	(38.4)	3,256.7		(0.98)	(35.2)	3,603.2
		(1.6)	47.5			(2.3)	83.6
	(1.21)	(40.0)	3,304.2		(1.02)	(37.5)	3,686.8
	3.82	3.85			3.59	3.63	
	5.28	28.6	541.7		4.12	20.3	492.2
		1.5	47.4			1.2	83.4
	5.11	30.1	589.1		3.74	21.5	575.6
	(4.35)	(24.1)	554.3		(3.31)	(18.6)	562.3
	(4.35)	(24.1)	554.3		(3.31)	(18.6)	562.3
	0.76	0.93			0.43	0.81	
	8.27	20.8	251.4		(0.41)	(1.1)	270.2
		0.2	4.2			0.3	2.7
	8.22	21.0	255.6		(0.29)	(0.8)	272.9
	(6.45)	(15.3)	237.2		1.56	4.1	262.1
		(1.7)	4.6			(1.1)	4.1
	(7.03)	(17.0)	241.8		1.13	3.0	266.2
	1.19	1.82			0.84	1.15	
	5.24	232.8	4,442.8		4.28	207.5	4,848.5
		1.7	51.6			1.5	86.1
	5.22	234.5	4,494.4		4.24	209.0	4,934.6
	(1.92)	(77.8)	4,048.2		(1.12)	(49.7)	4,427.6
		(3.3)	52.1			(3.4)	87.7
	(1.98)	(81.1)	4,100.3		(1.18)	(53.1)	4,515.3
	3.24	3.32			3.06	3.16	

הערה: נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

הערות לעמודים 115 - 116 ראה עמוד 117

סקירת ההנהלה - תוספת ג'

שיעורי הכנסה והוצאה מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

2011				2012			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל				כולל			
יתרה ממוצעת (2)	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	השפעת נגזרים (1)	יתרה ממוצעת (2)	הכנסות (הוצאות) מימון	ללא השפעת נגזרים	השפעת נגזרים (1)
מיליוני ש"ח				מיליוני ש"ח			
				</			

סקירת ההנהלה - תוספת ג'

שיעורי הכנסה והוצאה מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

הערות לעמודים 115 - 116:

- (1) הנתונים בלוחות אלו ניתנים לפני ולאחר מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ-מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבות היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת על הפרשות להפסדי אשראי.
- (3) נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך הניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של הנכסים, נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין איגרות חוב זמינות למכירה הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר, בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

לשנה שהסתיימה		
ביום 31 בדצמבר		
2011	2012	
(6.0)	(2.4)	לא צמוד
0.4	3.0	צמוד מדד
0.5	1.4	מט"ח וצמוד מט"ח
(5.1)	2.0	

- (4א) למעט מכשירים נגזרים.
- (5) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (6) לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באיגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר.
- (7) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ-מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).
- (8) לאור השינויים שחלו בעקבות יישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת חדשה של רווח והפסד, הנתונים בסקירה זו ובדוח רווח והפסד והבאורים שצורפו אליו אינם מסווגים באותם כללים.

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2012

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2012											
משך חיים	שיעור	סך כל	משך חיים	שיעור	סך כל	ללא	מעל	מעל 10	מעל 5 עד 10	מעל 3 עד 5	מעל שנה	מעל 3 חודשים	מעל חודש	עם דרישה
ממוצע	תשואה	השווי הוגן	ממוצע	תשואה	השווי הוגן	תקופת	20	עד 20	שנים	שנים	עד 3 שנים	ועד שנה	עד 3 חודשים	עד חודש
אפקטיבי	פנימי		אפקטיבי	פנימי		פרעון	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים
בשנים	אחוזים		בשנים	אחוזים										
מטבע ישראלי לא צמוד														
														נכסים פיננסיים*
0.25	4.49	3,865.8	0.46	3.11	4,327.4	52.6		8.9	199.7	103.9	111.7	170.1	383.4	3,297.1
														מכשירים פיננסיים נגזרים
														(למעט אופציות)
					2.1								1.5	0.6
		0.1	0.15		0.1									אופציות (במונחי נכס הבסיס)
**0.25	4.49	3,865.9	**0.46	3.11	4,329.6	52.6		8.9	199.7	103.9	111.7	170.1	384.9	3,297.8
														סך כל השווי הוגן
0.44	2.709	3,518.1	0.36	1.72	3,816.1				0.1	21.2	128.8	1,164.2	234.9	2,266.9
														התחייבויות פיננסיות*
														מכשירים פיננסיים נגזרים
0.91		30.3	0.48		154.9							101.7	52.6	0.6
														(למעט אופציות)
0.66		0.6			0.1									אופציות (במונחי נכס הבסיס)
**0.44	2.70	3,549.0	**0.37	1.72	3,971.1				0.1	21.2	128.8	1,265.9	287.5	2,267.6
														סך כל השווי הוגן
		316.9			358.5	52.6		8.9	199.6	82.7	(17.1)	(1,095.8)	97.4	1,030.2
														החשיפה לשינויים
														בשיעורי הריבית במגזר
						358.5	305.9	305.9	297.0	97.4	14.7	31.8	1,127.6	1,030.2
														החשיפה המצטברת במגזר
מטבע ישראלי צמוד למדד														
														נכסים פיננסיים*
2.10	2.18	545.1	2.75	1.67	420.3	14.2		2.1	84.7	71.2	128.1	109.7	10.3	-
														מכשירים פיננסיים נגזרים
0.92		29.6	0.49		151.3	-	-	-	-	-	-	100.5	50.8	-
														(למעט אופציות)
**2.04	2.18	574.7	**2.14	1.67	571.6	14.2		2.1	84.7	71.2	128.1	210.2	61.1	-
														סך כל השווי הוגן
3.86	1.99	558.0	4.30	1.50	563.5			51.0	158.2	67.4	174.0	82.4	14.4	16.1
														התחייבויות פיננסיות*
**3.86	1.99	558.0	**4.30	1.50	563.5			51.0	158.2	67.4	174.0	82.4	14.4	16.1
														סך כל השווי הוגן
		16.7			8.1	14.2		(48.9)	(73.5)	3.8	(45.9)	127.8	46.7	(16.1)
														החשיפה לשינויים בשיעורי
														הריבית במגזר
						14.2	(6.1)	(6.1)	42.8	116.3	112.5	158.4	30.6	(16.1)
														החשיפה המצטברת במגזר

* הערות ראה עמוד 120

סקירת ההנהלה - תוספת ד' החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2012 (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2012										
משך חיים	שיעור	סך כל	משך חיים	שיעור	סה"כ	ללא	מעל	מעל 10	מעל 5 עד 10	מעל 3 עד 5	מעל שנה עד 3	מעל 3 חודשים עד שנה	עם דרישה עד 3 חודשים
מוצק	תשואה פנימי	השווי הוגן	מוצק	תשואה פנימי	שווי הוגן	תקופת פרעון	20 שנים	עד 20 שנים	עד 10 שנים	עד 5 שנים	עד 3 שנים	ועד שנה	עד חודש
אפקטיבי			אפקטיבי										
בשנים	באחוזים		בשנים	באחוזים									
מט"ח וצמוד מט"ח***													
													נכסים פיננסיים*
0.41	3.43	278.9	0.39	2.10	274.3	0.5			11.5	1.1	1.2	24.4	171.4
													מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
0.22		14.2	0.49		15.8				0.3	0.4	0.4	0.2	0.6
0.54		0.6	-		0.2						0.1	0.1	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
**0.40	3.43	293.7	**0.40	2.10	290.3	0.5			11.8	1.5	1.7	24.7	172.0
0.07	2.33	262.0	0.08	0.63	263.2						-	24.9	180.6
													התחייבויות פיננסיות*
6.34		15.6	4.68		17.7				11.8	1.5	1.5	0.2	0.6
													מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
		0.1			0.1						0.1		אופציות (במונחי נכס הבסיס)
**0.43	2.33	277.7	**0.37	0.63	281.0				11.8	1.5	1.6	25.1	181.2
													סך כל השווי הוגן
		16.0			9.3	0.5			-	-	0.1	(0.4)	(9.2)
													החשיפה לשינויים בשיעור הריבית במגזר
						9.3	8.8	8.8	8.8	8.8	8.8	8.7	(9.2)
													החשיפה המצטברת במגזר
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית													
													נכסים פיננסיים*
0.47	3.25	4,689.8	0.65	2.57	5,022.0	67.3			11.0	295.9	176.2	241.0	3,468.5
													מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
0.69		43.8	0.49		169.2				0.3	0.4	0.4	100.7	1.2
0.50		0.7			0.3						0.1	0.1	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
**0.47	3.25	4,734.3	**0.64	2.57	5,191.5	67.3			11.0	296.2	176.6	241.5	3,469.8
0.86	2.28	4,338.1	0.82	1.57	4,642.8				51.0	158.3	88.6	302.8	2,463.6
													התחייבויות פיננסיות*
2.75		45.9	0.91		172.6				11.8	1.5	1.5	101.9	1.2
0.55		0.7			0.2						0.1		מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
													אופציות (במונחי נכס הבסיס)
**0.88	2.28	4,384.7	**0.83	1.57	4,815.6				51.0	170.1	90.1	304.4	2,464.9
													סך כל השווי הוגן
		349.6			375.9	67.3		(40.0)	126.1	86.5	(62.9)	(968.4)	1,004.9
													החשיפה לשינויים בשיעור הריבית במגזר
						375.9	308.6	308.6	348.6	222.5	136.0	198.9	1,004.9
													החשיפה המצטברת במגזר

* הערות ראה עמוד 120

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד ליום 31 בדצמבר 2012 (המשך)

הערות כלליות לעמודים 118 - 119:

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בבאור ג'16 בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה באור ג'15 בדוח הכספי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בבאור ג'15 בדוח הכספי.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שייגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

הערות ספציפיות:

- * למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים.
- ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- *** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ

סקירת ההנהלה - תוספת ה' סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012

חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)							סיכון אשראי כולל (1)		פעילות לווים בישראל
הפסדי אשראי (4)			* מזה:				סך הכל	בעייתי (5)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	פגום	בעייתי (5)	חובות (2)	סך הכל *			
0.4	0.1	0.2	1.0	1.0	10.4	13.3	1.0	13.3	חקלאות
3.6	2.2	2.1	5.4	5.7	54.4	63.9	5.7	65.8	תעשייה
6.7	1.9	(0.2)	19.8	22.9	67.8	121.6	25.2	123.9	בניה ונדל"ן- בינוי
2.0	0.1	0.8	4.0	4.0	89.2	92.2	4.0	92.2	בניה ונדל"ן- פעילויות בנדל"ן
**_	**_	**_	-	-	1.1	1.3	-	27.2	חשמל ומים
1.9	1.0	0.6	3.7	4.0	104.3	117.0	4.0	117.0	מסחר
0.3	0.5	0.2	0.3	0.3	17.3	20.8	0.3	20.8	בתי מלון, שרותי אוכל והארח
0.7	0.4	0.2	0.3	0.3	73.5	86.6	0.3	86.6	תחבורה ואחסנה
0.8	0.3	(0.1)	0.8	0.8	4.4	7.3	0.8	7.3	תקשורת ושירותי מחשב
0.2	3.2	1.8	0.9	0.9	48.9	51.1	0.8	51.1	שירותים פיננסיים
2.9	4.0	(1.0)	3.0	3.3	148.1	188.9	3.3	189.1	שירותים עסקיים אחרים
1.1	0.5	(0.3)	0.6	0.7	134.3	149.2	0.7	149.2	שירותים ציבוריים וקהילתיים
20.6	14.2	4.3	39.8	43.9	753.7	913.2	46.1	943.5	סך הכל מסחרי
23.6	12.3	2.1	24.9	37.5	2,055.0	3,225.9	37.6	3,225.9	אנשים פרטיים
44.2	26.5	6.4	64.7	81.4	2,808.7	4,139.1	83.7	4,169.4	סך הכל ציבור- פעילות בישראל
-	-	-	-	-	27.2	27.2	-	44.6	בנקים בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	794.9	ממשלת ישראל
44.2	26.5	6.4	64.7	81.4	2,835.9	4,166.3	83.7	5,008.9	סך הכל פעילות בישראל

** נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

(1) סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

(4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(5) סיכון אשראי מאזני וחץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה - תוספת ה' סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011**

פעילות לווים בישראל	סיכון אשראי כולל (1)		חובות (2) וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) (3)					הפסדי אשראי (4)		
	סך הכל	בעייתי (5)	סך הכל *	חובות (2)	בעייתי (5)	פגום	הוצאות בגין הפסדי הפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	
חקלאות	13.4	0.4	13.4	11.1	0.4	0.1	0.1	-	0.3	
תעשייה	70.5	6.4	67.0	58.4	6.4	4.6	(0.1)	0.8	3.7	
בניה ונדל"ן- בינוי	110.2	17.8	108.0	63.7	15.7	14.0	3.9	0.6	10.1	
בניה ונדל"ן- פעילויות בנדל"ן	49.0	5.2	49.0	46.3	5.2	5.2	1.0	0.1	1.2	
חשמל ומים	21.1	-	0.8	0.4	-	-	-	-	-	
מסחר	116.7	2.2	114.5	99.8	2.2	2.2	0.4	5.3	2.2	
בתי מלון, שירותי אוכל והארח	21.5	0.8	21.5	18.6	0.8	0.8	(0.2)	0.5	0.6	
תחבורה ואחסנה	89.4	0.5	89.4	77.5	0.5	0.5	0.3	0.3	0.8	
תקשורת ושירותי מחשב	8.7	0.8	8.7	6.7	0.8	0.8	-	-	0.7	
שירותים פיננסיים	73.2	1.0	73.2	71.1	1.0	1.0	0.9	1.0	1.3	
שירותים עסקיים אחרים	235.8	8.1	235.8	196.4	8.1	7.6	1.0	1.9	7.7	
שירותים ציבוריים וקהילתיים	157.2	1.6	157.2	141.0	1.6	1.4	0.3	0.3	1.9	
סך הכל מסחרי	966.8	44.8	938.6	791.1	42.7	38.2	7.6	10.8	30.5	
אנשים פרטיים	2,962.2	50.5	2,962.2	1,843.2	50.5	37.3	(2.4)	8.1	33.8	
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	3,929.0	95.3	3,900.8	2,634.3	93.2	75.5	5.2	18.9	64.3	
בנקים בישראל	47.5	-	47.5	47.5	-	-	-	-	-	
ממשלת ישראל	654.4	-	-	-	-	-	-	-	-	
סך הכל פעילות בישראל	4,630.9	95.3	3,948.3	2,681.8	93.2	75.5	5.2	18.9	64.3	

** סווג מחדש.

- (1) סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (2), אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (2) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
- (4) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- (5) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סקירת ההנהלה - תוספת ו'

מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני

תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנים 2012 ו-2011

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2011				2012				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
נכסים								
1,033.0	998.8	1,190.7	1,438.5	1,199.8	1,498.8	1,524.6	1,421.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
950.8	940.7	743.2	682.6	878.7	630.0	692.5	842.4	ניירות ערך
2,344.0	2,407.6	2,516.5	2,573.1	2,609.6	2,664.1	2,717.8	2,768.8	אשראי לציבור, נטו
54.8	54.3	56.7	59.3	58.0	58.0	57.0	56.0	בניינים וציוד
0.8	0.6	0.4	0.3	0.3	0.4	1.3	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
44.2	46.0	48.3	37.2	36.1	33.5	35.4	33.4	נכסים אחרים
4,427.6	4,448.0	4,555.8	4,791.0	4,782.5	4,884.8	5,028.6	5,122.8	סך כל הנכסים
התחייבויות								
3,629.1	3,618.8	3,742.7	3,967.9	3,959.7	4,052.8	4,122.7	4,183.2	פקדונות הציבור
50.3	78.8	25.8	27.5	17.3	13.2	48.8	62.9	פקדונות מבנקים
0.2	0.2	1.4	2.1	1.8	2.1	1.9	3.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
403.3	398.1	423.1	418.2	415.4	418.9	444.0	446.7	התחייבויות אחרות
4,082.9	4,095.9	4,193.0	4,415.7	4,394.2	4,487.0	4,617.4	4,696.3	סך כל ההתחייבויות
344.7	352.1	362.8	375.3	388.3	397.8	411.2	426.5	הון
4,427.6	4,448.0	4,555.8	4,791.0	4,782.5	4,884.8	5,028.6	5,122.8	סך כל ההתחייבויות וההון

סקירת ההנהלה - תוספת ז'

דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני

תמצית דוח רווח והפסד לפי רבעונים בשנים 2012 ו-2011

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

*2011				2012				שנה
1	2	3	4	1	2	3	4	רבעון
51.1	56.4	57.7	52.0	51.2	57.9	55.2	49.0	הכנסות ריבית
14.6	19.4	17.0	11.9	12.2	19.1	16.0	6.9	הוצאות ריבית
36.5	37.0	40.7	40.1	39.0	38.8	39.2	42.1	הכנסות ריבית, נטו
0.4	0.9	2.1	1.8	1.6	1.5	2.4	0.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
36.1	36.1	38.6	38.3	37.4	37.3	36.8	41.2	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
								הכנסות שאינן מריבית
(0.2)	(0.1)	1.7	1.5	2.7	2.9	5.6	2.5	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
20.4	19.9	19.6	21.3	19.8	19.9	20.6	21.1	עמלות
3.9	0.1	0.5	(0.3)	0.1	0.1	0.5	0.6	הכנסות אחרות
24.1	19.9	21.8	22.5	22.6	22.9	26.7	24.2	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
								הוצאות תפעוליות ואחרות
23.0	23.5	23.0	20.2	22.9	22.4	21.8	24.2	משכורות והוצאות גלוות
7.9	7.9	9.7	9.5	7.8	7.6	8.0	7.6	אחזקה ופחת בניינים וציוד
14.4	13.5	12.9	14.6	13.2	14.7	14.0	14.0	הוצאות אחרות
45.3	44.9	45.6	44.3	43.9	44.7	43.8	45.8	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
14.9	11.1	14.8	16.5	16.1	15.5	19.7	19.6	רווח לפני מיסים
5.4	4.1	5.1	5.7	5.8	5.7	7.3	7.6	הפרשה למיסים על הרווח
9.5	7.0	9.7	10.8	10.3	9.8	12.4	12.0	רווח נקי
								רווח למניה רגילה (בש"ח)
0.06	0.05	0.06	0.08	0.07	0.06	0.09	0.08	רווח בסיסי ומדולל

* סוג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה באור 1.ב.6).

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, יעקב שורי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2012 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

יעקב שורי
מנהל כללי

תל אביב, 20 בפברואר 2013

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אלון שפירא, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2012 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

אלון שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

תל אביב, 20 בפברואר 2013

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק מסד בע"מ (להלן, "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של ביטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להוראות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר 2012, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק ה"ה סומך חייקין, כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 128 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסוייגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012.

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

י. שורי
מנהל כללי

א. בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 20 בפברואר 2013

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק מסד בע"מ (להלן - הבנק) ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission ("COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעת על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון אם קיימת, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של בטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של בטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו- (3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2012 ו- 2011 ולכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 והדוח שלנו, מיום 20 בפברואר 2013, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 20 בפברואר 2013

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של בנק מסד בע"מ (להלן - הבנק) לימים 31 בדצמבר 2012 ו-2011 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים - של הבנק ומאוחדים - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמיוחד - לימים 31 בדצמבר 2012 ו-2011 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים - של הבנק ובמיוחד - לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- (PCAOB) Public Company Accounting Oversight Board בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי החשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2012, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- (COSO) Committee of Sponsoring Organizations Commission of the Treadway, והדוח שלנו מיום 20 בפברואר 2013 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק.

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 20 בפברואר 2013

מאזן מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר			
2011		2012	
באור			
נכסים			
1,438.5	1,421.8	2	מזומנים ופקדונות בבנקים
682.6	842.4	3	ניירות ערך (מזה: 677.5,837.3 בהתאמה, בשווי הוגן)
2,634.3	2,808.7	4	אשראי לציבור
(61.2)	(39.9)		הפרשה להפסדי אשראי
2,573.1	2,768.8		אשראי לציבור, נטו
59.3	56.0	6	בניינים וציוד
0.3	0.4	15א	נכסים בגין מכשירים נגזרים
37.2	33.4	7	נכסים אחרים
4,791.0	5,122.8		סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
3,967.9	4,183.2	8	פקדונות הציבור
27.5	62.9	9	פקדונות מבנקים
2.1	3.5	15א	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
418.2	446.7	10	התחייבויות אחרות (מזה: 4.3, 3.1 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים)
4,415.7	4,696.3		סך כל ההתחייבויות
375.3	426.5	11א	הון
4,791.0	5,122.8		סך כל ההתחייבויות וההון

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

י. שורי
מנהל כללי

א. בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 20 בפברואר 2013

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010*	2011*	2012	באור
172.7	217.2	213.3	17
46.2	62.9	54.2	17
126.5	154.3	159.1	17
10.5	5.2	6.4	4
116.0	149.1	152.7	
הכנסות שאינן מריבית			
12.5	2.9	13.7	18
**74.2	**81.2	81.4	19
**16.9	**4.2	1.3	20
103.6	88.3	96.4	
הוצאות תפעוליות ואחרות			
85.4	89.7	91.3	21
28.5	35.0	31.0	6
57.2	55.4	55.9	22
171.1	180.1	178.2	
48.5	57.3	70.9	
16.0	20.3	26.4	23
32.5	37.0	44.5	
רווח נקי			
רווח למניה רגילה (בש"ח)			
0.22	0.25	0.30	24

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי, לרבות הגדרה החדשה של ריבית, כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית. אימוץ ההוראות בוצע באופן של יישום למפרע, למעט ביטול הפרשי הצמדה למדד על קרן שנצברו וטרם שולמו בגין חובות שסווגו כפגומים לפני מועד היישום לראשונה. לאור זאת, הנתונים שנכללו בדוח רווח והפסד לשנת 2011 ולשנת 2010 סווגו מחדש כדי להתאים להגדרה החדשה, לכתורות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט ראה ביאור 1.6 (ה) להלן.

** סווג מחדש, לפרטים ראה באור 20.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח על השינויים בהון סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הון הנפרע	התחייבויות צמיתות	פרמיה על המניות	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר		סך הכל הון
					התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	עודפים	
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	1.6	315.7	344.6
יתרה ליום 1 בינואר 2010							
					9.9		9.9
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן							
					(11.4)		(11.4)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד							
					0.6		0.6
השפעת המס המתייחס							
						32.5	32.5
רווח נקי בשנת החשבון							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	0.7	348.2	376.2
יתרה ליום 31 בדצמבר 2010							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	0.7	348.2	376.2
יתרה ליום 1 בינואר 2011							
						(35.4)	(35.4)
השפעה מצטברת נטו ממס של יישום לראשונה ביום 1.1.2011 של ההוראה בנושא מדידת חובות פגומים והפרשה להפסדי אשראי *							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	0.7	312.8	340.8
יתרה ליום 1 בינואר 2011 לאחר היישום למפרע							
					(1.4)		(1.4)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן							
					(2.4)		(2.4)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד							
					1.3		1.3
השפעת המס המתייחס							
						37.0	37.0
רווח נקי בשנת החשבון							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(1.8)	349.8	375.3
יתרה ליום 31 בדצמבר 2011							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	(1.8)	349.8	375.3
יתרה ליום 1 בינואר 2012							
					25.7		25.7
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן							
					(15.3)		(15.3)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד							
					(3.7)		(3.7)
השפעת המס המתייחס							
						44.5	44.5
רווח נקי בשנת החשבון							
14.3	9.6	2.7	0.7	27.3	4.9	394.3	426.5
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012							

* ראה באור 1.א.4 להלן.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
*2010	*2011	2012	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
32.5	37.0	44.5	רווח נקי לשנה התאמות:
6.4	7.3	5.2	פחת על בניינים וציוד
10.5	5.2	6.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(11.4)	(2.4)	(15.3)	הפסד (רווח) ממכירות ניירות ערך זמינים למכירה
(3.6)	(2.0)	(1.1)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות
1.3	(2.9)	(1.7)	לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(0.5)	1.6	(0.6)	מיסים נדחים, נטו
13.0	(12.0)	8.2	פיצויי פרישה-גידול בעודף העתודה על היעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)
			הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
			שינוי נטו בנכסים שוטפים:
34.9	(3.2)	33.7	פקדונות בבנקים
7.2	(318.9)	(185.2)	אשראי לציבור
194.1	80.6	(7.6)	ניירות ערך למסחר
1.5	-	(0.1)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(4.7)	5.0	1.8	נכסים אחרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
(48.1)	(3.1)	35.4	פקדונות מבנקים
92.2	349.7	215.3	פקדונות הציבור
(0.2)	1.8	1.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
20.9	(1.9)	12.2	התחייבויות אחרות
346.0	141.8	152.5	מזומנים נטו מפעילות שוטפת
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
-	(4.9)	-	רכישת איגרות חוב מוחזקות לפדיון
(810.1)	(425.4)	(1,132.0)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
540.5	446.6	981.9	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
53.2	35.4	19.0	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(1.0)	(10.4)	(1.9)	רכישת בניינים וציוד
0.1	-	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(217.3)	41.3	(133.0)	מזומנים נטו מפעילות השקעה
128.7	183.1	19.5	גידול במזומנים
982.0	1,101.8	1,297.7	יתרת מזומנים לתחילת תקופה
(8.9)	12.8	(2.5)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
1,101.8	1,297.7	1,314.7	יתרת מזומנים לסוף תקופה

* הערות ראה עמוד 134

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010*	2011*	2012	
			ריבית ומסים ששולמו והתקבלו
190.5	246.0	248.8	ריבית שהתקבלה
42.5	57.9	63.9	ריבית ששולמה
31.1	29.2	37.0	מסים על הכנסה ששולמו
4.6	4.5	4.9	מסים על הכנסה שהתקבלו

* ביום 1 בינואר 2012 אימץ הבנק לראשונה את הוראות המפקח על הבנקים בדבר תקן חשבונאות בינלאומי 7, דוח על תזרימי מזומנים כפי שנקבעו בחוזר המפקח על הבנקים בנושא אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים מיום 30.11.2011. מספרי ההשוואה לשנים קודמות סווגו מחדש כדי להתאים להגדרות החדשות, לכתורות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת. לפירוט נוסף ראה באור 1.ד. להלן.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לדוחות הכספיים המאוחדים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

(1) בנק מסד הינו תאגיד בישראל הנמצא בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בעל השליטה בבנק (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%). הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים סולו של הבנק ניתנת בבאור 26. הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 20 בפברואר 2013.

(2) הגדרות

דוחות כספיים אלה -

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") - תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי הועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב - כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם. כללים אלה נקבעים ע"י רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב, רשות ני"ע בארה"ב, המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וגופים נוספים בארה"ב, ומיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתקן חשבונאות אמריקאי FAS 168 (ASC 105-10), הקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה בחשבונאות כספית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים - תקן המחליף את תקן חשבונאות אמריקאי FAS 162. בנוסף לכך, בהתאם לקביעת הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

בנק - בנק מסד בע"מ.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל; בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים - כהגדרתם ב-IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, למעט בעל עניין.

בעלי עניין - כהגדרתם בפסקה 1 להגדרה "בעל עניין", "בתאגיד" בסעיף 1 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

עלות - עלות בסכום מדווח.

דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

ב. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

(1) עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק נערכים בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעריכת הדוחות הכספיים הבנק מיישם, בין היתר, תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים וכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב, באופן המפורט להלן:

• בנושאים שבליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב אשר אומצו במסגרת הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

• בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - הטיפול החשבונאי הינו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים. התקינה הבינלאומית מיושמת על פי העקרונות המפורטים להלן:

- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, הבנק מטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו;

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, הבנק פועל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח;

- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, הבנק פועל בהתאם להוראות התקן הבינלאומי;

- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור,

הבנק פועל בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל;
- במקומות בהם בתקן בינלאומי שאומץ קיימת הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור,
תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

(2) מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של הבנק, ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צוין
אחרת. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

(3) בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההיסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רוח והפסד (כגון: השקעות בניירות ערך בתיק למסחר או מכשירים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן);
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה;
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה וקבוצת נכסים המוחזקים למכירה;
- נכסים והתחייבויות מסים נדחים;
- הפרשות;
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים;

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים
לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2003, היות ועד למועד זה נחשבה כלכלת ישראל ככלכלה היפר-אינפלציונית. החל
מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

(4) שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על
הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על
יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות
להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק
להניח הנחות באשר לנסיבות ולאירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים,
מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות
המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה
תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

(5) שינוי באומדנים

בחודש יולי 2012, פורסמה על ידי אגף שוק ההון ביטוח וחיסכון במשרד האוצר טיוטת נייר עמדה שעניינה עדכון
מערך ההנחות הדמוגרפי בקרנות הפנסיה ובביטוח חיים, אשר כוללת עדכון אפשרי ללוחות התמורה. בהתאם
להנחיות הפיקוח על הבנקים במדידת התחייבויות בגין זכויות עובדים יש לעדכן את ההנחות לגבי תמורה ונכות

בדוחות לרבעון השני של שנת 2012 לפי המידע הטוב ביותר שקיים בידי התאגיד הבנקאי. לצורך כך, יש להיעזר, בין היתר, בטייטה של לוחות התמזגות והנכונות שפורסמה לאחרונה על ידי האוצר.

בהתאם לאמור לעיל, הבנק אמד מחדש את אומדן תוחלת החיים וכן בחן מחדש את ההנחות לגבי תמותה ונכות לצורך חישוב התחייבויות אקטואריות כגון התחייבויות בגין פנסיה, מענקי יובל, פרישה מוקדמת, מענקים בגין ימי מחלה שלא נוצלו והטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה. שינוי בהנחות דמוגרפיות כפי שנכללו בטייטות לוחות התמזגות של משרד האוצר הביא לגידול בהתחייבויות הבנק. כפועל יוצא מכך, הגדיל הבנק במהלך הרבעון השני של שנת 2012 את ההפרשות לזכויות פנסיוניות בסך של כ- 0.2 מיליוני ש"ח. הגדלת ההפרשה נזקפה לדוח רווח והפסד, והקטינה את הרווח בסך של כ- 0.2 מיליוני ש"ח לפני מס ובסך של כ- 0.1 מיליוני ש"ח לאחר מס. יצוין כי בסכומים האמורים יתכנו שינויים עם פרסום האומדנים הסופיים בנדון.

(6) שינוי סיווג

בעקבות היישום לראשונה של תקני חשבונאות מסוימים והוראות הפיקוח על הבנקים (ראה סעיפים ג' ו- ד' להלן) סעיפים מסוימים במסגרת הדוחות הכספיים ומספרי השוואה סווגו מחדש כדי להתאים לכותרות הסעיפים ולדרישות הדיווח בתקופה השוטפת. בפרט, סווגו מחדש:

- פריטים שנכללו בדוח רווח והפסד - יישום לראשונה של ההוראות בנושא מתכונת רווח והפסד
- בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית, מיישם הבנק את ההוראות הקשורות לאופן ההצגה של דוח רווח והפסד.
- בהתאם להוראות, התאים הבנק את אופן ההצגה של דוח רווח והפסד ושל הביאורים הנלווים באופן המפורט להלן:
- סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" פוצל לשלושה סעיפים נפרדים "הכנסות ריבית", "הוצאות ריבית" וכן "הכנסות מימון שאינן מריבית" שהוצגו בשורות נפרדות.
 - מרכיבי הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי שאינם מריבית סווגו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" תוך אבחנה בין פעילויות למטרות מסחר לבין פעילויות שאינן למטרות מסחר.
 - בוטלה האבחנה בין עמלות מעסקי מימון, שבעבר נכללו במסגרת הרווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי, לבין עמלות תפעוליות. לאור זאת, כל ההכנסות מעמלות, למעט עמלות הקצאת אשראי ועמלות מפרעון מוקדם, נכללו בסעיף "עמלות" בדוח רווח והפסד (בעבר סעיף "עמלות תפעוליות").
 - בוטל הסעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות" ואומצה הגישה הנהוגה בארה"ב לפיה פריטים מיוחדים מוגדרים כפריטים אשר "אינם רגילים" ו"אינם שכיחים". לאור זאת, הסיווג של אירוע כלשהו כפריט מיוחד (בלתי רגיל) בדוח רווח והפסד יבוצע רק באישור מראש של המפקח על הבנקים.

הבנק יישם את ההוראות בנוגע למתכונת דוח רווח והפסד החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. בעקבות זאת, בוצעו סיווגים מחדש המפורטים להלן בדוחות הכספיים לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 וביום 31 בדצמבר 2010:

- פריטים המפורטים להלן שנכללו בעבר במסגרת סעיף רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" סווגו מחדש ונכללו במסגרת "הכנסות מימון שאינן מריבית" כחלק מפעילויות שאינן למטרות מסחר:
 - הכנסות (הוצאות) מימון בגין הפרשי שער חליפין של מטבע חוץ שנצברו בגין נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות שלא נמדדים לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד (כגון: אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים, איגרות חוב זמינות למכירה ואיגרות חוב מוחזקות לפדיון, פיקדונות הציבור או פיקדונות מבנקים);
 - הכנסות (הוצאות) בגין מכשירים נגזרים ששימשו לפעילות ALM; וכן
 - רווחים (הפסדים) ממכירת איגרות זמינות למכירה ו/או איגרות חוב מוחזקות לפדיון.

- פריטים המפורטים להלן שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" כחלק מפעילויות למטרות מסחר:
 - רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר;
 - הכנסות (הוצאות) ממכשירים נגזרים אחרים (שאינם משמשים לגידור חשבונאי או לפעילות ALM).

- הכנסות מעמלות מעסקי מימון שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי", למעט עמלות הקצאת אשראי, סווגו מחדש ונכללו במסגרת סעיף "עמלות" (לשעבר סעיף "עמלות תפעוליות").

כתוצאה משינויי הסיווגים כאמור, הכנסות (הוצאות) שנכללו ב"רווח מפעילות מימון לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי" בסך של 2.9 מיליוני ש"ח ושל 12.5 מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו- 2010, בהתאמה, סווגו מחדש לסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית". כמו כן, סכום של 1.6 מיליוני ש"ח ושל 1.1 מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו- 2010, בהתאמה, סווגו מחדש ונכללו בסעיף "עמלות".

- רווחים (הפסדים) שנכללו בעבר במסגרת סעיף "רווח (הפסד) מפעולות בלתי רגילות, לאחר מסים" סווגו מחדש. כתוצאה משינויי הסיווג כאמור "רווחים (הפסדים) מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים" אשר נבעו מפיצול קופת הגמל דפנה בסך של 1.8 מיליוני ש"ח בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011, סווגו לסעיף "הכנסות אחרות".

לפרטים נוספים בדבר ההשפעה מיישום ההוראה לראשונה ראה ביאור ד.1(3) להלן.

פריטים שנכללו בתמצית דוח על תזרימי מזומנים מאוחד-יישום לראשונה של IAS 7 בנושא דוח על תזרימי מזומנים

בעקבות יישום לראשונה של IAS 7 בנושא דוח על תזרימי מזומנים, אשר קובע כללי סיווג של הפריטים השונים במסגרת הדוח בהתאם למהות הפעילות, בוצע סיווג מחדש המפורט להלן:

- שינויים נטו בתזרים בגין נכסים שוטפים (כגון: פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור וניירות ערך למסחר) שנכללו בעבר במסגרת פעילות השקעה (לשעבר פעילות בנכסים) בסך של (241.5) מיליוני ש"ח ו- 236.2 מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו- 2010, בהתאמה, סווגו לפעילות שוטפת.
- שינויים נטו בתזרים בגין התחייבויות שוטפות (כגון: פיקדונות מבנקים ופיקדונות מהציבור) שנכללו בעבר במסגרת פעילות מימון (לשעבר פעילות בהתחייבויות ובהון) בסך של 346.6 מיליוני ש"ח ו- 44.1 מיליוני ש"ח בשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2011 ו- 2010, בהתאמה, סווגו לפעילות שוטפת.

בעקבות יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים כמפורט בסעיף ג' ו-ד' להלן, סווגו מחדש נתונים בביאורים מסוימים בדוחות הכספיים כדי להתאימם להגדרות החדשות, לכתרות ולאופן ההצגה בתקופת הדיווח השוטפת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1. הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד שנקבעו במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית.

2. תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתייחסות ליישום תקנים אלו, כמפורט להלן:

- IAS 7, דוח על תזרימי מזומנים;
- IAS 12, מסים על ההכנסה;
- IAS 23, עלויות אשראי;
- IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור.

3. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ולבין חברה בשליטת התאגיד הבנקאי.

4. עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-03 בנושא בחינה מחדש של שליטה אפקטיבית בעסקאות רכש חוזר, אשר מהווה עדכון לכללים שנקבעו ב- FAS 166 (ASC 860).

7. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבות בהוראות הדיווח לציבור את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S GAAP וב-IFRS.

8. הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20.

המדיניות החשבונאית של הבנק, כפי שמפורטת בסעיף ד' שלהלן, משלבת את המדיניות החשבונאית החדשה בגין יישום תקני החשבונאות, עדכוני התקינה החשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים הנ"ל ומציגה את אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה.

(1) מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבעות הפעילות הרלוונטיים של הבנק לפי שער החליפין שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ במועד הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף לאותו יום. הפרשי שער בגין הפריטים הכספיים הינו ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות לתחילת השנה, כשהוא מתואם לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך השנה, לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין לסוף השנה.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן. הפרשי שער הנובעים מתרגום למטבע הפעילות מוכרים ברווח והפסד.

הבנק מיישם את IAS 21, השפעת השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ, החל מיום 1 בינואר 2011.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה. להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי (ב-%)			31 בדצמבר		
2010	2011	2012	2010	2011	2012
שער החליפין (בש"ח) של:					
(6.0)	7.7	(2.3)	3,549	3,821	3,733
(12.9)	4.2	(0.4)	4,7379	4,9381	4,9206
(10.1)	7.3	2.5	5,4928	5,8918	5,0365
מדד המחירים לצרכן:					
2.3	2.5	1.5	107.6	110.3	111.9
2.7	2.1	1.6	108.0	110.3	112.1

* הוצג לפי בסיס 2008.

(2) בסיס האיחוד

חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הקבוצה. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. שליטה היא הכוח לקבוע את המדיניות הפיננסית והתפעולית של חברה כדי להשיג הטבות מפעילויותיה. בבחינת קיום השליטה נלקחות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות שניתן לממשן באופן מיידי. הבנק מפעיל שיקול דעת בקביעת מועד הרכישה ובאם השליטה התקבלה.

המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק.

(3) בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

- א. הכנסות והוצאות ריבית נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן:
- ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות שאינם מבצעים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנוותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנוותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנוותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה.
 - הכנסות מעמלות פירעון מוקדם של הלוואות, לאחר ניכוי חלק יחסי המתייחס להון הפיננסי, נכללות בדוח רווח והפסד בשיעורים שנתיים שווים במשך יתרת התקופה לפירעון האשראי או במשך שלוש שנים ממועד הפירעון המוקדם, לפי התקופה הקצרה ביותר.
 - עמלות הקצאה למסגרות אשראי מוכרות ברווח והפסד באופן יחסי לתקופות העסקאות.
- ב. הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה ופעילות סחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן. עמלות מעסקי מימון כגון: עמלות בגין קיבולים, ערבויות ואשראי תעודות מוכרות באופן יחסי לתקופות העסקאות.
- ג. ניירות ערך - ראה סעיף 5.1.ד. (5) להלן.
- ד. מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף 5.1.ד. (6) להלן.
- ה. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.

השפעה מיישום לראשונה של הוראות בנושא מתכונת דוח רווח והפסד שנקבעו במסגרת חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 29 בדצמבר 2011 בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית, עודכנה ההגדרה של "ריבית" כך שתכלול הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן (מרכיב שקודם לכן לא נחשב כחלק מריבית). ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת ריבית יושמו למפרע מיום 1 בינואר 2012 ואילך. עם זאת, ההוראות בקשר לשינוי בהגדרת "ריבית" בגין חובות פגומים יושמו לגבי חובות שסווגו כפגומים מיום 1 בינואר 2012 ואילך בלבד.

לפירוט לגבי ההוראות הקשורות לאופן ההצגה של דוח רווח והפסד והסיווגים מחדש שהקבוצה ערכה בעקבות כך בדוח רווח והפסד ראה ביאור 6.1.ב.

(4) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר 2011, את תקן חשבונאות אמריקאי ASC 310 ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות

ובהנחיות הפיקוח על הבנקים. בנוסף, החל מאותו מועד מיישם הבנק את הנחיות הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול בחובות בעייתיים. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012 מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. יובהר כי לפני 1 בינואר 2011 הבנק יישם כללים שונים לפיהם יתרת החוב בספרי הבנק כללה את מרכיב הריבית שנצברה לפני שהחוב סווג כחוב בעייתי שאינו נושא הכנסה. לאור זאת, יתרות אשראי שהוצגו בתקופות שלפני תקופת יישום ההוראה לראשונה אינן ברות השוואה ליתרות האשראי המדווחות לאחר תחילת יישומה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה, ראה ביאור 9.1.D).

זיהוי וסיווג חובות פגומים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלו, הבנק מסווג את כל החובות הבעייתיים שלו ואת פריטי האשראי החוץ מאזני בסיווגים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום. חוב מסווג כפגום כאשר בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. קבלת החלטה בדבר סיווג החוב מבוססת, בין היתר, על מצב הפיגור של החוב, הערכת מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, קיום ומצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של ערבים, אם קיימים, ומחויבותם לתמוך בחוב ויכולת הלווה להשיג מימון מצד ג'.

בכל מקרה חוב מסווג כחוב פגום כאשר הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב גם מובטח היטב וגם נמצא בהליכי גבייה. החל ממועד הסיווג כפגום החוב יטופל כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית (חוב כאמור ייקרא "חוב שאינו מבצע"). כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:

1. אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
2. כאשר החייב נעשה מובטח היטב ונמצא בהליכי גבייה.

החזרה של חוב פגום למצב פגום וצובר

חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב ייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב שצובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב של מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון

לפי התנאים החדשים. הערכה מבוססת על ביצועי הפירעון הרציפים ההיסטוריים של החייב בתשלומי מזומן ושווה מזומן למשך תקופה סבירה הנמשכת לפחות שישה חודשים.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו).

לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן: למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל; לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב; החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

הבנק מסיק כי במסגרת ההסדר הוענק לחייב ויתור, גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית, אם מתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים: כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה בהתאם לתנאים החוזיים); שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב; לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר. בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצעו מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שתנאיהם שנוו בארגון מחדש של חוב בעייתי, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא יופרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי ולמידת ההפרשה להפסדי אשראי כדי לקיים הפרשה ברמה מתאימה לכיסוי הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף, הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים כחשבון התחייבותי נפרד (כגון: התקשרויות למתן אשראי, מסגרות אשראי שלא נוצלו וערבויות).

ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית".

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי - הבנק בחר לזהות לצורך בחינה פרטנית חובות שסך יתרתם החוזית הינה מעל 1 מיליון ש"ח וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי הבנק לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת בהפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי.

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי מוכרת לגבי כל חוב שנבחן על בסיס פרטני ואשר סווג כפגום. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.

ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי מוערכת בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של החוב. כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ההפרשה הפרטנית מוערכת בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו חוב, לאחר הפעלת מקדמים זהירים ועקביים שמשקפים, בין היתר, את התנודתיות בשווי ההוגן של הביטחון, את הזמן שיעבור עד למועד המימוש בפועל ואת העלויות הצפויות במכירת הביטחון.

לעניין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהביטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להיפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה, גם אם לא קיים שיעבוד ספציפי על הנכס, והכל כאשר אין ללווה מקורות החזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי - מחושבת כדי לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים, וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי מחושבת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450), טיפול חשבונאי בתלויות, בהתבסס על נוסחה המפורטת בהוראת שעה שקבע המפקח על הבנקים וזאת בתוקף עד וכולל יום 31 בדצמבר 2012. הנוסחה מבוססת על שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים, בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי, בשנים 2008, 2009 ו-2010 וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מ-1 בינואר 2011. בנוסף לחישוב טווח שיעורי הפסד היסטוריים בענפי משק שונים כאמור, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק מסתמך בענף המשק המסחר, על חישובי חברת האם הלוקחת בחשבון נתונים נוספים, לרבות מגמות בהיקפי האשראי בכל ענף ותנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי. לעומת זאת בענף המשק הפרטי החישוב מבוסס על עמידה על פי נתוני הבנק.

בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת השעה, החל מ-1 בינואר 2011 הבנק לא שומר הפרשה כללית ונוספת, אולם ממשיך לחשב את ההפרשה הנוספת ובודק כי בכל מקרה סכום ההפרשה הקבוצתית בתום כל תקופת דיווח לא יפחת מסכום ההפרשה הנוספת שהיו מחושבות לאותו מועד, ברוטו ממס.

ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים מוערכת בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5 (ASC 450). ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני (כמפורט לעיל), תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון - סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

בנוסף, הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי. הערכת נאותות כאמור מתבססת על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי ובשיטות ההערכה שמישומות על ידי הבנק לקביעת ההפרשה.

הבנק מוחק חשבונאית כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כאינו בר גביה ובעל ערך נמוך כך שהותרו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים ברוב המקרים כתקופה העולה על שנתיים). לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת הפיגור שלהם (ברוב המקרים מעל 150 ימי פיגור רצופים) ועל פרמטרים אחרים של בעייתיות. יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים לפני יישום ההוראות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

לפני 1 בינואר 2011, ההפרשה לחובות מסופקים נקבעה באופן ספציפי. בנוסף, נכללה הפרשה כללית והפרשה נוספת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נערכה בהתבסס על הערכה זהירה של ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים. בהערכתה האמורה הביאה ההנהלה בחשבון, בין יתר שיקוליה, את מידת הסיכונים הקשורים באיתנותם הפיננסית של הלווים, על סמך המידע שבידה לגבי מצבם הכספי, פעילותם העסקית, עמידתם בהתחייבויותיהם והערכת שווי הביטחונות שנתקבלו מהם. הכנסות ריבית בגין חוב שנקבע כמסופק לא נרשמו מתחילת הרבעון בו סווג כמסופק. הכנסות הריבית נרשמו עם גבייתן בפועל. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מבוססת על איכות תיק חבויות הלקוחות, לפי מאפייני סיכון כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. בגין כל אחד ואחד ממאפייני סיכון אלה נקבעו שיעורי הפרשה שונים. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מחושבת על פי השיעורים שנקבעו למאפיינים השונים. ההפרשה הכללית הינה בערכים מותאמים לתום שנת 2004, בסכום שהיווה 1% מסך החבויות שהיו באחריות הבנק. השיעור המצטבר של ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מסך סיכון האשראי הכולל לציבור ליום 31 בדצמבר 2011 היו 1.4 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2010 - 6.3 מיליוני ש"ח, 31 בדצמבר 2009 - 6.0 מיליוני ש"ח).

מחיקת חובות אבודים נעשתה כאשר הבנק הגיע למסקנה כי החוב אינו ניתן לגביה, בעקבות הליכים משפטיים שנקטו או כתוצאה מהסכמים והסדרים שנעשו, רובם במקרים בהם לא ננקטו הליכים משפטיים, והחובות אינם בני גביה או מסיבות אחרות שבגללן החובות אינם ניתנים לגביה.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו והוכרו כהכנסה ברווח והפסד אך טרם נגבו. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלי עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית רק לאחר שישה תשלומים רצופים. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה ביאור 1.ד.3(א).

לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטה כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20

ביום 25 במרץ 2012 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות אשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי לאימוץ עדכון תקינה חשבונאית ASU 2010-20, אשר דורש גילוי רחב יותר לגבי יתרות חובות, תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי, רכישות ומכירות מהותיות כלשהן של חובות במהלך תקופת הדיווח וגילויים בנוגע לאיכות האשראי.

בין היתר, תאגיד בנקאי נדרש לתת גילוי כמותי על אינדיקציה לאיכות אשראי לפחות על יתרת החובות הבעייתיים בכל קבוצת חובות. הגילוי החדש נדרש עבור כל אחד ממגזרי האשראי (כגון: אשראי מסחרי, אנשים פרטיים ובנקים וממשלות) וכן עבור כל אחת מקבוצות החובות העיקריות כפי שהוגדרו בהוראה, תוך הבחנה בין פעילות לזמן בישראל לפעילות לזמן בחו"ל, במידה ומהותי.

הבנק מיישם את ההוראות החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של מכאן ולהבא, עבור נתונים מאזניים שנדרשים לראשונה לפי הוראה זו תוך סיווג מחדש, ככל האפשר, של מספרי ההשוואה. מובהר כי בדוחות הכספיים לשנת 2012 לא נדרש לתת גילויים חדשים בדבר אירגון מחדש של חוב בעייתי. יתר הגילויים הנדרשים לפי הוראה זו ייושמו החל מהדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2013 ואילך. ליישום ההוראה לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי.

(5) ניירות ערך

א. ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלוש תיקים כלהלן:

1. איגרות חוב מוחזקות לפדיון - איגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט איגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (substantially all) השקעתו הרשומה. איגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות במאזן לפי העלות בתוספת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי הפסדים בגין ירידת ערך שהינה בעלת אופי אחר מזמני.

2. ניירות ערך למסחר - ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרן בתקופה הקרובה, למעט מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין. ניירות ערך למסחר מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

3. ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואיגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, בניכוי עתודה מתאימה למס, בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.

ב. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

ג. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".

ד. לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף ד.1(6) להלן.

ה. לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף ד.1(8) להלן.

(6) מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם משמשים לגידור. שיוניים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

(7) קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

החל מיום 1 בינואר 2011 הבנק מיישם את הכללים שנקבעו ב- FAS 157 (ASC 820-10) אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, החל מיום 1 בינואר 2012, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בעדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820); תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב- U.S. GAAP וב- IFRS.

שווי הוגן מוגדר כמחיר אשר היה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. בין היתר, התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק. FAS 157 מפרט היררכיה של טכניקות מדידה בהתבסס על השאלה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים, אשר לבנק יש יכולת לגשת אליהם במועד המדידה.
- נתוני רמה 2: נתונים הנצפים עבור הנכס או התחייבות, במישרין או בעקיפין, שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או התחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלוונטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה- bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר הבנק קובע את הנזילות של שווקים ואת הרלוונטיות של מחירים נצפים באותם שווקים. לצורך מדידת שווי הוגן, לא מיושמת הנחת היסוד "בשימוש" (in-use) לגבי מכשירים פיננסיים. עם זאת, בתנאים מסוימים נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות המוחזקים והמנוהלים במסגרת פורטפוליו נמדדים לפי שווי הוגן תוך שימוש במחיר שהיה מתקבל או משולם אילו פוזיציה נטו בקבוצות של נכסים פיננסיים או התחייבויות פיננסיות כאמור הייתה נמכרת או מועברת.

בנוסף, מדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נעשית ללא הבאה בחשבון של פקטור גודל ההחזקה (blockage factor) הן לגבי מכשירים פיננסיים המוערכים לפי נתוני רמה 1 והן לגבי מכשירים פיננסיים

המוערכים לפי רמות 2 או 3, למעט מצבים בהם פרמיה או ניכיון היו מובאים בחשבון במדידת שווי הוגן על ידי משתתפים בשוק בהיעדר נתוני רמה 1.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר נייר הערך, הערכה מבוצעת לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק מצוטט. המחיר המצוטט המשמש לקביעת שווי הוגן אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים ותוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי ובהיעדר שוק עיקרי, לפי מחיר שוק מצוטט בשוק המועיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים הוערכו לפי מודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא באלה). ליתר פירוט ראה בהמשך לגבי מתודולוגיית הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע.

מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים

לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: אשראי לציבור ואשראי לממשלה, פיקדונות הציבור ופיקדונות בבנקים, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי מהוון בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. כמו כן, במקרים מסוימים, לצורך מדידת שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות לא סחירות, הבנק מיישם הנחיות שנקבעו ב- ASU 2009-05, מדידת התחייבויות לפי שווי הוגן. בפרט, הבנק מעריך את שוויים ההוגן תוך שימוש במחירים מצוטטים של ההתחייבויות (או של התחייבויות דומות) אשר נסחרות כנכסים.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

FAS 157 דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד. הבנק מעריך את סיכון האשראי במכשירים נגזרים באופן המפורט להלן:

- כאשר בגין החשיפה קיימים ביטחונות נזילים מספקים המבטיחים ספציפית ברמת ודאות משפטית גבוהה את המכשיר הנגזר, הבנק מניח כי סיכון האשראי הגלום הינו אפס ולא מבצע התאמות לשווי הוגן בגין איכות האשראי של הצד הנגדי.
- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי הינה מהותית - הבנק מבצע הערכת שווי הוגן בהתבסס על אינדיקציות מעסקאות בשוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי, ככל שהאינדיקציות כאמור זמינות במאמצים סבירים. הבנק גוזר את האינדיקציות, בין היתר, ממחירים של מכשירי חוב של הצד הנגדי הנסחרים בשוק

פעיל וממחירים של נגזרי אשראי שהבסיס שלהם הוא איכות האשראי של הצד הנגדי. במידה ולא קיימות אינדיקציות כאמור, הבנק מחשב את ההתאמות בהתבסס על דירוגים פנימיים (כגון: אומדנים לשיעורי כשל צפויים ושיעורי הפסדי אשראי בעת כשל).

- כאשר החשיפה בגין הצד הנגדי על בסיס מאוחד אינה מהותית – הבנק מבצע את חישוב ההתאמה כאמור על בסיס קבוצתי, תוך שימוש במדד לאיכות האשראי לפי קבוצות של צדדים נגדיים דומים, למשל בהתבסס על דירוגים פנימיים.

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה ביאור 15, "יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים".

השפעה מיישום לראשונה של הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן, המשלבות בהוראות הדיווח לציבור את עדכון תקינה חשבונאית ASU 2011-04 בנושא מדידת שווי הוגן (ASC 820): תיקונים להשגת מדידת שווי הוגן ודרישות גילוי אחידות ב-U.S GAAP וב-IFRS

ביום 20 בנובמבר 2012 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן. התיקונים המפורטים בחוזר נועדו להתאים את הוראות הדיווח לציבור בנושא מדידות שווי הוגן לנוסח המעודכן של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה. בפרט, התיקון משלב בהוראות הדיווח לציבור את כללי מדידת שווי הוגן כפי שנקבעו ב-ASU 2011-04. בנוסף, בחוזר נקבעה מתכונת גילוי אחידה חדשה בנוגע לדרישות גילוי מסוימות בנושא שווי הוגן שנכללו ב-ASU 2011-04.

בפרט, העדכון קובע דרישות גילוי משמעותיות נוספות בנוגע למפורט להלן:

- לגבי מדידות שווי הוגן שסווגו בהיררכיית השווי הוגן במסגרת רמה 3 (level 3):
 - גילוי כמותי בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים ותיאור טכניקת ההערכה המיושמת על ידי הבנק הן ביחס לפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה והן על בסיס שאינו חוזר ונשנה;
 - דיון איכותי לגבי ניתוח רגישות של מדידת השווי הוגן לשינויים בנתונים לא נצפים משמעותיים ותיאור יחסי הגומלין בין נתונים לא נצפים אלו, אם קיימים;
- סיווג לרמות במסגרת היררכיית השווי הוגן לגבי פריטים אשר לא נמדדים לפי שווי הוגן במאזן, אך אשר נדרש גילוי לגבי שווי הוגן;
- לגבי כל העברה מרמה 1 לרמה 2 ולהיפך של פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה, יש לתאר את הפריט, את סכום ההעברה, את הסיבה להעברה ואת מדיניות התאגיד הבנקאי
- שימוש בנכס לא פיננסי באופן השונה מהשימוש המיטבי (highest and best use) כאשר הנכס נמדד לפי שווי הוגן במאזן או כאשר שווי הוגן נכלל במסגרת הגילויים בהתאם להנחת השימוש המיטבי;
- מתן פילוח מפורט להיררכיית השווי הוגן (חלוקה ל-3 רמות) בגין יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

הבנק מיישם את התיקונים שנקבעו ב-ASU 2011-04 וחוזר המפקח על הבנקים החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של מכאן ולהבא. לאור זאת, בדוחות כספיים אלה לא נכללו מספרי השוואה לגילויים החדשים. ליישום לראשונה של ASU 2011-04 וחוזר המפקח על הבנקים לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי בשל דרישות הגילוי החדשות.

(8) חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

FAS 159 (ASC 825-10) מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, מדווחים בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן מוכרות ברווח והפסד במועד התהוותן. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל הינה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול.

בנוסף, התקן קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות. למרות האמור לעיל, בהנחיות הפיקוח על הבנקים ליישום התקן, הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, הבנק אינו רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהמפקח על הבנקים.

(9) ירידת ערך נכסים פיננסיים

1. ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה ולתיק המוחזק לפדיון הינה בעלת אופי אחר מזמני. הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב - העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיחות ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בנושא קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי איגרות חוב - לעלות המופחתת);
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;

- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כמו כן, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה, שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד (בסיס עלות חדש).

2. אשראי לציבור ויתרות חוב - ראה ביאור 1.ד.1 (4) לעיל.

(10) קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים שני התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.

הבנק מקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

הבנק מקזז בין מכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי הכפופים להסדר להתחשבות נטו (master netting arrangement).

(11) רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מצטברים מירידת ערך. העלות כוללת יציאות הניתנות לייחוס במישרין לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לכך שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

פחת

פחת הוא הקצאה שיטתית של הסכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר-פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בניכוי ערך השייר של הנכס.

פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. נכסים חכורים מופחתים על פני התקופה הקצרה מבין תקופת החכירה ותקופת השימוש בנכסים. קרקעות אינן מופחתות.

נכס מופחת כאשר הוא זמין לשימוש, דהיינו כאשר הוא הגיע למיקום ולמצב הדרושים על מנת שהוא יוכל לפעול באופן שהתכוונה ההנהלה.

האומדנים בנושא שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח ומותאמים בעת הצורך.

(12) חכירות

החכירות בבנק מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים אינם מוכרים במאזן של הבנק.

בחכירה של קרקע ומבנים, מרכיבי הקרקע והמבנים נבחנים בנפרד לצרכי סיווג החכירות, כאשר שיקול משמעותי בסיווג מרכיב הקרקע הינו העובדה כי קרקע בדרך כלל בעלת אורך חיים בלתי מוגדר.

תשלומי חכירה

תשלומים במסגרת חכירה תפעולית, למעט דמי חכירה מותנים, נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תמריצי חכירה שנתקבלו מוכרים כחלק בלתי נפרד מסך כל הוצאות החכירה לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה. תשלומי חכירה מינימאליים המשתלמים במסגרת חכירה תפעולית, נזקפים עם התהוותם לרווח והפסד.

קביעה אם הסדר מכיל חכירה

בתחילת ההסדר או בעת בחינתו מחדש, הבנק קובע עם הסדר הוא חכירה או אם הוא מכיל חכירה.

הסדר הוא חכירה או מכיל חכירה אם מתקיימים שני התנאים הבאים:

- קיום ההסדר תלוי בשימוש בנכס או בנכסים ספציפיים; וכן
- ההסדר מכיל זכות לשימוש בנכס.

תשלומים ותמורה אחרת שנדרשים לפי ההסדר מופרדים בתחילת ההסדר או בעת הבחינה מחדש לתשלומים עבור החכירה ולרכיבים אחרים על בסיס השווי ההוגן היחסי שלהם.

(13) ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

עיתוי בחינת ירידת הערך

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות נכסים כספיים שהם השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. בתקופות עוקבות למועד ההכרה לראשונה, מבצע הבנק, אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל נכס, הערכה של סכום בר ההשבה של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכוף יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

מדידת סכום בר השבה

הסכום בר ההשבה של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים הינו הגבוה מבין שווי השימוש ושווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה. בקביעת שווי השימוש, מהוונת הקבוצה את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס, בגינם לא הותאמו תזרימי המזומנים הצפויים לנבוע מהנכס.

קביעת יחידות מניבות מזומנים

למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים").

נכסי מטה הבנק

נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים ומשרתים יותר מיחידה מניבת מזומנים אחת. חלק מנכסי המטה מוקצים ליחידות מניבות מזומנים על בסיס סביר ועקבי ונבחנים לירידת ערך כחלק מבחינת ירידת ערך בגין יחידות מניבות המזומנים להן הם מוקצים.

נכסי מטה אחרים, אותם לא ניתן להקצות באופן סביר ועקבי ליחידות מניבות מזומנים, מוקצים לקבוצת יחידות מניבות מזומנים במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה החברה או כאשר קיימים סממנים לירידת ערך בקבוצת היחידות מניבות המזומנים. במקרה זה, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הכרה בהפסד מירידת ערך

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. לגבי יחידות מניבות מזומנים הכוללות מוניטין, הפסד מירידת ערך מוכר כאשר הערך בספרים של היחידה מניבת מזומנים, לאחר גילום יתרת המוניטין, עולה על הסכום בר ההשבה שלה. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה, ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

ביטול הפסד מירידת ערך

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, לגבי הוכרו הפסדים מירידת ערך בתקופות קודמות, בכל מועד דיווח נבדק האם קיימים סימנים לכך שהפסדים אלו קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

(14) זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד-מעביד קיימות עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות עתידיות בגין פנסיה ומענקי יובל מחושבות על ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של הטבות נצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות הינו 4% בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. שיעור התמורה מתבסס על הוראות עדכניות של הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון. שיעור עליית השכר בעתיד מוערך על ידי ההנהלה. התחייבויות לפיצויי פרישה ופנסיה מכוסות בעיקרן על ידי יעודות אשר מופקדות בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. בגין סכומי התחייבות אשר אינם מכוסים כאמור, נכללה הפרשה בדוחות הכספיים. ראה באור 12.

הנחיות והבהרות בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים

ביום 27 במרס 2011 פורסמו הנחיות של הפיקוח על הבנקים בנושא חיזוק הבקרה הפנימית על דיווח כספי בנושא זכויות עובדים. ההנחיות קובעות מספר הבהרות בנוגע להערכת התחייבות בגין זכויות עובדים והנחיות בנושא בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים תוך דרישה לשיתוף אקטואר מוסמך, זיהוי ומיון התחייבויות בגין זכויות עובדים, קיום בקורות פנימיות לצורך הסתמכות על הערכת האקטואר ותיקופה וכן דרישות גילוי מסוימות.

בפרט, לפי החוזר, תאגיד בנקאי שצופה כי ישולמו לקבוצת עובדים הטבות מעבר לתנאים החוזיים, נדרש להביא בחשבון את שיעור העובדים שצפויים לעזוב (לרבות עובדים שצפויים לפרוש במסגרת תוכניות פרישה מרצון או בעת קבלת תנאים מועדפים אחרים) ואת ההטבות שהם צפויים לקבל בעת עזיבתם. בעקבות יישום ההנחיות של הפיקוח, ההתחייבות בגין תשלום פיצויי פיטורין לקבוצת העובדים מוצגת בדוח הכספי בסכום הגבוה מבין סכום ההתחייבויות שחושב על בסיס אקטוארי, המביא בחשבון את העלות הנוספת שצפוי שתיגרם לתאגיד הבנקאי בגין מתן הטבות כאמור, לבין סכום ההתחייבויות שמחושב כמכפלת השכר החודשי של העובד במספר שנות הוותק שלו, כנדרש בגילוי דעת 20 של לשכת רואי חשבון בישראל.

(15) התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין- 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.

3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנק כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

בבאור 15 בדבר "התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות" נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה.

בנוסף, בבאור כאמור נכללו פרטים בדבר התחייבויות תלויות שהסתברות התממשותן קלושה, אך התממשות ההתחייבויות האמורות או ההפסד המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולות התאגיד במתכונת הקיימת.

(16) הוצאות מיסים על ההכנסה

מיסים על הכנסה כוללים מיסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד אלא אם המסים נובעים מצירוף עסקים, או נזקפים ישירות להון במידה ונובעים מפריטים אשר מוכרים ישירות בהון.

מיסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוקים שנחקקו או נחקקו למעשה למועד הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות".

מיסים נדחים

ההכרה במסים נדחים הינה בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מיסים. אולם, הבנק לא מכיר במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הבאים:

- ההכרה לראשונה במוניטין,
- ההכרה לראשונה בנכסים ובהתחייבויות בעסקה שאינה מהווה צירוף עסקים ושאינה משפיעה על הרווח החשבונאי ועל הרווח לצרכי מס,
- הפרשים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה והבנק שולט במועד היפוך ההפרש, וכן צפוי שהם לא יתהפכו בעתיד הנראה לעין, בין אם בדרך של מימוש ההשקעה ובין אם בדרך של חלוקת דיבידנדים בגין ההשקעה.

המדידה של מסים נדחים משקפת את השלכות המס שינבעו מהאופן בו הקבוצה צופה, בתום תקופת הדיווח, להשיב או לסלק את הערך בספרים של נכסים והתחייבויות.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים, הטבות מס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי מוכר בספרים כאשר צפוי (more likely than not) שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה יהיה ניתן לנצל אותם, או במידה שקיימות הזדמנויות לתכנון מס. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל מועד דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתייחסות יתממשו, הם מופחתים.

לצורך הקביעה כי ניתן להכיר בנכס מס נדחה, הבנק מביא בחשבון את כל הראיות הזמינות - הן הראיות החיוביות, התומכות בהכרה בנכס מס נדחה והן הראיות השליליות השוללות הכרה בנכס מס נדחה. במידה ואין זה צפוי שלבנק תהיה הכנסה חייבת מספיקה ו/או לא קיימות לבנק הזדמנויות לתכנון מס, נכסי מסים נדחים נטו לא יעלו על סכום הפרשים זמניים החייבים במס.

קיצוז נכסי והתחייבויות מסים נדחים

הבנק מקזז נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיצוז של נכסים והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה ישות נישומה, או בחברות שונות בבנק, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות הפיקוח על הבנקים בנושא מסים על ההכנסה

הבנק מיישם את ההוראות החדשות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור בנושא מסים על ההכנסה החל מיום 1 בינואר 2012. ליישום התקן לראשונה לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

(17) רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

(18) דוח על תזרימי המזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות השקעה (בעבר - פעילות בנכסים) ומפעילות מימון (בעבר - פעילות בהתחייבויות ובהון). תזרימי המזומנים הנובעים מפעילויות עיקריות של הבנק מסווגים לפעילות שוטפת. סעיף המזומנים ושווי מזומנים כולל מזומנים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא דוח על תזרימי מזומנים

הבנק מיישם את ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא דוח תזרימי מזומנים החל מיום 1 בינואר 2012 באופן של יישום למפרע. ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה למעט שינוי הצגתי. לפירוט לגבי הסיווגים מחדש ראה ביאור 1.ב.6).

(19) דיווח מגזרי

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר ע"י ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים.

חלוקת המגזרים בבנק מבוססת על אפיון של מגזרי לקוחות. מגזרים אלו כוללים גם מוצרים בנקאיים. תוצאות מגזר המוצר שלא ניתן לשיוך למגזרי הלקוחות הרלוונטיים נכלל ב"סכומים שלא הוקצו והתאמות".

(20) גילויים בהקשר לצד קשור

IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, קובע את דרישות הגילוי שעל ישות לתת על יחסיה עם צד קשור וכן על עסקאות ויתרות שטרם נפרעו עם צד קשור.

בנוסף, נדרש מתן גילוי על תגמול לאנשי מפתח ניהוליים. אנשי מפתח ניהוליים מוגדרים כאנשים שיש להם סמכות ואחריות לתכנון פעילות הישות, להכוונה ושליטה עליה במישרין או בעקיפין, לרבות דירקטור כלשהו (פעיל או לא פעיל) של ישות זו.

במסגרת האימוץ של התקן על ידי הפיקוח על הבנקים, הותאמה מתכונת הגילוי הנדרשת בדוחות הכספיים על מנת לענות הן על דרישות הגילוי של IAS 24 והן על הגילויים הנוספים הנדרשים מכוח תקנות ניירות ערך התש"ע - 2010.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא גילויים בהקשר לצד קשור

החל מיום 1 בינואר 2012 הבנק מיישם את ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא הבנק מיישם את תקן IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור, באופן של יישום למפרע. לצורך יישום התקן לראשונה, הקבוצה ערכה מיפוי של יחסי הצדדים הקשורים. בהתאם להגדרה החדשה וכתוצאה מהמיפוי, זהו צדדים קשורים חדשים. למידע נוסף בדבר עסקאות ויתרות מהותיות עם צדדים קשורים ראה ביאור 18, "בעלי עניין וצדדים קשורים".

ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

(21) עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לצורך טיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה, נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקף הבנק את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

נטילת התחייבות או ויתור

הבנק גורע את ההתחייבות מהדוחות הכספיים לפי שוויה ההוגן במועד הסילוק. ההפרש בין הערך בספרים של ההתחייבות לבין שוויה ההוגן במועד הסילוק נזקף כרווח או כהפסד. במקרה של נטילת התחייבות ההפרש בין השווי ההוגן של ההתחייבות במועד הסילוק לבין סכום התמורה שנקבעה נזקף להון. במקרה של ויתור השווי ההוגן של ההתחייבות שנמחלה נזקף להון.

שיפוי

סכום השיפוי נזקף להון.

הלוואות, לרבות פיקדונות

במועד ההכרה לראשונה, ההלוואה שניתנה לבעל השליטה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה, מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק לפי שוויים ההוגן כנכס או כהתחייבות, לפי העניין. ההפרש בין סכום ההלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל לבין שוויים ההוגן במועד ההכרה לראשונה נזקף להון. בתקופות הדיווח שלאחר מועד ההכרה לראשונה ההלוואה או הפיקדון כאמור מוצגים בדוחות הכספיים של הבנק בעלותם המופחתת תוך יישום שיטת הריבית האפקטיבית, למעט מקרים בהם בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים הם מוצגים בשווי הוגן.

השפעה מיישום לראשונה של ההוראות החדשות של הפיקוח על הבנקים בנושא טיפול חשבונאי בעסקאות בין הישות לבין בעל שליטה בה

החל מיום 1 בינואר 2012 הבנק מיישם את ההנחיות שנקבעו בהוראות באופן של מכאן ולהבא לגבי כל העסקאות בין הבנק לבין בעל שליטה בו שבוצעו לאחר 1 בינואר 2012 וכן לגבי הלוואה שניתנה או פיקדון שהתקבל מבעל השליטה לפני מועד תחילת יישום ההוראות, החל ממועד תחילתן. ליישום ההוראות לראשונה לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

(1) בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים. התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ומחויבות לדווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות מיום 1 בינואר

2008. האמור לא חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים.

- בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים בהתאם לתקני ה-IFRS הינו:
- תקנים בנושאים בליבת העסקה הבנקאי - בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל החלטה סופית שתקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.
 - תקנים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - אומצו בהדרגה במהלך השנים 2011 ו-2012. יחד עם זאת, IAS 19, הטבות עובדים, טרם נכנס לתוקף והוא יאומץ בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים לכשיפורסמו בנוגע לעיתוי ולאופן יישומם לראשונה.

(2) הוראה בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי ואימוץ כללי החשבונאות המקובלים

בבנקים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית

ביום 29 בדצמבר 2011 פורסם חוזר המפקח על הבנקים אשר נועד להתאים את הוראות הדיווח לציבור לצורך אימוץ הכללים שנקבעו במסגרת תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושא עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות. ההוראה קובעת כללים לטיפול בעמלות מיצירת הלוואות ובעלויות ישירות ליצירת הלוואות. העמלות והעלויות הכשירות בהתאם לקריטריונים שנקבעו בהוראה, לא יוכרו באופן מיידי בדוח רווח והפסד אלא יובאו בחשבון בחישוב שיעור הריבית האפקטיבית של ההלוואה. בנוסף, ההוראה משנה את הטיפול בעמלות ועלויות הקשורות להתחייבויות להקצאת אשראי לרבות עסקאות בכרטיסי אשראי. כמו כן, בהוראה נקבעו כללים בנוגע לטיפול בשינויים בתנאי החוב אשר לא מהווים ארגון מחדש של חוב בעייתי, טיפול בפירעונות מוקדמים של חובות וכן טיפול בעסקאות מתן אשראי אחרות כגון עסקאות סינדיקציה.

ביום 25 ביולי 2012 התפרסם חוזר בנושא מועד אימוץ נושא 20-310 בקודיפיקציה בדבר עמלות שאינן ניתנות להחזרה ועלויות אחרות, בהתאם לחוזר, ההוראות הקשורות לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מדידת הכנסות ריבית ייושמו החל מיום 1 בינואר 2014 ואילך. הבנק בוחן את השלכות אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים.

(3) הוראה בנושא דוח על רווח כולל

ביום 9 בדצמבר 2012 פורסם החוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא דוח על רווח כולל. מטרת החוזר הינה התאמת אופן ההצגה של הדוח על הרווח הכולל לדרישות בכללי חשבונאות מקובלים בארה"ב (ASU 2011-05 ו-ASU 2011-12) וכן לאופן ההצגה המקובל של הדוח על הרווח הכולל בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב. החוזר משנה את אופן ההצגה של פריטי רווח כולל אחר בדוחות הכספיים, כך שפריטי רווח כולל אחר ידווחו בדוח נפרד שיקרא "דוח על הרווח הכולל" אשר יוצג מייד לאחר דוח רווח והפסד. כמו כן, פירוט ההרכב והתנועה של "רווח כולל אחר מצטבר" יוצג בביאור חדש על רווח כולל אחר מצטבר.

התיקונים בהוראה זו יחולו על הדוחות לרבעון הראשון של שנת 2013 ואילך ויושמו בדרך של יישום למפרע. מיישום התקן לראשונה לא צפויה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

(4) הוראה בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות

ביום 12 בדצמבר 2012 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא קיזוז נכסים והתחייבויות. התיקונים המפורטים בחוזר זה נועדו להתאים את סעיף 15א בהוראות הדיווח לציבור לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

בפרט, בנוגע לקיזוז מכשירים נגזרים נקבע כי תאגיד בנקאי יקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ויצוג במאזן את יתרונם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- (1) בגין אותן ההתחייבויות, יש לו זכות חוקית בת אכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- (2) בכוונתו לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- (3) גם התאגיד הבנקאי וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה.

כמו כן, נקבע כי בתנאים מסוימים תאגיד בנקאי רשאי לקזז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבות נטו (master netting arrangement), גם אם תנאי הכוונה לפרוע על בסיס נטו או בו זמנית אינו מתקיים. תאגיד בנקאי נדרש לקבוע מדיניות חשבונאית אשר תיושם בעקביות לגבי קיזוז סכומי שווי הוגן כאמור.

בנוגע לעסקאות רכש חוזר נקבע כי תאגיד בנקאי רשאי לקזז בין "ניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר" לבין "ניירות ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר", אם מתקיימים תנאים מסוימים שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה.

בחוזר הובהרו שיקולים מסוימים שהבנקים נדרשים להביא בחשבון בכדי לקבוע האם קיים ספק לגבי קיום התנאים לקיזוז. בין היתר, לעניין זכות הקיזוז, נוספה דרישה כי רואה החשבון המבקר של תאגיד בנקאי יבחן אם קיימת זכות קיזוז חוזית בת אכיפה (לצורך קיזוז), בשינויים המתחייבים, באותו אופן שבו הוא בוחן כיום האם נכסים פיננסיים שהועברו בודדו מעבר להישג ידו של המעביר ושל נושיו (לצורך גריעת נכסים פיננסיים).

בנוסף, בחוזר נכללו דרישות גילוי רחבות, לרבות גילוי לגבי מדיניות התאגיד הבנקאי שקובעת האם לקזז או לא לקזז מכשירים נגזרים כאמור.

התיקונים בהוראה זו יחולו על דוחות כספיים לתקופות דיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2013 ויושמו בדרך של יישום למפרע. עם זאת, בדוחות הרבעוניים בשנת 2013 תאגידים בנקאיים רשאים לא לתת גילוי שנדרש לראשונה כתוצאה מיישום הוראה זו, לגבי מספרי השוואה מתייחסים לרבעונים המקבילים בשנת 2012. הבנק בוחן את ההשלכות האפשריות מהיישום של החוזר.

(5) הוראה בנושא גילוי על פיקדונות

ביום 13 בינואר 2013 פורסם חוזר לתיקון הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בנושא גילוי על פיקדונות. מטרת החוזר הינה להתאים את דרישות הגילוי על פיקדונות לדרישות הגילוי המקובלות בדוחות כספיים של תאגידים בנקאיים בארה"ב.

בפרט, על פי החוזר נקבעו דרישות גילוי רחבות יותר בנוגע לפיקדונות הציבור, פיקדונות מבנקים ופיקדונות המחשלה כגון: דרישה לגילוי על פיקדונות שגויסו בישראל בנפרד מפיקדונות שגויסו בחו"ל, בכפוף למהותיות. בנוסף, בביאור על פיקדונות הציבור:

- נוספה דרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות הנושאים ריבית בנפרד מיתרת הפיקדונות שאינם נושאים ריבית; -בוטלה הדרישה לגילוי על פיקדונות בתוכניות חיסכון ועל פיקדונות אחרים; -הגילוי על פיקדונות הציבור יכלול גילוי על פיקדונות לזמן קצוב ועל פיקדונות לפי דרישה; -נוספה דרישה לדיווח על זהות המפקידים פיקדונות בישראל בהבחנה בין אנשים פרטיים, גופים מוסדיים, תאגידים ואחרים. כמו כן, נוספו דרישות גילוי נוספות.

התיקונים בהוראה זו ייושמו למפרע החל מהדוח לציבור לשנת 2013 ואילך, למעט הדרישה לגילוי על יתרת הפיקדונות של גופים מוסדיים שנכללו בפיקדונות הציבור שגויסו בישראל, שתחול החל מהדוח לציבור ליום 31 במרס 2013 ואילך. מיישום התיקונים לראשונה לא צפויה השפעה על הדוחות הכספיים, למעט שינוי הצגתי.

באור 2 : מזומנים ופקדונות בבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הרכב:

31 בדצמבר		
2011	2012	
1,106.9	1,114.8	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
331.6	307.0	פקדונות בבנקים מסחריים
1,438.5	1,421.8	סך הכל
		מזה מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנקים מרכזיים
1,297.7	1,314.7	לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים

באור 3 : ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הרכב:

31 בדצמבר 2011					31 בדצמבר 2012				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
5.1	5.1	-	(0.3)	4.8	5.1	5.1	-	(0.2)	4.9
5.1	5.1	-	(0.3)	4.8	5.1	5.1	-	(0.2)	4.9
רווח כולל אחר מצטבר					רווח כולל אחר מצטבר				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	שווי הוגן (1)
784.9	779.1	8.4	(2.6)	784.9	653.1	657.1	3.0	(7.0)	653.1
17.4	17.4	-	-	17.4	0.1	0.1	-	-	0.1
25.0	23.2	1.8	-	25.0	23.0	21.9	1.3	(0.2)	23.0
827.3	819.7	10.2 (2)	(2.6) (2)	827.3	676.2	679.1	4.3 (2)	(7.2) (2)	676.2
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)	הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
10.0	10.0	-	-	10.0	1.3	1.3	-	-	1.3
10.0	10.0	-	-	10.0	1.3	1.3	-	-	1.3
842.4	834.8	10.2	(2.9)	842.1	682.6	685.5	4.3	(7.4)	682.4

א. איגרות חוב המוחזקות לפדיון

של אחרים בישראל

סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון

ב. ניירות ערך זמינים למכירה

איגרות חוב-

של ממשלת ישראל

של מוסדות פיננסיים בישראל

של אחרים בישראל

סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

ג. ניירות ערך למסחר

איגרות חוב-

של ממשלת ישראל

סך כל ניירות הערך למסחר

סך כל ניירות הערך

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

(3) נזקפו לדוח רווח והפסד.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות ** ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

2012			*2011		
אשראי לציבור			אשראי לציבור		
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל
28.1	33.1	61.2	38.8	36.5	75.3
-	-	-	(24.9)	(23.0)	(47.9)
-	-	-	19.4	30.0	49.4
3.2	2.0	5.2	5.2	(2.6)	2.6
(18.2)	(16.2)	(34.4)	(16.0)	(15.1)	(31.1)
4.0	3.9	7.9	5.6	7.3	12.9
(14.2)	(12.3)	(26.5)	(10.4)	(7.8)	(18.2)
17.1	22.8	39.9	28.1	33.1	61.2
2.4	0.7	3.1	0.4	0.8	1.2
-	-	-	(0.4)	(0.3)	(0.7)
1.1	0.1	1.2	2.4	0.2	2.6
3.5	0.8	4.3	2.4	0.7	3.1
20.6	23.6	44.2	30.5	33.8	64.3

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה מחיקות חשבונאיות נטו שהוכרו ליום 1.1.2011 שינויים אחרים בהפרשה ליום 1.1.2011 (נזקפו להון) הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות מחיקות חשבונאיות נטו יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה- חובות

תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

יתרת הפרשה לתחילת שנה שינויים בהפרשה ליום 1.1.2011 (נזקפו להון) גידול (קיטון) בהפרשה יתרת ההפרשה לסוף השנה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים סה"כ הפרשה להפסדי אשראי- חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי.

מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ד.4(4) לעיל.

** אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות ** ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות**, ועל החובות** בגינם היא חושבה:

2012				
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור		
		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
649.7	27.2	622.5	36.9	585.6
2,186.2	-	2,186.2	2,018.1	168.1
2,835.9	27.2	2,808.7	2,055.0	753.7
27.6	-	27.6	12.2	15.4
12.3	-	12.3	10.7	1.6
39.9	-	39.9	22.9	17.0

יתרת חוב רשומה של חובות**:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי (2)

סך הכל חובות**

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות**:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי (3)

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

*2011				
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור		
		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
707.9	47.5	660.4	46.3	614.1
1,973.9	-	1,973.9	1,797.0	176.9
2,681.8	47.5	2,634.3	1,843.3	791.0
49.7	-	49.7	23.5	26.2
11.5	-	11.5	9.7	1.8
61.2	-	61.2	33.2	28.0

יתרת חוב רשומה של חובות**:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי (2)

סך הכל חובות**

הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות**:

שנבדקו על בסיס פרטני

שנבדקו על בסיס קבוצתי (3)

סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי

אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הגדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור ד.1 (4) לעיל.

** אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2012

חובות לא פגומים* - מידע נוסף		בעייתיים (2)			לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	
-	2.1	67.8	8.6	2.9	56.3
-	**_	89.2	4.0	**_	85.2
-	**_	48.9	0.9	**_	48.0
**_	0.6	547.8	14.5	1.1	532.2
-	2.7	753.7	28.0	4.0	721.7
-	3.4	2,055.0	25.0	12.6	2,017.4
-	6.1	2,808.7	53.0	16.6	2,739.1
-	-	27.2	-	-	27.2
**_	6.1	2,835.9	53.0	16.6	2,766.3

*לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.
**נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

31 בדצמבר 2011 *

חובות לא פגומים- מידע נוסף		סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים
בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)			
-	**_	660.4	70.7	589.7
0.2	5.3	1,973.9	-	1,973.9
0.2	5.3	2,634.3	70.7	2,563.6
-	-	47.5	-	47.5
0.2	5.3	2,681.8	70.7	2,611.1

אשראי לציבור

שנבדק על בסיס פרטני

שנבדק לפי בסיס קבוצתי אחר

סך הכל ציבור

סך הכל בנקים

סך הכל

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 4.ד. (4) לעיל.
** נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

(1) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי - ראה באור 2.ב.4.ג. להלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 2.7 מיליוני ש"ח (31.12.2011 - 5.3 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) בפרק זמן של עד 120 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך תקופה של 50 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב.

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2012					
יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	
2.2	1.6	6.4	8.6	20.0	בינוי ונדל"ן - בינוי
4.0	1.7	**-	4.0	5.2	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.2	**-	0.7	0.9	8.3	שרותים פיננסיים
9.9	7.8	4.6	14.5	72.8	מסחרי - אחר
16.3	11.1	11.7	28.0	106.3	סך הכל מסחרי
14.1	12.0	10.9	25.0	114.1	אנשים פרטיים - אחר
30.4	23.1	22.6	53.0	220.4	סך הכל פעילויות בישראל *
30.4	23.1	22.6	53.0	220.4	* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
2.8	1.1	14.1	16.9	21.8	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

** נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2011 **					
יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים	
ביגים קיימת הפרשה פרטנית (3)	ביגים קיימת הפרשה פרטנית (3)	ביגים קיימת הפרשה פרטנית (3)	ביגים קיימת הפרשה פרטנית (3)	ביגים קיימת הפרשה פרטנית (3)	
סך הכל ציבור	סך הכל *	סך הכל *	סך הכל *	סך הכל *	
56.0	45.2	14.7	70.7	232.5	
56.0	45.2	14.7	70.7	232.5	
					* מזה:
56.0	45.2	14.7	70.7	232.5	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
7.6	2.6	6.1	13.7	15.8	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור ד.1 (4) לעיל.

(1) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

2012	2011	
64.2	79.1	יתרת חוב רשומה ממוצעת של אשראי לציבור פגום בתקופת הדיווח
0.1	-	סך הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין אשראי זה בפרק הזמן בו סווג כפגום *
30.8	32.7	סך הכנסות ריבית שהיו נרשמות בתקופת הדיווח אילו האשראי היה צובר ריבית לפי תנאיו המקוריים

(1) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 4 : סיכון אשראי, לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 בדצמבר 2012		
יתרת חוב רשומה		
סך הכל (3)	צובר (2), לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית
4.1	-	4.1
0.4	-	0.4
4.1	-	4.1
8.6	-	8.6
8.3	1.4	6.9
16.9	1.4	15.5

בינוי ונדל"ן - בינוי

שרותים פיננסיים

מסחרי - אחר

סך הכל מסחרי

אנשים פרטיים - אחר

סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים

31 בדצמבר 2011*		
יתרת חוב רשומה		
סך הכל (3)	צובר (2), לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית
13.7	1.9	11.8
13.7	1.9	11.8

סך הכל ציבור

סך הכל

* החל מהדוח לשנת 2012 יישם הבנק לראשונה את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי. מספרי ההשוואה לשנה קודמת סווגו מחדש ככל שניתן כדי להתאימם למתכונת הנדרשת לפי ההוראות כאמור. לפירוט ראה ביאור 1.ד. (4) לעיל.

(1) אשראי לציבור, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים

באור 4 : סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2012			תקרת האשראי (באלפי ש"ח)
סיכון	מספר	לזכרים	סיכון	מספר	לזכרים	
אשראי	אשראי	(1)	אשראי	אשראי	(1)	
חוץ-מאזני	(1)	(2)	חוץ-מאזני	(1)	(2)	
(1),(3)			(1),(3)			
121.7	50.3	25,815	28.1	39.2	23,890	אשראי ללווה עד 10
103.8	50.2	10,346	67.0	59.2	11,281	אשראי ללווה מ-10 עד 20
247.3	205.7	14,865	254.7	209.0	15,510	אשראי ללווה מ-20 עד 40
353.0	552.6	15,779	432.2	563.6	16,169	אשראי ללווה מ-40 עד 80
241.5	696.7	8,807	308.7	791.8	9,716	אשראי ללווה מ-80 עד 150
80.8	350.7	2,277	116.2	445.9	2,847	אשראי ללווה מ-150 עד 300
20.6	79.9	251	18.2	78.1	238	אשראי ללווה מ-300 עד 600
10.9	61.8	85	10.5	52.1	75	אשראי ללווה מ-600 עד 1,200
12.4	49.9	42	14.4	57.2	45	אשראי ללווה מ-1,200 עד 2,000
24.7	110.5	47	20.7	113.2	48	אשראי ללווה מ-2,000 עד 4,000
20.7	120.6	26	29.1	140.5	30	אשראי ללווה מ-4,000 עד 8,000
26.4	230.1	22	27.9	168.5	17	אשראי ללווה מ-8,000 עד 20,000
2.7	103.5	4	2.7	137.9	5	אשראי ללווה מ-20,000 עד 40,000
1,266.5	2,662.5	78,366	1,330.4	2,856.2	79,871	

(1) האשראי וסיכון האשראי החוץ מאזני מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת ביטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה.

(2) מספר הלזכרים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.

(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של הלווה.

באור 5 : השקעות בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

פרטים על חברות מאוחדות:

שם החברה		תחום פעילות עיקרי		חלק בהון ובזכויות ההצבעה(%)		השקעה במניות לפי שווי מאזני		תרומה לרווח הנקי	
		</							

באור 6 : בניינים וציוד
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
א. ההרכב:

כלי רכב,				
בניינים ומקרקעין	שיפורים במושכר	ציוד וריהוט משרדי	סה"כ	
עלות נכסים				
65.8	34.6	29.0	129.4	יתרה ליום 1 בינואר 2012
0.3	1.3	0.3	1.9	תוספות
66.1	35.9	29.3	131.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012
פחת שנצבר -				
26.7	19.3	24.1	70.1	יתרה ליום 1 בינואר 2012
2.0	1.9	1.3	5.2	תוספות
28.7	21.2	25.4	75.3	יתרה ליום 31 בדצמבר 2012
עלות מופחתת -				
37.4	14.7	3.9	56.0	ליום 31 בדצמבר 2012
עלות מופחתת -				
39.1	15.3	4.9	59.3	ליום 31 בדצמבר 2011
שיעורי הפחת הממוצע המשוקלל -				
3%	10%	14%		בשנת 2012
3%	10%	18%		בשנת 2011

- ב.** זכויות במקרקעין, שהיתרה להפחתה בגינם הגיעה לסך 20.3 מיליוני ש"ח (2011 - 21.4 מיליוני ש"ח) טרם נרשמו על שם הבנק בלשכת רישום מקרקעין, מתוכם מקרקעין בסך 13.4 מיליוני ש"ח (2011 - 14.7 מיליוני ש"ח) של הבנק ושל חברת נכסים בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (חברת א. ב. שקד לבן (1997) 04 בע"מ). רישום הזכויות נמצא בתהליך, אך בכל המקרים נרשמה הערת אזהרה לטובת הבנק (למעט סניף באר שבע).
- ג.** לגבי התקשרויות לשכירות לזמן ארוך - ראה באור 15.

באור 7 : נכסים אחרים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ההרכב:

31 בדצמבר		
2011	2012	
-	1.5*	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
4.8	4.5	הכנסות לקבל
24.4	26.9*	מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 22 ב')
4.2	4.3	חייבים אחרים ויתרות חובה
33.4	37.2	סך כל נכסים אחרים

* סווג מחדש

באור 8 : פקדונות הציבור
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

31 בדצמבר		
2011	2012	
893.0	1,031.2	פקדונות לפי דרישה
3,032.6	3,119.1	פקדונות לזמן קצוב ואחרים
42.3	32.9	פקדונות בתוכניות חיסכון
3,967.9	4,183.2	סך כל פקדונות הציבור

באור 9 : פקדונות מבנקים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

31 בדצמבר		
2011	2012	
		בנקים מסחריים:
27.5	62.9	פקדונות לפי דרישה
27.5	62.9	סך כל פקדונות מבנקים

באור 10 : התחייבויות אחרות
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

31 בדצמבר		
2011	2012	
27.1	30.8	עובדים, בגין שכר עבודה ועתודות
8.7	8.1	עודף עתודה לפיצויים על היעודה (ראה באור 12 ח')
-	2.9	עודף הפרשה למיסים על מקדמות מס ששולמו
2.0	3.2	הכנסות מראש
346.3	363.2	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
34.1	38.5	זכאים אחרים ויתרות זכות
418.2	446.7	סך כל התחייבויות אחרות

א. הון המניות

הון המניות ליום 31 בדצמבר 2012 ו-2011 מורכב כדלקמן:

מספר המניות		
רשום	מונפק ונפרע	
300,000,000	149,875,000	מניות רגילות בנות 0.0001 ש"ח ערך נקוב כל אחת

ב. דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה להוראות הדין, לרבות הגבלות הנובעות מהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331 בדבר חלוקת דיבידנדים על ידי תאגיד בנקאי. דירקטוריון בנק מסד החליט על מדיניות דיבידנד לפיה תחולק בכל שנה, לפחות מחצית מהרווח הנקי. עם זאת, לא יחולק דיבידנד אשר יגרם: (1) אי-עמידה בהגבלות המפקח על הבנקים בעניין חלוקת דיבידנדים (כאמור בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331); (2) ירידה מתחת ל-9% ביחס הון הבנק לנכסי סיכון; (3) מצב שסך הנכסים הלא-כספיים של הבנק יעלו על סך ההון; (4) אי-עמידה בדרישות סעיף 23 א' לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981 ("חוק בנקאות (רישוי)"), אשר קובע תקרה לגבי השיעור מההון, אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים. בשנת 2012, על פי החלטת הדירקטוריון, הבנק לא חילק דיבידנד.

מגבלות בחלוקת הדיבידנדים

בנוסף למגבלות על פי חוק החברות, חלוקת דיבידנד על ידי תאגיד בנקאי כפופה לרגולציה החלה על תאגידים בנקאיים בישראל לפיה לא יחולק דיבידנד:

(א) כאשר יתרת העודפים המצטברת של הבנק (בניכוי הפרשים בחובה, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל), על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפורסמו אינה חיובית, או במידה שהחלוקה תגרום ליתרת עודפים כאמור;

(ב) כאשר אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונות הסתיימה בהפסד;

(ג) כאשר התוצאה המצטברת של שלושת הרבעונים, המסתיימים בתום תקופת הביניים לגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד;

(ד) אם החלוקה תגרום לכך, שיחס הון הבנק לנכסי סיכון ירד מתחת ליחס הנדרש לגביו;

(ה) מקרנות הון או מהפרשים בזכות, הנובעים מתרגום דוחות כספיים של יחידות אוטונומיות בחו"ל;

(ו) במידה שלאחר חלוקתו, הנכסים הלא כספיים של הבנק יעלו על הונו העצמי; או

(ז) במידה שהבנק לא יעמוד בדרישות סעיף 23א לחוק הבנקאות שקובע הגבלה לגבי השיעור מההון אשר מותר לתאגיד בנקאי להשקיע בתאגידים ריאליים.

כמו כן, במכתב המפקח על הבנקים בנושא מדיניות הון לתקופת ביניים, נקבע כי לא יחלק תאגיד בנקאי דיבידנד אם אינו עומד ביחס הון ליבה של לפחות 7.5% או אם חלוקה כאמור תגרום לאי עמידה ביחס הנ"ל. בנוסף, במכתב הפיקוח על הבנקים בנושא מסגרת באזל III - יחסי הון ליבה מינימאליים נדרשו הבנקים, בין היתר, להימנע מחלוקת דיבידנד אם בעטייה הוא עלול שלא לעמוד בדרישות ליעדי הון שנקבעו בו (לפירוט נוסף ראה ביאור 11ב להלן).

על אף האמור לעיל, במקרים מסוימים יוכל הבנק לחלק דיבידנד אף בהתקיים הנסיבות לעיל, במידה שקיבל מראש או בכתב את אישורי של המפקח של הבנקים לחלוקה, ועד לגובה הסכום שאושר כאמור.

עדכון ההוראות בנושא מגבלות בחלוקת דיבידנד

ביום 15 בינואר 2013 פורסם חוזר לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 331 בנושא חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים. לאור שינויים עתידיים בהוראות הדיווח לציבור אשר מחייבים לרשום רווחים והפסדים מסוימים של הבנק ברווח כולל אחר ולא ברווח והפסד, מוצע לעדכן את מבחני חלוקת הדיבידנד. על פי העדכון המוצע "רווחים ראויים לחלוקה" יכללו את מרכיבי רווח כולל אחר והבנק לא יבצע חלוקת דיבידנד, אלא אם קיבל מראש את אישור המפקח על הבנקים ועד לגובה הסכום שאושר, כאשר:

- יתרת העודפים המצטברת בניכוי הפרשים בחובה שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, על פי הדוחות הכספיים האחרונים שפרסם, אינה חיובית, או כאשר הסכום המוצע לחלוקה יגרום למצב זה;
- אחת או יותר משלוש השנים הקלנדריות האחרונה הסתיימה בהפסד או בהפסד כולל;
- כאשר התוצאה המצטברת בשלושת הרבעונים המסתיימים בתום תקופת הביניים שלגביה פורסם הדוח הכספי האחרון, מראה על הפסד או על הפסד כולל.

בנוסף, נקבע כי תאגיד בנקאי לא יבצע חלוקה מתוך קרנות הון, או מתוך הפרשים בזכות שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר.

ההוראות שנקבעו בטייטה זו צפויות להיכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2013 ואילך.

באור 11ב - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (במיליוני ש"ח)

הון רגולטורי והלימות ההון מחושבים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא "מדידה והלימות ההון".

א. יעד הלימות הון

לבנק מדיניות שאושרה על ידי הדירקטוריון וההנהלה, להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליעד ההון שהינו גבוה מהיחס המזערי הנדרש כפי שהוגדר על ידי המפקח על הבנקים. יעד ההון שנקבע על ידי הדירקטוריון וההנהלה משקף, לדעת הבנק, את רמת ההון הנאותה הנדרשת בהתחשב בפרופיל הסיכון ובתאבון הסיכון שלו. יעד ההון נקבע בתהליך בחינת הנאותות השנתית (ICAAP), תהליך פנימי להערכת פרופיל הסיכון של הבנק והקצאת ההון הנדרשת בגינו. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון. לתאריך הדיווח עומד יעד יחס הון הליבה על שיעור של 7.5% ויעד יחס ההון הכולל על שיעור של 13%. יעד יחס ההון המזערי שקבע הדירקטוריון מוסכם על בנק ישראל.

ביום 2 בינואר 2013, במסגרת קביעת יעדי ההון, נקבע עבור שנת 2013 יעד יחס הון ליבה בשיעור של 9% ויעד יחס הון כולל בשיעור 13%.

כחלק מתהליך הדרגתי של אימוץ הוראות באזל 3 בישראל, ביום 28 במרץ 2012 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא מסגרת באזל III - יחסי הון ליבה מינימליים הדורשת מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי לעמוד ביחס הון ליבה בשיעור של 9% (במקום 7.5% הקיים היום) עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, נקבע כי בנק אשר סך נכסיו המאזניים, על בסיס מאוחד, מהווה לפחות 20% מסך נכסי המערכת הבנקאית, יידרש להגדיל את יחס הון הליבה המזערי בנקודת אחוז אחת ולעמוד ביחס של 10% עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לאמור לעיל, יחס הון הליבה שיידרש מהבנק הוא 9%.

כמו כן, בהתאם לטיוטות חוזרים של הפיקוח על הבנקים לעדכון הוראות מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות ההון, אשר צפויות לאמץ הוראות באזל III כחלק מהוראות ניהול בנקאי תקין, יעדי יחס ההון הכולל המזעריים לנכסי סיכון יעמדו, עד ליום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, זאת עד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס ההון הכולל המזערי שיידרש מהבנק הוא 12.5%.

יצוין, כי ההגדרות של הון ליבה והון כולל וההתאמות הפיקוחיות (הניכויים מההון) שייקבעו על ידי המפקח על הבנקים כחלק מאימוץ הוראות באזל III, צפויים להיות שונים משמעותית מההגדרות שנכללו במסגרת הוראות באזל II.

הבנק לומד את ההוראה ואת ההשלכות הצפויות בכל הקשור לגיבוש תוכנית הון מעודכנת במטרה להבטיח את יישום ההוראה ועמידה בדרישות יחס הון הליבה החדש. במסגרת תהליך ה-ICAAP שבוצע בבנק ליום 30 ביוני 2012 כלל הבנק בחינה של השלכות אפשריות של יישום הוראות באזל III, על תכנון ההון לשנים 2013-2015. הבחינה התבססה על טיוטת ההוראות העדכנית ליום אישור מסמך ה-ICAAP.

באור 11ב - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)
(במיליוני ש"ח)

רכיבי ההון לצורך חישוב הלימות ההון בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בדבר "מדידה והלימות הון":

31.12.2011	31.12.2012	ב. מבנה ההון
		1 הון לצורך חישוב יחס ההון
365.7	412.0	הון ליבה, לאחר ניכויים
365.7	412.0	הון רובד 1, לאחר ניכויים
13.4	16.8	הון רובד 2, לאחר ניכויים
379.1	428.8	סה"כ הון כולל
		2 יתרות משוקללות של נכסי סיכון
2,339.1	2,451.9	סיכון אשראי
26.1	30.6	סיכון שוק
398.4	419.2	סיכון תפעולי
2,763.6	2,901.7	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון
		3 יחס ההון לרכיבי סיכון
13.23%	14.20%	יחס הון ליבה לרכיבי סיכון
13.23%	14.20%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
13.72%	14.78%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9%	9%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
		ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון
		1 הון רובד 1
375.3	426.5	הון
-	(4.9)	בניכוי רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ני"ע זמינים למכירה
(9.6)	(9.6)	בניכוי ניכויים אחרים מהון רובד 1
365.7	412.0	סה"כ הון רובד 1
		2 הון רובד 2
		א. הון רובד 2 עליון
		45% מסכום הרווחים נטו, לפני השפעת המס המתייחס,
-	3.4	בגין התאמות לשווי הוגן של ני"ע זמינים למכירה
3.8	3.8	הפרשה כללית לחובות מסופקים
		ב. הון רובד 2 תחתון
9.6	9.6	כתבי התחייבות נדחים
13.4	16.8	סך הכל הון רובד 2
379.1	428.8	סה"כ הון כולל

א. פנסיה ופיצויי פרישה

התחייבויות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויי פרישה לעובדיו לרבות התחייבות, בתנאים מסוימים, להשלמת ההפרש שבין סכום הפיצויים המחושב לפי השכר האחרון לבין הסכום שיצטבר לזכות אותם עובדים בקופות הפנסיה והפיצויים, מכוסה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות האמורות. הסכומים שהופקדו כאמור אינם כלולים במאזן מאחר שאינם בשליטתו ובניהולו של הבנק.

ב. עתודה לחופשה

עובדי הבנק זכאים לחופשה שנתית בתשלום בהתאם להסכם קיבוצי מיוחד לעובדי הבנק ובהתאם למכסות המפורטות בהסכם. חישוב ההתחייבות נעשה על בסיס שכר אחרון בתוספת תשלומים נלווים. בדוחות הכספיים נכללה הפרשה בסך של 3.7 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2011 - 3.1 מיליוני ש"ח) לימי חופשה שטרם נוצלו. ההתחייבות כלולה במסגרת "התחייבויות אחרות".

ג. עתודות למענקי יובל ולימי מחלה שלא נוצלו

עובדים זכאים למענק יובל בתום עשרים וחמש שנות עבודה בבנק ולפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו עם פרישתם לפנסיה. במאזן נכללו עתודות מתאימות, המבוססות על אומדן השווי הנוכחי של ההתחייבויות, כפי שחושב על ידי אקטואר (לפי שיעור היוון של 4.0%, בדומה לשנת 2011) ובתוספת גידול ריאלי הצפוי בשכר בשיעור שנתי של 1%.

סכום העתודה בגין מענקי יובל בסך 0.8 מיליוני ש"ח (2011 - 0.8 מיליוני ש"ח) מוצג בסעיף "התחייבויות אחרות" במאזן וסכום העתודה בגין ימי מחלה שלא נוצלו הסתכמה ל- 4.9 מיליוני ש"ח (2011 - 4.2 מיליוני ש"ח).

התחייבויות בקשר עם יחסי עובד מעביד - הפרשות בגין התחייבויות בקשר עם יחסי עובד מעביד מבוססות על הערכות ההנהלה וחישובים אקטואריים בנושאי העתודות, מענק יובל וימי מחלה שלא נוצלו. השפעה של שינוי באחוז אחד בשיעור היוון ההתחייבויות העתידיות הינה בסך של כ- 2.1 מיליוני ש"ח.

ד. שכר עובדי הבנק

שכרם של עובדי הבנק צמוד להסכם השכר הנהוג בבנק הפועלים עד לחודש אפריל 2013. ביום 27 לדצמבר 2012 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק להסתדרות העובדים וועד העובדים, לפיו הוארך תוקפם של כל ההסכמים הקיבוציים, ההסדרים הקיבוציים, הנהלים והנהגים הקיימים בבנק במועד החתימה על הסכם זה, כל אחד במעמדו מחודש מאי 2013 ועד לחודש דצמבר 2017. הארכת הסכמי העבודה, משמעותה בין היתר, המשך אימוץ תנאי העבודה בבנק הפועלים, לרבות לשכר, תנאים נלווים ותשלומים אחרים. על-פי האמור בהסכם הצדדים מיצו את כל תביעותיהם ודרישותיהם בגין תקופת תוקפו של ההסכם ובמשך כל תקופת ההסכם התחייבו הצדדים לשמור שקט תעשייתי מלא בכל הנושאים המוסדרים בהסכם.

ה. מענק שנתי

הבנק מתגמל את עובדיו אחת לשנה בהתאם לביצועי תשואת הבנק החל מתשואה של 7.5% ובאופן מדורג.

ו. תכנית תגמול לעובדי הבנק

הבנק החליט על תכנית תגמול מתמשכת לעובדי הבנק הקבועים. התכנית תחולק לשש מנות על פני שש שנים החל משנת 2004. לכל מנה תהיה תקופת הבשלה של ארבע שנים. הבנק חילק בחודש מרס 2011 את המהדורה החדשה של התכנית לאופציות, בעלת תקופת הבשלה של ארבע שנים. שווי העלות הכוללת ליום 31 בדצמבר 2012 הינו בסך של כ-6.2 מיליוני ש"ח. תוכנית התגמול תהיה צמודה לשווי כלכלי תיאורטי על פי נוסחה שנקבעה ומתבססת, בעיקר על ביצועי הבנק.

ז. תגמול חברי הנהלת הבנק

בשנת 2012 נעזרה ועדת השכר של הדירקטוריון בעבודה שנעשתה בחברה האם עבור הבנקים בקבוצה לצורך גיבוש מדיניות התגמול לבכירים, אשר תחול על התגמול משנת 2013 ואילך. בהתאם להוראות המפקח מחודש אפריל 2009, אישר דירקטוריון הבנק בחודש ינואר 2013 את מדיניות התגמול למנהלים הבכירים והמתודולוגיה ליישומה. מטרת המדיניות לאזן בין הרצון לעודד מוטיבציה, לשמר ולתגמל מנהלים בכירים והישגיות וליצור זהות אינטרסים של המנהלים הבכירים עם הבנק לטווח הארוך ובין הצורך למנוע לקיחת סיכונים מופרזת.

התגמול יגזר בעיקרו משיעור התשואה להון ובין השאר הוא קובע כי התגמול השנתי החל משנת 2013 יקבע על פי תוצאות הפעילות בשנה השוטפת ובשנתיים שקדמו לה. המודל קובע שיעור תשואה מקסימאלי, קובע יחס מידתי ומאוזן בין מרכיב התגמול הקבוע למרכיב המשתנה והוא מוקצה לבכירים בהלימה לעמידתם במדדי הצלחה כמותיים ואיכותיים שנקבעו מראש. בנוסף נקבעה תקרת תגמול שלא תעלה על 12 משכורות, וזאת עד תקרת תשואה של 15%.

הדירקטוריון רשאי, על פי שיקול דעתו, להוסיף או להפחית סכומי מענק בהיקף מצרפי שלא יעלה על סכום של משכורת חודשית אחת. סכום המענק עשוי להתווסף לסכום מירבי של 10%, וזאת ביחס לתשואת המינימום של חברת האם.

התגמול המשתנה ישולם לחברי הנהלת הבנק בשכר. ככלל, נקבע כי המענקים לכלל הבכירים ישולמו על פני שלוש שנים, 60% מהמענק בשנה הראשונה והיתר בשנתיים הנוספות. כאשר גובה התגמול נמוך מארבע משכורות, יבוצע תשלום מיידי. ככלי נוסף לעידוד ההישגים בטווח הארוך. המודל קבע את רף התשואה לתשלום יתרת המענקים בתקופת ההבשלה.

מנכ"ל הבנק יהיה זכאי להקצאת אופציות למניות בחברת האם וזאת בהתאם לשיעורי תשואה במודל התגמול. שיעור התגמול בהקצאת האופציות הינו רק במצב של קבלת מענק מעל סכום שנקבע, זאת במידה ויוחלט על חלוקת אופציות לחברי הנהלת חברת האם ובהתאם לתשואה להון של הבנק. המדיניות מתייחסת למנכ"ל הבנק וחברי הנהלת הבנק והיא חלק ממדיניות קבוצתית שגובשה כאמור בשיתוף החברה האם.

ח. נתונים על עודף עתודה/יעודה לפיצויי פרישה, נטו (סכומים מדווחים במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר		
2011	2012	
8.1	6.8	עתודה לפיצויים ולפרישה מרצון
4.2	4.9	עתודה לימי מחלה שלא נוצלו
12.3	11.7	
3.6	3.6	בניכוי - יעודה כללית לפיצויי פרישה
8.7	8.1	עודף עתודה על יעודה (מוצג בסעיף התחייבויות אחרות)

הבנק אינו רשאי למשוך את כל כספי היעודה אלא לאחר שתמולאנה ההתחייבויות על פי חוק פיצויי פיטורים והסכמי עבודה.

ט. חוזים אישיים

הבנק חתם על חוזה העסקה עם ארבעה עובדים. החוזים הם לתקופה של לפחות שלוש שנים. ההפרשות בגין פיצויים מוגדלים ומענקי חתימה בהתאם לחוזים שנחתמו נכללים בסכום העתודה לפיצויים.

באור 13 : נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים (2)	מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי		31 בדצמבר 2012
		אחר	אירו	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים							
1,421.8		10.9	71.9	152.5	27.2	1,159.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
842.4		-	5.4	8.9	207.0	621.1	ניירות ערך
2,768.8		*-	1.1	23.3	187.5	2,556.9	אשראי לציבור, נטו (3)
56.0	56.0						בניינים וציוד
0.4		-	*-	0.2	-	0.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
33.4		-	-	0.3	-	33.1	נכסים אחרים
5,122.8	56.0	10.9	78.4	185.2	421.7	4,370.6	סך כל הנכסים
התחייבויות							
4,183.2		10.8	74.8	177.7	542.6	3,377.3	פקדונות הציבור
62.9		*-	*-	0.1	-	62.8	פקדונות מבנקים
3.5		-	0.9	0.9	-	1.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
446.7		-	-	*-	3.9	442.8	התחייבויות אחרות
4,696.3		10.8	75.7	178.7	546.5	3,884.6	סך כל ההתחייבויות
426.5	56.0	0.1	2.7	6.5	(124.8)	486.0	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
		-	-	-	151.3	(151.3)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
426.5	56.0	0.1	2.7	6.5	26.5	334.7	סה"כ כללי

* נמוך מ- 50 אלפי ש"ח

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 13 : נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011		מטבע ישראלי		מטבע חוץ (1)		פריטים שאינם כספיים (2)	סך הכל
לא צמוד	צמוד למדד המחירים	דולר של ארה"ב	אירו	אחר			
נכסים							
1,129.1	47.3	183.2	67.3	11.6			1,438.5
390.4	278.4	9.1	4.7				682.6
2,350.8	219.1	3.2	*-	*-			2,573.1
					59.3		59.3
0.1		0.2	*-				0.3
37.1	0.1						37.2
3,907.5	544.9	195.7	72.0	11.6	59.3		4,791.0
התחייבויות							
3,154.5	555.8	174.7	70.1	12.8			3,967.9
22.6		4.9	*-				27.5
0.7		0.8	0.6				2.1
416.0	2.2	*-	*-				418.2
3,593.8	558.0	180.4	70.7	12.8			4,415.7
313.7	(13.1)	15.3	1.3	(1.2)	59.3		375.3
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
(29.6)	29.6						
(0.5)		0.5					
283.6	16.5	15.8	1.3	(1.2)	59.3		375.3
(0.7)		0.7					
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון) * נמוך מ- 50 אלפי ש"ח							

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 14 : נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפרעון ⁽¹⁾

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2012

תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים

עם	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל
עם	חודש	שלושה	מחצית	שנה	שנתיים	שלוש	ארבע	חמש	עשר	עד	עד	עד
דרישה	עד	חודשים	שנה	שנתיים	שלוש	ארבע	חמש	עשר	עשרים	עד	עד	עד
ועד	שלושה	עד	עד	עד	שלוש	ארבע	חמש	עשר	עשרים	עד	עד	עד
חודש	חודשים	שנה	שנתיים	שנתיים	שנתיים	שנתיים	שנתיים	שנתיים	שנתיים	שנתיים	שנתיים	שנתיים
מטבע ישראלי לא צמוד												
נכסים	1,469.5	534.1	684.2	511.0	341.6	275.9	168.4	687.6	43.5	4,715.8	11.7	4,370.6
התחייבויות	3,211.2	263.4	303.5	79.7	12.2	13.8	5.1	1.2	0.7	3,890.8		3,884.6
הפרש	(1,741.7)	270.7	380.7	431.3	329.4	262.1	163.3	686.4	42.8	825.0	11.7	486.0
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(50.7)	(100.2)								(150.9)		(151.3)
מטבע ישראלי צמוד למדד												
נכסים	8.3	113.2	62.5	70.3	25.7	68.4	110.9	10.9	470.2	14.2	421.7	2.19%
התחייבויות	76.8	124.6	246.9	64.7	12.6	11.9	2.1	2.8	-	542.4		546.5
הפרש	(76.8)	(116.3)	(133.7)	(2.2)	57.7	13.8	66.3	108.1	10.9	(72.2)	14.2	(124.8)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	50.7	100.2								150.9		151.3
מטבע חוץ פעילות מקומית**												
נכסים	167.1	64.4	28.2	0.7	0.7	0.6	0.6	13.7		276.0	1.5	274.5
התחייבויות	178.0	58.7	25.1	0.6	0.5	0.5	0.4	1.1		264.9		265.2
הפרש	(10.9)	5.7	3.1	0.1	0.2	0.1	0.2	12.6		11.1	1.5	9.3
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)												
פריטים שאינם כספיים												
סה"כ												
נכסים	1,636.6	606.8	825.6	574.2	412.6	302.2	237.4	812.2	54.4	5,462.0	83.4	5,122.8
התחייבויות	3,466.0	446.7	575.5	145.0	25.3	26.2	7.6	5.1	0.7	4,698.1		4,696.3
הפרש	(1,829.4)	160.1	250.1	429.2	387.3	276.0	229.8	807.1	53.7	763.9	83.4	426.5
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)												

הערות בעמוד 182

באור 14 : נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופה לפרעון ⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2011												
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים												
עם	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל	מעל
דרישה	חודש	שלושה	שנה	שנתיים	שלוש	ארבע	חמש	עשר	עד	סה"כ	ללא	שיעור
ועד	שלושה	עד	עד	עד	עד	עד	עד	עד	עד	תקופת	יתרה	תשואה
חודש	חודשיים	שנה	שנתיים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	שנה	פרעון (3)	מאזנית (2)	חוזי (3)
סה"כ												
נכסים	1,668.3	561.9	709.7	648.6	485.1	265.9	141.5	495.2	63.0	5,039.2	125.2	4,791.0
התחייבויות	3,345.7	307.4	585.2	117.3	41.8	13.6	5.1	5.0	0.9	4,422.0		1.51 %
הפרש	(1,677.4)	254.5	124.5	531.3	443.3	252.3	136.4	490.2	62.1	617.2	125.2	375.3
מכשירים נגזרים (למעט												
אופציות)	(0.3)		(0.7)		(0.2)		0.9		(0.3)			

* קטן מ-50 אלפי ש"ח.

** כולל הצמדה למטבע חוץ

- (1) בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיס הצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הוצאות בגין הפסדי אשראי.
- (2) כפי שנכללה בבאור מספר 14 "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה", לרבות סכומים חוץ-מאזניים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בבאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

באור 15 : התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31.12.2011	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2012	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי		יתרות החוזים (1)		
				א. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים
				יתרות החוזים או הסכומים הנקובים
				שלם לסוף שנה
				עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:
0.7	1.1	27.6	32.1	ערבויות להבטחת אשראי
1.7	2.4	64.7	66.5	ערבויות והתחייבויות אחרות
-	-	*0.9	0.8	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו
0.2	0.3	613.2	653.4	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
0.5	0.5	561.0	578.3	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
3.1	4.3	1,267.4	1,331.1	סך הכל

*הוצג מחדש.

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

(1) התקשרויות בגין חוזי שכירות לזמן ארוך (במיליוני ש"ח)

2011	2012	השנה
7.5	8.1	שנה ראשונה
6.8	7.9	שנה שניה
6.7	7.8	שנה שלישית
6.6	7.1	שנה רביעית
5.8	7.1	שנה חמישית
66.6	67.9	מעל חמש שנים
100.0	105.9	

(2) שירותי מיחשוב

ב- 5 בפברואר 2010 הוסבו מערכות המחשב של הבנק והחל מתאריך זה מקבל הבנק את שירותי המחשב מחברת מת"ף, חברת בת של הבנק הבינלאומי. הוצאות המיחשוב לחברת מת"ף לשנת 2012 היו בסך של 25.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 23.3 מיליוני ש"ח בשנת 2011. ברבעון הרביעי של שנת 2012 הסתכמו הוצאות המיחשוב ב- 6.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 5.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. על פי הבנות עם מת"ף וחברת האם. טרם נחתם הסכם התקשרות עם חברת מת"ף.

- (1) נגד הבנק קיימות תביעות שונות במהלך העסקים הרגיל. לדעת ההנהלה, בהסתמך על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים בגין כל התביעות, שלא תדחנה ולא תתבטלנה. סכום החשיפה של הבנק בגין תביעות תלויות שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, אינה קלושה ואשר לא בוצעה בגין הפרשה הוא בסך כ- 0.2 מיליוני ש"ח.
- (2) הבנק התחייב לשפות נושאי משרה כמשמעות מונח זה בסעיף 268 בחוק החברות, התשנ"ט - 1999. סכום השיפוי שיעמיד הבנק, מכוח ההתחייבות כאמור, לכל נושאי המשרה בו, במצטבר, בגין אחד או יותר מאירועי השיפוי, לא יעלה על 33% מההון של הבנק לפי דוחותיו הכספיים האחרונים, שפורסמו סמוך לפני מועד השיפוי בפועל.
- (3) ביום 21 בנובמבר 2010 נתקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק על סך כ- 59 מיליון ש"ח אשר עניינה הפסקת פעילות המחשב המרכזי של בנק הפועלים אשר שרת את הבנק באותו מועד שארעה ביום 23 בנובמבר 2008. הבנק, כך נטען, המשיך באותה עת לגבות מלקוחותיו שלא כדין עמלות שונות על אף שלא יכלו לעשות שימוש בחשבונותיהם.
- ביום 19 במרס 2012 הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה הכוללת התאמה לבנק מסד של יישום הפשרה אליה הגיע בנק הפועלים. ביום 19 ביוני 2012 אישר בית-המשפט המחוזי בירושלים את הסדר הפשרה, הכולל התאמה לבנק מסד של יישום הפשרה אליה הגיע בנק הפועלים. ההשפעה של הסכם הפשרה על תוצאות הבנק אינה מהותית. ביום 16 ביולי 2012 פרסם הבנק הודעה בעיתון בדבר אישור הסדר הפשרה, ובו תמצית הסדר הפשרה. ביום 16 בספטמבר 2012 זוכו הלקוחות בהתאם להסכם הפשרה.
- (4) ועד העובדים והסתדרות העובדים הכללית החדשה הגישו תביעה לבית הדין האזורי לעבודה בתל-אביב, לפיה נדרש הבנק לשלם תשלום עבור שעות נוספות לחלק מאוכלוסיית העובדים המקבלים דמי ניהול ושעות נוספות גלובליות.
- ביום 11 ביוני 2012 נחתם בין הבנק לוועד העובדים ולהסתדרות העובדים הסכם במסגרת הליך גישור. על-פי ההסכם שקיבל תוקף של פסק-דין, עובדים המקבלים דמי-ניהול מעל 3% ועד 26.4%, יקבלו תשלום עבור שעות נוספות במתכונת שנקבעה.
- ביום 27 לדצמבר 2012 נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין הבנק להסתדרות העובדים וועד העובדים, לפיו הוארך תוקפם של כל ההסכמים הקיבוציים, ההסדרים הקיבוציים, הנהלים והנהגים הקיימים בבנק במועד החתימה על הסכם זה, כל אחד במעמדו מחודש מאי 2012 ועד לחודש דצמבר 2017.
- הארכת הסכמי העבודה, משמעותה בין היתר, המשך ההצמדה לתנאי העבודה בבנק הפועלים, לרבות לשכר, תנאים נלווים ותשלומים אחרים.
- על-פי האמור בהסכם הצדדים מיצו את כל תביעותיהם ודרישותיהם בגין תקופת תוקפו של ההסכם ובמשך כל תקופת ההסכם התחייבו הצדדים לשמור שקט תעשייתי מלא בכל הנושאים המוסדרים בהסכם.

- 1) הבנק מבצע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כחלק מניהול הסיכונים הפיננסיים (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות) וכן כשירות ללקוחותיו.
 - 2) סוגי העסקאות העיקריים בהם פועל הבנק:
 - עסקאות אקדמה (Forward) - חוזה בין שני צדדים לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: "נכסי בסיס"), שיבוצע בתאריך העתידי ובמחיר מוגדר מראש.
 - עסקאות החלפה (Swap) - חוזה להחליף במועד העסקה כמות מוגדרת של נכסי בסיס, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפריטים שהוחלפו.
 - אופציות (Options) - חוזה המקנה תמורת תשלום פרמיה את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות בזמן נקובים מראש.
 - 3) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים כמפורט להלן:
 - סיכון אשראי - סכום ההפסד המירבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
 - סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר כתוצאה משינוי מחירי השוק כגון: שערי חליפין, שיעורי ריבית וכדומה.
 - סיכון נזילות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על ידי סילוקה במזומן או על ידי יצירת פוזיציה הפוכה.
 - סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקאות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול.
- הבנק השתמש בשירותי התפעול ובמערכות המיכון של הבנק הבינלאומי על מנת לנהל את מערך הנגזרים שלו. השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הפעילות השוטפת של הבנק מכון להשגת יעדים ועמידה במגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות).
- סיכוני השוק נמדדים ומוערכים באופן שוטף כחלק ממערך ניהול ובקרת הסיכונים של הבנק, כולל מדידה של רגישות לגורמי סיכון ושל הפסדים תיאורטיים בתרחישים, לרבות תרחישים קיצוניים במונחי VAR ובמונחים נומינליים.
- הבנק מתכסה באופן שוטף תוך הפעלת בקורות בעת ביצוע העסקה מול נגזרים משובצים בפקדונות ללקוחות על ידי יצירת פוזיציה הפוכה מול בנקים בקבוצה, בדרך זו מונע הבנק חשיפה לסיכוני שוק וסיכוני נזילות.

באור 15 ב': פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון
בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) היקף הפעילות:

31.12.2011					31.12.2012				
חוזי סחורות אחרים	חוזים בגין מניות (1)	חוזי ריבית			חוזי ריבית			שקל מדד	
		חוזי מטבע חוץ	שקל מדד	אחר	חוזים בגין מניות (1)	חוזי מטבע חוץ	אחר		
א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים									
נגזרי ALM (2) (3)									
				30.0				150.9	
חוזי Forward									
אופציות שנקנו					5.0	*-			
חוזי Swaps				12.6			12.4		
סה"כ	0.9	8.9	0.1	12.6	30.0	5.0	*-	12.4 150.9	
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי רבית (swaps)									
				12.6			12.4	בהם הבנק הסכים לשלם שיעור קבוע	
נגזרים אחרים (3)									
חוזי Forward			1.5			4.2			
חוזי אופציה נסחרים בבורסה									
-אופציות שנכתבו		10.5	0.8		22.3	1.0			
-אופציות שנקנו		10.5	0.8		22.3	1.0			
חוזי אופציה אחרים									
-אופציות שנכתבו	0.9	8.9	0.4		5.0	*-			
סה"כ	0.9	29.9	3.5		49.6	6.2			
ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים									
נגזרי ALM (2) (4)									
שווי הוגן ברוטו חיובי	0.1	0.1			0.1				
שווי הוגן ברוטו שלילי				1.4	0.7		1.8	1.5	
נגזרים אחרים (4)									
שווי הוגן ברוטו חיובי		0.1	*-		0.2	0.1			
שווי הוגן ברוטו שלילי	*-	0.2	0.1		0.3	0.1			

* קטן מ- 50 אלפי ש"ח

(1) אופציות על מדדי מניות בבורסות העולם.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(3) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(4) למעט נגזרי אשראי.

2) סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה:

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011			31 בדצמבר 2012			
סה"כ	אחרים	בנקים	סה"כ	אחרים	בנקים	
0.3	*-	0.3	0.4	*-	0.4	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים
*-	-	*-	*-	*-	*-	בניכוי הסכמי קיזוז
0.3	*-	0.3	0.4	*-	0.4	יתרות מאזניות של נכסים הנובעים מנגזרים
6.4	0.1	6.3	5.7	0.1	5.6	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין נגזרים
6.7	0.1	6.6	6.1	0.1	6.0	סך כל סיכון האשראי בגין נגזרים

* קטן מ- 50 אלפי ש"ח

3) פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף שנה:

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מעל 3		מעל שנה			
עד	חודשים	ועד	חודשים	מעל	סה"כ
3 חודשים	ועד שנה	5 שנים	5 שנים	5 שנים	סה"כ
31 בדצמבר 2012					
<u>חוזי ריבית</u>					
50.7	100.2				150.9
- שקל-מדד					
				12.4	12.4
- אחר					
6.1	0.1				6.2
חוזי מטבע חוץ					
46.6	5.1	2.9			54.6
חוזים בגין מניות					
103.4	105.4	2.9		12.4	224.1
סה"כ					
31 בדצמבר 2011					
<u>חוזי ריבית</u>					
	20.0	10.0			30.0
- שקל-מדד					
				12.6	12.6
- אחר					
3.2	0.3	0.1			3.6
חוזי מטבע חוץ					
18.8	10.1	9.9			38.8
חוזים בגין מניות					
	1.8				1.8
חוזי סחורות אחרים					
22.0	32.2	20.0		12.6	86.8
סה"כ					

באור 15 ג': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012					
שווי הוגן(א)				יתרה במאזן	
סה"כ	נתונים נצפים	נתונים נצפים משמעותיים	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)		
	משמעותיים אחרים (רמה 3)	אחרים (רמה 2)			
נכסים פיננסיים					
1,424.7	52.1	1,329.6	43.0	1,421.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
842.1	-	26.8	815.3	842.4	ניירות ערך*
2,750.1	2,750.1	-	-	2,768.8	אשראי לציבור, נטו
0.4	-	0.3	0.1	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5.1	5.1	-	-	5.1	נכסים פיננסיים אחרים
5,022.4	2,807.3	1,356.7	858.4	5,038.5 **	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
4,180.8	1,786.2	2,394.6	-	4,183.2	פקדונות הציבור
62.9	-	62.9	-	62.9	פקדונות מבנקים
3.5	1.5	1.9	0.1	3.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
399.3	399.3	-	-	400.7 **	התחייבויות פיננסיות אחרות
4,646.5	2,187.0	2,459.4	0.1	4,650.3	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 3, "ניירות ערך".

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 837.7 מיליוני ש"ח ובסך 3.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 15 - 10.

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

באור 15 ג': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011					
שווי הוגן (א)				יתרה במאזן	
סה"כ	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)		
נכסים פיננסיים					
1,441.9	80.6	1,317.7	43.6	1,438.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
682.4	-	31.8	650.6	682.6	ניירות ערך*
2,558.2	2,558.2	-	-	2,573.1	אשראי לציבור, נטו
0.3	-	0.2	0.1	0.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
7.2	7.2	-	-	7.2	נכסים פיננסיים אחרים
4,690.0	2,646.0	1,349.7	694.3	**4,701.7	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
3,933.6	1,490.6	2,443.0	-	3,967.9	פקדונות הציבור
27.5	-	27.5	-	27.5	פקדונות מבנקים
2.1	-	2.0	0.1	2.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
377.2	377.2	-	-	379.2	התחייבויות פיננסיות אחרות
4,340.4	1,867.8	2,472.5	0.1	**4,376.7	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 3, "ניירות ערך".

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך 677.8 מיליוני ש"ח ובסך 2.1 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 15 - 10.

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים - בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית שבו הבנק ביצע עסקאות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי וכן התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש בין הריבית שנקבעה בהסכם לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

באור 115 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2012					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -					
יתרה	סך הכל	נתונים נצפים	נתונים נצפים	מחירים	
מאזנית	שווי הוגן	משמעותיים	משמעותיים	מצוטטים בשוק	
		אחרים	אחרים	פעיל (רמה 1)	
		(רמה 3)	(רמה 2)		
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על					
בסיס חוזר ונשנה					
א. נכסים					
ניירות ערך זמינים למכירה:					
784.9	784.9	-	14.3	770.6	איגרות חוב של ממשלת ישראל
17.4	17.4	-	-	17.4	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
25.0	25.0	-	12.5	12.5	איגרות חוב של אחרים בישראל
827.3	827.3	-	26.8	800.5	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר:					
10.0	10.0	-	-	10.0	איגרות חוב של ממשלת ישראל
10.0	10.0	-	-	10.0	סך הכל ניירות ערך למסחר
837.3	837.3	-	26.8	810.5	סך כל ניירות הערך
0.4	0.4	-	0.3	0.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
837.7	837.7	-	27.1	810.6	סך כל הנכסים
ב. התחייבויות					
3.5	3.5	1.5	1.9	0.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
3.5	3.5	1.5	1.9	0.1	סך כל ההתחייבויות

באור T15 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2011				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
יתרה מאזנית	סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה א. נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
653.1	653.1	-	13.8	639.3
0.1	0.1	-	-	0.1
23.0	23.0	-	18.0	5.0
676.2	676.2	-	31.8	644.4
איגרות חוב של ממשלת ישראל				
איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל				
איגרות חוב של אחרים בישראל				
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
ניירות ערך למסחר:				
1.3	1.3	-	-	1.3
1.3	1.3	-	-	1.3
677.5	677.5	-	31.8	645.7
סך כל ניירות הערך				
0.3	0.3	-	0.2	0.1
נכסים בגין מכשירים נגזרים				
677.8	677.8	-	32.0	645.8
סך כל הנכסים				
ב. התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים				
2.1	2.1	-	2.0	0.1
2.1	2.1	-	2.0	0.1
סך כל ההתחייבויות				

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012 :

נכסים

נכסים בגין מכשירים נגזרים:

חוזי ריבית שקל מדד

סך הכל נכסים בגין מכשירים

נגזרים

סך כל הנכסים

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:

חוזי ריבית שקל מדד

סך הכל התחייבויות בגין מכשירים

נגזרים

סך כל ההתחייבויות

(1) נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן

על בסיס חוזר ונשנה

נכסים

נכסים בגין מכשירים נגזרים

חוזי ריבית שקל מדד

התחייבויות

התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

חוזי ריבית שקל מדד

* נובע מריבית ריאלית שלילית.

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

בחוודש ינואר 2012 יישם הבנק לראשונה את IAS 24, גילויים בהקשר לצד קשור. להרחבה ראה ביאור 1.ד.21). לאור זאת, זהו צדדים קשורים ובעלי עניין חדשים ואחרים הוסרו והנתונים לשנים קודמות הוצגו מחדש בהתאם לאוכלוסיה החדשה. הבנק הינו חברה בת ישירה של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בעל השליטה בבנק (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%).

א. יתרות*

31 בדצמבר 2012											
צדדים קשורים				בעלי עניין							
המוחזקים על ידי הבנק											
				מחזיקי מניות							
חברות בת (שלא אוחדו)				אחרים (3)		אנשי מפתח ניהוליים (2)		אחרים (1)		בעלי שליטה	
היתרה		הגבוהה ביותר		היתרה		הגבוהה ביותר		היתרה		הגבוהה ביותר	
יתרה	במשך	יתרה	במשך	יתרה	במשך	יתרה	במשך	יתרה	במשך	יתרה	במשך
השנה לתאריך	השנה לתאריך	השנה לתאריך	השנה לתאריך	השנה לתאריך	השנה לתאריך	השנה לתאריך	השנה לתאריך	השנה לתאריך	השנה לתאריך	השנה לתאריך	השנה לתאריך
המאזן (4)	המאזן (4)	המאזן (4)	המאזן (4)	המאזן (4)	המאזן (4)	המאזן (4)	המאזן (4)	המאזן (4)	המאזן (4)	המאזן (4)	המאזן (4)
נכסים											
פקדונות בבנקים											
418.0 242.7											
אשראי לציבור											
0.5 0.4 0.3 9.8 5.0											
הפרשה להפסדי אשראי											
0.1 ***-											
אשראי לציבור, נטו											
9.7 5.0											
נכסים אחרים											
0.5 0.5											
התחייבויות											
פקדונות הציבור											
1.3 1.3 40.9 27.9 2.8 1.1 157.6 78.5											
17.5 10.1											
פקדונות מבנקים											
19.0 19.0											
התחייבויות אחרות											
209.0 209.0 217.5 217.5											
מניות (כלול בהון) (6)											
סיכון אשראי במכשירים											
1.6 ***-											
פיננסים חוץ מאזניים (7)											
169.0											
הערות ראה עמוד 196											

א. יתרות*(המשך)

בעלי עניין (1) צדדים קשורים

המוחזקים ע"י הבנק

		אחרים (3)		אנשי מפתח ניהוליים (2)		מחזיקי מניות			
						בעלי שליטה		אחרים (1)	
חברות בת (שלא אוחדו)									
היתרה		היתרה		היתרה		היתרה		היתרה	
הגבוהה		הגבוהה		הגבוהה		הגבוהה		הגבוהה	
ביותר		ביותר		ביותר		ביותר		ביותר	
במשך	יתרה	במשך	יתרה	במשך	יתרה	במשך	יתרה	במשך	יתרה
השנה	לתאריך	השנה	לתאריך	השנה	לתאריך	השנה	לתאריך	השנה	לתאריך
(4)	המאזן	(4)	המאזן	(4)	המאזן	(4)	המאזן	(4)	המאזן

התחייבויות

פינונסיים חוץ מאזניים (7)

(7) סיכוני אשראי במכשירים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של לווה.

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים *

2012				2011**			
בעלי עניין				בעלי עניין			
מחזיקי מניות				מחזיקי מניות			
בעלי שליטה	אחרים (1)	אנשי מפתח ניהוליים (2)		בעלי שליטה	אחרים (3)	אנשי מפתח ניהוליים (2)	
		אחרים	מפתח			אחרים	מפתח
(0.1)	1.4	***-	(0.5)	21.4	(1.0)	(0.2)	
	***-		***-				
(4.8)	0.1	***-	0.1	5.7			
(4.8)	***-		***-	5.7			
(31.5)	***-	(6.4)	(0.7)	(28.2)	(6.3)	(0.7)	
(36.4)	1.5	(6.4)	(1.1)	(1.1)	(1.0)	(0.9)	

2010**			
בעלי עניין			
מחזיקי מניות			
בעלי שליטה	אחרים (1)	אנשי מפתח ניהוליים (2)	
		אחרים	מפתח
9.2	0.5		
1.5			
1.5			
(27.3)	(0.8)	(6.5)	
(16.6)	(0.3)	(6.5)	-

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור 16.ה להלן.

** הוצג מחדש, ליתר פירוט ראה ביאור 1.ד.ד. (21).

*** נמוך מ-50 אלפי ש"ח

(1) לרבות מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של הבנק או את מנהלו הכללי.

(2) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.

(3) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם

השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר

מהדירקטורים שלהם.

(4) פירוט בביאור 16.ד. להלן.

(5) פירוט בביאור 16.ג. להלן.

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין*

2012							
בעלי עניין							
מחזיקי מניות				אנשי מפתח			
בעלי שליטה		אחרים (1)		ניהוליים (2)		אחרים (3)	
סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות
				5.6**	5		
				0.8	7		
31.5	2					0.7	1

בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו

דירקטור שאינו מועסק או מטעמו

בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

** מזה: הטבות עובד לזמן קצר: 0.6 מיליוני ש"ח; הטבות לאחר סיום העסקה: 0.2 מיליוני ש"ח; הטבות בגין פיטורין: 0.3 מיליוני ש"ח.

**2011							
בעלי עניין							
מחזיקי מניות				אנשי מפתח			
בעלי שליטה		אחרים (1)		ניהוליים (2)		אחרים (3)	
סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות
				5.6	6		
				0.7	8		
28.2	2					0.7	1

בעלי עניין המועסקים בתאגיד או מטעמו

דירקטור שאינו מועסק או מטעמו

בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח
ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין* (המשך)

**2010							
בעלי עניין							
מחזיקי מניות				אנשי מפתח			
בעלי שליטה		אחרים (1)		ניהוליים (2)		אחרים (3)	
סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות
27.3	1	0.8	1	5.5	5		
				1.0	9		
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו							
דירקטור שאינו מועסק או מטעמו							

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור ה.16 להלן.

** הוצג מחדש, ליתר פירוט ראה ביאור ד.1(21).

(1) לרבות מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של הבנק או את מנהלו הכללי.

(2) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם ב- IAS 24.

(3) תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים*
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2012	***, **2011	***, **2010	
א. בגין נכסים			
3.6	0.2	0.7	מאשראי לציבור
(2.8)	21.4	9.0	מפקדונות בבנקים
ב. בגין התחייבויות			
-	(1.4)	-	על פקדונות הציבור
0.8	20.2	9.7	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

* למידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין ראה ביאור ה.16 להלן.

** סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה ביאור ב.1(6).

*** הוצג מחדש, ליתר פירוט ראה ביאור ד.1(21).

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

1. עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק ולחברות המאוחדות שלו.

2. שירותי מיחשוב

מערכות המחשב של הבנק עובדות תחת התשתית של הבינלאומי. הבנק מקבל את שירותי המחשב מחברת מת"ף, חברת בת של הבנק הבינלאומי (אשר הוסבו ב- 5 בפברואר 2010). הוצאות המיחשוב לחברת מת"ף לשנת 2012 היו בסך של 25.8 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 23.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. על פי הבנות עם מת"ף וחברת האם, ההסכם נמצא בשלבי גיבוש. נכון ליום הדוח טרם נחתם הסכם התקשרות עם חברת מת"ף.

בהתאם להוראה 357 להוראות ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים ובאישורו, משמש מר אמנון בק, מנכ"ל חברת מת"ף כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק ומר שוקי פלג, מנהל אבטחת מערכות המידע בבנק הבינלאומי כממונה על אבטחת המידע בבנק (מר מיכאל זגרסון שימש בתפקיד עד 31 בדצמבר 2012).

במסגרת יישום הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה פנימית על דיווח כספי של המפקח על הבנקים, הבנק פועל במהלך השנה למיפוי תהליכי עבודה חדשים ותיקוף תהליכי עבודה קיימים המשפיעים על תהליכי הדיווח הכספי וזאת בעקבות שינויים בהוראות רגולציה החלים על הבנק. תהליך זה כולל תיעוד של תהליכי העבודה החדשים ותיקוף של הקיימים לרבות תיעודם ותייעוד הבקורות המבוצעות במסגרתם. כמו כן, מבוצעות במהלך השנה בדיקות אפקטיביות של מערך הבקרה הפנימית על תהליכי הדיווח הכספי של הבנק לרבות גילוי. דיווח על ממצאי התהליך מועברים באופן שוטף לוועדת ההיגוי בבנק.

באור 17: הכנסות והוצאות ריבית
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2012	*2011	*2010
א. הכנסות ריבית			
מאשראי לציבור	165.8	162.1	132.1
מפקדונות בנק ישראל וממזומנים	20.7	16.1	8.7
מפקדונות בבנקים	6.3	10.3	10.6
מאיגרות חוב	20.2	28.7	21.3
מנכסים אחרים	0.3	-	-
סך כל הכנסות הריבית	213.3	217.2	172.7
ב. הוצאות ריבית			
על פקדונות הציבור	(54.1)	(62.8)	(45.6)
על פקדונות מבנקים	(0.1)	(0.1)	(0.6)
סך כל הוצאות הריבית	(54.2)	(62.9)	(46.2)
סך הכנסות ריבית, נטו	159.1	154.3	126.5
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב			
מוחזקות לפדיון	0.3	0.3	-
זמינות למכירה	19.0	27.1	18.9
למסחר	0.9	1.3	2.4
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	20.2	28.7	21.3

*סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה באור 1.ב.6).

באור 18 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2012	*2011	*2010
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים		
(1.9)	(2.1)	0.2
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM (1)		
(1.9)	(2.1)	0.2
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים		
א.2. מהשקעה באיגרות חוב		
15.3	2.4	11.4
רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה		
15.3	2.4	11.4
סך הכל מהשקעה באג"ח		
(0.2)	1.4	(0.4)
א.3. הפרשי שער, נטו		
13.2	1.7	11.2
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות		

(1) מכשירים נגזרים מההווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה באור 1.ה.1.

לשנה שהסתיימה ביום 31

בדצמבר

2012	*2011	*2010
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר**		
0.3	0.5	0.5
הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים		
0.2	0.7	0.8
רווחים (שמומשו ושטרם מומשו) מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו (1)		
0.5	1.2	1.3
סך הכל מפעילויות מסחר***		
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון		
0.2	0.7	0.8
חשיפת ריבית		
0.3	0.5	0.5
חשיפה למניות		
0.5	1.2	1.3
סך הכל		

(1) מזה חלק הרווחים (הפסדים) בסך של 0.2 מיליוני ש"ח (בשנים 2011 ו- 2010 0.7 ו- 0.8 מיליוני ש"ח בהתאמה) הקשורים לאיגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך 10 מיליוני ש"ח, (בשנים 2011 ו- 2010 1.3 ו- 79.9 מיליוני ש"ח בהתאמה).

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה באור 1.ב.6).

** כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

*** להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 17.

באור 19: עמלות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010*	2011*	2012	
25.6	24.6	25.5	ניהול חשבון
12.0	16.0	13.8	כרטיסי אשראי
17.3	16.6	16.2	פעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים
3.0	3.8	3.0	עמלות הפצת קרנות נאמנות
7.8	10.8	12.4	טיפול באשראי
2.2	3.0	3.0	הפרשי המרה
0.4	4.4	5.3	חיובים על פי הרשאה
5.9	2.0	2.2	עמלות אחרות
74.2	81.2	81.4	סך כל העמלות התפעוליות

*סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי. לפירוט ראה באור 1.ב.6).

ביום 27 לדצמבר 2012 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח)(עמלות)(תיקון), התשע"ג-2012, במסגרת יישום המלצות דו"ח הביניים של הצוות לבחינת הגברת התחרותיות בענף הבנקאות (דו"ח ועדת זקן) ונכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2013.

העמלות העיקריות שבוטלו או שונו במסגרת התיקון הנ"ל - ביטול עמלת דמי ניהול לעסק קטן; ביטול עמלה בעד כרטיס מידע וכרטיס משיכת מזומן; ביטול עמלת דמי ניהול פקדון ני"ע בגין מק"מ וקרנות כספיות; ביטול עמלות המינימום בגין דמי ניהול פקדון ני"ע; קביעת עמלות מקסימום לקניה, מכירה ופדיון של ני"ע; קביעת תעריף מופחת עבור קניה ומכירה של ני"ע הנסחרים בבורסה בתל אביב באמצעות האינטרנט; הרחבת הפיקוח על עמלת העברת פקדון ני"ע גם להעברת פקדון לגוף פיננסי מחוץ למערכת הבנקאית; העלאת תקרת הפטור מעמלת טיפול באשראי ובביטחונות בגין הלוואות שאינן לדיור מ- 50,000 ש"ח ל- 100,000 ש"ח; ביטול עמלה בגין שינוי מועד חיוב בכרטיס אשראי (העמלה נגבית על ידי חברות כרטיסי האשראי).

בנוסף, ביום 28 בנובמבר 2012 הורה המפקח על הבנקים לתאגידים הבנקאיים לבצע עד ליום 1 במרס 2013 תמחור מחדש של עמלות הנגבות בעד קניה, מכירה ופדיון ניירות ערך בגין מניות ואיגרות חוב, בהתחשב בשינויים שחלו במבנה העמלה במסגרת התיקון הנ"ל לכללי העמלות (קביעת שיעור דיפרנציאלי בהתאם לערוץ הפעולה וקביעת עמלת מקסימום) ובצורך להתאימן, ככל שניתן, למחיר שנגבה בפועל.

על פי תחזית שערך הבנק והערכת ההנהלה, יישום המלצות הדוח עלול להביא לאובדן הכנסות בסך של כ-6 מיליוני ש"ח. התחזית מושפעת, בין היתר, ממצב המשק, מצב שוק ההון, היקפי הפעילות, טעמי הלקוחות ועוד. מנגד, בחלק מן המלצות טמונה הזדמנות לפיתוח עסקים עבור הבנק.

באור 20: הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2012	
16.9	3.7	1.3	ניהול ותפעול קופות גמל
-	0.5	-	אחרות
16.9	4.2	1.3	סך כל הכנסות אחרות

באור 21: משכורות והוצאות נלוות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2012	
62.7	63.9	64.5	משכורות
9.1	12.7	11.5	פיצויים, תגמולים, פנסיה, קרן השתלמות, חופשה
13.6	13.1	15.3	ביטוח לאומי ומסי שכר
85.4	89.7	91.3	סך כל המשכורות וההוצאות הנלוות

באור 22: הוצאות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2012	
5.4	6.6	6.8	שיווק ופרסום
6.2	4.7	4.6	תקשורת
27.2	26.5	28.5	מחשב
1.0	1.0	1.0	משרדיות
0.5	0.4	0.4	ביטוח
7.1	7.1	5.2	שירותים מקצועיים
1.1	0.7	0.8	שכר והחזר הוצאות לחברי הדירקטוריון
1.0	0.9	0.9	הדרכה והשתלמויות
3.5	4.7	5.3	עמלות
4.2	2.8	2.4	אחרות
57.2	55.4	55.9	סך כל ההוצאות האחרות

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הרכב הסעיף

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2012	
16.6	20.0	24.1	מיסים שוטפים בגין שנת החשבון (1)
(1.4)	1.0	-	מיסים שוטפים בגין שנים קודמות
15.2	21.0	24.1	סך כל המיסים השוטפים
			בתוספת (בניכוי):
0.8	0.4	2.3	מיסים נדחים בגין שנת החשבון
-	(1.1)	-	מיסים נדחים בגין שנים קודמות
0.8	(0.7)	2.3	סך הכל המיסים הנדחים **
16.0	20.3	26.4	הפרשה למסים על ההכנסה

**** מסים נדחים**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2012	
0.8	0.1	(1.2)	יצירה והיפוך של הפרשים זמניים (2)
-	(1.1)	(0.5)	שינוי בשיעור המס
-	-	4.0	מסים נדחים שסווגו מחדש מהון לרווח והפסד
-	0.3	-	סכום הוצאות (הכנסות) מסים המתייחס לשינויים במדיניות
0.8	(0.7)	2.3	חשבונאית ולטעויות אשר נכללו ברווח והפסד
			סך הכל מסים נדחים
-	-	(0.2)	(1) מתוכם סכום הטבה הנובע מהפסד לצורך מס, זיכוי מס או הפרש זמני מתקופה קודמת שלא הוכר בעבר ואשר שימש להפחתת הוצאות מסים שוטפים
-	0.3	0.2	(2) מתוכם סכום הטבה הנובע מהכרה לראשונה של נכס מס נדחה מתקופה קודמת שלא הוכר בעבר

2. התאמה בין סכום המס התיאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי שיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על תאגיד בנקאי לבין ההפרשה למסים על הרווח כפי שנוקפה בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2012	
35.34%	34.48%	35.53%	שיעור המס החל בישראל על תאגיד בנקאי (אחוזים)
17.2	19.8	25.2	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
(0.2)	(0.2)	(0.1)	מס (חסכון במס) בגין:
0.3	0.4	0.3	הפרשי פחת, תאום פחת ורווח הון
			הוצאות אחרות לא מוכרות
			מסים בגין שנים קודמות:
0.1	1.3	0.5	סכומים נוספים לשלם (לקבל) על חובות בעייתיים
(1.4)	0.1	0.5	אחרים
-	(1.1)	(0.5)	שינוי יתרת מסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
-	-	0.5	אחר
16.0	20.3	26.4	הפרשה למסים על ההכנסה

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

3. שומות סופיות הוצאו לתאגיד הבנקאי עד וכולל שנת המס 2007, לחברת הבת- 2007.
4. סכום המס במחלוקת עם פקיד שומה, שלגביו לא נעשתה הפרשה הוא 3.2 מליוני ש"ח. לפירוט נוסף בדבר שומות מס במחלוקת ראה ביאור 6.22. להלן.
5. מימוש המסים הנדחים מבוסס על תחזית לפיה יחומשו בעתיד והם מחושבים לפי שיעור מס של 35.90%.
6. **שומות מס במחלוקת**
- התאגיד הבנקאי קיבל שומות לשנות המס 2008-2010 לפיהן הוא נדרש לשלם מס בסך של כ- 3.2 מיליוני ש"ח מעל לסכום שנכלל במסגרת המסים השוטפים בגין שנים אלו. סכום שומה זה נובע מהפרשי עיתוי בהכרה בהוצאה. התאגיד הבנקאי הגיש לפקיד השומה השגה על השומה ובהסתמך על חוות דעתם של יועציו המשפטיים, אינו צופה כי יותר סביר מאשר לא (more likely than not) שיחויב לשלם סכומים כאמור ולכן לא כלל במסגרת המסים השוטפים את סכום המסים הנוסף בגין דרישה זו.

7. יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים

עתודה למסים נדחים				מסים נדחים לקבל				מהפרשה להפסדי אשראי מהפרשה לחופשה ומענקים מעודף עתודה לפיצויים ולפנסיה על יעודה מניירות ערך מהתאמת נכסים לא כספיים בני פחת סך הכל * הוצג מחדש
שיעור מס ממוצע		יתרה		שיעור מס ממוצע		יתרה		
באחוזים		במליוני ש"ח		באחוזים		במליוני ש"ח		
2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	
34.48%	35.90%	1.2	1.0	35.06%	35.90%	17.5*	14.1	
				35.34%	35.90%	2.5	5.2	
				35.06%	35.90%	6.7	4.7	
34.48%	35.90%	1.0	2.7	34.48%	35.90%	1.0	2.7	
				34.96%	35.77%	1.4	1.4	
		2.2	3.7			29.1	28.1	

* הוצג מחדש

ב. התנועה בנכסי והתחייבויות המסים הנדחים מיוחסת לפריטים הבאים:

סך הכל	הטבות לעובדים	נכסים בני	התאמות לא כספיים	ריבית וניירות ערך	הפרשה להפסדי אשראי	
						יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2012
26.9	9.2	1.4	-	-	16.3	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד
1.0	0.5	-	-	-	0.5	שינויים אשר נזקפו להון
(4.0)	-	-	-	-	(4.0)	השפעת השינוי בשיעור המס
0.5	0.2	-	-	-	0.3	יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2012
24.4	9.9	1.4	-	-	13.1	(1) נכס מס נדחה
28.1	9.9	1.4	2.7	14.1		(2) התחייבויות מס נדחה
3.7	-	-	2.7	1.0		

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח (המשך)
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	הטבות לעובדים	נכסים בני	התאמות לא כספיים פחת	ריבית וניירות ערך	הפרשה להפסדי אשראי
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 1 בינואר 2011					
8.7	7.2	1.5	-	-	-
(0.5)	0.8	(0.1)	-	-	(1.2)
17.6	-	-	-	-	17.6
1.1	1.2	-	-	-	(0.1)
יתרת נכס (התחייבות) מס נדחה ליום 31 בדצמבר 2011					
26.9	9.2	1.4	-	-	16.3
29.1	9.2	1.4	1.0	1.0	17.5
2.2	-	-	1.0	1.0	1.2

ג. מסים על הכנסה שהוכרו ישירות בהון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2010			2011			2012		
נטו מס	הוצאות מס	לפני מס	נטו מס	הטבת מס	לפני מס	נטו מס	הוצאות מס	לפני מס
0.6	0.3	0.9	(1.9)	(1.0)	(2.9)	4.9	2.7	7.6
0.6	0.3	0.9	(1.9)	(1.0)	(2.9)	4.9	2.7	7.6

תיקונים לפקודת מס הכנסה

ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך. בהתאם לתיקונים האמורים, שיעורי מס החברות החלים בשנות המס 2010 ו- 2011 הם 25% ו- 24% בהתאמה.

ביום 5 בדצמבר 2011 אישרה הכנסת את החוק לתיקון נטל המס (תיקוני חקיקה)- התשע"ב 2011. בהתאם לחוק תבוטל הפחתת המס, אשר נקבעה בחוק ההתייעלות הכלכלית, כאמור לעיל, ושיעור מס חברות החל משנת 2012 ואילך יעמוד על 25%.

ביום 22 בפברואר 2012 נחתם הסכם עקרונות עם מס הכנסה בנושא אופן ההכרה למס של החובות הפגומים. הסכם זה נחתם על רקע השינוי בהוראות המפקח על הבנקים והניסיון שנצבר ביישום עקרונות ההסדר הקודם

(ועדת גבעולי משנת 1991), בו הסכימו הצדדים על התנאים והמנגנון שבו יוכרו הוצאות חובות פגומים לצרכי מס.

ביום 30 באוגוסט 2012 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון) התשע"ב 2012-, אשר מעדכן את שיעור מס ערך מוסף, בגין מס שכר ומס רווח, כך שיעמוד על 17% החל מיום 1 בספטמבר 2012. כתוצאה מהשינוי האמור שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים עלה בשנת 2012 משיעור של 35.34% לשיעור של 35.53%, ובשנת 2013 ואילך יעלה לשיעור של 35.9%. כמו כן, שיעור מס השכר אשר חל על מוסדות כספיים עלה לשיעור של 17% לגבי השכר המשתלם בעד עבודה בחודש ספטמבר 2012 ואילך, וזאת במקום שיעור של 16% לשנת 2012 ו-15.5% לשנת 2013 ואילך.

כמו כן, ביום 13 באוגוסט פורסם החוק לצמצום הגירעון ולשינוי נטל המס (תיקוני חקיקה) התשע"ב-2012 (להלן-"החוק"). במסגרת החוק החל מינואר 2013 שיעור דמי הביטוח הלאומי הנגבה מהמעסיקים בגין חלק השכר העולה על 60% מהשכר הממוצע במשק יעלה מ-5.9% כיום ויעמוד על 6.5%. כמו כן, שיעור זה יעלה בינואר 2014 ובינואר 2015 לשיעור של 7% ו-7.5% בהתאמה.

המסים השוטפים לתקופות המדווחות בדוחות כספיים אלו מחושבים בהתאם לשיעורי המס כפי שנקבעו בחוקים כאמור לעיל.

יתרות המסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2012 חושבו בהתאם לשיעורי המס כפי שנקבעו בחוקים כאמור לעיל, בהתאם לשיעור המס הצפוי במועד ההיפוך. השפעת השינוי בשיעור המס על הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2012 מתבטאת בגידול יתרת נכס מסים נדחים בסך כ-0.5 מיליוני ש"ח, כנגד הפרשה למסים על הכנסה בסך כ-0.4 מיליוני ש"ח וכנגד הון בסך כ-0.1 מיליוני ש"ח.

כמו כן, השינויים האמורים הביאו לגידול ביתרת ההתחייבות בגין זכויות עובדים בסך של כ-0.2 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס המתייחסת.

באור 24: רווח למניה רגילה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2010	2011	2012	
רווח בסיסי:			
32.5	37.0	44.5	סך הכל רווח נקי
149,987,500	149,987,500	149,987,500	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח הבסיסי
רווח למניה רגילה (בש"ח)			
0.22	0.25	0.30	סך הכל רווח נקי

באור 25: מגזרי פעילות

בדצמבר 2001 פרסם המפקח על הבנקים, הוראה בדבר דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאי בהסתמך על תקני חשבונאות מקובלים. על פי הוראה זו, תאגיד בנקאי ייתן מידע לגבי כל מגזר פעילות אשר מתקיימים בו שלושת התנאים הבאים:

- 1) עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
- 2) תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.

- 3) קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.
- בסיס המידע למגזרי פעילות, כפי שנקבע בהוראה, נשען על "גישת ההנהלה", דהיינו נקודת המוצא הינה המידע המשמש לדיווח הפנימי להנהלה ולדירקטוריון, על פיו מתקבלות ההחלטות התפעוליות השוטפות והתחזיות לגבי הביצועים בעתיד.
- ההוראה קובעת, בנוסף, את דרישות הגילוי ואת אופן הצגת התוצאות הכספיות של המגזרים.
- בהתאם להוראה נקבעו מגזרי הפעילות ברי הדיווח כדלקמן.
- מגזר בנקאי - המגזר מתחלק למגזר משקי בית, מגזר בנקאות פרטית ומגזר עסקי. המגזרים עוסקים במתן שירותים בנקאיים ובתיווך פיננסי.
 - מגזר ניהול פיננסי - מגזר הכולל את הפעילות בנוסטרו של הבנק ובנגזרים פיננסיים.

המידע על מגזרי הפעילות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2012					
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
הכנסות ריבית נטו:					
99.0	23.1	37.0	-	159.1	מחיצוניים
הכנסות שאינן מריבית:					
36.9	25.4	20.4	13.7	96.4	מחיצוניים
135.9	48.5	57.4	13.7	255.5	סך הכנסות
2.1	-	4.3		6.4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
92.9	39.8	41.1	4.4	178.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
40.9	8.7	12.0	9.3	70.9	רווח לפני מיסים
15.2	3.2	4.5	3.5	26.4	הפרשה למיסים על הרווח
25.7	5.5	7.5	5.8	44.5	רווח נקי
12.4%	13.2%	7.0%	14.1%	11.2%	תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)
1,579.0	199.8	913.5	2,297.4	4,989.7	יתרה ממוצעת של נכסים
1,543.7	1,830.9	660.2		4,034.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1,477.6	294.0	768.0	295.9	2,835.5	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
243.3	2,284.0	113.0	-	2,640.3	יתרה ממוצעת של ניירות ערך
מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:					
70.0	5.7	26.9	-	102.6	מרווח מפעילות מתן אשראי
21.9	16.2	6.2	-	44.3	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
7.1	1.2	3.9		12.2	אחר
99.0	23.1	37.0	-	159.1	סך הכנסות ריבית, נטו

באור 25 : מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2011**,*					
מגזר	מגזר	מגזר ניהול	מגזר	מגזר	מגזר
משקי	בנקאות	מגזר	ותפעול נכסים	ניהול	סה"כ
בית	פרטית	עסקי	פיננסיים	פיננסי	מאוחד
הכנסות ריבית נטו:					
93.3	22.1	38.9	-	-	154.3
מחיצוניים					
הכנסות שאינן מריבית:					
35.7	27.4	18.6	3.7	2.9	88.3
מחיצוניים					
129.0	49.5	57.5	3.7	2.9	242.6
סך הכנסות					
(2.4)	-	7.6	-	-	5.2
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
96.7	39.9	38.9	1.5	3.1	180.1
הוצאות תפעוליות ואחרות					
34.7	9.6	11.0	2.2	(0.2)	57.3
רווח לפני מיסים					
12.3	3.4	3.9	0.8	(0.1)	20.3
הפרשה למיסים על הרווח					
22.4	6.2	7.1	1.4	(0.1)	37.0
רווח נקי					
12.0%	19.5%	7.2%	-	(0.2%)	10.3%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)					
1,410.8	160.9	922.1	-	2,031.3	4,525.1
יתרה ממוצעת של נכסים					
1,495.1	1,537.0	647.7	-	-	3,679.8
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
1,415.6	241.1	749.0	-	316.3	2,722.0
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
370.3	1,974.6	177.8	-	-	2,522.7
יתרה ממוצעת של ניירות ערך					
מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:					
60.4	4.1	26.4	-	-	90.9
מרווח מפעילות מתן אשראי					
23.7	16.8	7.5	-	-	48.0
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
9.2	1.2	5.0	-	-	15.4
אחר					
93.3	22.1	38.9	-	-	154.3
סך הכנסות מריבית, נטו					

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד

בנקאי. לפירוט ראה באור 6.ב.1.

** סווג מחדש בגין טיוב הכנסות למגזרים.

באור 25 : מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2010**,*					
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מגזר עסקי	מגזר ניהול ותפעול נכסים פיננסיים	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד
הכנסות ריבית נטו:					
76.4	15.8	34.3	-	-	126.5
מחיצוניים					
הכנסות שאינן מריבית:					
33.0	24.1	17.1	16.9	12.5	103.6
מחיצוניים					
109.4	39.9	51.4	16.9	12.5	230.1
סך הכנסות					
3.4	-	7.1	-	-	10.5
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
86.5	33.9	35.1	12.5	3.1	171.1
הוצאות תפעוליות ואחרות					
19.5	6.0	9.2	4.4	9.4	48.5
רווח לפני מיסים					
6.4	2.0	3.0	1.5	3.1	16.0
הפרשה למיסים על הרווח					
13.1	4.0	6.2	2.9	6.3	32.5
רווח נקי					
7.4%	12.2%	5.9%	-	15.2%	9.2%
תשואה להון (אחוז רווח נקי מההון הממוצע)					
1,265.7	161.9	818.9	-	2,048.4	4,294.9
יתרה ממוצעת של נכסים					
1,446.9	1,416.2	617.5	-	-	3,480.6
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
1,280.6	238.3	759.4	-	302.0	2,580.3
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון					
385.8	1,721.0	126.0	-	-	2,232.8
יתרה ממוצעת של ניירות ערך					
מרכיבי ההכנסות מריבית, נטו:					
58.3	4.5	27.4	-	-	90.2
מרווח מפעילות מתן אשראי					
14.8	10.8	4.8	-	-	30.4
מרווח מפעילות קבלת פקדונות					
3.3	0.5	2.1	-	-	5.9
אחר					
76.4	15.8	34.3	-	-	126.5
סך הכנסות מריבית, נטו					

* סווג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד

בנקאי. לפירוט ראה באור 6.ב.1.

** סווג מחדש בגין טיוב הכנסות למגזרים.

באור 26: דוחות כספיים של הבנק
סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(א) מאזן

31 בדצמבר		
2011	2012	
נכסים		
1,438.5	1,421.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
682.6	842.4	ניירות ערך
2,634.3	2,808.7	אשראי לציבור
(61.2)	(39.9)	הפרשה להפסדי אשראי
2,573.1	2,768.8	אשראי לציבור, נטו
1.3	1.3	השקעה בחברות מאוחדות
59.3	56.0	בניינים וציוד
0.3	0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
37.2	33.4	נכסים אחרים
4,792.3	5,124.1	סך כל הנכסים
התחייבויות והון		
3,969.2	4,184.5	פקדונות הציבור
27.5	62.9	פקדונות מבנקים
2.1	3.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
418.2	446.7	התחייבויות אחרות
4,417.0	4,697.6	סך כל ההתחייבויות
375.3	426.5	הון
4,792.3	5,124.1	סך כל ההתחייבויות וההון

באור 26: דוחות כספיים של הבנק (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(ב) דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2010*	2011*	2012
הכנסות ריבית	172.7	217.2	213.3
הוצאות ריבית	46.2	62.9	54.2
הכנסות ריבית, נטו	126.5	154.3	159.1
הוצאות בגין הפסדי אשראי	10.5	5.2	6.4
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי	116.0	149.1	152.7
הכנסות שאינן מריבית			
הכנסות מימון שאינן מריבית	12.5	2.9	13.7
עמלות	74.2**	81.2**	81.4
הכנסות אחרות	16.9**	4.2**	1.3
סך כל ההכנסות שאינן מריבית	103.6	88.3	96.4
הוצאות תפעוליות ואחרות			
משכורות והוצאות גלוות	85.4	89.7	91.3
אחזקה ופחת בניינים וציוד	28.5	35.0	31.0
הוצאות אחרות	57.2	55.4	55.9
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	171.1	180.1	178.2
רווח לפני מיסים	48.5	57.3	70.9
הפרשה למיסים על הרווח	17.5	20.3	26.4
חלק הבנק ברווח לאחר מיסים של חברות מאוחדות	1.5	***-	***-
רווח נקי	32.5	37.0	44.5
רווח למניה רגילה (בש"ח)			
רווח בסיסי ומדולל	0.22	0.25	0.30

* הוצג מחדש בעקבות היישום לראשונה של הוראות המפקח על הבנקים בנושא מתכונת דוח רווח והפסד לתאגיד בנקאי.

** סווג מחדש.

***נמוך מ- 50 אלפי ש"ח.

באור 27: תמצית הדוחות הכספיים של הבנק בערכים נומינליים היסטוריים לצרכי מס

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2011	2011	
4,765.4	5,081.1	סה"כ נכסים
4,431.6	4,698.1	סה"כ התחייבויות
333.8	383.0	הון
35.0	42.5	רווח נקי נומינלי

13 ינואר 2013

הערכה אקטוארית להתחייבות כלפי עובדים ופנסיונרים

הצהרת אקטואר

נתבקשתי על ידי בנק מסד להעריך את ההתחייבות שלו כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות ליום 31 בדצמבר 2012 (להלן - "ההתחייבות"), בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכללי חשבוונאות מקובלים בישראל.

פרט לביצוע הערכה אקטוארית זו, אין לי כל קשרים עסקיים עם בנק מסד, חברות הבנות שלו, חברות קשורות לבנק, בעל עניין בבנק או כל גורם אחר העלולים להעלות ספקות באשר לאובייקטיביות שלי. לא קיימת תלות ביני ובין הבנק ועבודתי לא לוותה בהגבלות או בהתניות כלשהן אשר עשויות היו להשפיע על עבודתי.

היקף חוות הדעת האקטוארית

לצורך חישוב ההתחייבויות של הבנק, הסתמכתי על נתונים אשר הומצאו לי על ידי הבנק. בקשותי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך הערכת ההתחייבות לצורכי הדוחות הכספיים. בחנתי את סבירות והלימות הנתונים ובכלל זה השוויתי את הנתונים האמורים לנתוני השנה אליה מתייחס הדוח ולנתוני השנים הקודמות.

ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי, וכן השיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיפוטי המקצועי, וזאת בכפוף להוראות, להנחיות ולכללים המפורטים להלן.

השכלה

2000	הכרה כחבר מלא באגודת האקטוארים, ישראל
1996	אקטואר מוסמך מטעם אגודת האקטוארים בארצות הברית
1992	תואר שני במתמטיקה שימושית אוניברסיטת קולומביה, ניו יורק.
1992	תואר ראשון במתמטיקה ישיבה אוניברסיטה, ניו יורק.

ניסיון מקצועי

1997	אילך ייעוץ אקטוארי ופנסיוני לגופים שונים:
	קרנות פנסיה, חברות ביטוח, גופים ממשלתיים, סוכנויות ביטוח ועוד
1994 – 1997	אקטואר בפיתוח פתרונות לפנסיות אישיות בארה"ב, Equitable Life (AXA)

חוות הדעת

הערכתי את ההתחייבויות בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, הוראות הדיווח לציבור וכללי חשבונאות מקובלים. לאחר שבחנתי את הנתונים המוזכרים לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הנתונים סבירים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך הערכתי. ההנחות והשיטות להערכת ההתחייבות נקבעו על ידי, לפי מיטב שיקול דעתי המקצועי ובהתאם להנחיות וכללים המפורטים לעיל.

ההתחייבות המפורטת בדיווח וחשבון האקטוארי, מהווה לפי מיטב ידיעתי והערכתי התחייבות הולמת לכיסוי ההתחייבויות הבנק כלפי פנסיונרים ועובדים בגין תקופת הפרישה והטבות אחרות וכן את התחייבותו בגין עתודה לפיצויים מוגדלים ופנסיה תקציבית לעובדים בכירים.

אני מסכים שחוות דעתי זו תפורסם כחלק מהדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 דצמבר 2012.

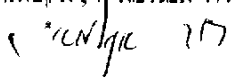
ביקשתם שאחשב את ההתחייבות כלפי העובדים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2012 בגין ימי מחלה, הבראה, קאנטרי, קייטנה, שי לחג ומענקים ל-25 שנה. חוות דעת לא כוללת התייחסות לחבות לפיצויים רגילים שמחושבת על ידי הבנק בשיטה הישנה. והמבוססת על הנתונים שנמסרו לי על ידכם. ההתחייבות הכוללת בגין כל הטבות היא כ-13,763.7 אלפי ₪ ליום המאזן 31/12/2012.

להערכה הנוכחית מבוסס על חזר של בנק ישראל בקשתם שאכלול ניתוח והתייחסות להפעה של פרישות מוקדמות על ההערכה. יש אי-ודאות רבה לגבי חיזוי העתיד בנושא תנודתי זה ובשלב זה הוחלט להסתמך על ניסיון הבנק ב-7 שנים האחרונות. הנהלת הבנק חושבת שניסיון זה סביר כבסיס לצפי לגבי העתיד כאשר הניסיון הוא פרישות מוקדמות נמוכות וצפויות להמשיך להיות נמוכות. הניתוח אינו אמין הואיל ומדובר ב-3 פרישות בלבד ב-7 שנים אלו. סוכם ששיעור סביר הוא כ-1.5% לשנה בגין גברים וכ-1% לשנה עבור נשים פרוס על הגילאים הסבירים ביותר שיפרשו: שבע עד שלוש שנים לפני גיל פרישה לפי חוק. על בסיס זה ההתחייבות הנוצרת היא די זניחה ומסתכמת ב-350,000 ש"ח בלבד. מטעמי שמרגות הנהלת הבנק החליטה להגדיל את הסכום ברבעון שני של 2012 לכמיליון וחצי ש"ח (משקף חוסר ודאות מצויינת לעיל). בעת פרישה נהוג להשלים את אחוז הפנסיה לשיעור המקסימאלי (70%). בנוסף הבנק מעביר הפקדות לקרן פנסיה על בסיס משכורת מלאה של 12.5%. לא דווח לי על מענקים נוספים שניתנים לעובדים שפורשים לפרישה מוקדמת.

כמו כן, להערכה נוכחית התבקשנו להוסיף את חישובי הטבות בדיקות רפואיות והשכלה גבוהה, כאשר ההתחייבות הנוצרת עבורן היא 100,000 ₪ ו-231,829 ₪ בהתאמה.

ההתחייבות הכוללת מסתכמת ב-15,595 אלפי ש"ח ליום המאזן.

בכבוד רב,

דוד אנגלמאיר, אקטואר

תיאור של כל אחת מההטבות

- **שי לחג:** מתנה שמועברת לעובדים ולאוכלוסייה בפרישה כל שנה בפסח ובראש השנה. השווי לדצמבר 2012 הינו 850 ₪ לכל המתנות יחד. לצורך ההערכה בעתיד, השי מחולק ברבעון הראשון (פסח). השי ניתן לעובד לבן זוגו אחרי פטירת העובד. ערך השי לחג אינו מוצמד למדד וזאת עקב הסכם עם העובדים שנחתם בספטמבר 2009. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר (17%) בגין עובדים ופנסיונרים, אבל לא בני הזוג.

- **הבראה:** העובדים והפנסיונרים (אבל לא לבני זוג) מגיל פרישה זכאים לקבל כל שנה שווי של 9 ימים של תעריף הבראה יומי 496 ₪ נכון לדצמבר 2012, סכום זה משולם פעם אחת בשנה (ההנחה היא שהתשלום מתבצע בסוף הרבעון השני בכל שנה). בעקבות הסכם שנחתם במהלך רבעון שלישי של 2009 עם העובדים, שונתה ההנחה לגבי הטבה זו באופן הבא: כל עוד גובה ההטבה מעל המינימום הנדרש לפי חוק (כעת 474 ₪ צמוד למדד פעם בשנה), ההטבה לא צמודה למדד ותישאר בגובה הנומינלי הנוכחי. ברגע שהסכום על פי חוק (עקב הצמדתו למדד) משתווה לגובה של ההטבה, הסכום יוצמד למדד מאותו רגע והלאה. בהנחה של 2.0% מדד לטווח הארוך צפוי ביטול הצמדה לתקופה של שנתיים ורבע. על ההטבה יש להוסיף מס שכר בשיעור 17%¹.

- **קאנטרי קלאב:** פנסיונר ושאריו (בן זוגו ללא ילדים) זכאי להשתתפות של הבנק בחברות של עובד בתרבות פנאי (קאנטרי, מכון כושר, בריכת שחיה) יש תקרה בהשתתפות לעובד ובנוסף יש מגבלת תקציב לתשלום הטבה זו לעובדים. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בשיעור של 17% בגין עובדים ופנסיונרים, אבל לא בני הזוג.

על בסיס הנתונים שנמסרו לנו חישבנו את ההטבה הממוצעת שמשולמת לעובד שמנצל זכות זאת וסכום זה עומד על 2,100 ₪ לשנה נכון לדצמבר 2012. הסכום צפוי להיות משולם בפועל באמצע מאי. בדומה לשי לחג גם הטבה זו בעבר הייתה צמודה למדד והצמדה זו בוטלה ברבעון ראשון של 2010 על פי הנחיית מחלקת שכר בבנק ובעקבות ההסכם שנחתם עם העובדים. בנוסף ניתחנו את שיעור הניצול של הטבה זו כפונקציה של מגדר וגיל. מצאנו ששיעור הניצול הוא יחסית אחיד סביב גיל הפרישה והחל מגיל 70 מתחיל לרדת. להלן ההנחה המוצעת לגבי שיעור ניצול ההטבה:

גיל	עד 70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	+80
גבר	50%	46%	42%	38%	34%	30%	26%	22%	18%	14%	10%
אישה	60%	55%	50%	45%	40%	35%	30%	25%	20%	15%	10%

- **קייטנות:** לפנסיונרים קיימת זכות לקבל השתתפות הבנק בשליחת 2 ילדים/נכדים לקייטנות בקיץ. הטבה זאת מאוד תלויה במצב המשפחתי של הפנסיונר, מספר וגיל הילדים ונכדים של הפנסיונר. הטבה זו ניתנת בדרך כלל בחודשי הקיץ. על בסיס הנתונים שנמסרו לנו חישבנו את ההטבה הממוצעת שמשולמת לעובד שמנצל זכות זאת וסכום זה עומד על 969 ₪ לשנה נכון לדצמבר 2012, כאשר עיתוי התשלום הוא אמצע אוגוסט (רבעון שלישי). בדומה לשי לחג גם הטבה זו בעבר הייתה צמודה למדד והצמדה זו בוטלה בשנת 2010 בעקבות ההסכם שנחתם עם העובדים. על הטבה זו יש להוסיף מס שכר בשיעור של 17% בגין עובדים ופנסיונרים, אבל לא בני הזוג. ההנחה לגבי שיעור ניצול ההטבה זהה לזו שבקאנטרי קלאב- אומנם הניצול הוא של הנכדים ולא של הפנסיונרים עצמם, אך שיעורי הניצול אינם גבוהים בשתי ההטבות ואנו מניחים כי הם דומים. כאשר יתקבלו נתונים לבחינת הנושא, ההנחה זו תעודכן.

- **ימי מחלה:** העובדים צוברים זכאות לימי מחלה של 25 יום בשנה (30 יום במקרה של עובד שעובד 6 ימים בשבוע). אין תקרה לימי מחלה. ימים אלו ניתן להשתמש בהם/לנצלם או, במידה והניצול של ימי מחלה היה נמוך, ניתן לקבל פיצוי/מענק בפרישה לפנסיה מוקדמת או פנסיה לפי גיל. במקרה מוות ימי מחלה ניתנים כפיצוי/מענק אם העובד נפטר. מענק ימי מחלה מתבסס על הבסיס הבא:

¹ גם פנסיונרים בפרישה מוקדמת זכאים להטבה זו אולם לגביהם יש להוסיף הטבות סוציאליות בשיעור ממוצע של 13.00%. הואיל ומדובר רק על ארבעה עובדים התעלמנו מהתוספת הזניחה הזו.

המרה לפדיון	אחוז ניצול ²
0%	מעל 65%
15%	65% - 36%
20%	מתחת ל-36%

לדוגמה אם עובד בעת פרישתו צבר 780 יום והוא ניצל 215 יום במהלך שנות עבודתו, אחוז הניצול שלו הינו 27.6% (215/780) שזה מזכה אותו בשווי של 113 יום (20% מ-565) לפי תעריף יום, כאשר תעריף זה מבוסס על משכורת בלבד ללא תוספת של הטבות סוציאליות ומס ש.כר. במידה והעובד מנצל ימי מחלה בפועל כחולה, תעריף יום הוא משכורת בסיסית, כולל העמסות בגין עלויות סוציאליות, מס ש.כר וכו'. תוספת זו בשלב זה לא נלקחה בחשבון ותייקר באופן ניכר (בין 25%-ל-40%) את העלות בגין ימי מחלה אשר ינוצלו בעתיד. יצוין שבשלב זה ניצול זה מהווה כ-10 מיליון ₪ של ההתחייבות הכוללת בגין ימי מחלה. ניצול ימי מחלה מורכב מימי מחלה בפועל מצד אחד ומקרה נכות מצד שני. בגין ימי מחלה בפועל לא רשמנו התחייבות, כאשר מחלות הן בדרך כלל לזמן קצר ומקור "תקציב" לניצול ימים אלו בדרך כלל ימים שיצטברו בעתיד (בהתאם לכללי IFRS יש להשתמש בגישה של LIFO ולכן הימים שינוצלו הם הצבירות העתידיות ולא הימים הצבורים כיום).

- **מענק 25 שנה:** בעבר כל עובד בנק היה זכאי לקבל משכורת (הבנק קבע איזה רכיבי משכורת נכללים לצורך הטבה זו) כמענק ברגע שהוא מגיע לוותק של 25 שנה (תקופה של חל"ת לא נחשב לקראת וותק לצורך מענק). הטבה זו נצברה יחסית לתקופה הכוללת, כלומר עובד שצפוי לקבל בעוד 5 שנים מענק 25, ירשום 80% של המענק 25. זכאים למענק רק עובדים שמגיעים לוותק הרלבנטי לפני גיל 67 (לנשים עד גיל 64) ומעמד של עובד פעיל. על המענק עצמו יש להוסיף מס ש.כר בשיעור של 17% וביטוח לאומי חלק מעביד של 7.5%³.
- **בדיקות רפואיות:** ההטבה כוללת השתתפות של הבנק בבדיקות רפואיות שנתיות. קשה לקבוע את העלות להתחייבות זו הואיל וזה תלוי במודעות העובד להטבה, בצורך בבדיקה המסובסדת ובבחירת העובד לבצע את הבדיקה הרפואית. אין נתונים שניתן להפיק מהם ידע על הפרמטרים המשפיעים. בשנתיים האחרונות העלות לבנק הייתה כ-1,000 ₪. כהערכה גסה ושמרנית הצענו שימוש של כ-100,000 ש"ח והמלצה על מעקב אחרי ניצול הטבה על ידי העובדים ופנסיונרים.
- **ביטוח רפואי:** פנסיונרים של הבנק (העובד בלבד ללא בן זוג) זכאים להשתתפות בהוצאות עבור ביטוח רפואי/סיעודי במידה והם מחזיקים פוליסת ביטוח. תקרה מקסימאלית לגמלאי הינה 370 ₪ בשנה, יש להוסיף מס ש.כר על הטבה זו. התשלום בגין הפרמיות יבוצע אך ורק כאשר הגמלאי ישלם את יתרת הפרמיות השנתית. השתתפות הבנק מוגבלת ולבנק אין עד היום אף פנסיונר שמנצל הטבה זו. בשלב זה לא כללנו הערכה להתחייבות זו בהנחה שהיא לא מהותית.
- **השכלה גבוהה:** ההטבה כוללת מימון של עד 4 שנות לימוד עבור ילדים לעובדים קבועים שהחלו לקבל את ההטבה לפני פרישת ההורים, וכן החלו את לימודים לפני גיל 26. גובה ההטבה הינו 14,954 ₪ לשנה. על הטבה זו יש להוסיף מס ש.כר בשיעור של 17%.

² אחוז ניצול = ימי מחלה שנוצלו בתקופת העבודה מחולק בימי מחלה שנצברו בסך הכל בתקופת העבודה
³ עד 2012 חלק מעביד היה 5.9%. בהדרגתיות שיעור זה עולה ל-7.5% ב-2015. לצורך פשטנות לא כללנו את העלייה ההדרגתית בהערכה אלא מתשמישים בשיעור הסופי. ההבדל זניח. מס זה חל גם על מס ש.כר מה שלא נלקח בחשבון עד לרבעון שלישי 2012. מאידך עד לרבעון שלישי 2012 שיעור מס ש.כר לצורך ישוב הטבה זאת היה 16% ולא 15.5%.

אוכלוסייה ונתונים הרלבנטית לכל אחת מההטבות**• פעילים**

○ מענק 25

- לצורך חישוב המענק של 25 שנה קבלנו רשימה של 313 עובדים

○ ימי מחלה

- קבלנו רשימה של 313 פעילים שצברו ימי מחלה ליום המאזן. בדו"ח למרץ 2010 נמסרו נתוני שכר מלאים עבור כל העובדים הפעילים וזאת בשונה מדוחות קודמים שעבור עובדים עם ניצול מעל 65% לא נמסרו נתוני שכר, ההשפעה זניחה.
- בדו"ח מרץ 2010 נוסף לעלות יום ניצול עלות סוציאליות של כ- 26% ההשפעה כ- 14 אלף ₪.
- ישנן שתי עובדות אשר היו חולות במשך מרבית הרבעון האחרון והבנק מעריך כי ימשיכו להיות חולות. הואיל והן מבוטחות בקרן פנסיה ותיקה בהסדר, הן ינצלו את כל ימי המחלה העומדים לרשותן לרבות הימים הצפויים להיצבר לפני שיסיימו לנצל את היתרה הקיימת. להבנתנו⁴ המצב יוצר התחייבות נוספת שצריכה לקבל הכרה בשלב זה ולהיכלל במאזן. ההתחייבות שנרשמה היא בגין יתרת ימי מחלה, כולל ימי מחלה שייצברו במהלך המחלה שלהן. לדוגמה אם במקרה כזה עובד צפוי להיות חולה שנה, נוסף עוד 25 ימים או כחודש לתקופת המחלה, הואיל והוא יצבור במהלך תקופת ניצול ימי מחלה עוד כ- 25 יום. הנחנו שניצול של חודש שווה ל-22 יום ובהתאם קבענו תקופת מחלה צפויה בחודשים על פי הנוסחה הבאה:

$$\text{Sickness Months} = \text{Accrued Days} / (22 - 25/12)$$

ההפסד האקטוארי ברבעון הנוכחי הוא כ-400 אלף ₪ - בערך 200 אלף ₪ בגין כל עובדת.

○ שי לחג, קאנטרי, קייטנה, הבראה:

- מתוך 313 עובדים פעילים, 54 מוגדרים כעובדים זמניים. על פי הנחיית החברה הנחנו שעובדים אלו אינם זכאים להטבות הנ"ל, כך שמספר העובדים הפעילים הזכאים להטבות הינו 259

○ השכלה גבוהה:

- נמסרו נתונים של 313 עובדים פעילים ו4 עובדים בפרישה מוקדמת הזכאים לעבודה, עם 632 ילדים סה"כ. מתוכם מס' הילדים שבפועל זכאים להטבה זו הינו 110, כאשר מדובר על ילדים שהם בין גיל 20 לגיל 30 כאשר העובד מגיע לגיל פרישה לפי חוק.

⁴ הבנק חווה מקרה דומה בדו"ח של רבעון רביעי 2008.

- פנסיונרים

שי לחג, קאנטרי קלאב, קייטנה, הבראה: נמסרו נכון לדצמבר 2012 נתונים עבור 40 פנסיונרים⁵
השכלה גבוהה: קיבלנו נתונים של 4 פורשים עם 11 ילדים סה"כ, אולם אף אחד מהילדים לא היה בגילאים הרלוונטיים לקבלת ההטבה ואכן הבנק בשלב זה לא מממן לאף ילד של פנסיונר את הלימודים.

⁵ בהערכות של 2011 נכללו בטעות 56 פנסיונרים במקום 38 בחישוב ההטבות שלאחר פרישה (שי לחג, הבראה, קייטנה, קאנטרי) המשמעות של התיקון היא ירידה בחבות של 667 אלפי ש"ח, כפי שהיה ניתן לראות תחת הסעיף של תיקון נתונים בהתפתחות הרבעונית של רבעון ראשון.

הנחות דמוגרפיות וכלכליות

- תמותה: ההערכה מבוססת על לוחות תמותה עדכניים לחברות הביטוח ושיטת החישוב כפי שמפורט בחוזר 2012-3-4 שפורסם בדצמבר 2012. זה עדכון יחסית להנחה מסוף שנה קודמת שהתבססה על חוזר 2007-1-3 שהוא האחרון שפורסם. אמנם השפעת עדכון זה כבר השתקף בדו"ח של רבעון שני 2012 על בסיס טיוטה שהתפרסמה ביולי 2012. אין הבדל משמעותי בין החוזר הסופי ונייר עמדה ביחס להתחייבות הבנק.
- עזיבות: לפי ניסיון בנק הפועלים במשך השנים 1999 – 2006. הניתוח נתן את הטבלאות הבאות:

שנה	עם פיצויים	ללא פיצויים
1	5.77%	14.54%
2	9.01%	6.25%
3	7.21%	1.36%
4	8.06%	0.44%
5	9.27%	0.18%
6	3.79%	0.09%
7	4.79%	0.05%
8	3.77%	0.00%
9	3.80%	0.00%
10	3.43%	0.00%
+11	2.25%	0.00%

מבוסס על הערכת הנהלת הבנק עזיבות בגין וותק +11 הוגדל ב-50% מהניסיון בגין שינוי אופן פעולת הבנק והתנהגות העובדים בעתיד. הניסיון הצביעה על כ-1.5% שיעור עזיבות ואילו הנהלת הבנק צופה ששיעור זה יגדל בין 25% ל-75%.

- שיעור היוון: 4.0%
- גידולי ראלי של משכורת: 1.0%.
- ניצול ימי מחלה: בין 9 ל-3 ימים לפי גיל העובד. יש חוסר ניסיון לגבי הגילאים המבוגרים יותר, כאשר בעבר רוב גדול של העובדים פורש לפנסיה מוקדמת לפני הגעתו לגיל 67/64.
- הנחת שיעור יציאה/התחלת ללימודים במוסדות להשכלה גבוהה: 9% בגילאים 20 עד 26⁶.

⁶ מבוסס על http://www.che.org.il/download/files/vatat-3_1.pdf תרשים 3.3 ש כ-45% של האוכלוסיה מתחילים לימודים בגילאים 20 – 24.

שיטת חישוב**עובד פעיל**

הונח שהוא יפרוש בגיל פרישה 67 עבור גברים וגיל 64 עבור נשים. התחייבות נרשמה יחסית לוותק העבר מול תקופת עבודה צפויה כוללת.

השכלה גבוהה

חישבנו לכל הילדים הפוטנציאליים את החשיפה לשנות הלימוד, כאשר מס' שנות הזכאות הינו פונקציה של גיל כניסה ללימודים - שקובע את מס' שנות הלימודים שהילד ילמד לאחר פרישת ההורה בגיל פרישה לפי חוק. בהתבסס על שיעור הסטודנטים שמתחילים את לימודיהם מתוך קבוצת הגיל הרלוונטית, חישבנו את מס' שנות הלימוד הצפויות של ילדי כלל העובדים. כמו כן ההתחייבות נרשמה לפי יחס בין וותק צבור לוותק מלא בגיל פרישה לפי חוק.

שינויי הנחות והתאמות בהערכה נוכחית**שינוי גובה מס שכר ומס ביטוח לאומי**

בספטמבר 2012 בעקבות שינוי מס שכר (מ-15.5% ל-17%) ועדכון ביטוח לאומי (5.9% ל-7.5% החל מ-2015), שונו חלק מההנחות בחישוב ההטבות האקטואריות בבנק מסד. כמו כן בהערכה זו יושמו עבור ההטבות מחלה ומענק לוח תמותה חדש את ההשפעה על סכומי ההטבות ועל היתרות הסופיות ניתן לראות תחת הסעיף של שינוי הנחות בהטבות שי לחג, קאנטרי, קייטנה, הבראה, וכן מענק 25 (אם כי בהנחה זו סעיף זה כולל גם השפעה של שינוי בטבלת תמותה, כמפורט להלן)

שינוי טבלאות תמותה

בהערכת יוני 2012 עודכנו טבלאות תמותה על פי נייר עמדה 2012 עבור ההטבות שי לחג, הבראה, קאנטרי וקייטנה. עבור ההטבות מענק 25 ומחלה לא עודכנו הנחות התמותה עקב לחץ זמן ולפי ההנחה כי בהטבות אלו השינוי הינו משמעותי פחות. בהערכת ספטמבר 2012 עודכנו טבלאות התמותה גם בהטבות אלו, את ההשפעה ניתן לראות תחת הסעיפים של שינוי בהנחות עבור הטבות אלו.

תיקון נתונים

שני עובדים שפרשו ברבעון שני של 2012 נלקחו בהערכת יוני 2012 כעוזבים (כלומר שוחררה ההתחייבות להטבות לאחר גיל פרישה בגינם) ואילו רק בהערכת ספטמבר 2012 הובא לידיעתנו שמדובר בפרישה לפי חוק והם נכללו בנתוני הפורשים הזכאים להטבות הבתר תעסוקיות. כלומר החבות בגינם בהטבות אלו אמורה להיכלל שנית בחבות.

תוצאות חישוב

התחייבות			הטבה
31/12/2012	31/12/2011	31/12/2010	
824,787	775,693	782,504	מענק 25
4,879,849	4,241,384	3,912,606	מחלה
965,890	1,008,809	1,272,871	שי לחג
717,789	713,099	759,298	קאנטרי
326,875	324,088		קייטנה
6,048,479	5,931,046	6,065,661	הבראה
13,763,669	12,994,120	12,792,940	סה"כ הטבות עם פירוט תזרים
231,829	214,000	-	השכלה גבוהה
100,000	100,000	-	בדיקות רפואיות
1,500,000	350,000	-	פרישה מוקדמת
15,595,497	13,658,120	12,792,940	סה"כ

בנק מסד - התחייבויות לפנסיונרים לתאריך 31/12/2012

(סכומים ב-אלפי ₪)

ההנחות

לוח תמורה/נכות: 2012-3-4

גיל פרישה: 64/67

סה"כ	מענק 25						סכום שנתי גילום מס שכר סוציאליות גידול ראלי
	הבראה	קייטנה	קאנטרי	שי לחג	מחלה	אישי	
	496 x 9	969	2,100	850	אישי	אישי	
	0.00%	21.00%	21.00%	21.00%	אין	אין	
	17.00%	17.00%	17.00%	17.00%	0.00%	17.00%	
	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	8.78%	
	(2.00%)	(2.00%)	(2.00%)	(2.00%)	1.00%	1.00%	
15,879.8 13,763.7 12,096.3	7,267.7	374.3	820.4	1,128.5	5,421.3	867.6	ערך נוכחי
							@ 3.00%
	6,048.5	326.9	717.8	965.9	4,879.8	824.8	@ 4.00%
	5,123.1	288.5	634.6	838.9	4,424.8	786.4	@ 5.00%
0.0 788.4 481.3 705.8 559.1 528.1 406.1 2,535.9 4,163.9 3,595.2 13,763.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	עד תאריך
	0.0	0.0	0.0	39.4	706.2	42.7	31/01/2013
	200.0	14.0	31.3	0.0	84.6	151.3	31/03/2013
	201.2	15.0	32.9	39.9	356.3	60.5	31/12/2013
	205.3	15.8	34.8	40.6	117.8	144.8	01/04/2013
	199.2	14.8	32.5	39.2	136.7	105.8	31/12/2014
	194.4	14.4	31.1	37.5	106.3	22.3	01/01/2014
	967.5	70.0	151.5	180.4	979.7	186.7	31/12/2015
	1,728.8	107.8	236.3	286.6	1,713.6	90.8	01/01/2015
	2,352.1	75.1	167.4	302.2	678.6	19.8	31/12/2016
							01/01/2016
							31/12/2017
							01/01/2017
							31/12/2022
							01/01/2018
							31/12/2032
							01/01/2023
							31/12/2112
							01/01/2033
סה"כ	6,048.5	326.9	717.8	965.9	4,879.8	824.8	

התפתחות התחייבויות רבעון רביעי 2012

(סכומים ב-ש)

<u>סה"כ</u>	<u>הבראה</u>	<u>קייטנה</u>	<u>קאנטרי</u>	<u>שי לחג</u>	<u>מחלה</u>	<u>מענק 25</u>	
31/12/2012	31/12/2012	31/12/2012	31/12/2012	31/12/2012	31/12/2012	31/12/2012	
13,763,669 0	6,048,479 0	326,875 0	717,789 0	965,890 0	4,879,849 0	824,787 0	ערך נוכחי של ההתחייבות ערך נקוב של הנכסים האישיים
13,763,669	6,048,479	326,875	717,789	965,890	4,879,849	824,787	סה"כ התחייבות
01/10/2012	01/10/2012	01/10/2012	01/10/2012	01/10/2012	01/10/2012	01/10/2012	
31/12/2012	31/12/2012	31/12/2012	31/12/2012	31/12/2012	31/12/2012	31/12/2012	
13,140,676	5,943,496	318,777	698,750	941,139	4,376,920	861,594	שינויים בערך הנוכחי התחייבות
192,926	88,771	4,752	10,436	14,056	62,606	12,305	יתרת פתיחה
602,997	49,337	2,750	5,974	6,549	528,764	9,622	עלות ריבית
(715,598)	0	0	0	0	(666,655)	(48,943)	עלות שירות
0	0	0	0	0	0	0	הטבות לא ממומנות ששולמו
0	0	0	0	0	0	0	הטבות ממומנות ששולמו
0	0	0	0	0	0	0	תיקון נתונים
542,668	(33,125)	596	2,629	4,145	578,213	(9,791)	סטיות אקטואריות
13,763,669	6,048,479	326,875	717,789	965,890	4,879,849	824,787	יתרת סגירה
637,743	33,624	1,264	2,738	4,282	595,351	485	סטיות אקטואריות
119,452	70,563	3,771	8,281	11,161	26,400	(723)	מעזיבות
0	0	0	0	0	0	0	משכר
(150,534)	(69,334)	(3,711)	(8,151)	(10,978)	(48,926)	(9,433)	מריבית
0	0	0	0	0	0	0	ממדד
0	0	0	0	0	0	0	מסעיף 58
0	0	0	0	0	0	0	משינוי בנכסים
(63,993)	(67,977)	(727)	(238)	(319)	5,388	(120)	משינוי הנחות
542,668	(33,125)	596	2,629	4,145	578,213	(9,791)	סה"כ

רגישויות⁷

רגישות המחויבות האקטוארית לתאריך 31 בדצמבר 2012 להנחת גידולי השכר (אלפי ש"ח)

<u>2.75%</u>	<u>2.25%</u>	<u>2%</u>	<u>1.75%</u>	<u>1.50%</u>	<u>1.25%</u>	<u>1.00%</u>	<u>0.75%</u>	
14,858	14,511	14,348	14,192	14,043	13,900	13,764	13,633	סה"כ מחויבויות לעובדים שינוי:
1,095	747	584	429	280	137	0	(131)	סה"כ מחויבויות לעובדים

רגישות המחויבות האקטוארית לתאריך 31 בדצמבר 2012 להנחת העזיבות (אלפי ש"ח)

<u>קישון 50%</u>	<u>קישון 25%</u>	<u>לפי המודל</u>	<u>גידול 50%</u>	<u>גידול פי 2</u>	סה"כ מחויבויות לעובדים
15,234	14,463	13,764	12,549	11,538	שינוי:
-					
1,470	699	0	(1,215)	(2,226)	סה"כ מחויבויות לעובדים

⁷ בדיקות הרגישות לא כוללות את ההטבות של השכלה גבוהה, בדיקות רפואיות כיוון שהן זניחות ופרישה מוקדמת הואיל וההערכה אינה מבוססת על מודל תזרימי.